

# flacăra

anul XXXIV

4

(1545)

VINERI  
25 IANUARIE  
1985

săptăminal editat de frontul democrației și unității socialiste

## La mulți ani, iubite tovarășe Nicolae Ceaușescu!



Cirmaciul și copilul din popor...

În gestul repetat de mii de ori

Prin care fiii își rostesc minunea

Sintem și noi la fel de iubitori.

Vă dăruim o patrie de flori

Și-n acest gest trăiește națiunea

## TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU ÎN VIZITĂ DE LUCRU ÎN JUDEȚUL BRAȘOV

La ora cind paginile acestei reviste intrau în rotativă, ne-a sosit știrea că secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a început o vizită de lucru în județul Brașov. După cum aflăm din transmisia de la fața locului, desfășurată într-o atmosferă de puternică însuflețire patriotică, revoluționară, de vibrantă manifestare a sentimentelor unanime de dragoste și prețuire față de conducătorul partidului și statului, noul dialog cu oamenii muncii brașoveni își relevă chiar din primele secvențe caracterul rodnic pentru impulsționarea activității în îndeplinirea sarcinilor acestui ultim an al cincinalului și trecerea la împlinirea marilor programe adoptate de cel de al XIII-lea Congres al P.C.R.



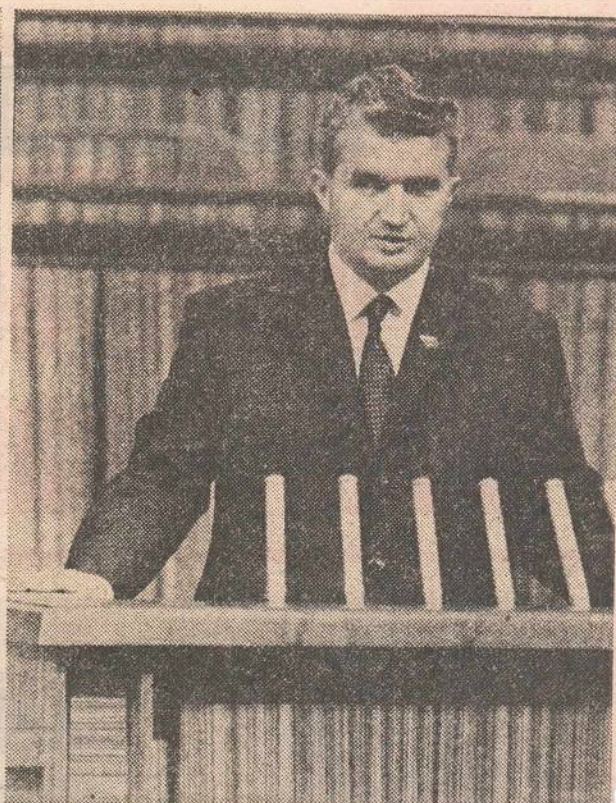
# Nicolae Ceaușescu — o viață

De două  
decenii  
neobosit  
la cîrma  
destinului  
națiunii  
române  
printre  
furtunile  
vremii



## CONGRESUL IX

Drumul pe care urmează să-l străbătem în următorii cinci ani nu va fi de loc ușor. Va trebui să nu precupețim nici un efort, să mergem într-un ritm rapid pentru a ridica poporul nostru pe o nouă treaptă a civilizației socialiste.



## CONGRESUL X

Doresc să vă asigur, tovarăși, pe dumneavoastră, întregul partid, poporul nostru că în întreaga mea activitate nu voi precupeți nici un efort pentru a servi permanent partidul, poporul, cauza socialismului și păcii în lume.

Se împlinesc anul acesta două decenii de cînd partidul comunist și națiunea română, într-un istoric consens, l-au ales în fruntea lor pe tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Sînt numai douăzeci de ani de atunci, dar epoca, prin dinamismul și densitatea evenimentelor ei, atinge intensitate de secol. Într-o epocă mai scurtă decît cea a lui Mircea, a lui Ștefan sau Brîncoveanu, într-o fulgurare de clipă din timpul cel mare ale acestui pămînt, din vrednica noastră vatră țărănească, rezidită de muncitori, a răsărit cea mai mindră țară din cite a scaldat vreodată Dunărea și au vegheat din azur Carpații. A răsărit o țară al cărei suris de lumină aureolează, mai înalt ca oricînd, chipul atît de pilduitor al truditilor ei, a răsărit o țară mai aptă ca oricînd să răspundă nădejdiilor care din veac scinteiază pe chipul ei. A răsărit o nouă Românie, cu un nou peisaj, o nouă forță, o nouă civilizație, legitimînd străvechile însușiri ale neamului prin biruințe de răsănit pe toate planurile, desenîndu-ne un altfel de loc, de nevisat altădată, pe harta geografică și spirituală a lumii. A răsărit și înfloarește întru veșnicie și glorie România de azi, a cărei nouă istorie, pusă pisc peste o strălucită lucrare a secolelor, poartă numele omului care, prin girul său personal, a întărit-o și o întărește mereu, simbolizînd-o cu numele său : Nicolae Ceaușescu.

Se împlinesc anul acesta două decenii de cînd, printr-un unanim și înflăcărat consens al tuturor celor strînși sub cupola sa, Congresul al IX-lea — supremul pisc de iradiere istoric din cronică neamului de la Dunăre și Carpați — a ales la cîrma partidului și a patriei libertatea, dreptatea, adevărul, cutezanța revoluționară, realismul, luciditatea, spiritul creator și novator, patriotismul ardent, progresul, democrația reală, omenia, independența, suveranitatea, demnitatea. L-a ales pe omul care, în acel ceas istoric și în toate cele ce i-au urmat, ne-a fost de cea mai apăsătoare trebuință. L-a ales pe cel mai iubit fiu al neamului, pe cel care ridică la strălucire și ilustrează cu geniu cele mai nobile însușiri din cite ne definesc, dragostea fierbinte de țară, legătura nestrămunită cu țara, uriașă capacitate a sintezelor, forța demiurgică a muncii, dăruirea generoasă, clarviziunea, polivalența. L-a ales pe omul pe al cărui umeri urma să stea covârșitoarea răspundere a restructurării din temelii a destinului nostru. Ce daltă îl va sculpta ? Ce daltă va putea surprinde incovoierea bărbătească, eroică, efortul de smulgere — vezi **Gigantul** lui Paciurea ! — cu numai două miini, dar cu încordarea întregii ființe, a pămîntului românesc din niște mai vechi inerții, din inerțiile inapoierii, ale umbrei istorice, și de proiectare a lui cu fața spre soare, spre viul vieții, în universal și în viitor ?

Dar să ne amintim... Atunci, în 1965, ne aflam, după două decenii de revoluție, într-un moment de aprigă construcție, ridicată cu unelte care scăpăseră și lumină, dar provocaseră și suferință, și tragedii, iar bucurii abia mai tirziu. Ne aflam într-un moment în care neamul și țara, avîntate pe drumul spre viitor, dar aflate sub presiunea unor evenimente și forțe care adesea îngreunau actul noului, uneori deturnîndu-l, așteptau ca niște idei și idealuri scumpe să coboare din ramele aurite, dar fără viață ale sloganurilor inoperante pracic și să capete, cu pregnanță și adevăr, întruparea faptei. Îl așteptau pe conducătorul de partid și de țară al cărui comunism, neșovăit și fierbinte, să aibă o patrie, ca toate ideile mari care, slujite fervent, au oriunde un trup și o țărîna. Îl așteptau

pe ctitorul de nouă și dinamică viață, de nouă și dinamică Românie, care să dea energiilor națiunii însetate de faptă libertate de acțiune și cadre vii de fructificare și afirmare, în beneficiul acestei mult încercate și răbdătoare vetre din piinea căreia prea mulți rupseseră.

Pe acest om, partidul și poporul îl cunoșteau de mult. Cel care se născuse, printr-una din acele rare dar semnificative coincidențe ale istoriei, în anul Marii Uniri de la Alba Iulia, la 26 ianuarie, într-o străveche așezare de lingă Olt, riul care străbate inima geografiei și a istoriei noastre, se impusese, de la cea mai fragedă vîrstă, printr-o intransigență, a crezului comunist și a dragostei pentru țară care, așa cum se întîmplă cu ferveții marilor credințe, îi modificase însăși pasta umană, conferindu-i o calitate nouă, inedită în peisajul nostru uman, unică și impresionantă ca și un pisc. Avea numai 13 ani cînd intra în mișcarea muncitorească ; avea numai 15 ani cînd, în 1933, anul marilor răsuciri istorice ale României și ale lumii, făcea parte din conducerea Comitetului național antifascist ; avea numai 16 ani cînd, în 1934, era investit de muncitorimea bucureșteană să-i ducă protestul la procesul de la Craiova al luptătorilor petrolitși și cefești ; avea numai 17 ani cînd, în 1935, ca militant al partidului în conducerea Uniunii Tineretului Comunist, aprindea celerul luptei anticapitaliste și antifasciste în Argeș, pe Valea Prahovei, în mari centre muncitorești ale țării, înfruntînd prigoana, înfruntînd riscul supremelor încercări, cu neșovăire și cu curajul celui care-și făcuse din suprema încercări un mod permanent de viață, iar din luptă o profesie. Avea numai 18 ani cînd, în 1936, după succesive și crîncene anchetări, schingiurii și întemnițări, transforma procesul de la Brașov în scenă luptătorilor comunisti în tribună justițiară a partidului, fiind azvirlit, pentru dirzenia și îndrăzneala sa, în faimoasa închisoare-cetate de la Doftana. Acolo, ca și mai tirziu, în lagărele de la Jilava, Cărnăsebeș, Văcărești, Tîrgu Jiu, în calitate de cadru de bază al conducătorilor comunisti azvirlit între ziduri tencuite de singe, va avea un aport decisiv în transformarea acestor sumbre sedii ale teroarei în incandescente nuclee ale rezistenței și eroismului antifascist, străluminînd prin negura vremii spre zorii libertății poporului. Participant de frunte la strategia actului revoluționar de la 23 August 1944, comandant de seamă în marile bătălii pentru cucerirea și consolidarea puterii poporului, generator al energiilor tinere ale națiunii în calitate de secretar general al Uniunii Tineretului Comunist, conducător al unor mari și importante organizații regionale ale P.C.R. (Oltenia, Dobrogea), îndeplinind misiuni de cea mai înaltă răspundere în cadrul armatei, al economiei, în conducerea superioară de partid și de stat, punînd în toate acțiunile sale cea fermitate a crezului și neșovăire a faptei, avea flacăra pururea vie a pasiunii, avea intensitate a dăruirii, avea cuprinzătoare clarviziune politică, avea profundă identificare cu țara, avea înaltă și vizionară cuprindere a intereselor națiunii, care i-au guvernat dintotdeauna existența, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a cucerit, în toți acești ani, nemărginita dragoste a partidului și a neamului, nepregătata lor admirație, numele său devenind un simbol încărcat de întreaga iradiție a speranțelor noastre de viitor.

Cînd, cu două decenii în urmă, ceasul de aur al acestui

viitor a bătut înalt peste țară, proclamînd renașterea României și a românilor, ni s-a părut că auzul ne este cutremurat de valuri de urale venind din timp, din străfundurile istoriei, zvîcnind de-a dreptul prin canalele noastre sangvine și răsunîndu-ne tumultuos în inimi. Ca să reverbereze de aici, din inimile noastre prea pline și mai sonore ca bronzul, în toată cuprinderea ființei noastre, confundată cu ființa țării. Străvechi și năvalnice aspirații populare, purtate în lungul veacurilor, vrei sugrumate și dorințe nerăsplătite, dar pururi vii, se întîlneau, în fericită conjuncție, cu o programă de luptă pentru mai binele patriei precis definită, lucid gîndită și clar rostită — de la tribuna istoricului Congres al IX-lea — de către omul de care țara și timpul aveau atita nevoie, de către omul căruia țara și timpul îi încredințau fără șovăire mandatul supremelor lor deveniri.

Azi, după două decenii, nimeni, oricine ar fi și oriunde s-ar afla, nu poate spune că punctele fundamentale ale magistralului cuvînt-program rostit de secretarul general al partidului în vara lui 1965, la Congresul al IX-lea, n-au fost onorate în chip exemplar. Toate aceste puncte s-au întrupat în realitatea economică și socială a României de azi — țară nouă, aflată la altă vîrstă istorică, tot atît de diferită de peisajul social de care s-a despărțit pe cit sînt de diferite la noi anotimpurile, iarna monocromă și rece față de policromia toridă, încărcată cu fructe, a verii.

Am străbătut, în toți acești ani, culmea cea mai înaltă a construcției socialiste în România. Am învățat lumea, în toți acești ani, să nu se mai mire de noi, am obișnuit-o să pună, după fiecare succes al nostru, nu semnul de întrebare, ca altădată, ci semnul de exclamare. Și mai precis definit, „miracolul românesc” e înțeles acum pre-tutindeni ca o facultate inepuizabilă a surprizelor, egală cu însăși capacitatea — pentru întîia oară descătușată — de talent și geniu a poporului român. Avem, da, mindria de a fi autori de surprize în planul muncii și al creației, al dinamismului economic și social, al științei și tehnicii, al civilizației și culturii. Avem mindria de a fi, în acest veac frămîntat de recesiuni și crize, una dintre puținele țări ce produc surpriza unei ferme constante a dezvoltării și sîntem — am dovedit-o nu o dată ! — apți să facem față oricăror surprize, care, de orice natură ar fi, nu ne pot deturna de la drumul nostru. Am străbătut, altfel spus, în acești ani care definesc o epocă, marea **Epocă Ceaușescu**, etapa maximei înfloriri a acestui pămînt, suprapusă pe o etapă de bărbăție, de încordare, cînd în planul creației noastre s-au interferat și accidente neprevăzute, surprize țînind de legile oarbe ale naturii sau de convulsiiile lumii în care trăim — inundații, cutremur, secete, iarna aspră pe care o traversăm acum, necrutătoarele rigori ale crizei economice mondiale — care ar fi putut întîrziia întîlnirea noastră cu bilanțul de azi. N-au întîrziat-o, fiindcă în fruntea țării s-au aflat zi și noapte, neostenite la postul de veghe a existenței noastre, gîndirea vizionară, cunoașterea vie a realităților naționale și mondiale, văzute în dialectica devenirii lor, fundamentarea științifică a proiectelor dezvoltării, înalta capacitate de sesizare a noului, marea putere de prospectare a viitorului, promptitudinea și eficiența deciziei — toate fuzionînd strălucit într-un singur om. N-au întîrziat-o, fiindcă noi,



# închinată patriei, partidului, poporului



## CONGRESUL XI

**Vă chemăm să nu precupeți nimic, pentru ca, într-o deplină unitate, să facem din România o țară mai îmbelsugată, mai puternică, un detașament activ al luptei pentru socialism, pentru pace în lume!**



## CONGRESUL XII

**Pentru mine nu există țel mai nobil, suprem decât acela de a servi interesele partidului, care corespund pe deplin intereselor și năzuințelor întregului nostru popor, de a servi cauza socialismului și comunismului.**



## CONGRESUL XIII

**Perspectiva minunată care stă în fața noastră ne cere să lucrăm în spirit revoluționar, să facem totul pentru a păstra tradiția și spiritul de luptă al comunistilor, al partidului nostru, să servim în orice împrejurări poporul, cauza socialismului!**

românii, știm să muncim, știm să ne batem cu greutate și știm, când cîrmaciul destinului național ne-o cere, să fim capabili de eforturi excepționale.

A fost o etapă de eforturi eroice, în care nimic nu ne-a căzut din cer, nimic nu ni s-a dat pe gratis. Dimpotrivă, a trebuit să recuperăm, prin înțepirea sforțurilor, ceea ce, în vremuri nu prea îndepărtate, ni s-a luat. Și totuși, astăzi propunem lumii o noțiune proprie, dinamică și rodnică despre ritm, despre dezvoltare, despre standard de viață, despre valoare a muncii și valoare a omului. Când constăți că, de pildă, în cincinalul pe care-l străbatem dă în folosință 1850 de mari obiective economice, alocind pentru fondul de dezvoltare 1150 miliarde lei; când vezi că țara întreagă este o uriașă platformă a noului pe care s-au rînduit impunătoare ctitorii, multe din ele fără rival pe planetă, de la Canalul Dunăre-Marea Neagră și hidrocentralele de pe Olt sau Dunăre la marile combinate ale chimiei, ale oțelului sau cărbunelui; când vezi că ogoarele țării, sub lucrarea fertilă a noii revoluții agrare, se racordează la tehnici moderne, ajungînd în acest cincinal la peste 3,5 milioane de hectare irigate; când constăți că același cincinal înseamnă 750 000 de noi apartamente și numeroase edificii de interes obștesc, înseamnă sate care devin orașe și orașe care-și restaurează tabloul, începînd cu inima patriei, Bucureștiul, al cărui magnific centru civic e în plină edificare; când observi că noul chip al României se vede pe chiar chipul omului, al casei lui și al hainei lui — când vezi, constăți, cercetezi toate acestea și atîtea altele încă, și când știi că aceste impresionante imagini sînt doar o primă proiecție, doar o treaptă spre viitorul prefigurat de Directivele celui de-al XIII-lea congres, nu poți să nu fii un înflăcărat adept al politicii președintelui Nicolae Ceaușescu, oricîte eforturi ar cere ea. Da, sînt mari aceste eforturi, vor fi mari și în anii care vin, dar toți ținem un creion în mînă și toți știm să facem socoteli. Le face toată țara. Fiindcă acela care muncește trebuie să știe pe ce se bizuie, ce va însemna munea lui. Când vom alinia, în anii 1990-2000, bilanțul sarcinilor Congresului al XIII-lea cu bilanțul realizărilor, vom vedea că, oricît de greu au apăsător pe umerii țării sarcinile, darul de cuceriri și de victorii va afirma și mai greu.

Dens în evenimente, adevărat concentrat de istorie, scurtul răstimp al **Epocii Ceaușescu** ne-a dăruit nu numai o țară nouă, ci și un nou climat al acestei țări, ne-a dăruit sănătate politică și morală, ne-a dăruit, pentru prima oară, un **țimp deschis**, prielnic omului, prielnic afirmării valorilor, prielnic exprimării libere a opiniilor, prielnic regenerării continue a relațiilor sociale, prin întronarea legalității, a eticii și a echității, a disciplinei muncitorești cu iradiere egală pentru toți membrii societății. Indiferent de funcții, prin promovarea criticii și autocriticii, prin neascunderea adevărilor, oricît de crude pot fi acestea, prin dezvăluirea promptă și sancționarea fermă a lipsurilor și a erorilor. Instaurarea unei democrații reale, prin asigurarea programatică și în fapt a marilor drepturi cetățenești, prin sporirea rolului maselor largi în dirijarea proceselor politico-sociale, prin întărirea continuă a autoconducerii muncitorești și prin măsuri de istorică rezonanță ca justa rezolvare a problemei naționale, se leagă, în conștiința fiecăruia dintre noi, de numele ctitorului României moderne, țară în care se poate munci, trăi, respira în aerul bun al unui timp deschis.

Acest timp a identificat și perfecționat acel element de structură al edificiului nostru economico-social, acel factor de echilibru a națiunii și factor motor al înaintării noastre pe toate planurile, care e unitatea de interes, de simțire, de ideal a tuturor membrilor societății — români, maghiari, germani, de alte naționalități — în jurul partidului și al luminatului său cîrmaci.

Toate aceste epocale transformări, cuprinzînd nu doar spațiul, ci și ființa însăși a țării, cuprinzînd România în panoramele-i largi ca și în detaliul muncii și vieții, pe orizontalele peisajului ca și pe verticala ideii, sînt opera Partidului Comunist Român, forță politică matură, oțelită, eroică, înarmată cu o strategie limpede și cu o linie politică fermă, forță care, în aceste două decenii, și-a sporit continuu rolul conducător și și-a restaurat cu noblețe chipul. Gîndirea demiurgică, modelatoare a secretarului general a acționat și aici — în primul rînd aici! — înlăturînd rezoluit niște mai vechi și paralizante racile, extirpînd orice manifestare de dogmatism, de osificare sau închistare din acțiunea colectivă a forței noastre diriguitoare, amplificîndu-i propria democrație, ca sursă și ca model pentru democrația națională. În concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, partidul nu trebuie să fie un „emițător de directive” situat undeva, sus, deasupra maselor, ci o forță vie, acționînd în însuși miezul incandescent al vieții, conducînd destinele celor mulți prin aportul nemijlocit, liber și conștient al acestora, printr-un transfer reciproc de efort și de dăruire, de încredere și de abnegație în slujirea patriei și a cauzei socialiste. Marele dialog cu țara pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, îl poartă cu pasiune și consecvență, vizitele de lucru care s-au suprapus — în aceste două decenii — cu însăși țara, în întregime și în rotundul ei, s-au constituit ca un inedit model al raporturilor partid — popor, mase — conducător, generator de vie emulație teoretică și de optimele strategii ale înaintării.

Acea nouă calitate care a devenit, din însăși clipa formulării ei de către secretarul general, platforma națională de viață și de creație a întregului nostru popor, se revelează astfel, în primul rînd, în gîndirea și fapta partidului, cu consecințe de o incalculabilă rodnicie pentru destinele națiunii. Partidul Comunist Român al acestei epoci este partidul unei **noi calități** politice, la a cărei stare de perpetuă prospețime și continuă desăvîrșire veghează neobosit cîrmaciul.

Sub conducerea lui am devenit, iată, alții, am dobîndit nu numai o țară mîndră ci și o inedită plămadă umană, profund revoluționară, deschisă spre nou, spre marile idei ale lumii și ale veacului, impunînd tipul omului de la Dunăre și Carpați ca etalon de nouă umanitate, considerat ca atare și admirat de toți cei care ne privesc. Sub conducerea lui, a secretarului general al partidului, a președintelui României socialiste, am ajuns să privim lumea din jur nu de jos, nu umil, ci de la altitudinea frunții noastre, azi nîmbată de aura unui planetar prestigiu. Sub conducerea lui — și grație aceleiași concepții revoluționare, științifice și vizionare care a prîmînit națiunea și societatea noastră — se petrece marele dialog pe care azi îl purtăm cu lumea, se petrece implicarea noastră majoră și responsabilă în însuși miezul de foc al problemelor care o confruntă. Nu o intenție deliberată de a ne ilustra, dar nici hazardul, ci legile istoriei, legitățile ei,

ideile și idealurile care dau sens existenței noastre — ideile păcii, ale colaborării, ale democrației și independenței, ale deplinei egalități în drepturi între toate popoarele, ale edificării unei lumi mai drepte și mai bune, strălucit propulsate de președintele României pe orbita politicii internaționale — ne-au implicat într-adevăr, în toți acești ani, ca pe o marcată prezență în conștiința contemporană. O prezență ce poartă, cu strălucire, numele omului care conduce România, al omului în care popoarele lumii văd exponentul aspirațiilor lor vitale, al omului care, pe agitata arenă a vieții planetei, în confruntarea deseori detonantă de interese între state și grupuri de state, aduce acel echilibru, acel apel la rațiune și ordine, acele inițiative și soluții de apăsătoare eficiență, menite să schimbe fața întunecată a Terrei într-una luminată de înțelegere și concordie. Sînt idei, idealuri, inițiative și soluții care, prin ecoul lor amplu, adunat din toate colțurile pămîntului, împlinesc un prestigiu — purtînd numele Ceaușescu — ale cărui nobile străluciri se revarsă asupra țării de la Dunăre și Carpați, asupra fiecăruia dintre noi, împlîndu-ne inimile de mîndrie, de marea mîndrie de a-i fi contemporani.

Trăim, în acest ianuarie jubiliar — când sărbătorim cu dragoste și recunoștință fierbinte ziua de naștere și peste 50 în slujba patriei și a revoluției ai marelui nostru conducător — această mîndrie, această dublă mîndrie. Mîndria marilor înfăptuiri naționale ale **Epocii Ceaușescu** și mîndria aportului nostru, sub gloria aceluiasi nume, la construcția unei umanități mai bune. Trăim aceste zile angajați fiind, cu toată ființa, spre cucerirea unor noi mîndrii. Directivele Congresului al XIII-lea al partidului — elaborate cu contribuția decisivă, de înaltă valoare teoretică și practică, a secretarului general — ne așază, din nou, într-un moment de pisc, de apoteoză istorică. Marile sarcini și comandamente ale viitorului, vizînd fructificarea tot mai deplină a tuturor resurselor creatoare ale acestui pămînt și ale neamului ce-i însuflă o nouă viață, vizînd depășirea stadiului de țară în curs de dezvoltare și atingerea parametrilor socio-economici ai unei țări industrial-agrare multilateral dezvoltate, impun, mai mult ca oricînd intensificarea demersului creator național, impun o și mai strînsă racordare a muncii noastre la exigențele noului, impun o relansare de competență și de conștiință a eforturilor pe toate planurile.

Exemplul, ca întotdeauna, ni-l dă omul din fruntea țării, marile arhitect al României moderne.

„Asigur partidul și poporul nostru — spunea, la încheierea lucrărilor Congresului al XIII-lea, tovarășul Nicolae Ceaușescu — că și în viitor — ca și pînă acum — voi face totul pentru a răspunde încrederii ce mi s-a acordat, că voi acționa cu întreaga fermitate, cu toate forțele, în vederea înfăptuirii hotărîrilor Congresului nostru, a Programului partidului, pentru asigurarea ridicării poporului, a patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, pentru întărirea continuă a independenței și suveranității României socialiste! În același timp, voi face totul și în viitor pentru înfăptuirea politicii partidului și statului nostru de colaborare internațională. Vă asigur că nu voi precupeți nici un efort pentru a contribui la realizarea unei păci trainice în întreaga lume!”

Sîntem lîngă, el, îl urmăm!



# Nicolae Ceaușescu – marele ctitor



Istoria contemporană a României, pe durata ultimelor două decenii, înregistrează ca pe un fapt remarcabil, ca pe un argument esențial al evoluției societății românești în drumul ei necurmat spre progres, constituirea unui nou concept și a unei noi practici a democrației.

Acest răstimp, caracterizat în documentele de partid și identificat în viața națiunii prin demersurile creatoare ce configurează o etapă nouă a istoriei noastre, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, își regăsește plenar substanța și strălucirea în vastitatea și în pregnanța și eficiența proceselor de participare conștientă a maselor la făurirea istoriei, la făurirea unei lumi noi pe pământul românesc.

Pe temelia acumulărilor procesului revoluționar al construcției socialismului și pe temelia prospectării continue a direcțiilor legice de materializare a acestuia în țara noastră, tovarășul Nicolae Ceaușescu a inițiat un larg cadru organizatoric în cuprinsul căruia se legitimează, în toată plinătatea, opțiunea de fond a partidului nostru de situare în centrul sistemului unitar al democrației socialiste a ideii și practicii autoconducerii muncitorești. În ansamblul său, concepția secretarului general al partidului se constituie într-un sistem dinamic, mereu perfecționat în timp, care-și găsește o fundamentală rațiune în deschiderea permanentă spre inovare, în concordanță cu cerințele salturilor calitative, valorice pe care le presupune progresul multilateral, economic, social și spiritual, al României de azi.

Astfel, în spiritul certitudinilor și adevărilor ce guvernează opțiunile, devenirea, destinul nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fundamentat noi abordări teoretice și demersuri practice, noi laturi ale unui model original de raporturi conducători-mase, stat-societate-cetățean. În esență, practica socialistă a democrației constă nu doar în lărgirea cadrului social al participării maselor la conducere, ci în primul rînd în schimbarea radicală a poziției omului în raport cu întregul proces istoric, în înfăptuirea practică a unei noi condiții umane.

Țintind spre soluționarea progresivă a problematicii omului în condiții de participare efectivă la conducere și organizarea societății, socialismul trasează o cale esențialmente nouă în istoria însăși a structurilor, formelor și modalităților democrației ca putere a poporului. Și toate demersurile întreprinse, în acest sens, în lumina ideilor directoare ale concepției secretarului general al partidului nostru, reprezintă o expresie edificatoare, concludentă, deosebit de sugestivă a celui adevăr asupra căruia tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit nu o dată: „socialismul se construiește cu oameni, pentru oameni”.

Recunoașterea acestui fundamental adevăr este prilejuită de instituționalizarea unor adevărate tribune naționale de dezbateri a problemelor pe care le ridică progresul neîncetat al țării și de încetățenire a unor modalități participative noi, cum ar fi organizațiile proprii ale Frontului Democrației și Unității Socialiste.

Și dacă un semn al democrației este intruchipat și în puterea unei societăți de a progresa, de a crea, de a se înnoi perpetuu, este acum locul și este acum timpul să arătăm că dovezi în această privință aduc toate izbînzile anilor glorioși ai ultimelor două decenii, prin care își află o dimensiune exactă puterea de creație a tuturor oamenilor acestei țări. În toate zările ei, țara s-a înnoit pe parcursul Epocii Ceaușescu și a renăscut în frumusețe și avuție, pe măsura vredniciei oamenilor ei și sub înțeleapta conducere a partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ctitor al unității și al democrației noastre socialiste.

DUMITRU ELIADE ■

O exercitare vie, concretă, a unității și democrației noastre, ctitorite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, am descoperit, recent, la Brazi. Combinatul petrochimic, cunoscut în toată lumea, continuă astăzi tradiția românească, veche de peste 120 de ani în prelucrarea țițeiului. Folosirea procedurilor moderne de fabricație, dotarea tehnică superioară și experiența tehnologică bogată și îndelungată a personalului de exploatare permit prelucrarea superioară a materiei prime în condițiile unei eficiențe economice ridicate.

În scopul valorificării superioare a produselor de rafinare, în ultimii 20 de ani s-au construit numeroase instalații petrochimice moderne de mare capacitate și randament. În anul 1978 a intrat în funcțiune complexul pentru producerea cauciucului poliizoprenic. Combinatul petrochimic Brazi realizează produse ce acoperă domenii largi necesare economiei naționale, de la carburanți, cocs și produse aromatice la intermediari și materii prime pentru industria de coloranți, medicamente, lacuri și vopsele, detergenți, de la materii prime pentru industria de fire și fibre sintetice la mase plastice termoplastice și produse macromoleculare elastomere. Combinatul petrochimic a devenit în special în ultimii 20 de ani un complex modern în care s-au integrat armonios prelucrarea tradițională a țițeiului cu chimizarea avansată a unor fracțiuni rezultate din aceasta, conducând la un grad înalt de valorificare a materiei prime de bază.

Pentru formarea și păstrarea acestei frumoase cărți de vizită, pentru a răspunde cu și mai mare promptitudine sarcinilor ce revin combinatului, a Centralei industriale de petrochimie și rafinare Ploiești, din care face parte, în cadrul economiei noastre este nevoie de implicare, muncă susținută, creație tehnică pentru menținerea produselor combinatului la nivelul cerințelor mondiale. În această perioadă, spune Alexandru Bănică, secretarul Comitetului de partid, președintele Consiliului oamenilor muncii, întreaga noastră activitate se desfășoară în lumina sarcinilor istorice trasate de Congresul al XIII-lea al partidului, sub semnul prețioaselor indicații date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu privire la realizarea unei creșteri economice intensive, bazate pe modernizarea structurilor și a tehnologiilor de fabricație, pe ridicarea nivelului tehnic și calita-

tiv al produselor, sporirea productivității muncii, utilizarea cu maximum de randament a capacităților de producție, economisirea strictă și valorificarea superioară a materiilor prime, refolosirea resurselor rezultate din procesele de producție, reducerea costurilor de producție, cu deosebire a cheltuielilor materiale, creșterea eficienței economice în general, în toate instalațiile și sectoarele de activitate. Analizele și studiile inițiate de biroul Comitetului de partid, Consiliul oamenilor muncii, Comitetul de sindicat, organizațiile democrației și unității socialiste, Comi-

La Brazi, toată lumea învață, este angrenată în cursuri de ridicare a nivelului profesional, în concursuri pe meserii. Din cei 8200 de oameni ai muncii din combinat, la „Olimpiada chimistului” au participat în prima fază, pe secții, 5812. La faza pe combinat au fost selecționați 90 de participanți. La faza pe centrală din C.P. Brazi au participat 18 muncitori, situați pe locuri fruntași și pe ramură. În acțiunea de perfecționare, ce se desfășoară prin cursuri săptămânale, sînt cuprinși 7300 de oameni de diverse meserii. 7300 din 8200 ! Numai în anul 1984, din totalul de 6520

de cocsare, păcura de distilare atmosferică și reziduul de cracare catalitică aduce economii de zeci de milioane de lei. Tinerii contribuie prin preocupările lor la realizarea unor lucrări ce au drept scop îmbunătățirea tehnologiilor, reducerea consumurilor specifice de materii prime, materiale, energie și combustibili.

Un substanțial aport în mobilizarea oamenilor muncii pentru realizarea mărețelor programe pe care Congresul al XIII-lea al partidului le-a trasat întregii națiuni le au organizațiile democrației și unității socialiste în care activează peste 3000 de membri. Propunerile tuturor oamenilor privind conducerea, organizarea și desfășurarea activității de producție sînt luate în evidență și urmărite.

La chemarea tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru edificarea unei societăți multilateral dezvoltate, în care toți oamenii muncii să trăiască mai bine, mai frumos, toate organizațiile cuprinse în Frontul democrației și unității socialiste acționează spre atingerea cît mai grabnică a acestui țel comun și mareț.

Și în această acțiune se are în vedere conceptul tovarășului Nicolae Ceaușescu, că socialismul este făcut de oameni pentru oameni, spre beneficiul lor.

Viața oamenilor de la Brazi, ca a tuturor celorlalți, e plină, bogată, frumoasă, ocrotită. În fiecare an peste o sută de familii se mută în case noi, confortabile. Jumătate din oamenii muncii din combinat iau masa la cantina restaurant și la cele 6 microcantine și 7 bufete de incintă, în care mare parte din produse provin din gospodăria anexă proprie. Să ne aducem aminte că și această inițiativă aparține tovarășului Nicolae Ceaușescu. 1100 de oameni ai muncii au beneficiat în anul care a trecut de bilete de tratament și odihnă, iar 330 și-au petrecut concediul în microstațiunea proprie a combinatului de la Eforie Nord. Copiii și tinerii se bucură de o copilărie și de o tinerețe ocrotite. Nimic din ce ține de bunăstarea oamenilor, de fericirea lor, de afirmarea lor plenară în societate, ca individualități distincte nu este ignorat. În aceasta constă sensul larg, umanist al democrației noastre socialiste, al cărui promotor și susținător permanent, în tot ceea ce face pentru prezent și viitor este secretarul general al partidului și președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

OPREA GEORGESCU ■

Un adevăr palpabil în toate celulele societății

## Cu poporul, pentru popor

tetului U.T.C. au menirea de a găsi soluții optime pentru creșterea competenței și răspunderii fiecărui om al muncii la locul său de producție, astfel încît rezultatele să fie pe măsura posibilităților de care dispune puternicul nostru colectiv. Complexitatea și volumul mare de sarcini, importanța decisivă pe care o are perioada care a mai rămas pînă la sfîrșitul actualului cincinal, impun organelor și organizațiilor componente ale F.D.U.S. un grad sporit de angajare în soluționarea cu maximă operativitate a fiecărei probleme.

Pentru îndeplinirea acestor deziderate, acțiunile oamenilor muncii din Combinatul petrochimic Brazi vizează toate posibilitățile, nimic nu este ignorat. Vorbind cu oamenii combinatului te impresionează în primul rînd nu numai faptul că știu cu exactitate ce au de făcut astăzi, ci și ce trebuie să facă mâine, poimîine, cum trebuie să se pregătească, nu pentru a nu fi surprinși de sarcinile din ce în ce mai complexe care le stau în față, ci și să le preîntîmpine, să le prevadă.

de muncitori, 1263 au primit categorii și 2536 trepte de salarizare. Din rîndul muncitorilor au fost promovați 21 de maistri. De asemenea, din rîndul maistrilor, 13 au fost promovați maistri principali. Pe bună dreptate, se poate spune că această acțiune este una de masă, în care sînt angrenați practic toți oamenii muncii. Din această acțiune susținută și de anvergură cîștigă în primul rînd producția. Numeroase invenții și inovații au fost puse în aplicare aducînd economii substanțiale care se măsoară în milioane de lei. Acțiunile comisiei inginerilor și tehnicienilor din cadrul inițiativei „Fiecare specialist un cadru de concepție”, ale celei de creație tehnico-științifică sau ale acțiunilor „Recuperare, recondiționare, refolosire” și „Educație, economie, energie” în care sînt cuprinși un număr mare de oameni ai muncii cu diferite grade de pregătire au rezultate din cele mai spectaculoase, care reduc sau elimină importul cu eficiență economică ridicată.

Valorificarea unor produse secundare, cum ar fi benzina de cocsare, reziduul



# al unității și democrației românești



● Expresia fundamentală a democratismului societății noastre este însăși Constituția Republicii Socialiste România ● Ca expresie organizatorică a unității politice a poporului, a coeziunii poporului român în jurul partidului său comunist, Frontul Democrației și Unității Socialiste este cel mai cuprinzător organism politic al țării și reunește Partidul Comunist Român, Organizația Democrației și Unității Socialiste, organizațiile sindicale, organizațiile de tineret și copii, organizațiile de femei, Comitetul Național „Oamenii de știință și pacea”, consiliile oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, uniunile cooperatiste, Consiliul Național al Inginerilor și Tehnicienilor, uniunile societăților științifice medicale și ale cadrelor didactice, uniunile de creație, Consiliul ziariștilor, Comitetul foștilor luptători și veteranilor de război împotriva fascismului, Comitetul pentru apărarea păcii, Consiliul Național al Societății de Cruce Roșie etc. ● Aproximativ 200 000 de oameni ai muncii, români, maghiari, germani și de alte naționalități activează în cele aproape 47 000 de echipe cetățenești de control. În sfera domeniilor de activitate supuse controlului oamenilor muncii sînt cuprinse în jur de 150 000 unități economice și sociale printre care cele comerciale, prestatoare de servicii, de ocrotire a sănătății, cămine de copii și de bătrîni, creșe și grădinițe, cantine, transport în comun, stațiuni balneare, baze sportive ● Organizația Democrației și Unității Socialiste reunește aproximativ 4 milioane de membri: muncitori, țărani, intelectuali, gospodine, pensionari, bărbați și femei care nu sînt membri ai Partidului Comunist Român ● „Tribuna democrației” este cea mai amplă formă de participare cetățenească la soluționarea problemelor țării ● Ca organe consecvent democratice ale autoconducerii și autogospodăririi teritoriale, Consiliile populare strîng în rîndurile lor 62 164 deputați, muncitori, țărani, intelectuali, reprezentanți ai celorlalte pături sociale.

Lui Alexandru Velici, mehedințean din Cujmir, îi place să spună că 11 ani s-a pregătit la Hunedoara ca să construiască în tot restul vieții cel mai mare combinat siderurgic al țării, combinatul de la Galați. Lucrurile s-au petrecut cum se petrece adeseori în viață, fără să-ți programezi riguros destinul, dar cînd simți că există ceva în tine ce te îndreaptă implacabil către un lucru, despre care apoi, tîrziu, în căsuri de liniște, cînd te împlinești din aproape toate punctele de vedere, îți dai seama, cu uimire, că, de fapt, acel lucru te-a urmărit întruaga viață, că soarta nu e chiar atît de oarbă cî, mai mult chiar, și-o faci cu mina ta. Împlinise 27 de ani. Fusese brigadier voluntar la Hunedoara de la 17 ani. („Trăiam cam două mii de tineri, în O.T., orașul tineretului, cum îl știau toți; aveam mîncare, țigări și entuziasm; bani nu, pentru că bani n-avea nimeni. Așa a crescut Hunedoara, plină pe atunci de barăci”). La 28 de ani se afla la Galați. „Pleca directorul general de la combinatul hunedorean, fusese trimis să conducă cel mai mare combinat siderurgic, care avea să fie construit pe malul Dunării. Cu cîteva zile înainte a întrebât: Cine mai vrea să vină cu mine? Am ridicat mina. Aveam apartament în Hunedoara, mi se născuse primul copil, eram, cum se spune, aranjat aproape de casă și, totuși, am ridicat mina. În 1961, Galațiul mai arăta a oraș de negustori, dar începuse construcția Țiglinei I”

Timpul s-a scurs repede, proiectul celui mai mare combinat al țării, cinci milioane producție, prindea viață vîzînd cu ochii. 1962 — prima turnătorie; 1963 — primul stîlp al halei de 1200 metri: laminorul de tablă grosă nr. 1. „În 1965 am fost delegat la Congresul al IX-lea al partidului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a venit în sală și s-a fotografiat cu fiecare delegație în parte. Nouă ne-a spus: „LA GALAȚI AVEȚI MULT DE LUCRU, DAR SÎNTEȚI TINERI”. Am răspuns eu (m-am trezit răspunzînd ca și atunci cînd am ridicat mina, să plec de la Hunedoara): „conțați pe noi tovarășe Ceaușescu, n-apucăm să îmbătrînim și terminăm”.

La 50 de ani, cîți a împlinit de curînd, „nea” Sandu Velici („acest nea îl capeți, ca un semn al stimei după mulți ani de muncă”) crede că dacă unii au vocația

trenurilor pierdute, el o are pe aceea a trenurilor prinse. Galațiul îl adoptase fără rezerve, așa cum făcuse și cu ardelenii sau moldovenii de prin părțile Iașului și Sucevei veniți să învețe siderurgie. La un an după istoricul Congres, care punca temelia unei Români moderne, în toamna lui 1966, tovarășul Nicolae Ceaușescu vizita pentru prima oară Galațiul în calitate de conducător al partidului. „Era un început de toamnă și pornisem laminorul de tablă grosă nr. 1, își amînoște Sandu

Primul proiect a prevăzut construirea unui combinat cu o capacitate de 5 milioane de tone. Era grandios dar nimeni nu îndrăznea să se gîndească mai departe, la combinatul de azi. „La 8 iunie 1968 s-a obținut prima tonă la Galați. După o lună, tovarășul Nicolae Ceaușescu se afla între noi și avea să ne spună următoarele cuvinte de o frumusețe și o sinceritate pe care nu le pot uita vreodată și care sînt trecute în această carte despre combinat:

## Fierbinte urare de pe marea platformă a Țiglinei

Velici. Era prima din cele 8 vizite de lucru pe care secretarul general al partidului avea să le facă pînă azi, în combinatul nostru. Ne uimea tinerețea dînsului, felul deschis în care s-a apropiat de noi, bucuria sinceră cînd a văzut că o mină de oameni tineri, veniți din mai întreața țară, au reușit performanța punerii în funcțiune a laminorului de tablă grosă. Ne-a felicitat emoționat și ne-a promis că la Galați va fi cea mai mare cetate de oțel a țării. Era deci certă construirea combinatului, fiindcă pînă atunci, umblau prin oraș tot felul de vorbe privind destinul lui. Repet: era anul 1966, construirea combinatului mergea mai departe și la îndrăzneala secretarului general al partidului ne-am simțit obligați să răspundem pe măsura ei”.

În 1967, de 1 Mai, întreaga suflare a combinatului simțea nevoia să înalțe un drapel de locul cel mai înalt. Sandu Velici iar a ridicat mina. A luat steagul și unde să-l pună dacă nu pe coșul de fum de 96 de metri, cea mai înaltă cotă din incintă. („Mă simțeam ca la olimpiadă, cînd ultimul schimb al ștafetei urca flacăra olimpică. În douăzeci de minute am ajuns sus”).

„SÎNT SUB IMPRESIA PUTERNICĂ A CELOR VĂZUTE ÎN ACEST GIGANT AL INDUSTRIEI ROMÂNEȘTI. ÎNTR-ADĂVĂR, FĂȚĂ DE ACUM DOI ANI, PARCĂ A RĂSĂRIT AICI O URIAȘĂ CETATE DE FOC ȘI OȚEL CE ADAUGĂ LA POTENȚIALUL ECONOMIC CREȘCÎND AL PATRIEI NOASTRE UN FLUVIU DE OȚEL CE VA ÎMBOGĂȚI ȘI MAI MULT NAȚIUNEA NOASTRĂ SOCIALISTĂ.

PRIVEAM FONȚA ȘI OȚELUL CURGÎND ȘI AVEAM ÎN ACELAȘI TIMP IMAGINEA MUNCII EROICE DEPUSE DE CONSTRUCTORII ANI DE-A RÎNDUL DE ACEST URIAȘ ȘANTIER. PRIVINDU-VĂ ACUM PE DUMNEAVOASTRĂ, AM IMAGINEA MARILOR TRANSFORMĂRI, A MARILOR CREAȚII SĂVÎRȘITE DE OMUL CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE. TREBUIE SĂ VĂ SPUN CĂ MI-E GREU SĂ REDAU ÎN CUVINTE IMPRESIA PRODUSĂ DE ACESTE MARI UNITĂȚI INDUSTRIALE SIDERURGICE, DAR MAI CU SEAMĂ MI-E GREU SĂ EXPRIM MĂREȚIA MUNCII DUMNEAVOASTRĂ CARE AȚI REUȘIT, SUB CONDUCEREA PARTIDULUI, SĂ RIDICAȚI ACESTE MĂREȚE CETĂȚI. CONSIDER CĂ ÎN ACEASTA

SE EXPRIMĂ ÎN FOND PRINCIPALA VICTORIE A OMULUI, VICTORIA ASUPRA MATERIEI, CAPACITATEA DE A REALIZA TOT CE-ȘI PROPUNE SĂ FĂUREASCĂ”.

A urmat etapa a doua a construcției combinatului. De fapt, în opt ani, din 1975 încoace s-a construit un alt gigant. Combinatul siderurgic Galați dă azi aproape jumătate din producția de oțel a țării, 68 la sută din producția de fontă și peste 95 la sută din producția de laminate plate, fapt care vorbește de la sine de înalta sa tehnicitate, iar în 1984, a obținut cea mai mare producție din istoria sa, depășirea apropiindu-se de un miliard de lei.

„Tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a felicitat de multe ori pentru eroism. Aprețierea, adaugă fostul brigadier de la Hunedoara, surprinde o anume stare a responsabilității siderurgistului gălățean în momentele importante ale destinului combinatului”.

Iată, nu mai departe de zilele acestor fieri grele. Oamenii muncii — comuniști, membri ai organizațiilor democrației și unității socialiste — cu picamere, cu tirnăcoape, cu rîngi au spart cărbunele și calcărul înghețat ca să poată lucra furnalele, muncind de la 12 ore în sus. S-au băgat vagoanele cu materia primă direct în tunele la dezghețat, apoi se luau la mină ca să fie spărți bulgării înghețați. S-a respectat indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu și s-a organizat munca în funcție de condițiile impuse de vremea aspră, cu convingerea că sînt apărate producțiile de oțel, fontă și laminate datorate economiei, precum și prestigiul firmei — C.S.G. — calitatea produselor combinatului îmbunătățindu-se mereu în ultimul timp. Cu convingerea că ei, siderurgistii gălățeni răspund cum se cuvine prețurii, încrederii și sprijinului acordate de secretarul general al partidului de-a lungul întregii istorii a combinatului. „Este modul în care înțelegem noi, spune Alexandru Velici, să sărbătorim această zi scumpă națiunii, aniversarea zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu căruia noi, siderurgistii gălățeni, îi dorim multă sănătate și putere de muncă alături de tovarășa Elena Ceaușescu”.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■



# Nicolae Ceaușescu —



În aceste zile de ianuar, zile de sărbătoare de suflet ale marii noastre familii, ale poporului României socialiste, gîndurile tuturor oamenilor muncii devotați acestei patrii, fără deosebire de naționalitate se fac purtătoare ale înaltului omagiu adresat conducătorului nostru fierbinte iubit, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Precum un șir de porumbei ai păcii, din toate colțurile țării se înalță în stol, spre București, către secretarul general, președintele Republicii, urările de bine prilejuite de ziua sa de naștere.

Sînt urări de bine, sănătate, și la mulți ani, salutîndu-l pe primul bărbat al țării, izvodite din sufletul poporului. Din astă pricină, cuvintele din care încercăm să adunăm un buchet de flori, demn de înaltul prilej, sînt atît de viu colorate, de înflăcărate. Buchete de flori ale aniversării, menite să nu se vestejească nicicînd, întrucît perene sînt și în inimile și cugetele noastre stîmă, devotamentul și recunoștința nutrite față de unicul centru vital revoluționar al societății noastre, față de partid, față de Partidul Comunist Român, față de Comitetul său Central, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Deopotrivă cu milioanele și milioanele de oameni ai muncii din patria mea, voi încerca și eu, ca semn al sincerului meu atașament și profunde mișcări, să-mi adun buchetul simbolic de flori cercînd a-l înmîna pe această cale celui care a făcut și face cel mai mult pentru înflorirea unei și scumpei noastre patrii, România socialistă, în folosul poporului nostru, pentru fericirea și prosperitatea noastră, a tuturor: tovarășului Nicolae Ceaușescu. Mă străduiesc cu toate că știu că nu se află slovă scriitoricească ori înțorsătură artistică de stil în stare să exprime în deplinătate, cu exhaustivitate, toate semnificațiile a ceea ce reprezintă, înseamnă pentru poporul român și pentru naționalitățile conlocuitoare viețuitoare în indestrușabilă frățietate cu el, pentru partid și țară, personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, întreaga sa operă revoluționară, teoretică și practică.

În adevăr, zic, nu se află nici un cuvînt, nici o noțiune care să cuprindă, să conchidă toate domeniile și dimensiunile transformărilor generate de momentul istoric plămăditor de destine, Congresul al IX-lea al partidului, cel care l-a așezat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în fruntea partidului, asupra sorții noastre, toate domeniile și dimensiunile revoluției existentei noastre. Este imposibil să evoci în vorbe, în fraze, într-o asemenea scriere publicistică toate acele schimbări revoluționare și împliniri calitative de proporții grandioase care caracterizează în ultimele două decenii atît de puternic și elocvent viața noastră economică, socială, politică, dimpreună cu activitatea creativă pe tărîmul științei, culturii, în cel spiritual.

Odată cu al IX-lea Congres, promotor al idealurilor revoluționare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, corabia noastră — dulcea și minunata Românie a lui Eminescu, patria noastră dragă comună — a dobîndit un cirmaci care nu cunoaște temeri și opreliști, patriot cu inima înflăcărată și cu sufletul curat; da, atunci a sosit pe meleagurile noastre un Timp Înalt. Și, purtate pe aripile Timpului, ridicate de avîntul clasei muncitoare române conduse de partid, în stare să creeze miracole, sosit-au și trecutu-ne-au pragul adevărată Revoluție, adevărată Libertate, adevărată Democrație și Omenie. Au pătruns în casele noastre, ale tuturor cetățenilor devotați ai României socialiste, indiferent de limba în care grăim, de naționalitatea pe care o avem.

Pentru această Înaltă Vreme, strălucitoare în deplinătatea ei, cu alte cuvinte pentru idealurile Congresului al IX-lea, dătătoare de înbold revoluționar se cuvine să aducem un prinos de mulțumire tovarășului Nicolae Ceaușescu. Deopotrivă, pentru cele două minunate decenii care au urmat Congresului al IX-lea, pentru politica internă și externă științific fundamentată a anilor Congreselor X, XI, XII, XIII, pentru vizionara strategie a construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, pentru înfăptuirile noastre grandioase, pentru programele noastre de

viitor deschizătoare de perspective însuflețitoare, pentru toate acele temeuri care înscriu această epocă glorioasă de-a pururi și veșnic în memoria poporului nostru, epocă purtată de noi în inimi și denumită, cu patriotică mîndrie, Epoca Ceaușescu.

Îi aducem prinos de mulțumire pentru această epocă de istorică însemnată, de înflorire, cea mai fertilă din istoria patriei noastre, cea mai bogată în cuceriri revoluționare, Lui, tovarășului Nicolae Ceaușescu, de ale cărui aptitudini geniale de conducător și energie creatoare pilduitoare, demnă de stimă, se află inseparabile minunatele înfăptuiri ale poporului nostru, obținute în ultimii 20 de ani, care sînt fervent recunoscute și pe plan internațional.

## O sărbătoare de suflet a marii noastre familii

În calitatea mea de publicist care se ocupă de literatură, de redactarea unei reviste de specialitate, care-și vede scopul și înțelesul vieții, al angajării sale scriitoricești, în slujirea, cu cinste și credință, în limba maternă, a patriei sale, România socialistă, a cauzei unității și frățietății dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, bazate pe deplina egalitate în drepturi — doresc să așez în buchetul simbolic de flori care l-am pregătit în cinstea aniversării zilei de naștere o carte de vizită. Gîndesc să aștern pe această carte de vizită două rînduri ale începutului unui prea frumos cîntec popular de-al nostru. Acele două rînduri cu strălucire de diamant și cu sunet cristalin de curat în stare să exprime elocvent și concis, așa cum cred nici un *poeta doctus* n-a reușit pînă acum să exprime, esența, ce anume este acel ceva, nespus de scump, nespus de drag, cu care ne-a hărăzit, înzestrat pe noi toți Epoca Ceaușescu, îmbogățindu-ne inestimabil. Aceste două rînduri uluitoare de simple și glăsuind cu o putere nepe-reche sună astfel:

„Păsăruie, mică păsăruie,  
Ce frumos e cin' slobod se preumblă!”  
Da, libertatea, aceasta este cea mai însemnată și mai dragă izbîndă alături de atîtea și atîtea fapte revoluționare de importanță vitală, hotărîri, măsuri, indicații și cuceriri pentru care-i mulțumim tovarășului Nicolae Ceaușescu, la acest ceas de sărbătoare, cu sentimentul fidelității și al recunoștinței în inimi.

Îi aducem prinos de mulțumire, pentru că ne-a încredințat în cugete — nu de mult, la Marele Forum al Comuniștilor, Congresul al XIII-lea și, mai încoace timp, la plenara comună a consiliilor oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, precum și cu prilejul Mesajului de Anul Nou, al întregului popor, marelă adevăr al epocii, care-și dobîndește astfel expresie în slovele poetului: „O sfințenie este numai pe pămînt: sfințenia libertății!” Îi mulțumim pentru frumusețea care se intrupează în slobozenia patriei noastre române independente și suverane, frumusețe pe care nimeni și nimic n-o poate înlocui, ea conținînd umanitatea de cel mai înalt rang. Cea cîntată de versul popular astfel: „Ce frumos e cin' slobod se preumblă!”

Este un fapt, fără putință de tăgădă: de la Congresul al IX-lea încoace patria noastră a întinerit, s-a înfrumusețat; întrucît poporul nostru, avîndu-l pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în fruntea rîndurilor sale merge înainte pe calea libertății, a independenței, a suveranității naționale, a neamstecului în treburile interne, a deplinei egalități în drepturi, a avantajului și încrederii reciproce, a cauzei înțelegerii, apropierii și cooperării între popoare, a păstrării și ocrotirii păcii, a stăvilirii cursei înarmărilor nucleare, într-un cuvînt: pe unicul drum posibil al progresu-

lui, civilizației umane, al păcii mondiale. Pentru toate cele pe care le-a făcut și le face cel mai iubit fiu al poporului nostru — înfruntînd cu temeritate furtunile iscate de crizele economiei și ale vieții politice internaționale —, statuînd un exemplu de omenie, patriotism și iubire de libertate pe mapamond, în folosul poporului nostru, pentru asigurarea păcii în Europa și în întreaga lume, forțele progresiste ale întregii umanității de pe întregul nostru Pămînt întind către tovarășul Nicolae Ceaușescu cununa sincerului elogiu și al marii prețurii. Și atunci, cum să nu i ne alăturăm și noi, milioanele de oameni ai muncii din patria noastră, fără deosebire de naționalitate, ca un singur om fiind în jurul Lui, al conducătorului iubit, cum să nu-l însoțim noi, care sîntem călăuziți și însuflețiți de două decenii de-acum, în munca noastră cotidiană de construcție și edificare de strălucitoarea stea roșie a Congresului al IX-lea, cum să nu urmăm cu nestîrbîtită fidelitate ideile și învățămintele revoluționare ale secretarului general al partidului nostru, președintele Republicii noastre socialiste?!

Marele și impetuosul copil al poeziei române, cel frumos ca Apollo, fiind — folosînd frumoasele cuvinte ale lui Ady Endre „O Etnă a sincerității și miniei, un om care-i mai mult decît un zeu” — Eminescu — spus-a cîndva: „Inimă foarte caldă și minte foarte rece se cer de la un patriot, chemat să îndrepteze poporul său, și fanatismul iubirii patriei, cel mai aprig fanatism nu oprește de fel ca creierul să rămîie rece și să-și îndrepte activitatea cu siguranță, să nimicească adevărata cauză a răului și să o stirpească cu satornicie de fier.”

Îi aducem mulțumiri conducerii partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu și pentru că în atmosfera fertilă a democrației muncitorești plenar afirmate în perioada de după Congresul al IX-lea, am avut zi de zi prilejul să simțim și să ne convingem că patria noastră este o mamă care-și iubește deopotrivă toate odraslele, independent de naționalitatea fiecăruia. Nutrind față de patria-mamă o fanatică —

### Frumosul nume

Cînd Ceaușescu spun vād prunci  
rîzînd în soare  
Și fagurii de miere ai patriei mai  
grei

Și mai aproape vremea viitoare  
Și visele mai pline de teme

Și lanu-l vād de grîne încărcat  
Cu miezul faptei copt și în putere  
Cînd Ceaușescu spun, am spus a  
țării vrere  
De a avea în frunte pe marele  
Bărbat

Înfășurat în trei culori solare  
Și demn purtînd solia păcii-n lume  
El însemnînd frumosul nume  
Pe care-l are doina în ceas de  
sărbătoare

Cînd CEAUȘESCU spun,  
spun ctitor al noilor colonne!  
VIOREL VARGA ■

gere, zi de zi, că politica internă și externă a partidului nostru se constituie într-o expresie a cerințelor vitale ale noastre, ale tuturor și ea slujește nemijlocit cauza viitorului fericit, a comunismului, în folosul nostru, al tuturor. Pentru fiecare om, iubitor de pace și avînd o gîndire clară, progresistă este lîmpede că cel care mai insistă aici, în Europa, după cel de-al doilea război mondial, asupra problemelor granițelor dintre state, dau apă la moară reacțiilor și imperialismului, fiind în stare să probezească asupra lumii oribilul catalism al unei a treia conflagrații mondiale.

Pentru țara noastră, problemele integrității teritoriale și ale suveranității naționale deopotrivă cu cele ale integrității tuturor statelor socialiste și a celorlaltor state sînt de importanță vitală — așa cum ne atrage atenția tovarășul Nicolae Ceaușescu — întrucît fără respectarea lor lupta pentru colaborare, dezarmare și pace este de neimaginat. În chestiunea Transilvaniei, istoria a luat o decizie dreaptă. Nici o forță ori putere, nici un soi de manipulare născocită cu scopuri diversioniste, sau calomnie ori minciună scornită cu intenția de a ponegri rezolvarea justă a problemei naționale în România nu vor mai putea pune sub semnul întrebării această dreaptă decizie a istoriei. Nu există și nici nu poate exista vreă diversione ideologică, sosită de peste hotare care să fie în stare să submineze, într-o măsură cit de mică, voința hotărîită a poporului nostru de a ne apăra cu orice preț libertatea, independența, suveranitatea națională, integritatea teritorială a patriei noastre, respectiv tot ceea ce reprezintă pentru noi toți patria noastră scumpă, România socialistă.

Cu prilejul aniversării zilei de naștere a marelui nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se cuvine să facem din nou și iarăși un solemn legămint: să asigurăm conducerea supremă a partidului, personal pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și să de-acum înainte, așa cum am făcut-o și dovedit-o și pînă în prezent vom nutri același fierbinte atașament față de România socialistă, iubind-o ca pe unica, draga noastră maică, cea care ne crește și ne dă putere. Tot astfel ca și pînă acum, vom fi prezenți, în calitate de credincioși cetățeni români la posturile și locurile de veghe ale construirii societății socialiste, acolo unde partidul, marelui nostru conducător revoluționar ne călăuzește și ne îndrumă, independent de limba în care își omagiază și salută fiecare patria comună, așezînd înaintea întregii lumi, astfel, o pildă măreață prin felul în care s-a intrupat și desăvîrșit unitatea unui popor liber și stăpîn pe soarta sa, unitate în stare să producă și să durerze miracole.

Pentru tot ceea ce a făcut și face, cu neobosită trudă revoluționară pentru această frățească unitate, îi mulțumim tovarășului Nicolae Ceaușescu, la acest ceas de înaltă sărbătoare a poporului nostru. Ne angajăm solemn că vom veghea și de aici înainte la nestîrbirea acestei unități, îngrijindu-ne de ea ca de cel mai scump tezaur, ca de lumina ochilor. Fiecare buchet aniversar de flori trimis, pe calea gîndului, de milioane și milioane de oameni ai muncii, în aceste zile, tovarășului Nicolae Ceaușescu se dorește a fi un simbol al acestui legămint solemn animat de o temeinică hotărîre.

Voi așeza și eu — lingă modestul meu buchet, pe care am încercat a-l aduna din urările mele prilejuite de aniversare și sentimentele nutrite față de acest ceas de sărbătoare de suflet marii noastre familii, încă niște slove, vorbe mai directe, care, cred, sînt mult mai pe înțeles: Să trăiți, mulți-mulți ani de-aici înainte, cu sănătate și putere de muncă creatoare, dragul nostru tovarăș Nicolae Ceaușescu! Vă dorim, cu inima curată, pentru bucuria și fericirea patriei, a noastră, a tuturor: LA MULȚI ANI!



# gîndire și faptă revoluționară

## SISTEMATIZAREA TERITORIULUI

un concept  
novator dintr-o  
vastă operă  
și întruparea  
lui vie  
în realitatea  
României de azi  
și de mâine



Înfăptuim în țara noastră, sub conducerea partidului Comunist Român, la îndemnul și sub direcția îndrumare a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, Grandiosul proiect al celei mai avansate societăți, societatea comunistă. Coordonatele acestui proiect, jalonate cu o deosebită cetezantă revoluționară în special de la Congresul al IX-lea al partidului, definesc o magistrală clarviziune, etapă de etapă, marcind pe harta țării noi și remarcabile obiective economice, edificii social culturale, construcții de locuințe, vaste rețele edilitare. În strategia dezvoltării, în elaborarea unei concepții unitare care să mobilizeze în mod fericit întregul potențial material și uman existent, asigurind totodată în toate județele și localitățile, tuturor cetățenilor, un ridicat nivel de civilizație, sistematizarea teritoriului și a localităților, concept de organizare și armonizare a tuturor factorilor de bază ai dezvoltării, a avut și are un rol determinant. Punerea în valoare a resurselor și energiilor creatoare existente în cadrul politicii de sistematizare și de repartizare judicioasă în teritoriul bazelor de producție a condus la atingerea unor ritmuri înalte de creștere a întregii economii, la omogenizarea nivelului de dezvoltare economico-socială pe întreg cuprinsul țării, la reducerea decalajelor între județe, precum și la formarea, într-o concepție unitară, a bazelor materiale din industrie și agricultură, energie, căi de comunicație și transport, amenajări hidrotehnice, la organizarea și dezvoltarea rețelei de localități urbane și rurale. Prin dispunerea rațională a investițiilor în fiecare județ au fost create capacități industriale de peste 10 miliarde lei producție anuală, într-un număr de cel puțin 12 ramuri din cele 18 după care este clasificată industria. Și în agricultură obiectivele de investiții dirijate rațional, în vederea îmbunătățirii structurii producției agricole, creării de noi obiective agro-zootehnice, cit și pentru folosirea, protecția și ameliorarea terenurilor, au determinat o creștere a producției agricole la cel puțin 2 miliarde lei în fiecare județ. În mod corelat cu noile obiective din industrie și agricultură, s-a dezvoltat sistemul energetic național, sistemul de căi de comunicații și transport, se amenajează într-o concepție unitară rețeaua hidrografică, se formează și se dezvoltă o puternică rețea de localități. Modificările menționate s-au operat pe baza schițelor de sistematizare ale localităților, elaborate conform prevederilor legii sistematizării și au

fost aprobate de conducerea de partid și de stat. Pe aceste baze, marea majoritate a obiectivelor economice s-au grupat în 250 de mari platforme industriale. Aplicarea consecventă a prevederilor legii la sistematizarea platformelor industriale, asigurarea unitară a dotărilor și utilităților, precum și cooperarea mai bună în realizarea obiectivelor a condus la reducerea cheltuielilor de investiții și la mari economii de teren.

Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român direcționează o nouă etapă în realizarea programului de dezvoltare economico-socială a României. În cadrul hotărîrilor care au fost luate de marele forum al comunistilor, sistematizării teritoriului și localităților i-au fost jalonate direcții prioritare de mare importanță pentru creșterea nivelului dezvoltării economice și sociale a tuturor județelor. În repartizarea noilor obiective de investiții se va urmări creșterea în fiecare județ a numărului de locuri de muncă, precum și a producției pe locuitor. Noile unități vor fi amplasate în cadrul platformelor industriale existente, avîndu-se în vedere creșterea acțiunilor de cooperare pentru folosirea mai bună a dotărilor existente și a gradului de ocupare a terenului. În cadrul rețelei generale a localităților se va acționa pentru creșterea rolului localităților mici și mijlocii, în primul rînd prin mărirea aportului acestora la realizarea produsului social și a venitului național, prin valorificarea superioară a resurselor, mijloacelor și forței de muncă existente și în același timp prin dezvoltarea mai intensă a industriei mici și a prestărilor de servicii. Se va acționa pentru adîncirea activităților de cooperare între localități, pentru valorificarea la nivel superior a resurselor și forței de muncă, reducerea consumurilor energetice și a cheltuielilor de investiții. Toate aceste sarcini deosebit de importante în dezvoltarea social-economică a țării pun în fața consiliilor populare noi și complexe probleme pentru perfecționarea sistematizării teritoriului și a localităților. La nivelul rețelelor de localități se vor căuta noi căi pentru creșterea influenței centrelor polarizatoare, pentru ridicarea potențialului de dezvoltare economică și socială a acestora și în același timp, pentru asigurarea unor mai bune legături între localități. Se vor căuta soluții pentru organizarea mai bună a rețelei pentru gruparea localităților mici și dispersate în teritoriu. În toate aceste acțiuni vizînd dezvoltarea localităților, o grijă deosebită se va acorda în continuare folosirii rațio-

nala a terenurilor, bogăție de mare valoare a economiei naționale, reducerii suprafețelor din cadrul perimetrelor construibile, grupării și comasării tuturor construcțiilor răzlețe din afara perimetrelor construibile. Schițele de sistematizare vor fi perfecționate astfel încît să se ajungă la o mai bună organizare a zonelor funcționale, a căilor de comunicații și transport, a rețelelor de dotări și servicii, a echipării tehnico-edilitare, a transportului în comun, pentru servirea în condiții tot mai bune a populației, pentru creșterea nivelului funcționalității acestora. Se va acționa pentru continua îmbunătățire a organizării cartierelor de locuințe, pentru ridicarea nivelului arhitectural și funcțional al acestora, pentru creșterea confortului urban. În cadrul localităților rurale se va acționa mai mult pentru ridicarea nivelului centrelor de comună, pentru dezvoltarea și modernizarea acestora, asigurîndu-se odată cu realizarea noilor locuințe toate dotările necesare. Consiliilor populare le revin sarcini deosebite în perfecționarea stilului și metodelor de muncă, în vederea transpunerii în viață a obiectivelor stabilite de congresul partidului, asigurînd în acest fel creșterea nivelului de trai a tuturor cetățenilor patriei. Avem asigurate toate condițiile materiale de dotare și înzestrare tehnică pentru a împlini și depăși sarcinile stabilite prin plan. Vastul program de investiții ce va fi realizat în acest an va contribui la creșterea bazei materiale și în același timp la mobilizarea de noi forțe pentru creșterea produsului social și al venitului național. Prin măsurile de sistematizare a teritoriului și a localităților, vom contribui la creșterea eficienței economice a întregii activități și în același timp la creșterea nivelului de viață. Perspectivele luminoase, direcțiile clare, echilibrul permanent între obiectivele stabilite și posibilitățile reale de a le îndeplini, prezența în fruntea partidului și a statului nostru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, strălucit conducător, personalitate al cărui ideal de muncă și viață s-au contopit cu cele ale poporului român, dau forța necesară pentru ca, strîns uniți în jurul partidului și a secretarului general, să clădim zi de zi, transformînd în viață, proiectul societății viitorului, societatea comunistă pe pămîntul patriei.

ing. ROMEO DRAGOMIRESCU  
vicepreședinte la Comitetul  
pentru Problemele Consiliilor Populare



# Nicolae Ceaușescu — știință și tehnică

În 1968, 22 din județele României realizau o producție de pină la 5 miliarde lei și un singur județ avea o producție de peste 20 miliarde lei. După 15 ani, nici un județ nu avea o producție mai mică de 5 miliarde lei, iar 19 județe realizau o producție de peste 20 miliarde lei.

O concepție unică până atunci în istoria dezvoltării României dădea roade și țara se angaja, pe calea progresului, ieșind în lume și etalind valori de care trebuia să se țină seama. Un popor se descoperă pe sine într-un răstimp scurt, realizând un imens salt peste ani. Concepția pe care s-a întemeiat această dezvoltare și aliniere la progresul mondial ținea seama de resursele umane și materiale ale țării, de un fantastic potențial capabil să modernizeze România, de logica dezvoltării raționale a tuturor zonelor patriei, de tradițiile existente, de dreptul și dorința cetățenilor întregii țări, și aici lucrurile țin și de morală, de a avea acces la bunăstarea secolului în care trăim.

Concepția științifică, profund patriotică a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind dezvoltarea armonioasă, judicioasă a României, prin repartizarea înțeleaptă a bazei materiale pe întreg teritoriul țării, prin ridicarea economică și socială a tuturor județelor, prin revigorarea comunelor, a satului în general, a condus la saltul extraordinar înregistrat în aceste decenii sintetizate în expresia care denumește în modul cel mai fericit schimbarea: **EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU.**

Ideile de excepțională valoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu referitoare la reorganizarea administrativ-teritorială a țării, idei ce se regăsesc în hotărârile adoptate de Marea Adunare Națională în 1968, au trezit la viață numeroase localități, au dat „șanse egale în fața viitorului” tuturor cetățenilor țării, indiferent de naționalitate, au pus la treabă energia, au descoperit resurse umane. În primul rând umane, pentru că cel mai important argument al dezvoltării este viața oamenilor.

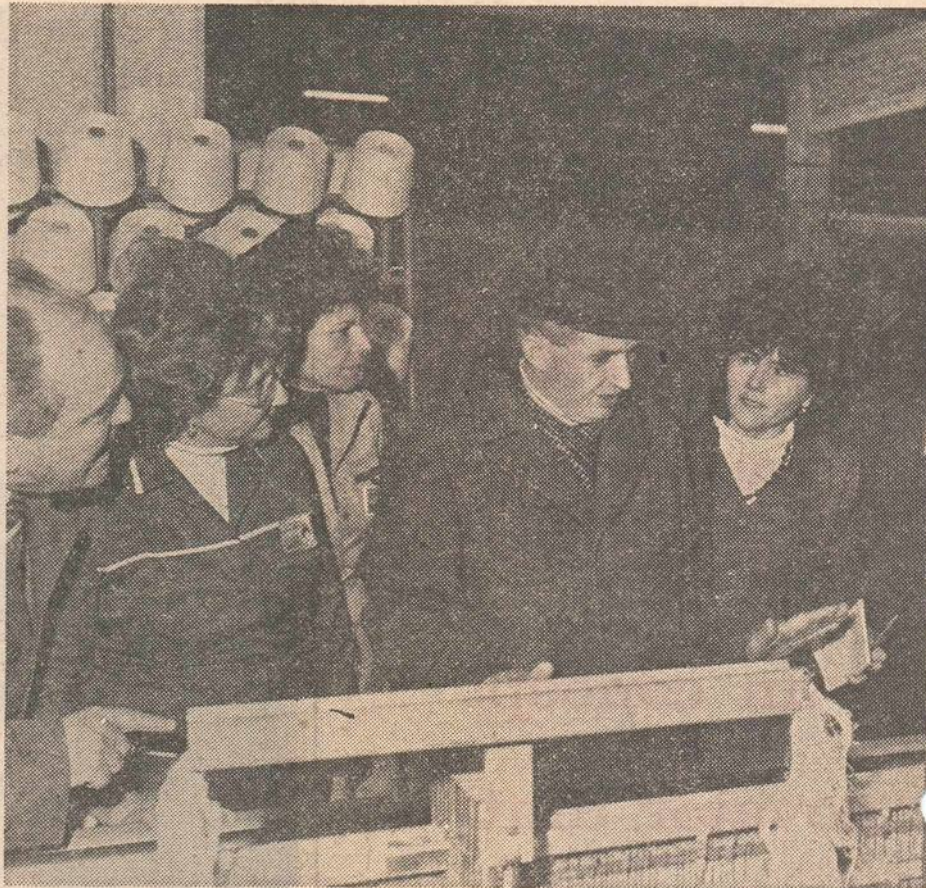
„Oricine privește orașele, satele, județele, localitățile patriei noastre — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — poate constata avântul construcției de locuințe, avântul noului în industrie, în agricultură, în întreaga viață social-culturală, poate vedea că întreaga țară se transformă rapid prin munca entuziastă a întregului popor, care înfăptuiește neabătut politica partidului comunist”.

Orașe ca Sibiu, Tîrgoviște, Miercurea-Ciuc, Arad, Brăila, Vaslui, Zalău, Focșani, Drobeta Turnu Severin, Botoșani sau Buzău, pentru a enumera câteva din cele mai cunoscute, localități ce păreau condamnate la ritmuri de creștere reduse, pentru că în cea mai mare parte investițiile se îndreptau către reședințele de județ, au astăzi o altă respirație, zestrea acumulată de ele într-un deceniu și jumătate dînd o altă înfățișare întregii țări. În fiecare județ au fost create capacități industriale de peste 10 miliarde lei producție anuală într-un număr de cel puțin 12 ramuri din cele 18 după care este planificată industria. Asta înseamnă, printre altele, și industrie de vîrf atît la București, dar și la Gheorghieni, la Timișoara, dar și la Ared, la Brașov dar și la Buzău, la Cluj-Napoca dar și la Botoșani. Și un alt adevăr: marile opere ale timpului pe care îl trăim, să nu amintim decît Canalul Dunăre—Marea Neagră, metroul, combinatele siderurgice ridicate în ultimele două decenii, combinatele de utilaj greu, combinatele chimice, hidrocentralele au fost rodul unei colaborări a industriei de pe întreg cuprinsul României, al specialiștilor din multe orașe care, imediat după Congresul al IX-lea, se pregăteau să iasă din cuminența lipsei de industrie. Continuarea fermă a politicii de investiții — 950 miliarde lei în perioada 1981—1984, ca să ne referim doar la ultimul cincinal, a permis o sporire a fondurilor fixe cu aproape o treime, valoarea lor totală fiind, în 1983, de 2.377 miliarde lei. Venitul național a crescut de la 508,7 miliarde lei în 1980 la 657,6 miliarde lei în 1983. Sînt date, puține, e drept, care reușesc însă să dea o imagine elocventă a ritmurilor susținute din industria românească.

De asemenea, dezvoltarea comunelor ca unități puternice, capabile să valorifice în mod superior posibilitățile locuitorilor din mediul rural, ridicarea vieții satului la nivelul dezvoltării urbane, crearea de noi obiective agrozootehnice, lucrările complexe pentru combaterea eroziunii solului, de ameliorare a terenurilor, au determinat o creștere a producției agricole de cel puțin 2 miliarde lei în fiecare județ.

Luciditatea și deosebitul simț al realității, competența și curajul cu care a fost elaborată o concepție de asemenea anvergură, capabilă să marcheze definitiv destinul României sînt definitorii pentru chipul conducătorului, al revoluționarului patriot, al bărbatului de aleasă omenie aflat în fruntea partidului și a țării. Ele sînt și o garanție pentru izbînzile noastre de mine, ele ne dau încrederea că ceea ce întreprindem acum, va prinde neîndoiește viață, ele ne oferă certitudinea dezvoltării noastre viitoare.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■



■ Volumul investițiilor destinate industriei în anul 1984 a fost de peste 2 ori mai mare decît totalul investițiilor realizate pe ansamblul economiei naționale în întregul cincinal 1951—1955 ■ Investițiile alocate agriculturii în actualul cincinal sînt de peste 2,5 ori mai mari decît cele realizate în întreaga perioadă 1951—1965 ■ În anul 1965, doar Capitala realiza o producție industrială de peste 15 miliarde lei; în 1982, o asemenea producție era realizată în 26 de județe ■ Populația ocupată în ramurile neagricole era preponderentă, la începutul actualului cincinal, în 37 de județe, față de 13 județe în 1975 și numai 4 județe în 1965 ■ Industria construcțiilor de mașini este astăzi prezentă în toate județele țării, iar industria metalurgică în 30 de județe ■ În 1984, numărul întreprinderilor din industria electrotehnică și electronică s-a ridicat la 56 față de 17, cîte existau în 1965; după acest an au intrat în funcțiune, printre altele, întreprinderile de panouri electropneumatice, traducătoare și de contactoare din Alexandria, Bîrlad, Botoșani, Buzău, Pașcani, Bacău, Întreprinderea de conductori emailați, Zalău, Întreprinderea de produse electronice Bistrița

În 1965, anul Congresului al IX-lea al partidului, uzina „Electroputere” — Craiova — azi bastionul industriei noastre electrotehnice — era deja o redevabilă ctitorie a noului, o podoabă a orașului de pe Jiu, o marcă de circulație pe meridianele lumii. Ion Licu, actualul director general al Centralei de mașini și aparataje electrice Craiova (centrală creată pe osatura lui „Electroputere”), avea pe atunci niște ani buni de cînd lucra aici, aproape zece, și credea, ca toți cei ai locului, că uzina ajunsese la acea prag de sus de pe care decolările spre viitor nu mai puteau însemna mare lucru. Nu mai puteau însemna, credea el și credeau și alții, decît simple și scurte excursii în jurul casei, adică niște adănciri de procente la planurile producției, necum vreo transformare de structură sau de esență. Congresul al IX-lea a adus însă și aici, ca pretutindeni, o explozivă deschidere de noi orizonturi, echivalentă cu o revoluție. Uzina a primit sarcina, expres stipulată în Directivele Congresului, de a făuri locomotive electrice, deci de a-și lua pe umeri povara de covârșitoare răspundere a electrificării transporturilor feroviare în România. A fost, ne spune tovarășul Ion Licu, o primă și decisivă treaptă în rectitorirea din temelii a uzinei, în restaurarea unui peisaj în care totul părușe orînduit, așezat, dat pentru totdeauna, cu toate liniile ferm fixate, cu toate culorile definitive zugrăvite, cu toate sensurile limpezi și limpeziți pînă la ultima lor consecință.

Un an mai tîrziu, la 12 iunie 1966, uzina a primit vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu. Au urmat, prin ani, alte opt vizite, fiecare din ele deschizînd o etapă calitativă nouă de muncă și de creație. Parcurgînd azi, retrospectiv, aceste etape, trăiești senzația că urci pe o spirală amețitoare, ce duce dîncolo de înălțimile imaginete în '65 (și care în epocă păreau cu totul copleșitoare!), într-un pic de unde, luînd fotografia întregului proces al prefacerilor din viața uzinei,

lei, practic, noul puls al existenței țării în aceste ultime două decenii. Decenii în care picătura de timp care se cheamă clipă s-a transformat într-o putere ce destupă furnale, face să gîlgie țiteiul în erupții arzeziene, umple țara de vehicule care ne poartă pretutindeni cu viteza secolului, devenind nu clipă, ci istorie.

Sînt anii în care „Electroputere” atinge apogeul creației, similar ca greutate și consecințe cu însăși întemeierea unei noi mari uzine. Cei 14.000 de meșteri mari de aici făuresc, în aceste două decenii, cele mai impozante și mai complexe transformatoare (prin care trece azi aproape tot curentul electric produs în țară!),

țării, uneori de ocoluri în drumuri spre țintă, de cele mai multe ori de strălucite victorii în asumarea noului, încercînd, bărbătește, să-și reprime emoția, ceea ce nu le reușește. Nu le reușește, fiindcă cele nouă vizite cu care cîrmaciul destinului național a onorat această mare incintă a electrotehnicii românești au însemnat, fiecare, o sărbătoare a inimilor și a ideii, cu ecouri care, suprapuse în timp, reprezintă viața uzinei în înșeși fundamentele devenirii ei, în înșeși marile ei înțelesuri. Vizita din 1966, de pildă, a stabilit direcțiile principale de extindere a producției (aparataj de înaltă tensiune, transformatoare, mașini electrice rotative, loco-

muşor și tehnologiilor, ale eficienței și calității producției, ale fructificării experienței muncitorilor și specialiștilor, ale utilizării instalațiilor și spațiilor de producție. 3 ianuarie 1977: accentul principal al vizitei cade pe măsurile ce se impun pentru ridicarea activității întreprinderii la nivelul de exigență al cincinalului revoluției tehnico-științifice. 14 septembrie 1981: e studiată macheta de dezvoltare a marii uzine, sînt revizuite proiectele de amplasare a viitoarelor obiective, se insistă pentru diversificarea în continuare a gamelor de mașini electrice, pentru sporirea faimei mondiale a mărcii „Electroputere”.

Spațiul nu ne-a permis nici măcar simpla enumerare a problemelor care au dat substanță și strălucire istorică acestor vizite. Problemele, ne spun interlocutorii noștri, au fost cu mult mai multe, iar dezbaterile lor, urmate de soluții deopotrivă realiste și temerare, au transformat de fiecare dată uzina într-o uriașă catedră de la care s-a prelat, cu limpezime și forță, necesitatea cunoașterii realităților economice vii, văzute în dialectica devenirii lor, grija de avuția țării, de valorile ei, de prestigiul ei, capacitatea de prospectare și asumare a noului, de discernere a viitorului din prezent, a durabilului din efemer, întransigența în combaterea greutăților ori erorilor, profunda receptivitate la ideile și sugestiile maselor, disponibilitatea de a vibra la nevoile omului, ale muncii și vieții lui.

Seara, cînd părăsim uzina, marile hale vibrează impetuos. Intrecerea pentru înfăptuirea Directivei Congresului al XIII-lea al partidului bate aici din prea plinul aripilor. Un mare portret al secretarului general, flaut simbolic pe frontispiciul cetății de scaun al electrotehnicii românești, ne dă sentimentul că omul și opera lui, față în față, se înfeleg, în reciprocă răsfrîngeri de străluciri.

ILIE PURCARU ■

## Rectitorirea unei mari ctitorii

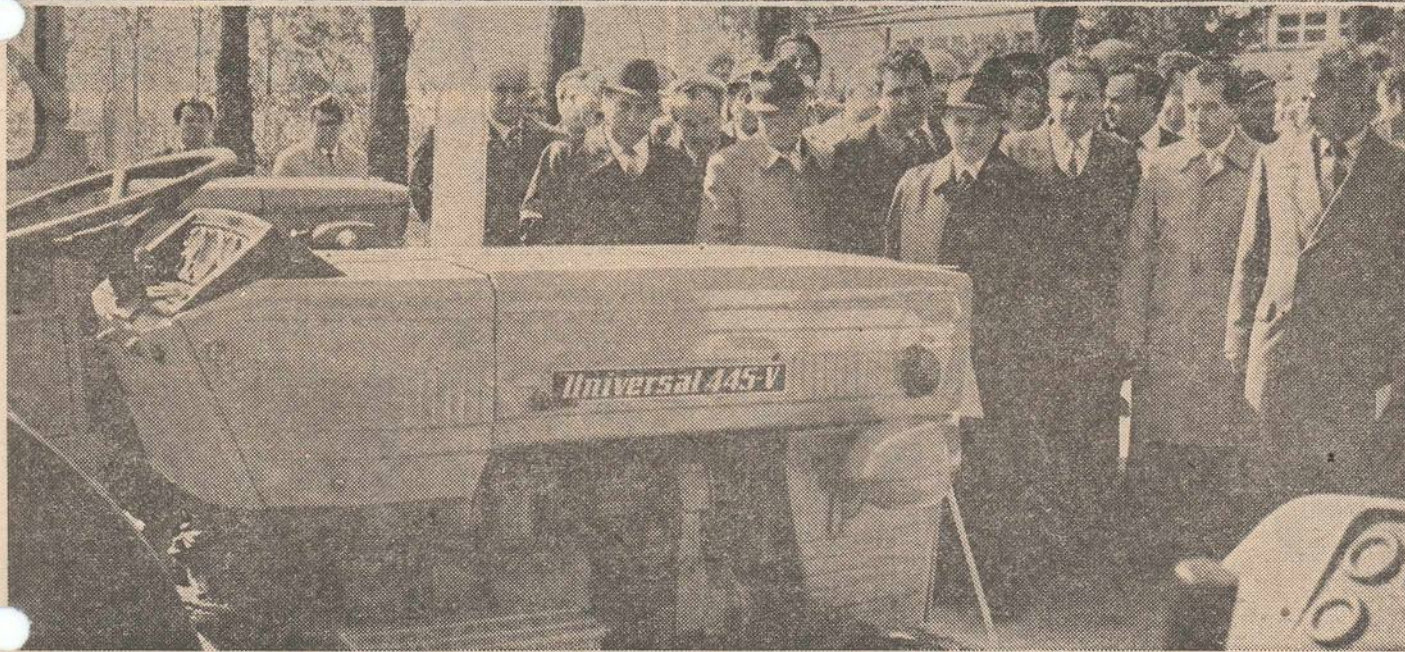
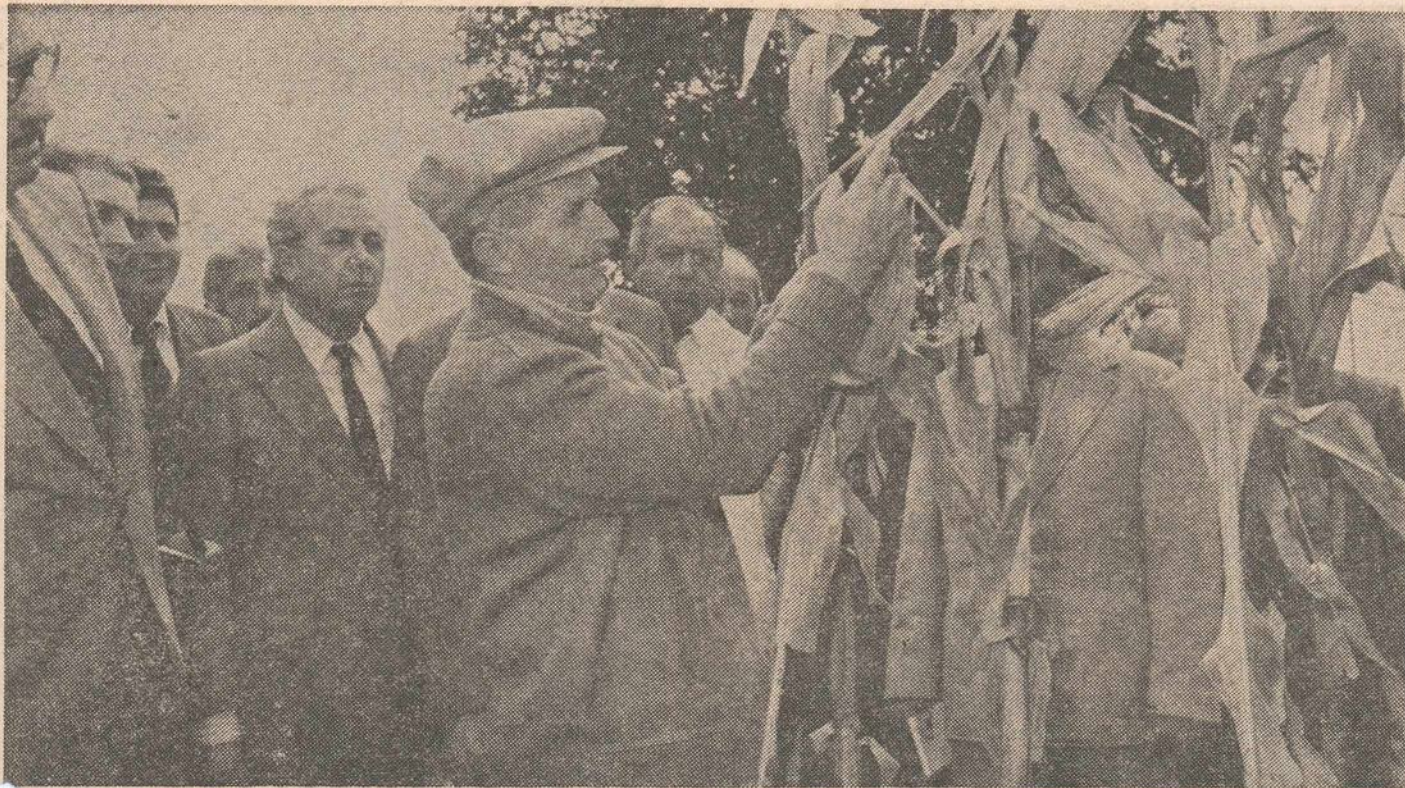
cele mai perfecționate motoare (ocupînd cu ele un sfert din producția națională a branșei), locomotive electrice și diesel-electrice de extremă nouitate tehnică (62 la sută din producția națională). Cele mai importante din aceste produse, de la uriașul transformator de 400 MVA, de la locomotive diesel-electrice de 2.100 și 3.000 C.P. cu parametri perfecționați de funcționare, de la locomotive electrice de 5.100 KW cu grad de integrare sporit la vehiculul cu motor liniar experimental „Romulinul”, au fost elaborate din îndrăzneț secretarului general al partidului, primele exemplare primînd girul său cu prilejul vizitelor întreprinse aici.

Interlocutorii noștri (cînt lingă directorul general Ion Licu se află un alt redevabil specialist al uzinei, directorul general adjunct Constantin Udrea) evocă această epocă, cu uriașe și încărcătoare de frămîntări, de cău-

motive), intensificarea specializării cadrelor, stimularea creșterii calității, a cercetării științifice, a demersurilor privitoare la autoutilare. În următoarele patru vizite, petrecute la 19 aprilie 1967, 16 mai 1968, 30 iunie și 11 noiembrie 1970, tovarășul Nicolae Ceaușescu a însoțit înălți oaspeți de peste hotare, împletind caracterul protocolar al popasurilor în uzină cu noi și pertinente analize de lucru. 29 mai 1974: o severă ațalază a lipsurilor în materie de realizare a indicatorilor economici, de folosire a capacităților de producție, de dezvoltare a producției și de adaptare a ei la cerințele clienților; se insistă asupra diversificării producției, a realizării de noi produse și de noi tehnologii, a calificării muncitorilor la mai multe mașini. 15 septembrie 1975: sînt examinate problemele de esență ale diversificării și modernizării pro-



# avansată, calitate și eficiență



● Numai pentru înzestrarea agriculturii cu tractoare și combina, pentru îngrășămintele chimice necesare într-un singur an, economia noastră ar fi avut de cheltuit peste 5 miliarde de dolari. Industria românească oferă aceste produse pentru a căror achiziționare ar fi fost nevoie de valuta pe care am fi obținut-o exportând întreaga producție de cereale a țării pe mai mult de doi ani. ● În ultimii cinci ani s-a obținut o producție medie anuală de aproape 22 milioane tone de cereale, față de 16,8 milioane tone cîte s-au realizat între anii 1973-1978. ● În ultimii patru ani agricultura a beneficiat de un volum de investiții de peste 145 miliarde lei. Investițiile alocate în acest cincinal depășesc cu 30 miliarde lei pe cele realizate în cincinalul precedent și sint de peste 2,5 ori mai mari decît cele înfăptuite în întreaga perioadă 1951-1965. ● În cincinalul 1986-1990, pentru dezvoltarea agriculturii se vor aloca 190 miliarde lei. ● Pînă în anul 1990 suprafața agricolă a țării se va majora cu peste 500 mii de hectare. ● La sfîrșitul viitorului cincinal agricultura va dispune de 180 000 de tractoare și de o sistemă de mașini de înalt randament, care vor efectua simultan mai multe operații. ● Față de cele 230 000 hectare în 1965, terenurile amenajate pentru irigații se întind astăzi pe un sfert din suprafața arabilă a țării. Suprafețele prevăzute a fi amenajate pentru irigații în actualul cincinal sint de aproape 8 ori mai mari decît cele realizate în perioada 1950-1965. Potrivit Programului național de îmbunătățiri funciare, pentru asigurarea unor producții agricole sigure și stabile, suprafața irigată va crește în 1985 la 3,7 milioane hectare și la 5,5 milioane hectare la sfîrșitul cincinalului viitor. Se vor întreprinde, totodată, ample lucrări de desecare a unor terenuri și de combatere a eroziunii solurilor. Prin înfăptuirea acestui program - cea mai vastă lucrare din istoria țării - România se va situa printre puținele țări din lume care vor avea amenajat întreg teritoriul corespunzător cerințelor de a se realiza producții agricole superioare, stabile, sigure. ● Rețeaua de cercetare științifică însumează astăzi 25 de institute și 3 centre de cercetări, 5 stațiuni centrale, 94 stațiuni teritoriale de profil, în care își desfășoară activitatea peste 13 500 de cadre, din care 2 700 de cercetători. ● În agricultură și industria alimentară lucrează aproximativ 70 000 cadre cu studii superioare. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare pregătește cadre calificate în 164 de licee și 26 școli profesionale.

Cea mai bună politică, noi, țărani, o facem în cîmp, așa zicea odată Dumitru Tudose, președintele C.A.P.-ului din comuna Stoicânești, din județul Olt, și între înțeleșurile acestel politici ar trebui să încapă, mai zicea el, în primul rînd adevărul că un sat bogat înseamnă o bogăție mai mare decît a unui țaran sau doi sau trei țărani bogați din acel sat. Primul scîlpăt al acestui adevăr se va fi văzut chiar în ziua de 7 august 1949, cînd în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu a avut loc adunarea de înființare a cooperativei agricole din Stoicânești. Pe atunci, tovarășul Nicolae Ceaușescu era secretar al Regionalei de partid Craiova și deputat de Olt. Dumitru Tudose n-a fost prezent la adunarea aceea, era în armată la Odorheiu Secuiesc. Ceva mai tîrziu, cînd Dumitru Tudose se afla acasă, în permisie, și se hotărîse să facă și el cerere de intrare în cooperativă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a venit din nou la Stoicânești, se pare că a venit pe jos de la Drăgănești-Olt, cale de zece kilometri, fiindcă drumul se desfundase și era noroi că nu mai puteau merge nici căruțele și nici mașinile. Și a tras la o familie, la Florea Botoargă. Acela își luase îndărît carul cu boi, se răzgîndise. Și mai ales nevasta lui, Stanca, era o femeie aprigă. Erau oamenii aceia liberi să aleagă între o sărăcie sigură și un belșug promis, desigur, pentru viitor. Dar au avut încredere și pînă la urmă s-au lămurit cum ar fi mai bine. Doi băieți ai lor, Vasile, șeful secției de activități industriale a C.A.P.-ului, și Mihai, strungar la S.M.A., au astăzi case arătoase, nu ca „semibordeiul” în care au văzut lumina zilei, și este și aceasta o bogăție, la urma urmei, să stai într-o casă omenească și să-ți răsără soarele-n geam. Prima investiție a cooperativei a fost, se zice, o fîntînă. Și de atunci și pînă astăzi, cînd între comunele înstărite ale județului se numără, printre cele mai înstărite, și Stoicânești,

cuvintele lui Dumitru Tudose ar avea multe să spună: „Oricîte au fost, de-a lungul anilor, grijile sale, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a amintit și de acest sat al nostru și, în cadrul dialogurilor sale cu oamenii muncii din țara întreagă, s-a abătut de mai multe ori și pe la Stoicânești. N-aș fi crezut, dar văzînd fîntina de la vechiul sediu al cooperativei, unde acum avem un mare complex avicol, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a amintit pînă și de acea primă investiție pe care o făcuserăm. De atunci au trecut atîția ani, s-a edificat aici un sat nou și o viață nouă, intruchi-

țării. Și ne putem reaminti cu toții, căci face parte din memoria noastră comună: cînd, în 1965, fusese investit cu cea mai înaltă funcție de conducere în partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu făcea prima vizită de lucru, la vremea culesului grîului, printre țărani unei comune din Bărăgan, la Gheorghe Doja. Cel plecat din vatra unuia dintre satele acestei țări a ales să înceapă dialogul său cu țara, cu oamenii ei, întîlnindu-se întii cu muncitorii pămîntului, iar semnificația aceluia gest de omagiu față de cei ce-au dus întotdeauna greul în încercările zbuciumatei istorii a țării acesteia, s-a îm-

## Politica pîinii

pînă aievea promisiunile aceluia viitor despre care vorbea țărănilor din Stoicânești tinărul activist de partid Nicolae Ceaușescu în adunarea de înființare a cooperativei. Și de aceea, cînd spunem că noi sintem niște țărani care facem politică, vrem să subliniem că ne respectăm datoria de a face agricultură. Și încercăm să o facem din ce în ce mai bine, urmînd astăzi, ca întotdeauna, îndemnul secretarului general al partidului nostru, ale marelui bărbat de stat ce ne-a înțeles de fiecare dată și a știut să ne îmbărbăteze cu toată dragostea unei inimi care știm că bate și pentru noi, țărani acestei țări. De aceea, acum, la aniversarea zilei sale de naștere, noi îi adresăm din inimile noastre, într-un glas cu întreaga țară, urarea de a rămîne mereu tînăr și cutezător în gîndire și acțiune, multă sănătate și La mulți ani! Și așteptăm să-l avem din nou, oaspete drag și sfătuitor de nădejde, în mijlocul nostru”. Iată cuvinte care pot fi aflate, dealtfel, în multe dintre satele

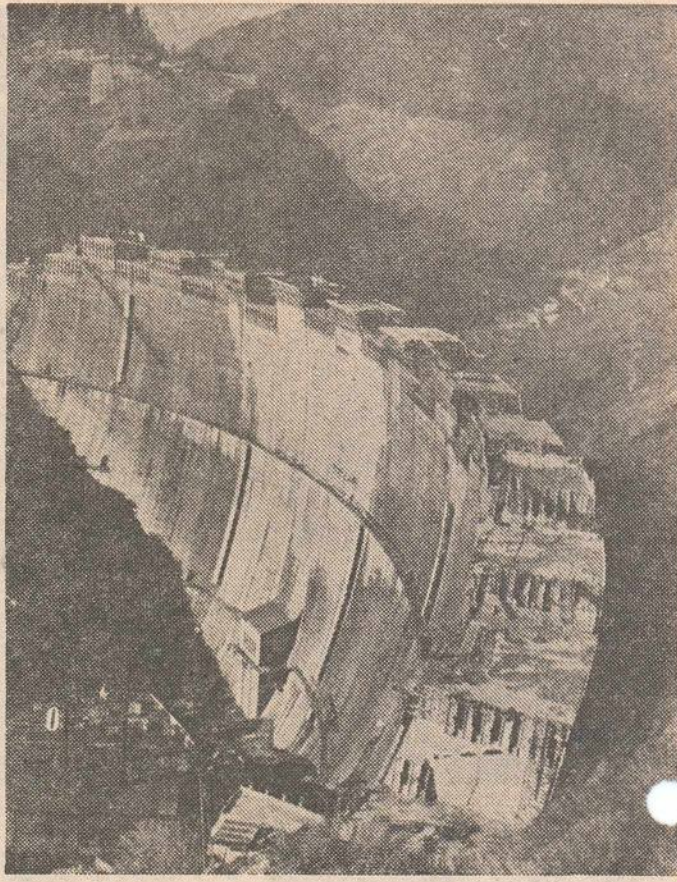
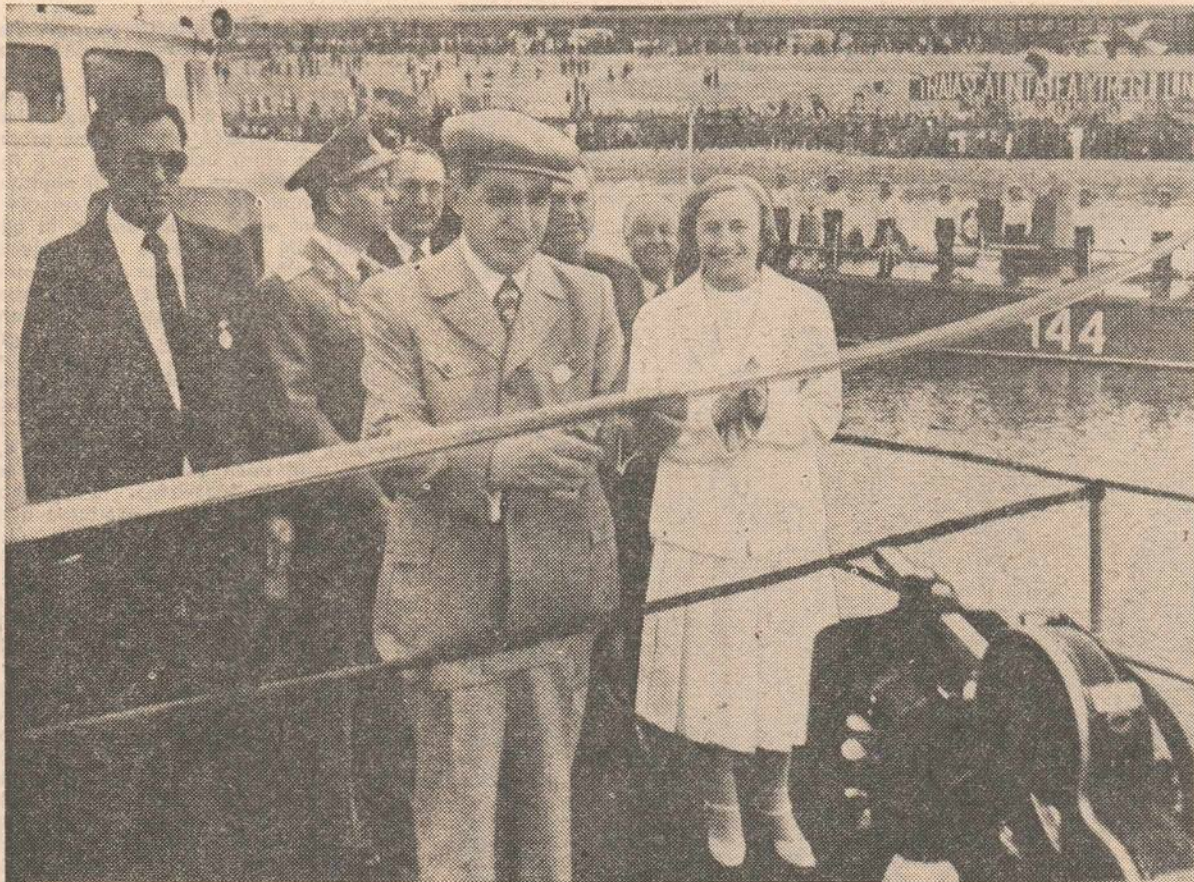
plinit în răstimpul celor douăzeci de ani care au trecut de atunci prin deschiderea unor orizonturi noi de civilizație și prin înnoirea din temelii a satului românesc, în primul rînd prin faptul că țărani au putut să aspire, cu o îndreptățire mai limpede decît oricînd, la o bunăstare binemeritată prin munca lor grea. Dezvoltarea în ritmuri spectaculoase a unei industrii naționale moderne care a creat în mod sistematic posibilitățile și mijloacele de a ușura în bună măsură această muncă precum și, pe de altă parte, reconsiderarea rolului agriculturii în cadrul economiei naționale prin investirea ei cu demnitatea și răspunderea unei ramuri economice de bază au determinat trecerea într-o etapă superioară, a unei noi revoluții agrare, atît a muncii cît și a vieții, în general, a satelor noastre. La inițiativa și sub direcția conducere a secretarului general al partidului s-au elaborat programe speciale pentru creșterea producțiilor agricole și este un fapt cunoscut că, bunăoară, Pro-

gramul național de îmbunătățiri funciare reprezintă cea mai mare lucrare de investiții din istoria țării noastre. Aceleași orientări de esență se datorează uriașele resurse financiare alocate de stat pentru ca programele acestea cutezătoare, parte integrantă a noii revoluții agrare, să dobîndească dimensiunea realității. Treptat, un nou spirit de întrecere și de autodepășire a cuprins munca și năzuințele tuturor celor ce fac pîinea țării și în această privință revelatoare sint rezultatele obținute în cursul anului trecut, cînd s-au obținut peste o mie de kilograme de cereale pe locuitor. Pentru recolte de peste 8 000 kilograme de grîu și de peste 20 tone de porumb știuleți la hectar, mai multe unități agricole au fost distinse cu titlul de Erou al Muncii Socialiste. Așa cum sublinia secretarul general al partidului la marea adunare populară din municipiul Slatina, prilejuită de sărbătorirea Zilei Recoltei, în octombrie 1984, aceste rezultate foarte bune trebuie să fie extinse într-un număr sporit de unități agricole. Astfel, fie că într-o comună s-a întîlnit cu Sfatul bătrînilor, fie că într-alt loc a discutat cu specialiștii despre introducerea unor elemente de progres tehnic, cuvintele secretarului general al partidului au exprimat de fiecare dată o analiză atentă a realităților satului românesc și au formulat soluții practice, concrete, ale devenirii sale. Avînd cîntea de a se afla de atîtea ori în preajma secretarului general al partidului, de a-1 asculta îndemnul și bunele sfaturi, muncitorii pămîntului nostru, țărani și specialiști, au desprins de fiecare dată lecția încrederii nestrămutate în ei înșiși, laolaltă cu cerința de a proba prin fapte că înțeleg să-și facă datoria alături de toți făuritorii bunurilor și averii acestei țări. Politica fiecărui țaran fiind, înainte de toate, în spiritul acestei datorii, chiar grîul din care se face pîinea.

DUMITRU ELIADE



# Nicolae Ceaușescu —



Privită din orice unghi, România ultimilor ani reprezintă o imagine în mișcare. Fiecare zi îndepărtează configurația țării de chipul său inițial. Într-o călătorie în jurul României se poate evalua starea de fapt a pământului românesc. Și abia încheiat un asemenea drum, la reluare orice om ar descoperi pasul înainte făcut în fiecare oraș. Aceasta pentru că devenirea României este un proces continuu, rezultatul unei creșteri care se simte în fiecare zi. Marile investiții economice, lucrările de îmbunătățiri funciare, deschiderea de noi drumuri, șosele, căi de comunicație reprezintă elemente din continua sistematizare a țării, a resurselor sale, o continuă regândire a chipului României, a bogățiilor sale. Or, pentru a putea realiza un asemenea grandios proiect, conceput în urmă cu două decenii, de președintele Nicolae Ceaușescu, era necesară o amplă campanie de reevaluare a surselor de energie, de realizarea unui obiectiv îndrăzneț — independența energetică a țării. În acest sens, cînd începeau să se construiască primele hidrocentrale ale țării mulți și-au imaginat că ele sînt rodul unei simple ambiții de a avea și hidrocentrale, că sînt făcute cu scopul de a înfrumuseța eventual teritoriul țării. Construirea de hidrocentrale și termocentrale făcea parte dintr-o viziune unitară de dezvoltare a țării, dintr-un plan amplu, de valorificare a tuturor resurselor naturale ale României. Dobîndirea independenței energetice a țării s-a dovedit a fi un obiectiv inseparabil de obiectivul făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. Dezbătută pe larg și jalonată prin documentele Congresului al XII-lea al P.C.R., independența energetică a României a devenit o cauză comună a muncitorilor din această ramură, a specialiștilor și constructorilor și, prin eforturile de economisire și gospodărire a energiei, o cauză a fiecărui cetățean al țării. În acest cincinal s-au obținut rezultate spectaculoase în valorificarea potențialului hidroenergetic al rîurilor. S-a trecut la amenajarea în cascadă a principalelor rîuri, Olt, Ar-

geș, Bistrița, Sebeș, Someș, acestea avînd în acest moment o adevărată salbă de hidrocentrale. Dacă luăm în considerare faptul că în ultimele decenii s-au construit hidrocentralele de la Porțile de Fier I și II, de pe Argeș și Bistrița, că în Epoca Nicolae Ceaușescu România beneficiază de mari termocentrale cum sînt cele de la Mintia, București, Oradea etc. și faptul că o serie de termocentrale au fost modernizate și trecute pe cărbune, precum și faptul că în actualul cincinal se continuă lucrările de construire a centralei pe sisturi bituminose de la Anina și a celei atomo-electrice de la Cernavodă avem imaginea exactă nu numai a îmbogățirii teritoriului țării cu noi edificii spectaculoase, dar și a unui sistem energetic unitar, capabil să facă față proiectelor curajoase și clarvăzătoare de dezvoltare a României. Amplasarea acestor întreprinderi producătoare de energie

decenii de socialism, în țara noastră s-au construit termocentrale pe bază de cărbune care produc anual aproape 33 de miliarde de kWh energie electrică, conținînd un sistem energetic național bine articulat, el cuprinzînd, într-o viziune de ansamblu, ritmurile accelerate de dezvoltare a economiei naționale. Amplasarea rațională și judicioasă a marilor obiective economice ale acestor două decenii au impus și construirea unei rețele de drumuri, căi ferate, căi de comunicație fluviale, integrate și ele unui mod unitar de sistematizare a teritoriului țării — în fond o regîndire a enormelor posibilități de dezvoltare a României și o valorificare a lor într-o concepție unitară. În ultimii douăzeci de ani de libertate, România a construit și a modernizat importante șosele, a construit Transfăgărășanul, autostrada București—Pitești, a dat contur și a introdus în circuitul navigabil un proiect

pe lângă șoselele modernizate, fiecare comună a României beneficiază de drumuri asfaltate, de căi de acces moderne, de posibilități sporite de valorificare a potențialului economic, Epoca Nicolae Ceaușescu a dat locuitorilor Capitalei unul din cele mai moderne și mai eficiente mijloace de transport, metroul bucureștean. Porțile aeriene ale țării s-au îmbogățit prin construirea marelui aeroport de la Otopeni și prin construirea unor noi aeroporturi la Timișoara, Arad și Constanța. Aviația civilă a cunoscut în acești ani o dezvoltare fără precedent, iar pe complexa rețea de drumuri a țării, călătorii beneficiază de peste 8 000 de trasee de autobuze.

Reamenajarea în sensul valorificării superioare a condițiilor și resurselor existente a inclus, pe lângă construirea unei rețele de căi de comunicație, și rețeaua hidrografică a țării. La indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, în ultimele două decenii, cursul fiecărui rîu din România a cunoscut o corectare, o îmbunătățire, o amenajare care să permită atât valorificarea energetică, cit și o valorificare agricolă. A fost amenajată Balta Brăilei, au fost executate importante lucrări de îndiguire pe Dunăre, pe Olt, pe Mureș, pe Prut și Siret, pe toate rîurile importante ale țării.

Amplasarea hidrocentralilor pe toate rîurile țării, construirea de termocentrale pe bază de cărbune în marile noastre orașe, deschiderea de noi căi de comunicație, feroviare, navale, rutiere, amenajarea fiecărui curs de apă și în termenii eficienței economice dau imaginea unei cuprinzătoare concepții despre sistematizarea teritoriului României nu numai din punct de vedere administrativ, ci și economic, social și utilitar, dovînd din plin că atunci cînd vorbea despre sistematizarea teritoriului României președintele Nicolae Ceaușescu avea o viziune amplă, modernă, sintetizatoare de dezvoltare a economiei românești pe măsura potențialului uman, geografic și economic al României.

CORNEL NISTORESCU ■

## Imagine în mișcare

pe tot cuprinsul țării, în fiecare județ, în fiecare zonă, pe fiecare rîu cu potențial energetic contribuie în mare măsură la schimbarea nu numai a hărților topografice și economice ale României, dar mai ales la schimbarea vieții oamenilor din fiecare zonă, din fiecare localitate. Numai în primii patru ani ai actualului cincinal s-au investit peste 92,5 miliarde lei în scopul construirii unor centrale electrice și instalații pentru modernizarea celor existente. La sfîrșitul anului 1984 puterea instalată în centrale electrice a fost cu 29% mai mare decît cea din anul 1980. Expoziția „Dezvoltarea economică și socială a României”, deschisă cu prilejul aniversării a patru decenii de libertate, pune în evidență drumul parcurs de țara noastră în domeniul producției de energie electrică. În ultimii 40 de ani puterea instalată în centrale electrice a României a crescut de peste 30 de ori. În ultimele două

străvechi al constructorilor și arhitecților — Canalul Dunăre-Marea Neagră, construcție gigantică, simbol al Epocii Nicolae Ceaușescu, o sinteză a potențialului economic și tehnic al României din acești ani. Prin construirea Canalului Dunăre-Marea Neagră a avut loc o adevărată și creatoare sistematizare a unei zone geografice a țării, care intră astfel într-un circuit al valorificărilor superioare. Nu numai că s-a construit o mare arteră de transport pe apă, cu o navigație de mare siguranță, dar s-a creat posibilitatea valorificării superioare a terenurilor agricole, canalul asigurînd apă pentru irigații și implicit pentru o agricultură intensivă pe mii de hectare. De asemenea, prin construirea acestui important obiectiv noi suprafețe agricole au fost recuperate și redată agriculturii, canalul fiind din acest punct de vedere un model pentru valorificarea complexă a resurselor unor zone. Pe lângă căile ferate noi construite,



# dezvoltare, armonie, bunăstare

Când afirmăm, pe deplin întemelați, că tovarășul Nicolae Ceaușescu este ctitorul României moderne, avem în vedere și noul chip, urbanistic și edilitar, al localităților patriei. Prin aplicarea Programului național de sistematizare, inspirat și pus în mișcare de primul bărbat al țării, care a urmărit și îndrumat, concret și consecvent, întreaga activitate constructivă, orașele și comunele s-au dezvoltat și se dezvoltă continuu, ca unități teritorial-administrative complexe, capabile să asigure locuitorilor lor condiții mereu mai bune de viață și de muncă. Un profund și innoitor proces de urbanizare s-a declanșat, după 1965, pe tot cuprinsul României, drept pentru care într-un interval istoric scurt, pe lungimea a numai două decenii, au apărut pe harta țării 54 de orașe noi, alte 300 de localități rurale urmînd a deveni, într-un viitor apropiat, orașele agro-industriale. În 80 de municipii și orașe sînt în curs de edificare în momentul de față zonele centrale, în multe dintre ele, ca de pildă la Bistrița, Bacău, Craiova, Iași, Miercurea Ciuc, Ploiești, Pitești, Tîrgoviște, Satu Mare, Vaslui, Zalău etc., aceste perimetre conturîndu-se în condițiile în care o atenție deosebită s-a acordat aspectului, compoziției urbanistice a ansamblurilor de locuit, prin diversificarea tipurilor de clădiri, prin realizarea unor finisaje superioare și a unei plastici arhitecturale care au ținut cont, prețutîndeni, de specificul geografic și climatic respectiv, de tradițiile fiecărei zone și localități în parte. În marile orașe s-au ridicat, parcă peste noapte, noi cartiere de locuințe dezvoltînd o concepție nouă, modernă, asigurînd cetățenilor și ample spații de deservire, utilități, unități culturale, comerciale etc. Numai și citeva exemple, cartierele Bercei, Titan și Drumul Taberei din București, Alexandru cel Bun, Nicolina și Păcurari din Iași, Aurel Vlaicu și Mănăștur din Cluj-Napoca, Dezrobirii și Craiovița din Craiova, adevărate „orașe în oraș”, ilustrează convingător o astfel de concepție înaintată, care a permis, la nivelul întregii țări, o reducere a cheltuielilor de investiții cu 8 la sută și o economisire a terenului, avuția națională cea mai prețioasă, de pînă la 14 la sută. Dacă peste 80 la sută din populația României socialiste locuiește, azi, în case noi, jumătate din ea trăiește la oraș, unde ritmul de construcție e, cu adevărat, foarte înalt: la fiecare 210 secunde se dă în folosință un nou apartament!

În paralel cu orașul, satul românesc de pe întreaga geografie a patriei a făcut un uriaș salt pe drumul civilizației și al bunăstării. Plecînd de la o cît mai judicioasă și mai armonioasă amplasare a forțelor de producție, pentru deplina valorificare a tuturor potențialelor materiale și umane, în centrul preocupărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu a stat, permanent, ideea micșorării diferențelor dintre viața oamenilor de la oraș și viața oamenilor de la sate, în așa fel urmărită în practică, îndeobște în cursul frecventelor vizite, de lucru în județe, încît standardul de viață al locuitorilor din mediul rural să crească necontenit, apropiîndu-se de cel al orașenilor. Este meritul istoric, incontestabil, al celui mai iubit fiu al poporului de a fi indicat și de a fi stabilit un ansamblu de măsuri energice, menite să ridice satul românesc pe o treaptă nouă, superioară, a existenței sale milenare. Spațiul al statorniceii și curățeniei spirituale, satul și-a dobîndit dreptul la identitate și frumusețe în anii „Epocii Ceaușescu”, înregistrînd mutații turburătoare în viața și conștiința oamenilor lui. El s-a înscris pe traiectoria unei detente spectaculoase, schimbîndu-și înfățișarea, îmbogățindu-și zestrea economică și edilitară cu remarcabile împliniri. Chiar dacă acest proces nu s-a încheiat, se cuvine să notăm că, sub ochii noștri, s-a format și se formează o nouă tradiție a satului românesc, azi mai apropiat de oraș ca oricînd, și ca o consecință nemîșlocită a faptului că agricultura a devenit, în bună măsură, o variantă a muncii industriale. Din cei peste 3 milioane de lucrători din agricultură, circa 550 de mii sînt muncitori, mecanizatori, mecanici, strungari, motopompiști, constructori etc., cu observația că numărul specialiștilor cu pregătire superioară din aria respectivă s-a dublat față de 1965. Puternic stimulată de măsurile inițiate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru dezvoltarea accelerată a agriculturii și înflorirea multilaterală a satului, răspălțîți după calitatea și cantitatea muncii, locuitorii din mediul rural, mai uniți ca oricînd în jurul partidului, au înțeles să răspundă prin sudoare și devotament, iar rezultatele acestei strădanii, materializată în cît mai multă pline pe masa țării, n-au întîrziat să apară. Creșterea investițiilor făcute de stat, precum și cea a producțiilor agricole, constatată de la an la an, au condus la o nouă înfățișare a satului românesc contemporan. Tot mai des, locuințele tradiționale au fost înlocuite cu case moderne, multe din ele cu etaj, bucurîndu-se de tot confortul și răspunzînd exigențelor unui trai civilizată. Peste două treimi din țărani României socialiste trăiesc, în prezent, în case noi, numai în cincinalul 1976-1980 mutîndu-se în cămine noi, confortabile, construite din fondurile proprii, peste 64 de mii de familii din mediul rural. Statul n-a rămas nici el mai prejos: în ultimii 8 ani a dat în folosință, la țară, circa 35 de mii de locuințe. Comune ca Nehoiu, Bucecea, Ianca, Sascut, Ilia, Roznov, Scornicești, Colibași etc. s-au deprins să privească lumea de la înălțimea etajelor. Prin dotările edilitare, prin realizările din sfera industriei, ultimele tot mai evidente, cu contribuții la nivel republican, ele pot rivaliza oricînd cu orașele, fiind puternice centre polarizatoare, cu rezultate remarcabile în agricultură și, deopotrivă, în industrie. Numai în aria viitoarelor orașe agro-industriale, ca să mai dăm un exemplu, funcționează peste 700 de centre de producție industrială, precum și, în continuă diversificare, unități de industrie mică, folosînd resursele locale și de prestări servicii. Aplicată și aici cu strictețe, legea sistematizării a prevăzut reducerea suprafețelor din cadrul perimetrelor construibile, implicînd folosirea cît mai rațională a terenului, redarea unor suprafețe importante circuitului agricol.

Avem azi, mai mult ca oricînd, orașe și sate frumoase, clădite modern și trainic, imbinînd elementele tradiționale cu cele noi, efectele benefice ale devenirii edilitare, datorată concepției generoase, profund realiste a tovarășului Nicolae Ceaușescu, făcîndu-se resimțite pe toată întinderea patriei. Niciînd orașul și satul românesc nu s-au apropiat, deliberat, programatic, de adevărata lor menire, înălțîndu-se după nevoile și gusturile oamenilor. Al unor oameni care își urmează, demni, liberi și independenți, cursul vieții lor, vișînd cu ochii deschiși la un viitor și mai prosper. Miinile lor harnice și bătătorite sînt cea dintîi garanție a acestui timp, rodnic și eroic deopotrivă.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■



## O pasionantă și pilduitoare istorie a dezvoltării

În nord-estul municipiului Timișoara, în imediata vecinătate a Pădurii Verzi, se află Întreprinderea mecanică, pe care, începînd din mai 1983, a fost grefată Centrala industrială de utilaj minier și mașini de ridicat. Istoria acestei întreprinderi — a U.M.T.-ului, (uzinei mecanice, cum îi spun și acum cei ai locului), a noii centrale este nu numai pasionantă, ci și pilduitoare pentru spectaculoasele salturi înregistrate în această epocă de aur a dezvoltării industriei românești. „Omul de numele căruia sînt legate toate aceste transformări și dezvoltări spectaculoase este primul Bărbat al țării, gînditorul și făptuitorul miraculoaselor prefaceri, tovarășul Nicolae Ceaușescu — ne spune cu emoție inginerul șef al Centralei Industriale de utilaj minier și mașini de ridicat, Erhard Bonfert. De altfel — conchide mai înainte de a intra în istoricul propriu-zis al I.M.T.-ului — tot ce vedeti aici este creația acestui minunat OM, de care noi, cei ai I.M.T.-ului, ca întreaga suflare a României, ne-am legat trup și suflet. Din 1966 încoace ne-a vizitat de 11 ori! 11 vizite de lucru în urma cărora s-au constituit direcțiile și jaloanele activității întreprinderii pentru perioadele următoare.”

Pînă la prima vizită de lucru a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, U.M.T.-ul producea „de toate pentru toți”, neavînd un profil distinct: remorci-basculante, boghiuri pentru vagoane, motopompe pentru pompieri, utilaje pentru industria alimentară, foarfeci-ghilotine pentru tăiat tablă ș.a. „Cu ocazia primei vizite de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu — 2 februarie 1966 — s-au purtat primele discuții privitoare la dezvoltarea și sistematizarea U.M.T.-ului. După cea de a doua vizită — 19 septembrie 1968 — putem spune că am intrat în prima etapă de dezvoltare, cu un program bine profilat și anume, mașini și utilaje de ridicat și transportat, executînd poduri rulante electrice, macarale, motostivuitoare ș.a. A doua dezvoltare a urmat din 1975 — după vizita din 4 X 1974. Se impunea cu

## FIUL POPORULUI DE OMENIE

Țara ți-a incins cu dragostea ei fruntea.

Deasupra Ta nu apune soarele căci slava țării nu o poate risipi timpul.

Eu cred în Tine ca-n binele omenirii.

Taina înțelepciunii Tale stă în jertfa muncii.

În inima Ta e încrustat semnul dîrz al păcii.

Spre Tine ARHITECT AL PĂCII vin solii să admire leagănul-altar al omeniei Tale.

MIHAI CULMAN ■

necesitate să executăm întregul necesar al economiei de mașini de ridicat și să ieșim cu aceste produse pe piețele lumii. Tot atunci s-a pus problema execuției podurilor grele pentru siderurgie și a unor utilaje grele pentru industria metalurgică. A fost construită în acest scop hala de utilaj metalurgic, dezvoltat sectorul de prelucrări mecanice, a apărut o scularie modernă precum și primul depozit pe verticală al uzinei, de altfel, primul din țară. Etapa a treia a început din '80 încoace. Totul din mers, în funcție de noile cerințe ale țării! Secretarul general al partidului indica schimbarea din nou a profilului I.M.T.-ului, trecerea la utilaje pentru industria extractivă și cea de energie electrică, plus automacarale hidraulice cu sarcină cuprinsă între 12,5 tone — și 125 tone — ultima aflîndu-se în prezent în asimilare.”

Înțelegem de la interlocutorul nostru Erhard Bonfert că toate

aceste aduceri aminte întipărite în memoria și inima fiecărui membru al colectivului au însemnat pentru toți elan mobilizator, dăruire, abnegație. S-a asimilat foarte mult, într-un timp foarte scurt! „În ce privește utilajul minier, ne mărturisește inginerul șef amuzîndu-se, nu știam decît că este la nivelul de precizie al utilajelor industriei aeronautice! Trebuia, mai întîi, să facem cunoștință cu cererile minerilor — era cu totul altceva decît reea ce făcusem pînă atunci. Și am făcut! Am făcut aceste utilaje masive, cu regim de unicat, pentru ei, minerii. Cu aceeași seriozitate cu care am preluat din mers și celelalte utilaje executate pînă la acea dată. Așa se face că în urma vizitei din 1981 a tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a pus problema ca I.M.T.-ul să devină întreprindere coordonatoare privind execuția utilajului minier. Așa s-a născut Centrala industrială de utilaj minier și mașini de ridicat aici, la Timișoara, grefată pe întreprinderea mecanică. După producerea utilajelor miniere, toate întreprinderile centralei acordă asistență tehnică la montaj iar la eventualele defecțiuni care apar sînt trimiși la fața locului specialiștii noștri — muncitori, ingineri și chiar proiectanți.”

Nu ar mai termina inginerul șef al centralei de povestit din viața întreprinderii mecanice. Puține lucruri reușim să scoatem despre viața lui de dincolo de uzină. Sibiian de fel, a făcut facultatea la Timișoara, s-a înscris cu o timișoreană în ultimul an de facultate și așa a ajuns timișorean. Familia și-a urmat cursul firesc. Fiica, profesoară, ca mama. Fiul, inginer — unde altundeva? — la I.M.T., secția scularie-prototipurii. A cunoscut țara și lumea, concediile petrecîndu-le în excursii cu familia „îmbarcată” în autoturismul proprietate personală. Pînă în mai 1983, timp de 20 de ani, a fost inginerul șef al uzinei mecanice, devenită întreprindere mecanică, după care a fost numit inginer șef al centralei, cu probleme de investiții. Așa că viața lui, după cum bine se vede, are rădăcini adînc implantate în întreprinderea mecanică. Oricum, nu ar fi învățat niciodată să răspundă cu atîta promptitudine cerințelor de prim ordin ale țării dacă secretarul general al partidului cu gîndirea-i novatoare, cu adîncă știință a vizionarului, nu și-ar fi pus pecetea asupra acestei spectaculoase dezvoltări. Și azi ar fi rămas, probabil, aceeași uzină mecanică cu profilul lui „de toate pentru toți”.

GEORGETA ȘTEFĂNESCU ■



## „Așa cum ne-a indicat secretarul general al partidului”

## O firmă care își câștigă prestigiul

În peisajul industrial al Sibului, întreprinderea de piese auto ocupă un loc distinct, cu cei peste 8500 lucrători ai săi și cu o producție de circa două miliarde lei fiind, putem spune, unitatea fanion a străvechiului municipiu de pe malul sting al Cibiului. Prezentând-o astfel, schematic, în datele-i definitorii, inginerul Ion Simion, directorul, ține să evidențieze și citeva amănunte semnificative: din 1969, când IPAS a luat ființă prin fuzionarea a trei fabrici pipernice, și până în prezent, volumul producției a crescut de aproape nouă ori!

— Dat fiind gradul special de complexitate a procesului de producție — continuă directorul, de zece ani aflat în fruntea unității — se înțelege că de pe agenda vizitelor de lucru ale tovarășului Nicolae Ceaușescu în această parte a Țării Ardealului uzina noastră n-a lipsit aproape niciodată. Conducătorul partidului și statului a fost la noi, în ultimii 15 ani, de trei ori și de fiecare dată s-a arătat foarte interesat de tot ceea ce facem, de modul cum trăim și muncim. Aceste vizite au constituit nu doar un prilej de mare bucurie și satisfacție sufletească pentru noi lucrătorii de la IPAS, ci momente de-a dreptul cruciale în însăși existența și dezvoltarea unității. Indicațiile de excepțională valoare, sarcinile și orientările pe care și cu acest minunat prilej ni le-a dat, cu recunoștință-i înțelepciune și intuiție, s-au materializat în adevărate programe mobilizatoare de lucru pentru întregul colectiv. Numai îndeplinindu-le, am ajuns azi la ceea ce simțim: o mare unitate reprezentativă a construcției de mașini, cu un înalt grad de dotare tehnică, cu eficiență ridicată, în care lucrează umăr la umăr, înfrățiți în muncă și idealuri, români, germani, maghiari.

— Care a fost cea mai recentă vizită?

— Vizita din 4 iulie 1984. Îmi amintesc foarte bine... Era într-o marți, în jurul orei 10, dimineața. O zi răcoroasă de vară. Împreună cu întregul colectiv, i-am întâmpinat cu entuziasm pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe tovarăsa Elena Ceaușescu în poarta uzinei. De față — ministrul de resort și prim-secretarul comitetului județean de partid. Eram, fiște, bucuros dar și stăpinit de emoție:

împliniseră zece ani de când fusesem promovată în fruntea colectivului și, ca o fericită coincidență, tot zece ani trecuseră de la a doua vizită a secretarului general în uzina noastră... Deși ne realizasem și ne depășisem sistematic planul de producție la principalii indicatori, nu toate treburile mergeau bine. Mai aveam, se înțelege, și neimpliniri, și lipsuri. Și necazuri...

— Bănuieste că ați trecut, totuși, ușor peste trac.

— Felul obișnuit de a fi, deschis și tranșant, al conducătorului nostru m-a ajutat în depășirea emoției aceluia moment. I-am prezentat întâi expoziția produselor noastre și i-am vorbit pe scurt despre rezultatele obținute de colectivul de oameni ai muncii, de comuniștii de aici, în îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul în curs și pe întregul cincinal, despre modul cum am aplicat noi hotărârile Congresului al XII-lea al partidului, indicațiile date de dumnealui la vizita făcută în '74. Apoi, cu aceeași intuiție și înaltă competență, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în deplină cunoștință de cauză, a sesizat ușor și principalele lipsuri și greutăți cu care ne confruntăm.

— Vă rugăm, dacă binevoiiți și vă e eu puțință, să vă referiți concret la aceste indicații, la sprijinul efectiv acordat.

— Tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a recomandat să ne preocupăm în continuare, cu și mai multă perseverență, de extinderea automatizării și mecanizării procesului de producție, a unor operații tehnologice și de control al calității, să luăm măsuri de tipizare a unor repere și de reducere mai accentuată a consumurilor de materii prime și materiale, de energie electrică și combustibil. Referindu-se direct la preocupările noastre privind asimilarea și introducerea în fabricație a arcurilor cu profil parabolic pentru autocamioane, preocupări despre care îl informasem detaliat în prealabil, ne-a trasat sarcina ca, începând chiar din trimestrul I al anului 1985, să urgem execuția utilajelor și montarea lor, astfel încât să începem producția de serie, iar consumul de metal să fie redus cu circa 2500 tone/an. Problema ce se pune în urmă cu cea mai mare acuitate și constituia nodul gordian al frământărilor



noastre, era: de unde să procurăm membranele atât de indispensabile realizării cilindrilor? Din import nici vorbă! Noi, în uzină, nu le puteam face, pentru că o astfel de membrană delicată, destul de pretențioasă ca execuție, ne depășea. Sesizând impasul, tovarășul Nicolae Ceaușescu a trasat atunci, pe loc, sarcină Ministerului Industrii Chimice să ne asigure realizarea neîntârziată, în țară, a acestor membrane speciale, în așa fel ca, începând cu anul 1985, să trecem la fabricarea noilor cilindri de frînă. A treia și ultima recomandare, mai bine-zis, sarcină, viza extinderea poliservirii mașinilor și utilajelor, în special în compartimentul fabricației de arcuri spirale. Toate acele indicații au devenit, în cel mai scurt timp, fapte. Asigurându-l pe tovarășul Nicolae Ceaușescu că noi, comuniștii, toți lucrătorii de la IPA-Sibiu, români, germani și maghiari înfrățiți în muncă, nu vom precupeți energiile pentru îndeplinirea sarcinilor trasate, a hotărârilor partidului, dorim să transmitem, în încheiere, iubitului nostru conducător de partid și de țară, acum, în pragul aniversării zilei sale de naștere, urarea noastră de sănătate și multă fericire, un sincer și din toată inima, La mulți ani!

MIHAI STANESCU ■

## Politică agrară pe dealurile Drăgășanilor

Seamănă cu o cetate vegetală, cu imense ziduri verzi, întinse la orizontală, pe sute, chiar mii de hectare. Au 22 de ferme. La fiecare din ele au cantină, dormitor, animale, legume. Nu aduc nimic din afară. Doar zahărul pentru care nu au instalații de rafinat. Cu deșeurile au construit o instalație de uscat fructe. Cu căldura solară fac același lucru și încălzesc apă menajeră. Au o enormă instalație de biogaz. Sunt cei mai mari producători de prune din România.

Deși tânără, stațiunea de cercetare și producție pomologică Strejești-Simburești este ca o cetate pomigolă a viitorului, dar care în acest an a produs 15000 de tone fructe cu un beneficiu considerabil. Gospodarul de frunte, dirijorul și omul care a dus această instituție spre stacheta performanțelor este inginerul Ioniță Nicolaescu, directorul stațiunii, cel care a primit-o în grijă din momentul înființării, când era mai mult o stațiune pe hirtilele dintr-o mapă și a dus-o până la faza actuală fiind stațiunea, deși relativ recentă, a intrat pe lista obiectivelor pomologice trecute în revistă de secretarul general al partidului. „Pentru noi, o stațiune nouă este o cinste că prin rezultatele obținute am reușit să atragem interesul secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În ziua de 20 octombrie 1984 tovarășul Nicolae Ceaușescu a avut cuvinte de apreciere la adresa rezultatelor activității noastre referitor la producția proprie cât și la cea de integrare cu cercetarea. L-am informat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu că în ultimii ani, prin strădanile colectivului nostru de muncă, am realizat sarcinile de plan la producția de fructe cât și indicatorii de eficiență economică. Am produs 15000 de tone de fructe cu un beneficiu pe anul trecut de 30 milioane lei. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat activitatea de coordonare pe care o depunem în producția pomologică a județului, materializată prin 21000 de tone fructe predate la export, din care doar în stare proaspătă am livrat 8000 de tone. Cu prilejul vizitei efectuate în stațiune secretarul general al partidului ne-a recomandat să intensificăm munca în această direcție, în vederea ridicării eficienței economice, a rentabilizării tuturor unităților din județ care dețin plantații pomologice. Vizitând plantațiile de la sediul unității, organizate în sistem intensiv și superintensiv, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a cerut să intensificăm la maximum tehnologiile în plantațiile respective, situate în terenuri plane sau în cele cu pantă mică pentru a asigura randamente cât mai

mari pe care solurile fertile din această zonă le pot asigura. Pentru perspectivă ne-a indicat să dezvoltăm pomicultura pe terenuri colinare și în pantă, cu soluri mai slab fertile, dar care pot fi valorificate superior prin cultivarea pomilor în comparație cu cerealele. În ce privește activitatea de cercetare a apreciat specializarea stațiunii pe cultura prunului, având în vedere îndelungata tradiție pe care această specie o are în țara noastră. Cu acest prilej tovarăsa Elena Ceaușescu a subliniat necesitatea abordării unor noi metodologii de cercetare, includerii ingineriei genetice, a tehnologiilor avansate, a culturilor in vitro care să conducă la crearea într-un timp scurt a unor soiuri noi, rezistente la boli, de mare productivitate, cu o calitate superioară a fructelor. Luând cunoștință de preocupările stațiunii în domeniul valorificării superioare a fructelor, în special a prunelor prin folosirea energiei solare pentru deshidratare, prin utilizarea unor combustibili reziduali, ramuri, simburii, tovarășul Nicolae Ceaușescu ne-a recomandat să preluăm unele procedee tradiționale de uscare a fructelor, urmând a fi modernizate pentru a corespunde prelucrării la scară industrială. Având în vedere cantitățile foarte mari de simburii rezultate în urma diferitelor forme de prelucrare ni s-a recomandat să determinăm compoziția chimică a simburilor pentru valorificarea completă a uleiurilor conținute, a amigdalinei și a coloranților conținuți. I-am promis tovarășului Nicolae Ceaușescu că vom întreprinde tot ce este necesar din punct de vedere tehnic și organizatoric pentru ca în anul 1985 și în următorii ani să sporim cantitatea de fructe pentru export. Pentru noi, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost un prilej de a ne exprima stima și bucuria, considerația profundă și respectul pe care-l purtăm celui mai iubit din fiii națiunii și ocazia de a ne angaja că vom face totul pentru înflorirea pomiculturii în județul nostru și în întreaga țară. Ne-a bucurat teribil faptul că realizările noastre i-au creat secretarului general un sentiment de satisfacție și l-am asigurat că prin ceea ce vom face, prin isprăvile noastre, să determinăm ca această vizită să nu fie și singură“. Acestea sînt cuvintele unui om care preț de două decenii a transpus în practică, pe dealurile Drăgășanilor și prin impregnări și concepții unitare de dezvoltare a pomiculturii, promovată constant de președintele Nicolae Ceaușescu.

CORNEL NISTORESCU ■

## Pentru bunăstarea fiecărei case

Întreprinderea care poartă însemnele și emblema zilei eliberării noastre naționale, „23 August“, din Satu Mare, este a treia ca mărime și importanță în economia județului (după UNIO și MONDIALA). Nu este puțin lucru să spunem că ea realizează 2 la mie din exportul țării și tot 2 la mie din volumul de desfacere al mărfurilor către populație. De fapt, ce fel de marfă producem și desfacem? Până mai ieri, ca profil, eram unică în țară. Chiar dacă azi nu ne laudăm cu unicitatea, ne putem, totuși, mândri că sintem cea mai mare unitate românească de acest gen. La întreprinderea noastră se realizează aragaze, resorturi cu gaze și sobe de încălzit. De asemenea, boilere și canistre metalice. De două decenii produsele noastre sînt apreciate de un număr însemnat de beneficiari străini. Un anumit „periplu“ istoric este strict necesar, pentru a vedea de la ce am pornit și unde am ajuns, mai cu seamă după Congresul al IX-lea al partidului, când în fruntea destinului nostru național a fost ales tovarășul Nicolae Ceaușescu. Căci, fără puțință de tăgădă, destinul unității noastre se leagă strins, indisolubil, de anii socialismului biruitor, de când la cirna țării este cel mai iubit fiu al națiunii noastre.

Întreprinderea ia ființă prin anul 1906, în perioada de înviorare economică de la începutul mileniului doi. A început prin a fi un atelier mai mare, cu o singură hală, având 20 de muncitori care reparau în principal mașini agricole. Ea a fost distrusă aproape în întregime de trupele fasciste în retragere și a renăscut, cum se spune, ca pasărea din propria-i cenușă. În anul 1965 s-a construit, în regie proprie, o sală de emailaj, în care au fost montate, apoi, cuptoarele pentru piesele emailate, utilaje care au determinat și sporirea capacității de producție a întreprinderii. Aminteam anul 1965 drept an-etalon și voi dezvolta această idee. În anul 1970 volumul producției industriale s-a dublat față de anul 1965! Cu ocazia frecventelor vizite de lucru ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în județul sătmărean, printre unitățile cele mai des cercetate se numără și unitatea noastră.

În anul 1965 produceam 16 tipuri de mașini de gătit. Acum producem 50 de tipuri de mașini de gătit și sobe de încălzit, cu parametri tehnico-funcționali la nivelul țărilor dezvoltate. Nu spun vorbe fără acoperire. Veți vedea îndată nivelul exportului, care este grăitor în multe privințe. Ni s-a cerut

găsirea unor soluții noi și aplicarea tehnicii avansate, din mers, în fluxul producției. Circa 83 la sută din valoarea producției marfă o reprezintă produsele noi și reproiectate. Nu mai vorbesc de aspectul că sortimentația destinată exportului o reprezintă doar produsele noi și cele reproiectate. Să reținem: ni s-a cerut de către președintele Nicolae Ceaușescu să prospectăm piața mondială. Sînt în măsură să vă spun că în aceste zile livrăm cel de-al treilea milion de aragaze pentru export! Export în Franța, U.R.S.S., Ungaria, Polonia etc. În mai mici ori mai mari proporții exportul nostru s-a realizat în 10—15 țări. Contractele economice cu beneficiarii străini au crescut, anual, cu 10000—15000 bucăți aragaze și mașini de gătit. Spune și asta ceva despre felul cum industria noastră și-a făcut și își face datoria. Despre participarea ei la bugetul național, vroiam să spun, la teaurizarea valorilor materiale și umane în egală măsură.

Iată, sintem în anul de grație 1985. Pregătim 3 modele export pentru Belgia. Alte 5 modele export pentru Olanda. 5 modele pentru Africa de Nord și Orientul Apropiat. Alte 5 modele pentru țările socialiste. Este înbușcător, cred, că o unitate românească, așa cum este a noastră, a pătruns definitiv, și zic așa, pe piața franceză. Este pregătit lotul „O“ pentru o nouă familie de mașini export Franța!! Vreau să spun, ori cit ar citi unii, industria noastră n-a stat pe loc în acești ani de reale și uluitoare progrese! Sigur că sînt greutăți și necazuri. Sigur că sînt neajunsuri. Sigur e că nu eram pregătiți pentru un astfel de start și un avans atât de substanțial într-un timp istoric atât de scurt. Însemnele Epocii Ceaușescu rămîn însă încrustate în timpul istoric, ca marile citorii voievodale.

Într-adevăr, realitatea demonstrează că numai făcîndu-ne datoria la locul de muncă, fiecare vom putea împlini astfel de deziderate majore ale zilelor noastre. Iar faptul că noi, sătmărenii, i-am ascultat poveștile secretarului general al partidului este clovent și prin acest aspect atât de important, cred, de importanță: 3 milioane de aragaze sătmărene pe piața beneficiarilor străini. Și, mai mult, 20 la sută din piața franceză este acoperită cu aragaze made in România, fabrica Satu Mare.

TAMAS SZILAGYI ■  
director adjunct la întreprinderea  
„23 August“ din Satu Mare



## flacăra

## PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

## În omagiul țării, glasul înaripat al artelor

## ACEL PE CARE ȚARA

Acel pe care țara la cîrma ei l-a pus  
sădi în noi dorința de-a sta cu fruntea sus,  
sădi necesitatea de-a ne simți, oricînd  
un neam al libertății pe-acest străbun pămînt,  
și năzuința noastră de-a ne simți în toate  
cu limpezimea unei oglinzi mereu curate  
ce-n apa ei răsfrînge un chip iubit de frate.

Din ce-i uman nimic nu-i e străin :  
încrederea e rodul gândirii lui fratere  
el și-a durat cărarea spre clipele eterne,  
mirabile semințe care din veacuri vin.

Prin el trăim noi astăzi fără-a cunoaște teama,  
ne-apropiem de piscuri cu fiecare salt,  
renaște orizontul mai pur și mai înalt,  
mai trainice-i sint gîndul și fapta ca arama

În filele de aur ce viața ne-o încheagă  
el va rămîne pururi mirifica zălogă  
la care se deschide istoria cea nouă,  
a despîcat al vremii sălbatec val în două.

Celui ce duce țara spre culmea de lumină  
și răspîndește pace și-ncredere deplină,  
azi țara îi urează, colina, valea, șesul :  
Ani mulți cu sănătate, să ne trăiască-alesul !

VIRGIL TEODORESCU ■



## Adincă mulțumire

Acum, în aceste zile în care întreg poporul sărbătorește ziua de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, și gîndul nostru, al artiștilor, se îndreaptă cu adincă recunoștință spre cel care, cu înaltă înțelepciune și cu nețărmurită dragoste pentru arta și cultura poporului român, a dat un nou imbold vieții artistice din țara noastră. S-a afirmat, cu deplină teamei, că tovarășul Nicolae Ceaușescu a redat poporului român propria sa istorie. Urmare directă a acestui act de profund patriotism sint cele șapte monumente care cinștesc, în diferite orașe ale țării, înfăptuirea Independenței de stat a României. După cum se știe, monumentele de la Iași, Constanța, Craiova, Calafat, Turnu Măgurele, Oradea și Vaslui au fost ridicate cu ocazia împlinirii a 100 de ani de la cucerirea Independenței. În ceea ce privește monumentul de la Iași, ne-a revenit nouă misiunea de-a ne face mesagerii unei mari idei, mult iubită de-ntreg poporul, definitorie pentru istoria patriei, pentru viața de azi și pentru aspirațiile noastre de viitor. Străduința noastră a fost să dăm formă acestui mesaj, să-l facem inteligibil în toată copleșitoarea sa splendoare și semnificație, să se adreseze unui public. Faptul că acest ansamblu cultural a fost dezvelit de însuși președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a fost o mare cinste și recunoaștere a valorii muncii noastre. Cuvintele de apreciere au arătat cinstea de-a fi dăruit Iașului, oraș atît de bogat în moșteniri ale spiritualității românești, faptul că tovarășul Nicolae Ceaușescu, mereu preocupat să nemurească țara cu monumente închinare celor mai importante momente din zbuciumata sa istorie, s-a adresat, cu căldură părintească și cu nețărmurită dragoste de țară, artiștilor săi, sculptorilor săi. Pentru tot ce-a înfăptuit în țara noastră într-un răstimp de numai 20 de ani, pentru numeroasele izbînzii ale politicii partidului în toate sectoarele vieții, inclusiv în cele ce țin de artă și cultură, îi urăm secretarului general al partidului, celui mai iubit fiu al națiunii noastre, tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu prilejul zilei sale de naștere, tradiționalul nostru „La mulți ani !”, multă sănătate și putere de muncă spre binele țării, spre binele oamenilor ei.

GABRIELA MANOLE ADOC ■  
GHEORGHE ADOC ■

Vizita începuse de dimineață sub un cer strălucitor, era o vară fierbinte, secerișul se apropia de sfîșit, pe străzile ca niște raze treceau fără încetare camioanele cu griu scinteind în soarele tînăr, orașul se pregătise de oaspeți cu o bucurie orgolioasă, evoluția sa pe orbita industrializării intensive îl impusese vertiginos în spațiul unei economii ea însăși supusă fericit unui adevărat proces exploziv, fosta urbe legănată patriarhal, o întreagă istorie în parfumul legendelor Dunării se retrăsese de mult în amintiri și în paginile unei literaturi pe care noile generații o descopereau tulburate, în întîmpinare ieșea acum o lume nouă care își revendica autoritatea înaltă de a se recomanda cu efigiile unora din cele mai complexe uzine constructoare de mașini din România și pot să spun că nu exista locuitor al Brăilei care să nu fi trăit acele clipe cu o intensitate atît de vie încît pentru nimeni nu mai era de mirare că ziua de lucru se transformase într-o mare sărbătoare a întregii suflări.

Și totuși vizita începuse de dimineață cu o rigoare matematică și cu o severitate a investigării realității stăpînită în toate datele ei pînă în cele mai mici amănunte, ce păreau că fac abstracție de emoția și de mindria plină de sublimă dăruire a inginerilor și tehnicienilor și muncitorilor care raportau succesele lor și problemele deloc ușoare cu care se confruntau și soluțiile pe care le propuneau și angajamentele pe care erau siguri că și le pot lua și de fiecare dată privirea scrutătoare și secunda de reflexie a Conducătorului puneau fulgerător dialogul niciodată grăbit, niciodată în trecere, întotdeauna concentrat la esența contextului, pe terenul unei lucidități fascinante și al unei capacități unice de a descifra și determina direcțiile sigure ale acțiunii hotărîtoare.

Era pentru prima dată cînd mă aflam atît de aproape de Omul căruia România îi datora recuștigarea dreptului de a se numi România și poporul întreg demnitatea de a fi, în sfîrșit, stăpîn pe soarta sa și libertatea de a-și pune geniul creator în slujba marilor sale idealuri de bunăstare și progres și prilejul mi se arăta fericit căci vizita mă făcea să înțeleg cum nu izbutisem, poate, niciodată pînă atunci cit de mistuitoare, cit de copleșitoare este iubirea de țară a acestui Mare Om al

nu mai mult de două decenii în urmă, se strînseseră în jurul Conducătorului scîndînd numele lui și întinzîndu-i garoafe roșii în semn de omagiu. Era o lume care își datora identitatea și destinul și certitudinea zilei de mine acestui Om, incendiarei lui gîndiri revoluționare, forței lui de a se identifica cu voința națiunii și de a da sens acestei voințe. Apoi, dialogul a continuat la fel de riguros matematic în fața unor planșe și a unor proiecte sufocate de calcule și iarăși privirea

## Opinia unui alegător

Istoriei noastre și cit de puternică, de răscolitoare conștiința răspunderii cu care și-a asumat destinul patriei în care, într-adevăr, nu există astăzi vatră care să nu fie legată de numele lui.

Vizita se desfășura în urlașă hală a unei uzine despre care mi se spusese cu citeva minute mai înainte că este una din-cele mai moderne din cite se construiesc în ultimii ani și nu pot să ascund sentimentul țărănesc de uimire cu care încercam să cîntăresc totul deși o întreagă parte a biografiei mele se confundă cu gazetăria și nu mai eram de mult străin de proporțiile vastului proces de industrializare, însă fapt este că nimic nu e mai impresionant decît o fabrică de mașini uriașe sau de piese pentru marile agregate iar noi ne aflam acum într-o astfel de uzină în care sute de muncitori, toți tineri, foarte tineri, umilitori de tineri, stăpînii acestui univers de neimaginat, acesta e adevărul, cu

## Floarea de oțel

scrutătoare și barajul de foc al întrebărilor trimițînd neconștient la severitatea cifrelor confruntate cu datele realității, coborînd întreaga discuție pe terenul unei neiertătoare lucidități.

Eram, sint nevoit să recunosc, și nu numai eu dintre scriitorii și artiștii privilegiați de această vizită, și copleșiți de forța cu care Conducătorul nostru stăpînea fiecare detaliu al savantului dialog și, poate, în cel mai adînc ascunzîș al sufletului nostru, îngîndurați, conștienți de faptul că marea lecție de construcție socialistă la care asistam ne demonstra, fără drept de apel, că ideea datoriei noastre față de uriașă operă de transformare a lumii care se petrece în România sub conducerea acestui mare bărbat politic nu este numai o formulă de circumstanță ci un adevăr la esența căruia nu se ajunge ușor. Finalul dialogului întipărise pe fața Conducătorului nostru semnele sigure ale unei autentice satisfacții. Ne-am apropiat.

— Vă felicit — l-am auzit spunînd cu o voce plină, puternică, de o robustă sănătate și ochii i se luminaseră de bucurie. Acei oameni tineri, foarte tineri, umilitori de tineri izbutiseră să producă în uzina lor uriașă, într-un termen record, o piesă de o complexitate presupunînd o mare tradiție industrială.

Rar am văzut un om bucurîndu-se cu atîta viață, cu atîta suflet, cu atîta căldură, cu atîta seninătate, cu atîta speranță. Era speranța în viitorul patriei pe care îl garantau, sigur, și acei muncitori tineri, foarte tineri, umilitori de tineri care, ca și țara întregă, datorau acestui Om șansa de a fi stăpînii viitorului lor.

În fața noastră, uriașă piesă metalică, asemenea unei flori, strălucind cu oțelul ei sîlfuit în soarele amiezii de iunie.

Însă adevărul este că nici noi, scriitorii și artiștii prezenți atunci la acea vizită, nu mai puteam să trecem cu imaginația dincolo de rigoarea cifrelor care acum și nouă ni se păreau singurele capabile să definească acea piesă complicată altfel splendidă și amintind o floare.

— Și astfel de flori — l-am auzit atunci pe conducătorul nostru spunînd — merită să fie cîntate de poezii epocii noastre ! Nu-i așa ? !

Ochii îi rideau fericiti, o lumină atît de vie, strălucitoare scîlda chipul lui întreg, o mare căldură iradia glasul lui, rigoarea matematică a cifrelor făcuse loc poeziei. O complicată piesă industrială, presupunînd un complicat proces tehnologic și, în același timp, o victorie a bătăliei noastre pentru progres, își aflase în ochii Conducătorului o imagine poetică atît de viu grăitoare pentru marele suflet al unui mare Om !

DINU SĂRARU ■



**Delimitări**

**Chestiune de principiu**

— în atenția onor. Edituri! —

Apar, — și fenomenul este semnificativ pentru noua noastră cultură, — numeroase antologii: de poezie, de proză, de critică, sau tematice. Pentru folosul acestor lucrări nu mai e nevoie să pledăm: sint toate și fiecare, instructive, mai ales pentru tineret. Cea mai recentă dintre toate, apărută în decembrie 1984, rotaprintată, are pe copertă, acoperirea Universității din București, urmată de Institutul de istorie și teorie literară „G. Călinescu”, ai cărui cercetători au prezentat, cu cite un studiu introductiv la fiecare temă, excerpte sub titlul: **Atitudinile și polemici în presa literară interbelică** (în — 8<sup>o</sup> 572 de pagini, în tiraj de 425 de exemplare, la Tipografia Universității București).

Ca și autorii precedentelor antologii, în majoritatea, dacă nu și în totalitatea lor, membrii colectivului respectiv au strins materiale ilustrative, fără să ceară autorizația scriitorilor antologați sau a urmașilor acestora. Antologiile consideră așadar bun public domeniu din care spicuiesc și procedează în consecință. Nu mai spun că acest procedeu este neechitabil, din punct de vedere economic, pentru cei antologați sau pentru descendenții lor, din punctul de vedere al proprietății literare, legal reglementată. Trec însă peste această latură a problemei. Riscul, din punct de vedere științific și filologic este altul: pe de o parte, autorul poate că nu e de acord cu rețipărirea textului ales, iar în cazul contrar, este în drept să primească dactilograma paginilor alese, spre a-i asigura acuratețea. Nu cred că s-ar găsi vreun scriitor dispus să aprobe reproducerea trunchiată sau defectuoasă a scrisului său. Operația se produce cu ignorarea, ca să nu spun necoscirea lui, iar mai adesea, cu un întreg tacim de greșeli de tipar și de stiliciri de nume proprii.

Cui folosește aceasta din urmă? Nu e în interesul însuși al editurilor să se asigure mai întâi de acordul principal al celor antologați sau al urmașilor lor, iar apoi, de o corectă colonație a textelor, mai adesea grevată de numeroase greșeli de tipar, din vechime, peste care se adaugă altele noi?

Acestea fiind, pe scurt, obiecțiile la tradiția editorială în ființă, orice cititor va fi de acord că prin consultarea prealabilă și prin colaborarea cu autorii sau cu urmașii lor, cultura noastră nu are decât de câștigat.

Trec acum la sumarul lucrării. Am selectat materialele, în ordine succesivă: Marin Bucur — **Ideea specificului național**, Marcel Duță — **Lupta pentru o dramaturgie națională, originală și actuală — repertoriu unitar, angajare socială, modernizarea artei teatrale**, Barbu Cioculescu — **Tradiționalismul interbelic și perspectivele sale ideologice**, Emil Manu — **Avangardismul românesc și însurecțiile „revoluției în artă”, din nou Marin Bucur, — Receptarea tendințelor inovatoare în presa literară a deceniului III**, Georgeta Ene — **Neo-sămănătorismul la revistele conduse de N. Iorga**, Dan C. Mihăilescu — **Disputa dintre raționalism și iraționalism**, Dorina Grăsoiu — **„Campania generaționistă” în presa românească interbelică**, Mioara Apolzan — **Disputa pe tema maiorescianismului în deceniul IV**, Stancu Ilin — **Sensuri și implicații ale conceptelor de etic și estetic și Rodica Florca — Atitudinea revistelor de stînga față de tendințele ideologice și literare ale epocii.**

Introducerea și coordonarea aparțin, de asemenea, lui Marin Bucur, din vechea echipă a Institutului, sub formația directă a lui G. Călinescu. Aceștia i s-au antologat următoarele: **Generația bombastică (1928)** și... atît! Să fi participat atît de puțin la dezbaterile de mai sus? Mai norocos, Camil Petrescu beneficiază de patru „atitudini”, în problemele: **specific național, dramaturgia națională, actualitatea lui Maioreșcu (opinie separată)** și memorialistica lui Lovinescu.

Mai sintem în viață, dintre cei neconsultați, dar prezenți în antologie, Geo Bogza, Eugen Ionescu, Emil Ciorean, Mircea Eliade, Ion Clopoșel, Mihail Cruceanu, Gherasim Luca, Eugen Jebeleanu, G. Ivașcu și subsemnatul. Mai numeroși, vai! sint defuncții, în această ordine în bogatul volum: G. Ibrăileanu, E. Lovinescu, L. Blaga, Camil Petrescu, Liviu Rebreanu, Petre Pandrea, Ion Minulescu, Ion Marin Sadoveanu, Mihail Sebastian, G.M. Zamfirescu, Alice Voinescu, Nichifor Crainic, Sorin Pavel, Ion Nistor, M.D. Ralea, Al. Dima, Ion Vinea, Ilarie Voronca, T. Arghezi, N. Iorga, Paul Sterian, Paul Zarifopol, Al. Philippide, Pompiliu Constantinescu, D. Tomescu, I. Agârbiceanu, I. Al. Brătescu-Voinesti, Octavian Goga, Mircea Florian, C. Rădulescu-Motru, G. Călinescu, M. Polihroniade, Al. Sahia, Zaharia Stăucă, Vladimir Streinu, Perhensiuc, T. Vianu, M. Sadoveanu, Miron Constantinescu, M.R. Parascivescu.

Tertare pentru unele omiteri (din nesiguranță!). Tertare-mi-se și sumarul tematicelor și pomelnicul numerelor proprii, în care, după constatarea lui Auguste Comte, defuncții covârșesc numeric pe cei vii (de fapt, supraviețuitori!).

Bunii mei prieteni se vor bucura de confirmarea calității — defect de „factolog” a subsemnatului. Aș dori numai ca directorii de edituri să reflecteze asupra problemei de principiu pe care mi-am îngăduit s-o ridic, în cazul cel mai puțin bător la ochi al unei cărți ce tratează o perioadă totuși destul de depărtată.

În ciuda tirajului ei redus, antologia alcătuită de colectivul de literatură română modernă al Institutului de istorie și teorie literară „G. Călinescu” din București, cu lărga ei cuprindere și cu instructivele studii ce premerg textele antologate, aduce un real serviciu, la mai multe niveluri conjugate.

ȘERBAN CIOULESCU

**FILM**

**Ecuatie cu o necunoscută**

Ultima producție a Casei de filme nr. patru este filmul lui **Andrei Blaier, Fapt divers**. Scenariul, scris de **Ioan Grigorescu**, pornește de la un fapt autentic: doi copii nesu-praveghcați dau foc casei în care se aflau închiși, în lipsa părinților. Sint salvați de către un tânăr necunoscut. Așadar, o ecuație cu o necunoscută în rezolvarea căreia se angajează un gazetar „manqué”, recte muncitorul tipograf Ion Barbu (**Ilarion Ciobanu**). Curiozității lui ziaristice i se oferă însă mai mult decît elucidarea unei identități, și anume elucidarea unui caz. Cel al tânărului mecanic auto Dan Ionescu (**Răzvan Popa**). Săritor, modest, generos (repară, fără să stea pe gînduri, neglijențele altora), tînărul e însă suspicios, retras, ne-comunicativ, pare că ascunde ceva, că, eventual, se ascunde de ceva. Misterul se dezleagă printr-o mărturisire, pe care o provoacă în cele din urmă tenacele tipograf-detectiv în vacanță. Inculpat și apoi disculpat într-un proces de jaf, Dan Ionescu se ascunde de fostii săi „amici”, care între timp își ispășiseră meritele condamnării. Orice fel de publicitate în jurul faptelor sale merituoase îl sperie, îl alungă.

Aceasta e, în mare, povestea. Scenariștii îi adaugă însă și alte motivații. Ion Barbu e bolnav (de inimă) și singur. Dan Ionescu are o prietenă, care nu știe nimic despre „trecutul” său. Adaosurile nu încarcă (filmul e, de altfel, destul de „aerisit”), dar împing intrucivta fonul relațiilor cinematografice către sentimentalism.

Andrei Blaier gîndește filmul în ideea de a lăsa să vorbească autenticitatea. Se filmează în cadrele familiare lumii tipografice: la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”, în camere obișnuite de hotel, în odăi obișnuite de cămin de nefamiliști, în interioare fărîm de locuințe dichisite gospodărește și provincial. Sint apoi în film două scurte secvențe fermecătoare, prin aerul lor de improvizație: secvența de „pantomimă” dintre Ilarion Ciobanu (nea Barbu) și acarul de la barieră și cea în care trei copii se imbulzesc să deschidă garajul tipografului. Detalii, dar care vădesc ochiul atent, rafinat al regizorului.

Calitățile filmului se plasează mai ales la nivelul interpretării. Ilarion Ciobanu compune un personaj de o duioasă ursuzenie, obosit, neliniștit de singurătate. Cu înfățișarea sa de acum ar fi un excelent **Bunie** într-un scenariu după cărțile poliștice ale lui Petre Sălcudeanu, de pildă. Rolul lui **Răzvan Popa**, care debutează în film cu această peliculă, e condus cu acuratețe. Eroul lui are atîta impulsivitate cîtă trebuie, îi lipsește exact atîta voioșie cîtă trebuie. Personajul e credibil, chiar dacă datele sale personale sint în film destul de sumar exploatare. În alte roluri, de mai mică întindere, dar construite cu mîgală: **Patricia Grigoriu** (Anca Vișan), **Valentin Urutescu** (ceferistul Vișan, tatăl Ancăi), **Mitică Popescu** (reporterul, „Freneticul”), **Lazlo Tarr** (Pista), **Paul Lăvric** (Galbură, omul cu damigenele), **Virgil Andriescu**, **Adrian Pintea** și **Nune Anestiu** (golani).

**Fapt divers** este un film gîndit cu bun simț și pornind de la o premisă curajoasă: exploatarea prin imagine a unui... fapt divers. Îi lipsește totuși o mai evidentă tensiune a situațiilor. Dramatismul e aici sugerat, dar nu angajează specta-

torul, din pricina caracterului prea expozitiv. Filmul spune cam tot ce se poate spune despre acest **fapt divers**. Iată însă că nu e destul, ca să nu mai vorbim de faptul că mobilizarea de forțe antinfracționale din final frizează comicul, încheind filmul lui Andrei Blaier pe o notă incertă.

TANIA RADU

**PLASTICA**

**Îmblinzirea culorii**

**Horia Popp** face parte din categoria acelor pictori a căror evoluție (innoire) se petrece nu printr-o elaborare teoretică îndelung premeditată, îndelung cîntărită, ci chiar în timpul creației propriuzise în însăși expoziție sa. Înainte vreme, în expozițiile sale de pină acum, se făcea remarcată, de la prima vedere, consonanța dialogului dintre culorile și elementele compoziționale: tușe energice dure, pete violente, sălbatice, conțorsionau pină la paroxism o natură statică, un peisaj, un interior, o compoziție cu personaje. Constatăm, în noua sa expoziție, găzduită de spațiile ample ale galeriilor „**Orizont**”, o fericită schimbare de accent: aceeași deformare a elementelor (oameni, flori, obiecte), de parcă asupra lor ar fi acționat colosale forțe și temperaturi cosmice, vinturi acide cu o înspăimîntătoare putere corozivă, lumini orbitoare, ca de magneziu, dar, cromatic, pictorul a optat, de această dată, pentru o surprinzătoare liniște, pentru o aparentă împăcare de sine. Griuri de alb și de-albastru inseninat se întrețeau cu cîmpuri calde de ocru și de sienne arse, înstaurînd, toate la un loc, o atmosferă destinsă, blîndă, o aură care îmbracă în tăcere elementele compoziționale în interiorul cărora, cum spuneam, se străvede, în continuare, o combustie intensă, frenetică. Cu alte cuvinte, **Horia Popp** a descoperit, pictînd, un alt fel de dialog, un alt echilibru al tonurilor. Pe de-o parte, culoarea a abandonat cea virulentă ostentativă, înfîlînită în primele sale expoziții, dar a cîștigat, credem noi, în rafinament, în acele tonuri complementare ce dau lucrărilor o nouă viață, mai omenească și, în același timp, mai plină de mister. Pe de altă parte, elementele compoziționale cîștigă un plus de expresivitate, o evidentă încălcare emoțională ce se transmite privitorului cu un nou înțeles. Ne-aflăm, după cum se vede din această succintă descripție a expoziției lui **Horia Popp**, față în față cu lucrarea însăși de innoire a pictorului și-această înnoire se petrece în folosul deplin al artei lui.

VICTOR NIȚA

**TEATRU**

**Ea și El**

Atunci erau Ea și El întîlnindu-se pe un drum de țară. Acum sint Ea și El la capătul unui drum dinspre țară. Atunci Ea și El, la douăzeci de ani, s-au cunoscut, s-au plăcut și s-au despărțit rămînd împreună. Acum Ea și El sint împreună de mulți ani, despărțiti de cea imperceptibilă măsură omenească a sufletului prin care două miini, una întînsă spre cealaltă, nu se mai ating. Atunci Ea și El erau simptomele unei vremi a începuturilor, acum, acestea au devenit o vagă amintire.

MARIAN POPESCU

**CAP LIMPEDE**

**● Luna cărții la sate.**

Această iarnă deosebit de geroasă și de bogată în zăpadă ne readuce în prim plan o manifestare care a intrat de mulți ani în tradiția vieții noastre culturale. **Luna cărții la sate**, ajunsă acum la a 25-a ediție, ne oferă mai întâi prilejul unui bilanț al difuzării literaturii de diverse genuri în localitățile rurale ale țării: peste 60 000 de titluri, într-un tiraj ce depășește 2 miliarde exemplare, la care putem adăuga cele aproape 300 milioane de manuale școlare ajunse în acest ultim sfert de veac în minile copiilor. Valoarea lucrărilor difuzate la sate se ridică, numai în actualul cincinal, la 500 milioane lei. Difuzarea cărții la sate se realizează în prezent prin 2 300 librării și raioane specializate, 6 500 puncte de desfacere în cadrul magazinelor sătești, 34 secții județene „Cartea prin poștă” și o secție

centrală în București, 5 000 puncte de difuzare organizate la unitățile agricole socialiste, întreprinderile și instituțiile din mediul rural. Un bilanț plin de semnificații care atestă dorința de cunoaștere a masei largi de cititori de la sate satisfăcută de activitatea rodnică a unui important număr de oameni. Printre aceștia se numără și scriitorii, alături de redactorii din edituri, care răspund cu bucurie chemării de a participa la feluritele manifestări prilejuite an de an de „Luna cărții la sate”.

Ediția din acest an a tradiționalei manifestări cu cartea în lumea sateilor, dedicată aniversării a 20 de ani de la istoricul Congres al IX-lea al partidului nostru și a patru decenii de la victoria asupra fascismului, se va desfășura sub egida „Cartea în sprijinul formării conștiinței socialiste, al perfecționării

**pregătirii profesionale a oamenilor muncii de la sate, al realizării noii revoluții agrare”.**

Această ediție jubiliară debutează, la nivel republican, în prima duminică a lunii februarie, în comunele Măgura din județul Buzău și Chitila din sectorul agricol Ilfov. Cu sprijinul editurilor Politică și Eminescu vor fi prezentate lucrări recent apărute semnate, printre alții, de autori de prin părțile locurilor. Tot pe 3 februarie, în fiecare județ, se va marca debutul „Lunii cărții la sate” prin bogate programe cuprinzînd lansări și prezentări ale unor semnificative apariții editoriale, recitaluri de poezie și muzică, concursuri gen „Cine știe, cîștigă”, expoziții tematice de carte etc. Pe întreg parcursul lunii februarie în cămine culturale, școli, librării, biblioteci, cluburi ale unităților agricole, iubitorii de

literatură vor participa la diverse manifestări destinate lor: întîlniri cu scriitorii, oameni de știință, editori, simpoziioane, dezbateri, mese rotunde, concursuri inspirate din cărți ș.a.

În cadrul prezentării planurilor de apariții editoriale pe anul 1985 și în perspectivă un loc important îl vor ocupa lucrările de o deosebită valoare teoretică și practică ale tovarășului Nicolae Ceaușescu publicate în seriile de volume „România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate”, „Din gîndirea social-politică, filozofică și economică a președintelui României”. Manifestările ce vor avea loc vor aduce în atenția cititorilor și cărțile care ilustrează marile realizări ale poporului, sub conducerea partidului, de-a lungul celor 20 de ani de istorie nouă, revoluționară care au





## Undeva, într-un avion

Rodica Ojog-Brașoveanu nu are motive să privească înapoi cu minie. Dimpotrivă. Din 1971, de la debut și până acum, i-au apărut peste 20 de lucrări cu tematică polițistă, toate epuizate instantaneu, căci genul are mulți adepți. Autoarea este la ora actuală un nume cunoscut și apreciat pentru că știe să construiască romane cu situații limită, în care vehiculează personaje de multe ori aparent oneste, cu turații vocale amețitoare, totul desfășurându-se într-o atmosferă apăsată și plină de capcane. Cu toate că, în afara cărților apărute este și autoarea a 4 scenarii de film, Rodica Ojog-Brașoveanu nu s-a încumetat să atace textul dramatic. A făcut-o de-abia acum, adaptând o mai veche lucrare a sa — „Plan diabolic” — prezentându-o în premieră, la Teatrul Giulești. „Cursa de Viena” este o piesă bine scrisă, cu personaje precis conturate, puse de autoare într-un context polițist, dar obligate să-și arate adevăratul caracter, atunci când sabia lui Damocles planează asupra capetelor lor. Pentru această așteptare autoarea merită toate felicitările, iar recompensa nu va întârzi să se arate, căci zborul spre Viena se pare că va fi un zbor norocos și de lungă durată. Se joacă cu casa închisă, spectacolul căpătând astfel cel mai înalt gir: cel al supremului judecător care este spectatorul.

Regia spectacolului i-a fost încredințată împătimitului actor Mihail Stan, care, aplegând o pistă mai puțin spectaculoasă, a pedalat mai mult pe ecuația **Om - Caracter - Situație limită**, decit pe trama pur polițistă a întâmplării. A beneficiat de personaje eterogene, dar bine conturate de autoare, care a avut grijă să aducă în scenă și un contabil, și un senil, și o englezoaică mare iubitoare de animale, și un preot, și o pereche trecută de prima tinerețe, care în ceasul al 12-lea se întrebă ce-au căutat unul alături de altul o viață întreagă, și, și... Serios cum îl știm, regizorul, și totodată interpret, și-a învâțat rolul înaintea tuturor, din dorința de-a putea avea o privire detașată chiar de la prima lectură. Și bine a făcut căci spectacolul său are cursivitate, suspans, dinamism.

Acțiunea, se petrece într-un avion al companiei TAROM, cu destinația Viena. Din cauza unui sabotaj e pe punctul de a rămâne suspendat între cer și pământ până la terminarea combustibilului. Deci panică, claustrofobie, groază, deznădejde. Ei, aici e aici! Cum se comportă pasagerii? De fapt, asta este piesa. Și, privită din acest punct de vedere, putem spune că lucrurile i-au ieșit bine regizorului, care a avut temeritatea să aducă un avion segmentat în scenă (excelentă scenografia Eugeniei Bassa Crișmaru) în care a trebuit să miște 13 actori. Un fel de cloustrare în claustrare. De acum înainte urmăm mică recitaluri actoricești, spovedanii stîrnite de tensiunea ridicată a zborului, personajele măsurînd mai întâi cu orele, apoi cu minutele, apoi cu secunde timpul vieții pe care-l mai au de parcurs. Din păcate, autoarea nu a fost la fel de dărnica cu toate cele 13 personaje. Din aceste motive vom vorbi numai de cîțiva dintre ei (așa cum spuneam, toți sînt bine în rol), dar regretăm că Ovidiu Diamantopol, interpret excelent de Ion Pavlescu, de altfel un personaj cheie, a cam fost nedreptățit de autoare, neacordîndu-i posibilități mai mari de desfășurare. Un rol interesant realizează Agatha Nicolau interpretînd o englezoaică penetrantă, sicutioasă, obsedantă în dragostea ei pentru animale, dar total abjectă atunci cînd e vorba de semenul ei.

apoi Corado Negreanu excelent de la un rol la altul, care a deprins știința de a vorbi tăcînd, Mihail Stan, rezonatorul piesei, calm, lucid și convingător prin felul cum își rostește replica, Nicolae Ivănescu autentic într-un personaj meschin, venal, redus intelectual. Tânărul Mugur Arvunescu, într-o postură mai puțin cunoscută nouă merită laude pentru rolul de compoziție pe care-l realizează. Nu putem să încheiem fără a o menționa pe Ileana Cernat, ca de obicei suavă și convingătoare. Cursa de Viena, un spectacol-invitație pentru amatorii genului. Încă un succes al harnicului colectiv giuleștean.

DAN BÎRLĂDEANU ■



## Pe frontul realității

Sub un titlu combativ, demn de o amazoană într-ale literaturii, Sânziana Pop își adună publicistica din ultima vreme, grupînd-o cu răbdare și migală în mai multe secțiuni, pentru a da o imagine fidelă despre diversitatea investigațiilor și despre disponibilitățile sale reportericești. Vanitatea noastră literară ne împinge în asemenea situații să descoperim în manta reportajului cătușă prozei și să decretăm publicistica drept literatură veritabilă. Cine a urmărit astfel de intimpinări critice nu se poate să nu fi observat cabotinismul argumentației, ca și cum publicistica ar fi o rudă săracă a literaturii. Nevoia meschină de a chinuși genurile numai de dragul complezenței este, în astfel de cazuri, rudă bună cu incompetența. **Scrisori din linia întâi** (Eminescu, 1984) nu e nici mai mult, nici mai puțin decit o carte de reportaje scrise cu talent, cu vigoare stilistică și cu o frenezie care se transmite intactă la lectură. Sigur, mîna prozatoarei se simte peste tot, și e firesc să fie așa, pentru ca reportajul să nu devină o narațiune inertă, însă atîta vreme cît găsim în relate un triumf al adjectivului, e greu să spunem că avem de-a face cu proză curată. Acestea sînt servituțele reportajului, specie oportună și hibridă, scrisă la cald, care trăiește tocmai din simpaticele ei imperfecțiuni. Imbrăcată în hainele reporterului, prozatoarea Sânziana Pop se adaptează repede la obiectul întreprinderii, procedînd în consecință. Stilul e specia: „munca vie, adevărată”; „profundă emoție”; „inalta profesionalitate”; „magică eficiență”; „chipul lor luminos” etc.

Cu cîteva excepții, narațiunile din **Scrisori din linia întâi** sînt niște reportaje în viteză, cu o frază alertă, aproape galopantă, organizată prin juxtapuneri și anaforă. Condeii e cel mai adesea avid de informație, vehiculînd în pagină un torent de imagini: „Modele n-au hotare, nici vreme, realitatea vieții este mai dură decit realitatea tradiției, materia primă este tot mai scumpă și rară, și așa cum galoșii au cucerit sudul, dușăgreica și trandafirul au cucerit nordul țării și-n primăvara aceasta se pregătesc să ocupe Banatul, duși într-acolo de maramureșenii-înrolați în marile campanii agricole” (**Structura Nordului**). Autoarea are însă și momente în care profesionalismul publicistului e înfrînt de orgoliul prozatorului; stilul rapid, funcțional, denotativ face loc treptat descriției senzuale, percepției proaspete și fruste. Comparația are pregnanța celei din **Serenadă la trompetă**, romanul memorabil în multe privințe. Iată cum descrie prozatoarea senzația regăsirii

identității, într-o pagină care pare smulșă din roman: „Am, ori de cîte ori mă duc în nordul Ardealului, sentimentul — ciudat, poate, pentru cei care n-au plecat niciodată de acolo — că-mi descopăr identitatea, că ies din provizorat ca dintr-o piele de șarpe regăsin-du-mă, într-un nesperat echilibru, la capătul celălalt al călătoriei, în mijlocul unui paradis” (**Monolog sub reflector**). Dar cele mai frumoase reportaje sînt cele din secțiunea **Amintiri din casa soarelui**, epurate de emfața **Revelațiilor**, de pildă, și redactate într-un alt registru stilistic, în linia romanului, poate și pentru că obiectul rela-tării e mai intim legat de viața interioară a autoarei. Descrierea statului lui Honterus, din Brașov, e în această privință antologică; prozatoarea a redevenit ea însăși: „Așa că Tata Honterus are rochie lungă și toată iarna păsărelele își fac cuiburi pe dedesubt. Primăvara, cînd din cuiburi ies pui, sub rochia lui Tata Honterus e delirul orașului: Honterus începe dintr-odată să ciripească și nu știu dacă Francisc din Asisi se-ntelegea mai bine cu zburătoarele” (**Interior de burg**). Notînd că în acest volum sînt multe fragmente de proză, nu înseamnă că dau cărții alte dimensiuni decit cele reale. **Scrisori din linia întâi** este un volum de reportaje, cam prețioase în primele două secțiuni, consistente, îngrijite și vizibile mai substanțiale în partea a doua. În cele mai bune narațiuni (**Portret de adolescent cu griu**, **Adio, dragostea mea**, **Singurătate pentru doi**, **Interior de burg**, **Să apărăm soarele**, **Scene de iarnă constelația Orion**) Sânziana Pop a ieșit de sub semnul urgenței, fascinația nițel teatrală pentru excavatoare, combinate și utilaje făcînd loc privirii în adîncime, introspectivă, problematizării, ca în excelentele **Scene de iarnă** din final. Interesul pentru sociologie din partea întâi, admirabil dar cam ostentativ, devine treptat curiozitate pentru viața lăuntrică. Nu pot trece cu vederea, în primele reportaje, nici peste un anumit entuziasm de gală, destul de contrafăcut dacă avem în vedere că, în ultimul timp, reportajul s-a emancipat și nu mai e nevoie de amplificatoare pentru mirări. Progresia pe care o înregistrează însă volumul, odată cu cea de-a treia secțiune, arată o mutație limpede în structura lui, o trecere de la extravertire la sondarea interiorității, de la sociologie la psihologie. Reflecția, interogația iau locul exclamației iar reporterul frenetic de la început începe să bată în retragere, macerat de nostalgia secrete.

**Scrisori din linia întâi** conțin și numeroase reflecții artistice, dezvăluînd adică o limpede conștiință a scriului. Reporterul nu mai e, aici, o instanță, ci un scriitor onest care înfruntă limitele cuvîntului, forțînd vocabulele să prindă în treaga semnificație a realului. Majoritatea relațiilor sînt niște metareportaje care se încheagă pe măsură ce se comentează. Epicul, în genere absent, vine tocmai din această poveste textualistă, căci fiecare reportaj are o istorie a lui pe care autoarea o înfățișează admirabil și, de ce să ascund, mai interesant e, de fiecare dată, nu ce intenționează reportajul, ci cum a luat el naștere. Prin urmare, reporterul devine el însuși personaj, imprimînd confesiei o notă sporită de onestitate. Cea mai concludentă narațiune care-și conține pe larg autoreferința e **Portret de adolescent cu griu**; prozatoarea relatează cum se face un reportaj și cum reporterul ajunge să scrie o poveste interesantă despre toate aceste preparative, poveste care devine chiar reportajul cu pricina. Alt stil, altă literatură!

RADU G. ȚEPOSU ■

## CAP LIMPEDE

trecut de la Congresul al IX-lea al P.C.R. (Radu Levărdă).

● A apărut, la Editura Albatros, **Dictionarul morfosintactic al verborum franceze**, de Ovidiu Frînculescu. Cuprinde în cele peste opt sute de pagini ale sale aproape 3000 de unități verbale, dictionarul suscită un mare interes mai cu seamă prin descrierea relațiilor obligatorii pe care le contractează verbul în frază, altfel spus, prin indicarea prepozițiilor și conjuncțiilor specifice diferitelor contexte, fiecare poziție fiind plasată și în cadrul unor situații reale de comunicare, prin prepoziții-suport, care ilustrează cit se poate de explicit planul teoretic. Exemplificările aparțin limbii franceze contemporane, nivel standard, fără a fi ignorate însă construcțiile specifice registrului familiar, importante prin frecvența

lor în vorbire și prin caracterul lor idiomatic. Prin maniera accesibilă de prezentare, prin numărul mare de unități înregistrate, dictionarul este un instrument de certă utilitate pentru cei ce se află pe diverse trepte de învățămînt, oferînd modele de exprimare ce pot fi dezvoltate prin efort individual și muncă independentă.

● **Săptămîna la Operă** ● **Liliacul** — la Opera Română din București — marți 29 ianuarie (ora 17). În conducerea muzicală a lui Lucian Anca vor interpreta rolurile principale Florin Diaconescu (Eisenstein) și Cornelia Angelescu (Rosalinda). ● În **Odetta-Odilia** va debuta tînăra balerină Carmen Angheluş. Celelalte roluri de primă mărime din **Lacul lebedelor** de miercuri 30, ora 17, sînt deținute de George Bodnarciuc, Florin Brînduşă și Gheorghie Angheluş. Dirijează Lucian

Anca ● **Cavalleria rusticana** de Pietro Mascagni cu Mariana Stoica, Corina Circa, Constantin Ene, Nicolae Urziceanu, Lucia Băcar și **Paiațe** de Ruggiero Leoncavallo cu Elena Simionescu, Anatol Covall, Vasile Martinou, Ionel Voineag, Emil Iuraşcu. La pupitrul Carol Litvin. Spectacolul va avea loc joi, 31 ianuarie (ora 17) ● **Vineri** 1 februarie (ora 18) un spectacol coupé de balet format din **Rapsodia nr. 1** de George Enescu, **Boleto** de Maurice Ravel și **Carmen** de Bizet-Scerdin. Din distribuție amintim pe Daniela Constantinoiu, Ioan Tugearu, George Bodnarciuc, Adrian Gheorghiu, Aglaia Gheorghie, Florin Brînduşă ● În **Traviata** de simbătă 2 februarie, ora 18, va debuta Silvia Voinea (Violetta); Ionel Voineag va fi Alfredo, Emil Iuraşcu Germont. La pupitrul Lucian Anca ● **Matineul** pentru copii de duminică

3 februarie prezintă acestora **Motanul încălțat**. În rolurile principale Elena Simionescu, Florin Diaconescu, Gerda Radler, Corneliu Fănăţeanu. Conducerea muzicală Lucian Anca ● **Duminică** seara, la ora 18, o nouă premieră de balet: **Camera coregrafică**, **Francesca da Rimini**. Prima parte a spectacolului, care a primit titlul de la formația orchestrală „Camera coregrafică”, reuneste miniat-uri coregrafice pe muzică de Johann Sebastian Bach, Joseph Haydn, Maurice Ravel, Vasile Jianu și Mircea Chiriac. Fantezia simfonică a lui P. I. Ceaiikovski, **Francesca da Rimini** este pre-textul părții a doua. Povestea iubirii dintre Paolo Malatesta și Francesca, aflată în Divina Commedia lui Dante, a fost transpusă în dans. Regist și coregrafia spectacolului — Doina Andronache, scenografia — Hristofe-nia Cazacu.

## Cronica literară

### Pionier al literaturii române moderne

La 3 iulie 1848 capul revoluției scria soției sale la Brașov: „Sînt bine sănătos. Cînd am reîntrat în București, așară, era toată cetatea la barieră pe Podul Mogoșoaiei, și pînă la palat, palatul era plin de lume și iluminat. Eram de la barieră ocolit de gvardia națională. La barieră mi-au desprins calii, și în aclamații neprecurmuate traseră trăsura cu miinile pînă la palat, în fugă. De pe toate ferestrele ploua flori și coroane. „Să trăiască Eliad, ce-a murit și-a înviat” — era necontentia strigare”. Scrisoarea e semnată Eliade al vostru și adresată doamnei Maria Eliade. Cu acest nume (Eliad sau Eliade) a fost cunoscut mai mult cel ce mai tîrziu va semna Heliade. Citim și în articolul lui Eminescu apărut în **Curierul de Iași** la 11 martie 1877: „Aproape tot ce a făcut Ioan Eliade, modestul învățător de la S. Sava, a fost caricat de Heliade-Rădulescu”. Il numesc Eliad sau Eliade întil N. Iorga și G. Ibrăileanu, apoi G. Oprescu în importantul său studiu **Eliade și Franța** din 1924, biografia Gh. Corneanu și I. Crețu, editorul G. Baiculescu, G. Călinescu, Camil Petrescu în piesa **Bălescu**, în fine Radu Tomoiagă în teza sa de doctorat **Ion Eliade Rădulescu. Ideologia social-politică și filozofică** din 1971. Vezi și a mea **Introducere în opera lui I. Eliade Rădulescu** din același an.

Nu am cîtit nimic despre teza de doctorat a lui Grigore Țugui **Ion Heliade Rădulescu îndrumătorul cultural și scriitorul**. (Minerva, colecția Universitas, 1984). Este o lucrare didactică, foarte elaborată și sistematică, însă aproape fără nici o noutate față de ceea ce se știa pînă acum. Cele mai lungi capitole (Omul în epocă și Teoretician și critic literar) sînt și cele mai cercetate fie de biografi, fie de D. Popovici în cele două lucrări ale sale **Ideologia literară a lui I. Heliade Rădulescu** și **Santa Cetate sau între utopie și poezie** (1935). Cînci autori străini sînt convocați spre a ne dovedi tendințele romantice ale poeziei, dacă putem să-l spunem așa, a lui Eliade: Georges Guisard (Naissance de la conscience romantique au siècle des Lumières, 1976), Brion Juden (Tradition orphique et tendances mystiques, dans le romantisme français, 1971), Leon Cellier (L'Épopée humanitaire et les Grands mythes romantiques, 1971), H.B. Riffaterre (L'orphisme dans la poésie romantique. Thèmes et styles surnaturalistes, 1970) și Paul Bénéhou (Le sacré de l'écrivain 1750—1830, 1973). În schimb, autorul neglejează cursul lui Eliade de **Istoria literaturii** despre Esop, Herodot, Tucidide, Xenofon, Lisisa, Isocrate, Demostene, Homer, Iov, Eschil, Isaia, Ezechiel, Lucrețiu, Juvenal, Tacit, Ioan, Pavel, Dante, Rabelais, Cervantes, Shakespeare compilat după Matter, Bordas-Demoulin, J.J. Viry, A.J. René Dennebaron, Larcher, P.F. Tissot, Jules Giraud, J.B. Gail, Artaud și La Harpe, nu-și pune problema dacă are vreo legătură cu cursurile de istoria literaturii ale lui Lamartine.

Poezia lui Eliade este trasă și ea mai mult spre romantism, deși latura clasică nu-i mai puțin demnă de luat în seamă și nu numai în poezia satirică, dar și în **Sburătorul**. Aici se recurge la autoritatea altor cinci autori străini, francezi: J. Bousquet (Les thèmes du rêve dans la littérature romantique, 1964), J. Roos (Aspects littéraires du mysticisme philosophique au début du romantisme, 1951), P. Bénéhou (Le temps des prophètes. Doctrines de l'âge romantique, 1977), V. Crastré (Poesie et mystique, 1966), Pierre Albouy (Mythes et mythologies dans la littérature française, 1969). Grigore Țugui susține că Eliade pleda pentru o literatură angajată (termen prea actual) și indică pentru mai buna înțelegere a poeziilor ocazionale, numite de Eliade și alții și fugitive, lucrarea lui Predrag Matvejevič, **La poésie de circonstance. Étude des formes de l'engagement poétique**, Paris, 1971.

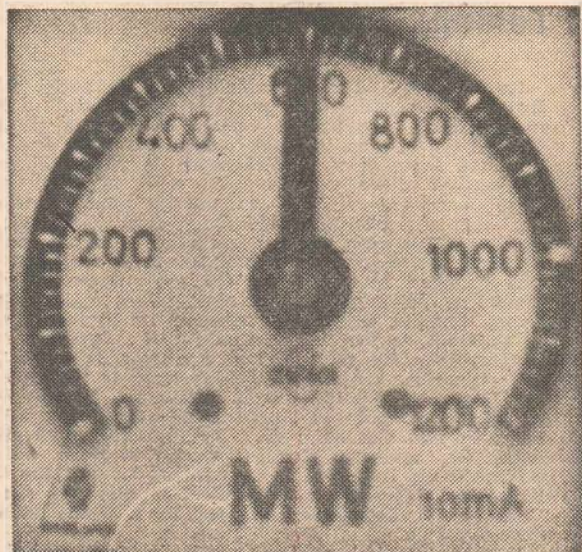
Teoreticianul și criticul sînt tratați în 61 de pagini, poetul numai în 48. Caracterizare globală a poetului: „Impresionantă ca ansamblu, poezia sa are un relief în care piscuri temerare și frumuseți episodice alternează cu penibile căderi ale inspirației. De la imagini și fluidități memorabile, la platitudini de limbaj și detalieri ideologice se trece cu o nonșalanță ce produce stupeoare. Ca orice poet, Heliade are momente cînd e stăpînit de o inspirație autentică și altele, destul de numeroase, în care muzele par să-l fi abandonat cu totul. El nu sesizează decit rareori aceste fluctuații și nu are tăria de a renunța să versifice atunci cînd talentul poetic dă semne de paralizie”. Cum ar putea să convingească în același ins un poet și o nulitate, Grigore Țugui nu se întreabă. I se mai atribuie poticniri prozodice, ilustrativism didactic, registru artistic minor în satire și fabule, efect ilariant involuntar în unele versuri, limbaj excesiv familiar.

Se acordă prea mult (34 pagini) publicistului Eliade cu mai nimic de reținut și prea puțin (20 de pagini) prozatorului scotit „de campanie”, memorialist și satiric sau „de frontieră”. Nu numai **Bătă-te Dumnezeu (Coconița Drăgana)**, **Coconul Drăgan**, **Filosoful sau teologul absolut** sînt expediate, dar și **Souvenirs et impressions d'un proscrit**, **Mémoires sur l'histoire de la régénération roumaine**, **Biblicele**, **Echilibrul între antiteze**, acesta din urmă după noi cea mai de seamă scriere a lui Eliade, din păcate nereeditată de la ediția din 1916 a lui P.V. Haneș, după Grigore Țugui op. „fascinant și totodată derutant” a cărui „bogăție de idei n-a fost nici pe departe epuizată”. La acest capitol Țugui se mulțumește cu această caracterizare pe scurt: „Ca scriere în proză, cartea reprezintă un loc de întîlnire a mai multor stiluri, între care cel oral se detașează cu pregnanță, de mijloace de evocare și modalități ale satirei. Valorificabilă din perspectiva unei judecăți artistice prin fragmentele fulminant pămpletare sau patetice lirice, ca nu e mai puțin valoroasă ca document istoric și literar. Prin complexitatea structurii sale, această operă reprezintă, mai mult decit oricare alta, oglinda cea mai revelatoare a spiritului și sufletului lui Heliade”. Încercăm eu atit mai mult regretul că Grigore Țugui abia i-a găsit un loc în cartea lui. Proporțional se acordă prea mult spațiu teatrului lui Eliade (12 p.) compus dintr-o singură piesă (**Proces general între două hordii și nații**) și nu puține pagini (33) discuțiilor despre limbă (Ce este limba? Latinitate, latinism, italianism, Pentru o limbă literară unitară), demult închise. Cîteva elemente ale unui portret sintetic nu schimbă mai vechea imagine despre Eliade ca îndrumător cultural și nu înnoiesc imaginea existentă despre scriitor.

AL. PIRU ■

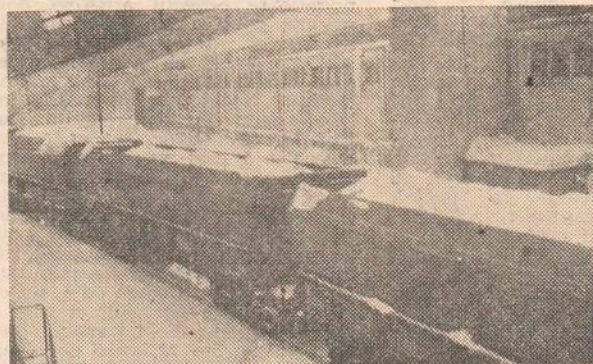


# LA ÎNDEMNUL PREȘEDINTELUI,

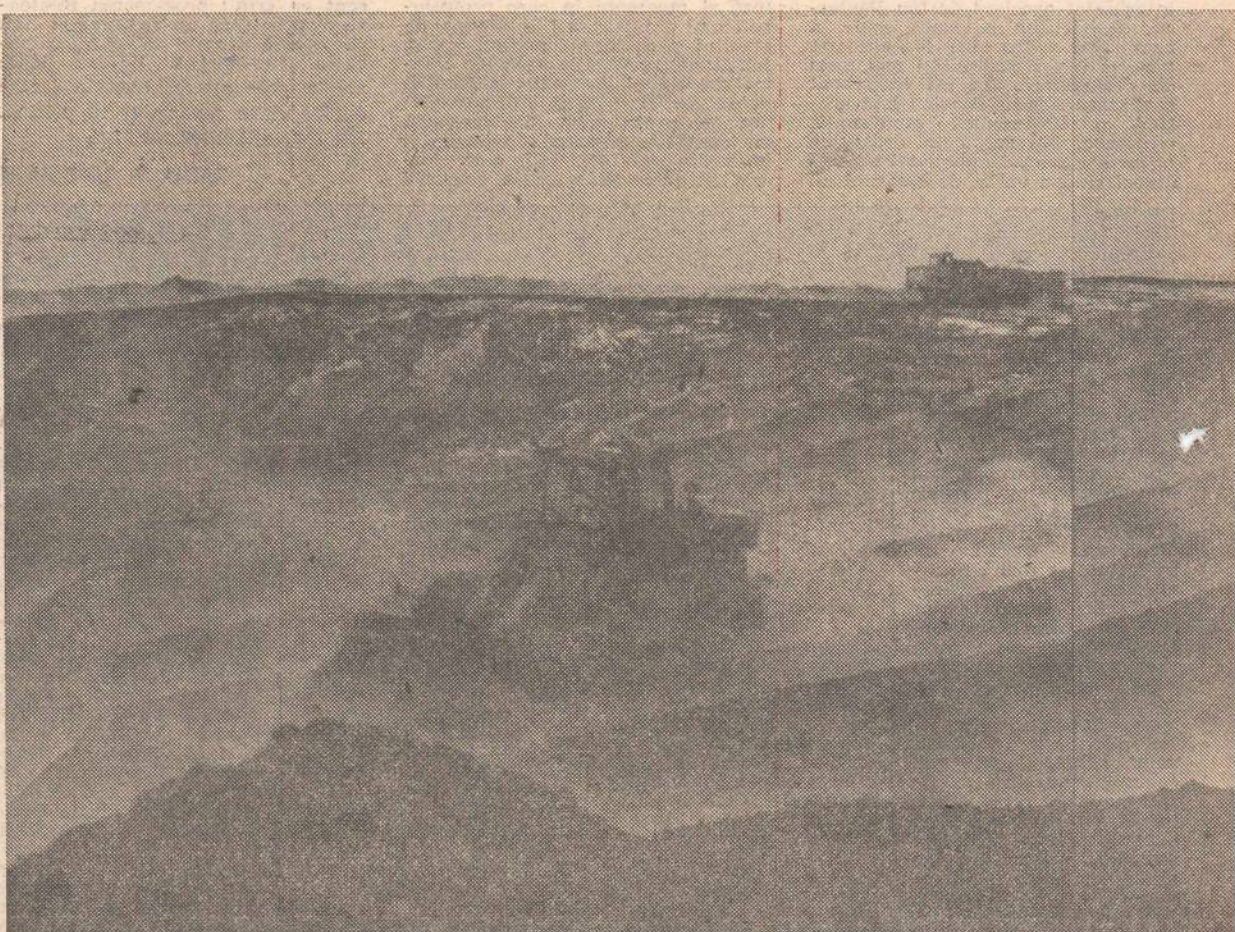
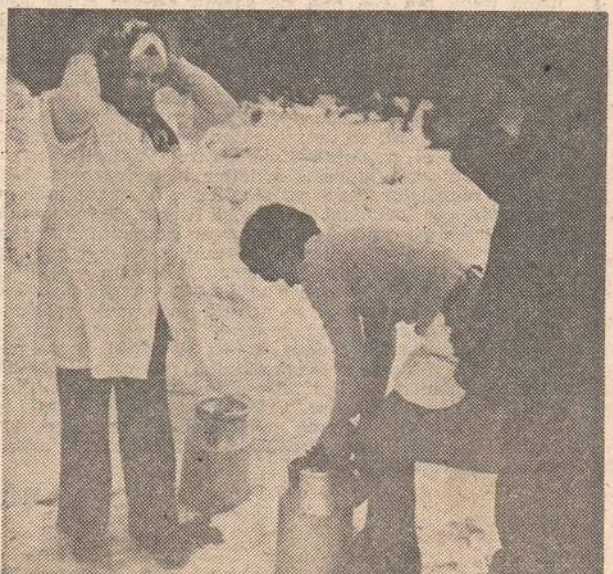


*Reportaj în paralel la Ișalnița și Motru*

## BĂTĂLIA PENTRU MEGAWAȚI



...într-o atmosferă de incertitudine și de așteptare. ...





# ȚARA RĂSPUNDE CU EROISM

Se întâmplă, uneori, ca viața să-ți scoată în cale oameni pe care odată ce i-ai cunoscut, chiar și așa, preț de o clipă în marea agitare a timpului, să ajungi să și-i dorești aproape, să cauți să reîntâlnești oriunde cu bucurie. Asemenea oameni, care își suflă curat, asemenea oamenilor al căror crez de viață este patima muncii, din oameni simpli, obișnuiți, în viața de zi cu zi, știu să se transforme oriunde în eroi, fără ca măcar unul dintre ei să fie dispus să-și recunoască înaltul titlu de erou.

Și așa s-ar spune, gerul rămâne ger! La minus 26 de grade, obasculanța de 10 tone cu care pornisem de la Craiova spre Iași, răpusă și ea, rămăsese fără frînă, ca urmare a înghețării apei centrale. Șoferul, un bărbat nu numai destoinic, dar și ajos, a făcut cum a făcut și a strunit colosul metalic, astfel încât, în clipa cind am văzut coșurile înalte ca de furnal ale terocentralei am înțeles că totul se încheie cu bine. La ora 1 am ajuns, privită din afară, această mare platformă industrială a Iașului nu părea a se deosebi cu nimic de altele asemănătoare. Numai că, o dată cu scrișnetul zăpezii ce se făcea pe fiecare pas, cu zgomotul firesc al respirației mașinilor cazanelor aflate sub presiune, un zumzet continuu plutea în văzduh, nedefinit și răscolitor. Abia mai târziu aveam mă lămuresc despre ce era vorba, cind, pe parcursul unei nopți și al unei nopți trecute printre oamenii de aici, urma să amănuntele desfășurării unui episod al marii bătălii pentru Iași...

Platforma e mare cît vezi cu ochii. Din giganticele coșuri, rul și fumul vâlătucesc laolaltă spre înălțimi, parca sfidînd plumburiu, semn că pulsul terocentralei bate normal. Dozere enorme mărsăluiesc pretutindeni într-un scrișnet înalt. Aristica Marin, secretar cu probleme organizatorice al comitetului de partid, îmi spune, în drum către stațiile de descărcare, că în aceste zile de aspre încercări, aproape toate întreprinderile au sărit în ajutorul oamenilor de aici, de la Iași. Au primit tractoare, buldozere, diverse utilaje de mare capacitate de la întreprinderile pentru îmbunătățiri-funciare, de la întreprinderile de utilaj greu, de la întreprinderile de construcții din Iași, de la Constanța, de la Canalul Dunăre - Marea Neagră. Toate acestea, situația a rămas deosebit de critică. Gerul puternic determinat înghețarea cărbunului în vagoane, punind serios semnul întrebării posibilitatea descărcării lui. Și necazurile s-au oprit aici: și buldozerele de alimentare cu cărbune a terocentralei au avut aceeași soartă, cărbunele înghețînd și paralizîndu-le funcționarea. Așa că, în aceste condiții, ce așe ar mai fi putut face față situației nou create? Desigur, dacă inima terocentralei ar înceta să bată, capacitatea sistemului energetic național s-ar reduce cu un însemnat procent. Aceasta nu trebuie să se întâmple cu nici un preț!

Mobilizați în chipul cel mai superb de chemările președintelui Olăe Ceaușescu și răspunzînd îndemnurilor sale înflăcărâte de a precupeți nici un efort în obținerea unor mai mari cantități de energie electrică necesară atât desfășurării normale a industriei, cît și nevoilor imperioase ale industriei, oamenii Iașului au ridicat ca un zid în calea vicisitudinilor iernii. Înarmați cu scoape, cu rîngi, lopeți și cazmale, ei s-au organizat pe ape de lucru, urmînd să acționeze zi și noapte, după ce s-au făcut datoria la locul său de muncă, pentru descărcarea grabnică a cărbunului și deblocarea bucărelor de alimentare. Și totul avînd să se deruleze pe geruri de minus 25-30 de grade, în condiții de viscol, cind nu numai miinile îngheață în tuși, dar chiar și respirația devine anevoioasă...

În lung șir de vagoane, pline cu cărbune, așteaptă să fie descărcate. Frigul neobișnuit le-a împodobit de jur împrejur cu o nevăzută de țurțuri, astfel încît par rămase așa pe veșnicie în mișcarea lor. Deasupra, zăpada a acoperit pretiosul aur negru, care nu poți desprinde cu mina nici măcar o fărîmă. Hrana omului care infulecă zilnic cam 32.000 tone de cărbune e pusă într-un gigantic congelator. Ceva mai departe, către calea ferată, loviturile de tirnăcop se aud înfundat, dislocînd roca în bucăți, pentru ca apoi dangătul cazmalelor și lopezile să cuprindă împrejurimile. Căfărați pe vagoane, o mulțime de oameni lucrează încordat, cu gesturi hotărîte și sigure. Nimeni nu vorbește, iar fețele lor au dobîndit o altă culoare. Și se poate ști dacă din pricina cărbunului sau a gerului. Ceea ce este sigur, faptul că efortul lor este de-a dreptul impresionant. Poate dintr-o teamă lăuntrică de a nu-i stînjeni cu întrebări, ei rămîn, iată, anonimi, ca de altfel mulți eroi cărora, dacă nu au pierdut numele, le-au rămas clare, pilduitoare, faptele vieții.

La stația întâi de descărcare în bucure, aceeași muncă asiduă. Deși în partea lor inferioară, giganticele bucure sînt prevăzute cu un sistem de încălzire menit să prevină înghețarea masei de cărbune pe care o primesc, totuși catastrofa s-a produs. În numai o singură zi, gerul a încremenit totul, determinînd în final, o dată cu spargerea unor cazane, reducerea substanțială a producției de energie electrică a terocentralei. Printr-un efort suprem, printr-o exemplară mobilizare a tuturor forțelor umane și materiale existente, s-a trecut imediat la repunerea în funcțiune a acestor instalații vitale. Prezența permanentă în mijlocul oamenilor, pe tot parcursul zilelor și nopților de neodihnă, a activiștilor de partid și de stat de la Comitetul județean de partid, ca și de la Comitetul Central al partidului, a cadrelor de răspundere din minister, s-a dovedit a fi nu numai încurajatoare, dar și deosebit de eficientă. S-au căutat și în comun soluții de redresare rapidă a situației, s-au elaborat adevărate planuri de bătaie în zile și nopți de veghe. Cîtă trudă, pentru ca noi, cu un simplu gest să apăsăm pe intrerupător și să avem lumină în casă! Cît nesomn pentru ca — așa cum spuneam — piinea de toate zilele să se rumenească firesc în cuptoare!

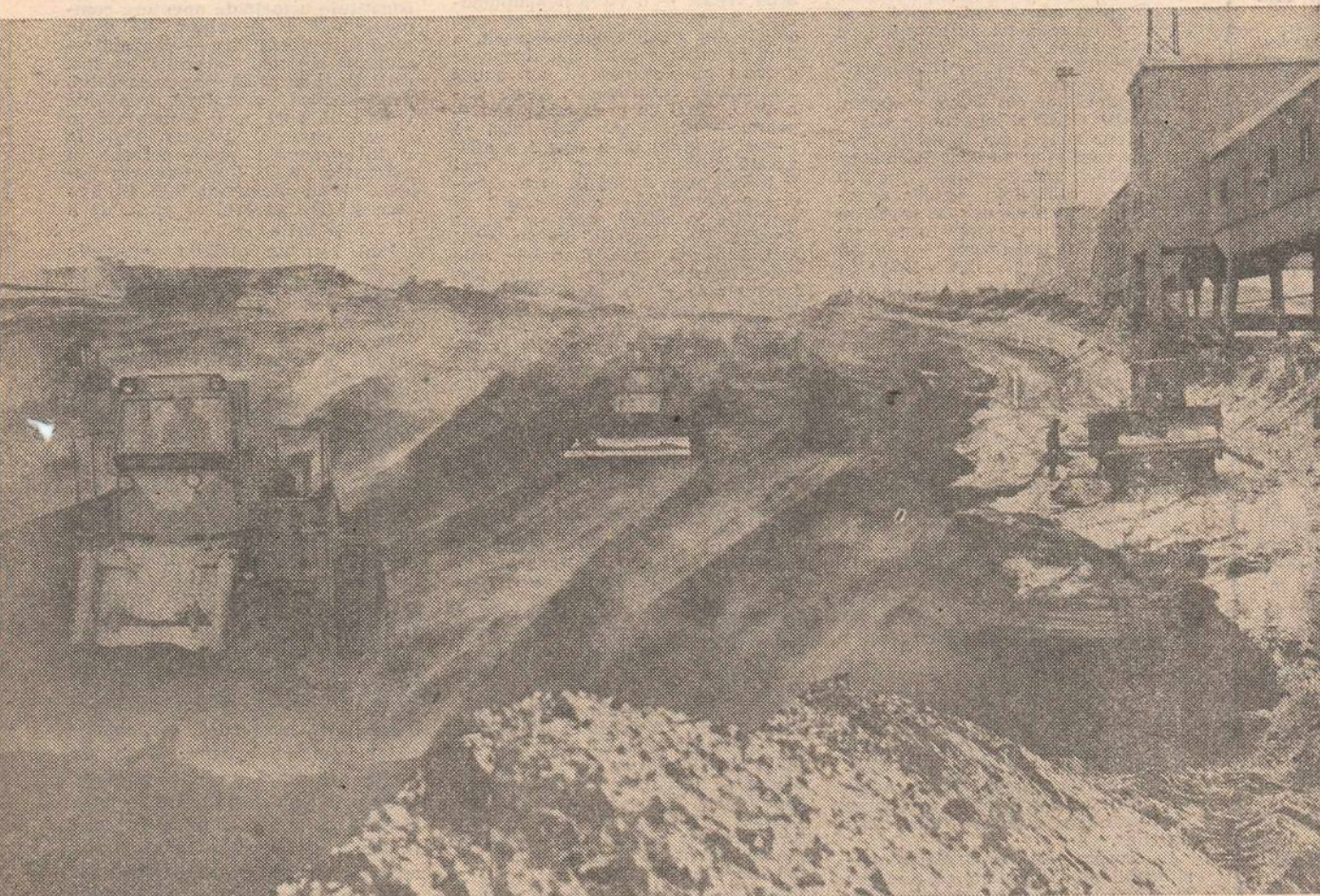
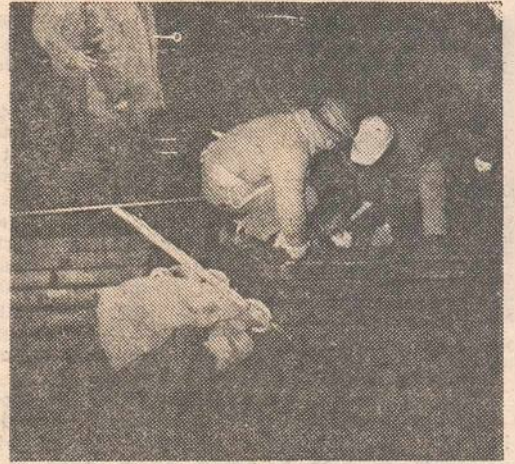
Cu tot greul muncii, Gheorghe Dina, cel pe care trei colegi tocmai îl ajutau să iasă din adîncurile bucărilor unde lucrează cu tirnăcopul și ranga la dezghețarea cărbunului, nu s-a sfiit totuși să ne adreseze un zimbet. Era bucuros că reușise! Electricianii Constantin Gună, Petrică Matei și inginerul Gheorghe Neghină, tot minuiind forța, uitaseră și ei de cind se aflau în înclătarea luptei: „Asta este, orele au căpătat valoare de secundă, timpul se scurge prea repede. Trebuie terminată treaba cît mai repede și cît mai bine, pentru ca terocentrala să atingă randamentul maxim“.

...Tîrziu, în noapte, miini ocrotitoare de femeie au pregătit gustări și termosuri pline cu ceai fierbinte pentru a le transporta departe, tocmai la depozitul platformei, de unde buldozeriștii, într-un zgomot infernal, mină cărbunele către gurile de alimentare pentru a completa cantitățile necesare bunei funcționări a terocentralei. „Ce să-i faci? Or fi înghețat și ei, maică, tot călîrînd zi și noapte prin zăpadă și ger namilele alea lor!“

...Drumurile Gorjului, troienite în acest an așa cum nu au mai fost ele de multă vreme, parca duc toate către gurile de mină. Sau, cine știe, poate nu e chiar așa. Poate că e numai impresia pe care o creează cu câteva zile în urmă oamenii porniți de pretutindeni pe jos, de pe la casele lor către Combinatul minier, cind au văzut prăpădul de-afară venit peste noapte: căderi masive de zăpadă, vînt puternic, geruri de minus 30-32 de grade. În aceste condiții, dacă drumurile deveniseră impracticabile, cum puteau să arate căile de acces către exploatare? Oare cei aflați la lucru reușiseră să mențină în funcțiune benzile transportoare?

La început, din păcate, lucrurile nu stăteau prea bine. Și a început asaltul. Primul obiectiv — deblocarea căilor de acces spre locurile de muncă, treabă deloc ușoară avînd în vedere grosimea însemnată a stratului de zăpadă și suprafețele întinse ce urmau a fi degajate. Echipelor constituite din primele ore li s-au alăturat în scurtă vreme oameni veniți din satele apropiate: Valea Minăstirii, Cătunele, Mătăsari, Steic. Au sosit, de asemenea, zeci de buldozere și alte utilaje care au acționat pe toate drumurile bazinului minier, inclusiv la luminile farurilor, nopțile toate devenind obișnuite zile de lucru. Nicolae Constantin, dispacherul mijloacelor de transport venite în ajutor din alte județe, și el șofer de meserie, este prezent pretutindeni. Oamenii au ochii roșii de nesomn. Mulți dintre ei n-au pus pleoapă peste pleoapă de mai bine de 48 de ore. Și ninge. Ninge fără încetare... Marea masă de zăpadă, gata în orice moment să îngroape totul sub manta ei albă, precum și înghețul și viscolul au produs perturbații pe circuitele de benzi transportoare, a căror lungime se măsoară în kilometri, ducînd chiar la ruperea unora dintre ele. Repararea lor cere timp, iar timpul devine tot mai scurt. Echipa de intervenție înfruntă nu numai timpul, dar și vremea nemiloasă. O dată cu miinile oamenilor îngheață și cărbunele. Trebuie acționat cît mai repede pentru a evita pericolul blocării maselor de cărbune, care în asemenea situații nu mai poate fi transportat și încărcat în vagoane. Iar vagoanele, și ele, trebuie curățate înainte de încărcare. Un om, la fel de negru ca și cărbunele pe care îl răscolește, se îndreaptă de șale și retrăgîndu-se de-o parte se străduiește să-și aprindă o țigară. Reușește, dar trage doar două fumuri și o strivește sub călcîiul cizmei. Apucă din nou lopata și își continuă treaba. Ninge. Ninge fără încetare. Bătălia nu s-a terminat, bătălia continuă.

CONSTANTIN BALACCIU



Fotografii de ELENA GHERA



## Un muzeu in labirint

## Un artist care alină



Giotto. Autoportret presupus, identificat în fresca din Padova

În timpul unei călătorii prin valea Mugello, Cimabue ar fi întâlnit un mic păstor, de zece ani, care desena cu o piatră ascuțită, pe o lespede, oile pe care le păzea. Uimit de talentul copilului, Cimabue l-ar fi întrebat dacă nu dorea să meargă la Florența cu el, să învețe pictura; la care băiatul a răspuns că ar merge bucuros dacă totuși său l-ar da voie. Și cum totuși micului păstor a încuviințat, Giotto a devenit ucenicul celui mai vestit pictor din vremea sa, pe care l-a întrecut și l-a eclipsat foarte repede.

Legenda aceasta, pomenită de Vasari, e suspectă. Tradiția s-a amuzat nu o dată să ni-i arate pe binefăcătorii păcăliți de propria lor generozitate și n-ar fi exclus să fi găsit în rapiditatea cu care Giotto a umbrit faima lui Cimabue un excelent prilej de a fi răutăcioasă. E drept că și Leonardo credea, se pare, în aceeași legendă din moment ce, pentru a sublinia valoarea naturii ca sursă de inspirație, evocă pustietățile munților unde, printre capre și sălbăticiuni, pe care le desena s-a format un inegalabil maestru; dar acesta nu e decât un argument în plus pentru a vedea în Giotto unul din cazurile cele mai ilustre în care mitul ține loc de biografie.

Intr-adevăr, ce știm sigur despre primul mare pictor european? Nici data la care s-a născut, nici locul exact, nici cum a studiat pictura, nici care sînt în realitate granițele operei sale. Incurcați de faptul că în Evul mediu un maestru semna orice lucrare ieșită din atelierul său, specialiștii se ceartă și azi asupra atribuirii unor fresce. A fost oare Giotto prieten cu Dante? Sau cît de autentice sînt vorbele de duh pe care tradiția i le pune în seamă, asigurîndu-ne că pictorul era cam slobod la gură? Paradoxal, pe măsură ce s-au strîns mai multe documente și s-au examinat mai multe mărturii, incertitudinile au sporit parcă. Numele însuși e acum nesigur. Probabil, „Giotto” e un diminutiv derivat de la Angiolo, numele bunicului dinspre tată, dar nu m-aș mira ca mine, poimîne să aud altă versiune. Delicată situație pentru cineva care a învățat că Evul mediu se învăluia în tenebre să descopere că lumina prea tare din jurul unui pictor e cea care îi ascunde figura.

Țin minte după-amiaza în care am descoperit și altceva, că lcar n-ar mai avea nevoie să zboare; ar fi de ajuns să-și ia un bilet de tren pentru Padova și să pătrundă în capela unde a pictat Giotto; acolo ar putea să atingă, fără nici un risc, albastrul cerului. E atît de mult albastru în frescă încît ai senzația că s-a produs un miracol, că bolta cerului a coborît și s-a refugiat între ziduri, într-o liber consimțită captivitate terestră... Nu în muzee, zicea Camus, trebuie căutate temeiuri pentru speranță. Și totuși cum să nu înțelegi de ce orașele din peninsula își disputau în Trecento favoarea de a-l avea pe Giotto în serviciul lor și de a-i oferi cît mai mulți pereți pe care el să-i acopere cu fresce? După ce timp de secole omul se resemnase cu ideea că adevărul e inaccesibil și că trebuie să alegă între mintuire și dragoste, neputînd să aspire în același timp spre amîndouă, el afla deodată în pictura lui Giotto o șansă de a se reconcilia cu lumea, cu realul și cu prezentul fără să se certe cu Dumnezeu. Chipurile din frescă și un cer curat, desprins parcă dintr-o după-amiază blîndă de vară, îi șopteau că viața trăită e totuși mai urgentă decît viața de apoi și că adevărul nu seamănă măslinilor uscați care fumegă inutil, pe alocuri, în Toscana.

Mă îndoiesc că secolele de artă bizantină au fost simplă rătăcire, cum pretind cei ce vor să pună astfel mai bine în lumină meritele lui Giotto de fondator al marii picturi. Dar un lucru mi se pare evident, că omul zugrăvit de pictorii bizantini e, în adîncul său, lipsit de nădejde, în ciuda excesului de aur în care se scaldă; înlăunțit de dogme, el pare condamnat să sufere de un rău divin incurabil care-i ațipește simțurile și-l golăște de prezent. Și poate tocmai aici ar trebui să căutăm noutatea tulburătoare adusă de Giotto, care a prevăst Renașterea. În plin Ev mediu, el restituie picturii adevărul uitat că nimic nu e mai divin decît ceea ce trăiește uneori omul și că nimic nu e mai sacru decît ceea ce iubim; într-o lume lipsită de tandrețe, nici măcar durerea n-ar fi adevărată. Datorită emoției pămîntești care odie din marile spații de cer, a umanității cu care sînt zugrăviți sfinții, e greu să pătrunzi în capela din Padova fără să te gîndești că, probabil, numai o pasiune deschisă și suferinței și dragostei nu sărăcește nici pe una, nici pe alta. De aceea nu e de mirare că Golgota poate fi, în frescele lui Giotto, un deal plin de flori, și nu o colină aridă; moartea e încă și mai revoltătoare sub un cer tandru și lingă o pașiste mătăsoasă. Acolo unde venerația bizantină nu mai are nici o putere, intervine iubirea gotică. Sfinții pictați de Giotto nu sînt dezgustați de viață, nici nu predică renunțarea. Întreaga lor învățătură e cuprinsă în ceea ce simt cu trupul lor sănătos, iar ceea ce se întimplă în fresce e o poveste amară și nobilă, o poveste umană, spusă de un artist care nu se rușinează de inteligența lui, nici nu se grăbește s-o exalte pentru a pustii totul în jur. Cu picioarele pe pămînt, el umple pereții de cer. Și face asta cu o convingere pe care nu va izbuti s-o egaleze nici unul dintre numeroșii săi imitatori. Poate fiindcă el e singurul dintre pictorii Evului mediu care a înțeles că numai cei care iubesc știu de ce suferă... Dealtfel, nu în acest sens a spus Van Gogh că Giotto e un artist care alină?

Firește, în limitele în care rațiunea poate îndeplini acest rol.

OCTAVIAN PALER ■

## Iubirea de frumos

## Iarna în Maramureș

De oriunde ar fi plecat maramureșanul se întoarce acasă de marile sărbători. Ținutul este auster pămîntul nu-i poate hrăni pe toți veniții pe lume și de veacuri maramureșanul pleacă pe țară la lucru. Sunt oameni voinici harnici și de cuvînt și toată țara i-a primit și-i primește și astăzi cu bucurie în munca lor ce va fi dusă la bun sfîrșit ajunsă pe miini bune. Plecau cu oile, știm de la filologi polonezi și am scris în această revistă asupra acestuia adevăr, că terminologia păstorească poloneză este de origine românească — păstorii Carpaților de nord erau din vetrele acestora străvechi românești, apoi pogorîrea lor cu oile în sud pînă la Athosul sfînt este cunoscută.

Pleacă la lucru pe țară la coasă cu feciorii vara la strînsul roadelor toamna la plantatul și doborîtul pădurii la mină, foarte mulți lucrează în adîncul pămîntului, la construirea de căi ferate și hidrocentrale în construcții unii sînt profesori și doctori ingineri și oameni cu carte, diplomați dar toți vin acasă în satele lor de marile sărbători străvechi prin care și-au păstrat limba neamul credința și frumusețea omenia și bunătatea inimii.

Vin acasă de pe țară de la lucru își dezbracă hainele de oraș salopeta straiul de uzură al zilei își spală trupul trudit de mucenici și-l îmbracă în straiul strămoșesc devenind alt om omul cel din totdeauna cu strai alb în gubă de veacuri ce o poartă pe umeri de peste două milenii.

Nu fac astăzi altfel poșoare de tradiție măci pilduitoare de pe pămînt. Așa se întoarce de la lucru din uzină japonezul se primește îmbracă straiul strămoșilor săi și este omul locului din totdeauna. Așa face scoțianul și irlandezul, șvabul lui Heidegger sau spaniolul lui Unamuno ori crotanul lui El Greco așa o face lată și maramureșanul lui Bogdan Vodă, strămoșul lui Ștefan cel Mare.

O fac de la sine această întoarcere precum păsările în drumurile lor de taină la aceleași ancestrale cuiburi pentru că au legămînt ne-explicit adînc în ființa lor de-a se ține de făgăduinți întocmicioare de credință și rodire din neam în neam.

I-am ascultat și văzut laolaltă cu mile în portul lor pe satele lor la Ieud, Șieu, Vișeu de Jos, Rozavlea, Bărsana, Botiza, Poienile Izei, i-am auzit cîntînd laolaltă acele străvechi melosuri pe care Bartok le-a recunoscut ca unice și absolut aparținînd numai românilor maramureșeni, celebrele colinde cu unduire arhaice ce țin cum spunea un japonez de melosul primordial al omenirii.

Herder ar fi fost fericit să-l asculte. Mă voi grăbi să afirm cu toată prudența certitudinii că aici în aceste coruri plămădite de veacuri așa cum sînt cîntînd laolaltă noapte și zi în ritm sacral o limbă românească de cel mai abisal inefabil, să afirm așadar că în aceste cîntări străvechi rostite de mii de oameni laolaltă se păstrează corul arhaic ce secundă și hotăra

destinul în tragediile grecești corul neamurilor corul bărbatilor și al bătrînilor cu cel al femeilor laolaltă întemeind ființa Logosului ce transfigurează istoria.

Sunt din ce în ce mai rare pe pămînt asemenea coruri însuflețiri sacrale laolaltă de-o frumusețe ce declanșează ca orice frumusețe adevărată evlavia în adîncurile sufletului.

Că din această matcă au plecat cele mai vechi texte traduceri în limba română nu poate fi de mirare.

Codicele de la Ieud, codicele voronețean dar aceste colinde ancestrale cu sutele, dar această așezare de dincolo de vreme această bucurie mai presus de suferinți și moarte această ancorare în ființa Logosului intrupat în istorie și în viața de toate zilele a maramureșanului sînt o realitate absolută.

Dar mai adînc cuvîne-se înnul să rostască? Să-mi fie îngăduit să mulțumesc corurilor de țărani ce le-am ascultat, lui Ioan Marcu de la Ieud și lui Mihai Cosma de la Vișeu de Jos lui Grigore Andreica și lui Mihai Roșca țărani deplin al Maramureșului de la Rozavlea lui Vasile Magdău de la Șieu Moșului Vasile de la Bogdan Vodă și celorlalți cu care am avut bucuria de-a fi fost citeva zile din miezul de foc al iernii laolaltă, corul de bărbăți în gube albe de la Bărsana veniți la Ieud ca și cel de la Poienile Izei venit la Șieu lui Isidor Berbecaru de la Botiza și atîtora încă!

Eminescu în alte vreme Iorga apoi au bătut toate aceste sate ale Maramureșului. Nu ne facem decît datoria absolută de-a fi suflet în sufletul celor ce ne-au crescut și păstrat neamul limba pămîntul credința și dragostea ce nu poate pieri niciodată.

IOAN ALEXANDRU ■

## Profil

## Deschideri spre lumea muzicii

Compozitor de o înaltă probitate profesională, înzestrat și cu o fină și atentă observare estetică a fenomenului muzical de ieri și de azi, Om în cel mai deplin înțeles al cuvîntului, Pascal Bentoiu ocupă o poziție aparte în muzica românească. El este discipolul, poate unul dintre cei mai valoroși, al marului profesor care a fost maestrul Mihail Jora, cu care a studiat între anii 1944—1948. La vîrsta de 26 de ani îl aflăm pe tînărul compozitor în calitate de cercetător la Institutul de Etnologie și Dialectologie din București, unde funcționează timp de 3 ani, care se vor dovedi însă extrem de folositori în ceea ce privește asimilarea unor aspecte esențiale din cadrul folclorului nostru. Paralel cu activitatea descrisă mai sus, pe lingă creația camerală și simfonică — genuri în care începuse să se afirme ca o mare nădejde a simfonismului românesc — Pascal Bentoiu simte o atracție irezistibilă către genul dramatic, către operă. Om prob, el știe însă că nu se poate arunca dintr-o dată către astfel de lucrări complexe și, din acest motiv, compune aproape 30 de opuri, necesare unor piese de teatru, care s-au bucurat de montări de excepție pe diferite scene. Astfel, „Nunta lui Figaro” (1953), „Fintina Blanduziei” (1955), „Bravul soldat Sveik” (1958), „Doi gentilomi din Verona” (1960), „Orestia” (1963) și încă multe altele, sînt doar citeva din lucrările dramatice care s-au bucurat de muzica de scenă, special creată pentru ele, de către Bentoiu. Așadar, preocupările pentru muzica de scenă au precedat cu 9 ani prima lucrare de operă „Amorul-doctor” după Molière, creată între 1963—1964! În această privință compozitorul povestește:

„Am simțit întotdeauna nevoia unui suport literar, adică a unui libret, cît se poate de perfect. De aceea preferașele mele în trecut au fost pentru marii autori clasici, în ordine Molière, Euripide, Shakespeare, iar dacă vreodată în viitor voi mai aborda genul operel, e probabil că tot la un astfel de autor m-aș opri. Gîndurile se învîrt în jurul lui Caragiale și — din nou — al lui Shakespeare: eventual și Camil Petrescu — „Act venețian”, „Amorul-doctor” a constituit „intrarea în materie”, sub forma unei comedii bufie, în care mi-am permis parodierea — cu dragoste și deferență — a marilor stiluri clasice — atît de comedie (Rossini, Mozart, Puccini, Wagner), cît și de dramă (Verdi, Ciaikovski, Wagner — iarăși, Strawinsky, și așa mai departe). Sarcina nu era ușoară, căci se punea și problema păstrării unei unități necesare a partiturii. Ori-cum, experiența dovedită cu „Amorul-doctor” mi-a permis abordarea în continuare a altor teme mai dificile.”

Să trecem peste modestia compozitorului și să arătăm că punerea în scenă a „Amorului-doctor” la Opera Română din București, la Opera Maghiară din Cluj, precum



și la cele două conservatoare din orașele respective a stîrnit — la acea vreme — o vîlvă nemaipomenită. Se scotea că piscul pe care se situase Paul Constantinescu, o dată cu crearea celei mai frumoase opere comice românești, am numit „O noapte furtunoasă”, după Caragiale, va fi cu greu atins, sau — poate — niciodată. Iată însă că Pascal Bentoiu ne-a dăruit o adevărată bijuterie (de ce nu s-o mai fi jucînd oare, astăzi?), care a produs o adevărată efervescență și emulație în rîndul colegilor săi de breaslă. Dar, agitația nu s-a oprit aici. Datorită excepționalei sale valori artistice, această operă a fost înregistrată și în afara hotarelor țării, la Londra în 1969 și la Paris în 1970. Iată, muzica de operă autohtonă își făcea intrarea triumfală în mai multe capitale ale muzicii și recunoaștem, rivnite de multe alte școli europene. Era, dacă mi-aduc bine aminte, prima operă românească (în afara Oedip-ului enescian), care depășea hotarele țării noastre!

Pascal Bentoiu era, de acum, un nume românesc cu rezonanță continentală. A urmat, apoi, în 1968, o altă mare „lovitură”: obținerea premiului „Italia” al Radioteleviziunii Italiene (R.A.I.) pentru Opera radiofonică „Jertfirea Ifigeniei”, pe libretul lui Alexandru Pop, după Euripide. Această creație propune forma specială a „Operei radiofonice”, fiind prima de acest fel scrisă în România, special pentru concursul italian amintit din 1968, (ediția jubiliară, 20 de ani de la înființare). Singura formulă posibilă era banda de magnetofon și, evident, discul, ca și transmisia radiofonică. Piesa are la bază materialul muzical al muzicii de scenă concepute în 1966 pentru „Ifigenia în Aulis” de la Teatrul Național din Cluj.

În sfîrșit, compozitorul nostru termină în 1969, după aproape 4 ani de elaborare (creație paralelă

cu celălalt titlul amintit) opera „Hamlet”, pe un libret, la care Pascal Bentoiu a lucrat el însuși — timp de 9 luni — adaptat după celebra dramă shakesperiană făcînd cinci redacțiuni succesive și abia după terminarea textului literar a trecut la abordarea textului muzical. Această capodoperă, trebuie să afirm superlativul, s-a bucurat de onorurile a două mari premii: Premiul „Guido Valcarenghi” (Roma 1970) și Premiul „George Enescu” al Academiei Republicii Socialiste România (1971). Să notăm aici că dificultatea partiturii, dublată de intranșigenta artistică a autorului, a făcut ca montarea ei la Opera Română din București să fie anevoioasă și să întîrzie. Abia în 1975, după ce opera fusesse cîntată în concert la Filarmonica „George Enescu” (1971), și după ce Opera Municipală din Marsilia — Franța — o pusesse în scenă în 1974, toate forțele artistice ale primului eșalon liric al României s-au mobilizat și, în frunte cu regizorul George Teodorescu (aceleși care montase și „Amorul-doctor”) au realizat un spectacol de excepție pe care, ne amintim bine, absolut toată presa română l-a laudat. S-ar putea crede, pentru cei neavizați, că muzica acestei opere are o oarecare legătură cu o mai veche partitură, compusă pentru scenă, în 1958. Nici vorbă! Este o muzică fără nici o reminiscență cu cea veche și ea constituie principala angajare compozițională a autorului, cel puțin pînă în prezent iar — probabil — stimulii cei mai puternici au fost primii de la problematica textului, problematică complexă prea bine cunoscută spre a fi comentată în citeva cuvinte, precum și de la suflul dramatic fără pereche al bătrînilui Will. Un asemenea subiect și un asemenea text îți dau bice și fără să vrei ai șansa de a te autodepăși.

Iată deci un triptic operistic foarte variat care-l așază pe Pascal Bentoiu printre principalii făuritori ai noii opere românești, situîndu-l deopotrivă, prin universalitatea subiectelor și a limbajului muzical, între marii creatori europeni de genuri. Să adăugăm la acestea și alte sublinieri, crearea a cinci simfonii, a șase cvartete, a două concerte instrumentale și a altui număr impresionant de suite, poeme simfonice, lucrări în domeniul muzicii de cameră, etc. Dacă „amintim” și preocupările muzical-estetice, intrupate în patru volume („Imagine și sens”, „Gîndirea muzicală”, „Deschideri spre lumea muzicii”, „Capodopere în scenă”) epuizate rapid din librării, putem avea imaginea lui Pascal Bentoiu, muzician ales, care muncește necontenit, care nu se hazardază în afirmații necontrolate, care și-a păstrat un echilibru stilistic și care și-a făurit un drum ascensional în muzică, spre beneficiul culturii noastre. Viața, de multe ori aspră cu el, i-a oferit și bucurii supreme, pe care — sperăm — să i le confere și în continuare; căci meritul în obținerea acestor satisfacții creatoare, îi aparține, personal, în întregime!

CLAUDIU NEGULESCU ■





# atelier literar

de G. Dumitrescu

**D. Negru:** Caligrafii cuminți, corecte, nu lipsește de conventionalism, dar nici de poezie. Cam prea întunecate, însă, după gustul vremii. (Mai puțin reușită, „Dor de absolut“, cu unele poticniri prozodice și cu un final cam vag).

**Cristina Riena:** Un început sfios și naiv, care nu e străin de poezie. E nevoie de o mai bună inițiere în materie, de lecturi abundente și studioase, de exerciții și experiență. Țineți-ne la curent.

**Nadia Șomlea:** Mult mai slabe, neinspirate, superficiale, față de precedentele. Se pare că nu luați prea în serios această treabă a scrisului și a poeziei. Și rău faceți.

**Liliana A.:** Nu sînt de loc nichiene, dar, față de primele, nu marchează o evoluție, un progres. Frecventarea unui bun cenacu nu poate fi decât utilă.

**Ed. Tănase:** Dincolo de aerul ușor arheologic și epigonic al textelor, demersul liric pare întemeiat. Dar maniera e cel puțin inactuală (mai ales la publicațiile de

mare tiraj, unde standardele de gust sînt rigurose populare). Ar fi să vă adresați, deci, unei publicații de strictă specialitate (și de circulație restrînsă) unde cimpul experimental poate fi mai larg, registrul gusturilor și preferințelor mai divers și mai tolerant, marja de embargo mai mică. (Desigur, poezii pe care-i numiți în scrisoare vor putea să vă înțeleagă și să vă sfătuiască mai bine, chiar să vă ajute în mod practic).

**N. Romândașu:** Neînțelepciune aptitudinală lirică („în spațiu — dintre fluturi și lampă, / subtilă decantare, Poezia...“) încă insuficient pusă în valoare. De cele mai multe ori, se manifestă un fel de ineficiență, de oprimare din drum: textul începe cu un enunț-premisă (de obicei interesant, promițător) care rămîne însă fără continuare, suspendat, fără iradierii (ca o piatră aruncată în apă care n-ar mai isca cercuri). Un exemplu: „Iubito, noi încă mai sîntem“, care, după strofa-enunț, se oprește brusc, multumindu-

se să lanseze niște întrebări pur formale, convenționale (alteori, exclamații de aceeași natură: „oh, drumul lăuntric“, „ah, Areopagul“, „ah, zimbetul drăgălaș“, etc.). O tendință calcedoscopică, de dispersare, fărîmîtare a gândului (ideii), neînsoțită de capacitatea de a readuna, într-o semnificație, într-o imagine, rumegușul rezultat. Limită de putere?, de efort?, de experiență?... Se va vedea, în viitor. Deocamdată, rămînem cu cîteva pagini mai rotunde („România“, minus expresia „măi dorule“, stridentă în context, „Reportaj postum“, „Equestrium“, „Suflet emblematic“, „Iată, se întimplă“, „În timpul tristetii“, „O, îmbogățitule“) și cu speranța că veștile viitoare vor fi din ce în ce mai bune.

**Mircea Diaconescu, Anda Popescu, Cristî Dragula, I. I. Boloiu, Marcus Ondra, Lil. Matei, Mihaila Toma, Mircea Aramescu, Daniela Botescu.** Încercări de nivel modest.

**GEO DUMITRESCU**

N.R. Manuscrisele nu se înapoiază.

## GRİUL

Griul e aproape de zeificare noaptea ascunse comori topece astrii singurătății iscind fulgere de aur

ANGELA FILIP

## CONDAMNARE

Ajung în fața lor îmi așez capul pe butucul slinos și fără să clipesc înfrunzesc.

A. VALONI

## APUSUL

Apusul e doar opinia unei culori.

## SECOLUL VITEZEI

Toate lucrurile se grăbesc inclusiv deservul.

## CULORI

Am în mină cătușele și lanțurile zdrobite. Carnea strămoșilor e atît de caldă încă, pietrificată în roșu. Se aude prin ea pămîntul vîind de atîta galben, iar Omul și-a pietet pe cer virștele în albastru. Au întinerit tații odată cu florile! Am în mină

cureubeul brăzdat de aripi albe...

FLORIN TOLLBERGSSON

## DOUĂ LUCRURI

Mă uit la stejarul ăsta cu sufletul plin de sufragerii și dormitoare și nu-i chip să nu-mi amintesc de Tata-mare pe care parcă tot vreau să-l ingin: două lucruri (în să mai văz cum ard tristețile lumii și cum crapă de ciudă întunericul prin ogrăzi.

EMIL ACHELĂRIȚEI



## Competiția valorilor

## Ștafeta generațiilor

Nu e multă vreme de cînd m-am despărțit de un bărbat cu timpurile bine ninse de vreme, cu mișcări vioaie și ochi pătrunzători, despre care — în ciuda celor 75 de ani de viață — oricine ar jura că mai are mult pînă la pensionare. Peste patru decenii din zestrea lui de timp, omul în cauză și le-a consacrat, cu pasiune și spor, atît educării unui șir de generații de studenți, cit mai ales descifrării unor taine și legi care guvernează viața: plantelor — această lume fascinată fără de care existența viului pe planeta Terra ar fi imposibil de conceput.

Sub imboldul acestui dialog, mă simt dator să pledez din nou cauza ștafetei generațiilor, îndemnat mai ales de ceea ce mi-a fost dat să aud din această emoționantă întîlnire cu o minie scriitoare, uimitor de tinără și deschisă spre cele mai

cutezătoare drumuri de urmat în creația științifică și tehnologică, pe care el a dorit-o și o dorește pusă integral în slujba vieții oamenilor, a bunăstării lor generale. Desigur, i-am expus și eu distinsului interlocutor, o parte din proiectele de viitor, din gândurile care ne călăuzesc experimentele din domeniul în care acum, gîndindu-ne în crîncenă competiție cu multe și puternice forțe științifice și tehnologice din alte părți ale lumii contemporane, încercăm — și nu am spune chiar fără succes — descifrarea unor legiități ale viului pe drumuri încă neabordate pînă acum de nimeni și nicăieri. Printre altele, i-am mărturisit acestui om deosebit unele din neclaritățile care ne mai țin pe loc sau încă ne obosesc în efortul de a le soluționa. Cu un calm specific caracterelor echilibrate, profesorul, al cărui prieten și colaborator cutesc a mă considera de aici înainte, mi-a povestit două întîmplări, două evenimente științifice pe care le trăise el. Primul dintre ele se referea la o serie de lucrări realizate chiar cu echipa sa, acum cîteva decenii, în legătură cu activitatea unor enzime catalizatoare ale proceselor vitale din plante.

Concluziile pe care mi le-a expus în final m-au tulburat, intrucît îmi ofereau

chela unei soluții pentru un mecanism din interiorul celulei vii, pe care-l căutam de aproape cinci ani! În ceea ce privește al doilea fapt relatat de respectabilul dascăl și cercetător întru ale vieții plantelor, acesta se referea la un grup de lucrări efectuate tot cu decenii în urmă de către un cercetător străin, cu care el se afla în corespondență, relativ la tipul de aminoacizi (cărămizile cu care se structurează proteinele) din tumorile maligne. După spusele sale, acel cercetător ajunsese la concluzia surprinzătoare că aminoacizii din celulele canceroase sînt structurați după un tipar inversat față de cel care acționează în celulele sănătoase. Interlocutorul meu mai adăuga și faptul că, la vremea respectivă, se vorbea și despre posibilitatea ca cercetătorul în cauză să concureze pentru premiul Nobel, cu desecurările sale. Dar, așa cum se mai întîmplă, cercetătorul în cauză n-a avut suficiente resurse pentru o luptă ce-i depășea cu mult puterile și s-a stins din viață fără glorie, iar rezultatele lui se pare că au fost date uitării.

Auzind toate acestea, gîndul m-a dus fulgerător la una din preocupările noastre, la o întrebare capitală: de ce, în caz de cancer, în celule se consumă cu precă-

dere apa cu structură antagonică, lăsînd astfel apa cu structură biologică să forțeze multiplicarea celulară, adică făcînd ca celula să-și piardă controlul și frînele asupra procesului de înmulțire? Ascultînd relatarea acelor experiențe uitate, mi-a apărut prima clarificare esențială: **apa cu structură antagonică, așa cum bănuiam mai de mult, reprezintă un prețipar inversat, pentru sinteza aminoacizilor și proteinelor, față de prețiparul pe care-l constituie apa cu structură biologică**, mai precis apa stimulatoră a proceselor de biosinteză. De aici nu e decît un pas pînă la a înțelege, în sfîrșit, că aminoacizii specifici structurii tumorale maligne sînt cei care — din motive genetice, evidente — consumă rezervele de apă antagonică și deschid astfel cale liberă apei biologice (sau apei vieții, cum i se mai spune) ca, în mod paradoxal, generînd viața în exces, adică multiplicînd haotic celulele organismului pînă dincolo de limitele naturale impuse de ereditate, să conducă rapid la sfîrșitul vieții întregului organism. Legi fascinante ale viului, taine cutremurătoare prin care omul începe să-și înțeleagă mai adînc existența și sensurile ei...

Prof. univ. dr. ION MĂNZATU

## Fragmente critice

## Sorin Titel

Un spirit vital, neobișnuit de vital, un prozator de primă mărime, într-o continuă ascensiune de la o carte la alta, iată ce era și ce va rămîne pentru noi Sorin Titel. A trăit, putem spune, pentru literatură. A scris a fost, indiscutabil, preocuparea cea mai importantă a existenței sale. Îi plăcea enorm muzica, îi plăcea să călătorească, îi plăcea să stea de vorbă cu prietenii săi, îi plăcea să mîncească bine și să se bucure într-un mod fermecător inocent de o masă bună. Însă toate acestea nu aveau nici un sens în afara literaturii sale.

Sorin Titel a venit din Banat și a creat în literatura lui un Banat imaginar în care trăiește o lume pe care literatura română n-a mai cunoscut-o pînă la el. O lume de mame și mătusi care își plîng fiii morți tineri. O lume de adolescenți care rămîn toată viața lor adolescenți și trăiesc totdeauna la granița dintre reverie și luciditate. O mitologie epică orizontală în centrul căreia stă Mama, mica zeitate pe care Sorin Titel o opune, în ultimul său roman, filozofiei totalizante a lui Sartre, gînditorul și pedagogul social preocupat de Umanitate, nu de indivizii mărunți. O mamă modestă care își asumă suferința știe mai mult și face mai mult pentru om decît știe și comunică un inteligent filozof obsedat doar de marile categorii. Iată ce îndrăznește să spună Sorin Titel. Ca și alți scriitori lucizi din epoca noastră (grăbită, prea grăbită să scoată omul tradițional — adică omul cu suflet, omul de inimă — din literatură), el n-a vrut să părăsească omul și condiția lui de existență. Poate cea dintîi caracteristică a prozei sale (Lunga călătorie a prizonierului, Țara îndepărtată, Clipa cea repede, Femeie, iată fiul tău ...) este aceea de a fi încercat să privească de aproape suferința omenească și să sondeze adîncimea umanului. Teme mari, teme grave. Sorin Titel a reușit să le asume și să le dea identitate literară pentru că a avut un talent puternic și (aspect esențial!) o vocație umană puternică.

Era un spirit cultivat și o inteligență în febră. Sub înfățișarea bărbatului roto-

fei și cu periculi falstafieni, ușor distrat, evaziv, grăbit mereu și disponibil, trăia un observator lucid și pătrunzător, bucurîndu-se să descrie în cărțile sale frumusețea și profunditatea sufletului simplu. A atras atenția de la primele sale povestiri, dar nu s-a impus, ca prozator de anvergură, de la început. S-a format încet și de-abia ultimele trei volume (citare mai sus) arată posibilitățile lui excepționale de povestitor (subliniez înadins acest cuvînt) și analist superior. Un destin oarecum neobișnuit în literatura noastră, plină de talente native care exploadează în primele cărți și nu-și află decît rareori energia trebuitoare pentru a dezvolta și împlini harul cu care sînt înzestrați din belșug. Sorin Titel aduce exemplul scriitorului care se dezvoltă prin cultură și voință de profunditate. Citesc ultima lui carte de esuri (În căutarea lui Cehov, C.R., 1984) și sînt uluit să descopăr ce lector bun de literatură este Sorin Titel și cit de consecvent este în opțiunile sale intelectuale. Dar, mai întîi, trebuie să remarc întinderea lecturilor și capacitatea lui de a înțelege esențialul din literatură. Și esențialul este totdeauna legat de existența omului. Literatura nu poate fi decît un discurs despre om. Iată ce citim în prima pagină a cărții sale. Îi plac scriitorii nordici (Knut Hamsun, Sigrid Undset, Karen Blixen, Sil-lanpää, Selma Lagerlöf...) pentru că nu și-au pierdut încrederea în posibilitățile literaturii și n-au părăsit niciodată omul. Omul tragic și frumos. Așa îl vede în proza sa și Sorin Titel. Așa îi place să-l descopere și în cărțile scrise de alții. Ur-mărindu-i comentariile, variate și multe dintre ele pătrunzătoare, am putut observa la ce stimuli ai textului reacționează prozatorul: vocea se înalță ori de cîte ori romanul sau povestirile pe care le citește oferă un fapt de viață fundamental, care pentru Sorin Titel înseamnă un fapt simplu de existență; o iubire, o suferință modestă, un regret sau o moarte care trece neobservată. Sînt, în fond, și temele cărților sale. Scriind despre John Cowper Powys sau Cehov, prozatorul își află stieși o îndreptățire. Comunică și se comunică, analizează în felul său detașat și grăbit și se confesează. Un exemplu din multe posibile: observația despre femeile din proza lui Powys: „Femeile sînt, așadar, purtătoarele mesajului generos pe care Powys îl pune la temeiul operei sale: iubirea este mult mai puternică

decît moartea și — așa cum se întîmplă și în Cereul nebulilor — ea, iubirea, iese învingătoare!“ Despre cine și despre ce vorbește aici Sorin Titel? Impresia este că el spune ceva despre sine și despre personajele din cărțile sale pline de asemenea femei care poartă în ele mesajul de iubire al lumii.

Sorin Titel optează pentru artistul care are suflet și preferința lui estetică este pentru opera care are inimă. Este bucuros să afle în eseurile lui René Huyghe ideea că sufletul este un element precumpănitor în creația unui artist și se grăbește să dezvolte ideea într-un articol plin de bun simț și de gîndire matură.

Marea iubire spirituală și, indiscutabil, modelul lui Sorin Titel este Cehov. Este un cititor pasionat și competent al lui Cehov, de mult timp și cu o dragoste care n-a coborît niciodată. Se pregătea, de altfel, să scrie o carte despre autorul Pescărușului, așa cum a scris una despre Melville. Din confesiunea care deschide esul În căutarea lui Cehov, înțeleg că întîlnirea cu marele prozator rus a fost decisivă pentru formarea și poate (asta nu spune, dar pot să deduc) hotărîrea lui de a deveni scriitor profesionist. Să citim bine aceste fragmente. În ele aflăm ceva însemnat despre tinărul bănățean care suferă de singurătate și se plictisește grozav. O întîlnire nefestivă, fără plăcere, dar cu ce consecințe! „În existența fiecăruia dintre noi se află lecturi hotărîtoare. Ele ne marchează definitiv. Trăim și scriem sub steaua lor. E greu de spus cum am fi fost dacă la un moment dat o anumită carte nu ar fi pus sub semnul întrebării tot ceea ce am crezut noi că știam despre literatură. Pentru mine un astfel de șoc a fost literatura lui Cehov, proza scurtă și piesele de teatru. Nu știu însă dacă șoc e cuvîntul cel mai potrivit, pentru că Cehov nu m-a cucerit dintr-o dată, doborîndu-mă la pămînt, așa cum mi s-a întîmplat cînd am citit Moby Dick a lui Melville, după lectura căreia am fost într-adevăr bolnav multă vreme. Dimpotrivă, dacă încerc să reconstitui filmul lecturilor mele din Cehov, descopăr că nu mi-a plăcut la început. Mi-a produs o imensă plictiseală, mi s-a părut cenușiu, plat, monoton. Prima mea lectură din Cehov a fost teribil de mediocră, de o totală neadeverință. N-am priceput nimic din marile scriitor. Era o duminică de vară, la fel de plicticoasă — după părerea mea de atunci — ca o povestire de Cehov și eu

îmi omoram timpul într-o bibliotecă volantă din parcul Herăstrău“. Un prim contact teribil de mediocru și, apoi, o pasiune din care prozatorul n-a mai ieșit. S-a găsit pe sine și și-a găsit un stil epic (diferit, modern, împins spre fantastic), ci un stil de a gîndi și de a vedea omul. Cînd Sorin Titel remarcă în literatura lui Cehov lumina și gingășia, puterea de înțelegere și tandrețea, căldura umană, el își fixează, în fapt, un model epic și un model uman. Le regăsim pe amîndouă în cărțile sale gingașe și luminoase, pline de tandrețe, căldură umană... A urî, repetă el după Dostoevski, înseamnă a nu înțelege. Și mai departe: „A înțelege cu maximă luciditate și fără false iluzii, cum este omul, nu înseamnă oare, în cele din urmă, a-l și iubi? Iată întrebarea pusă de noi atunci cînd îl citim pe Cehov și la care nu se poate răspunde desigur altfel decît afirmativ“.

Lui Sorin Titel nu-i plac conștiințele agresive, cum nu-i plac inteligențele sterpe și obstinate. Este mai aproape de Aglaia Ivanovna, eroina modestă a lui Dostoevski, decît de speculativul Philippe Solers. Aglaia Ivanovna crede că există o inteligență principală și o inteligență secundară, iar în cea dintîi trebuie să fie implicat neapărat și idealul moral. Fără el, omul inteligent cade într-o detestabilă frivolitate. „Nu poți cunoaște decît ceea ce iubești“, notează Sorin Titel în alt loc. Este o propoziție care-i definește stilul literaturii și-l definește și pe el ca om. Nu-i place din această privință Brecht. Prea agresiv. Vorbește prea tare. Prozatorului român îi place mai mult șoapta lui Cehov, preferă tăcerile, gesturile mici și semnificative, adică tragismul discret care însoțește destinul omului amenințat de singurătate și angoasă. Peste acest peisaj dezolat cade mereu lumina blîndă a înțelegerii și iubirii...

Nimeni n-ar fi putut crede că Sorin Titel își va încheia atît de brusc existența sa. Părea făcut să trăiască mult și să dea o operă literară vastă. Soarta a vrut altfel, și omul fermecător și prietenos, cu un umor blînd și inteligent, îndrăgostit de muzică și dăruit prozei, ne-a părăsit în acest ianuarie friguros. Am credința că opera lui literară (una dintre cel mai originale scrise, la noi, după război) va fi într-o zi o revelație.

EUGEN SIMION



Intimplări nefaste ale istoriei au împărțit popoare, le-au înjumătățit sau întregit teritoriile lor de todeauna, le-au separat pentru o vreme și le-au supus unor dominații străine. Și dacă un astfel de popor nu a avut țări să se adune din nou în zăbia sa etnică, nu a folosit împrejurări istorice favorabile, el s-a spulberat, a pierdut caracterele curate ale ființei lui și ireversibil, s-a contopit în fiatrina de suflet a altor neamuri.

Românii, așezați prin destin la porțile Europei, au fost și ei, ca și alte popoare ale continentului, ale lumii, o vreme despărțiți. Dar credința că, prin limbă și scriere, prin dașini, obiceiuri și port, aparțin aceluiaș neam, nu i-a părăsit, nu le-a dat tihnă să viețuiască separați de hotare arbitrare în chiar patria lor etnică și i-a îndemnat tot timpul la unire. Burebista, marele și viteazul rege al dacilor, ne-a unit strămoșii! Mihai Viteazul, domn vizionar și cu adâncă iubire de neam, ne-a unit în 1601 sub unica-i stemă și pecete! La 1859, Alexandru Ioan Cuza, cel care nu avea în fața ochilor „decît binele și fericirea nației române“, avea să fie, prin unirea celor două

Principate, Moldova și Țara Românească, întiul domn al României moderne! Și a urmat, ca o întregire necesară, Marea Unire, de la 1 decembrie 1918, de la Alba Iulia, cetatea noastră antică, predestinată parcă marii uniri. Toate aceste întregiri de neam n-au fost și nu puteau fi pentru noi danii ale unor circumstanțe diplomatice, ei ele au fost conștiința unor realități profund obiective, a unei uniri care a durat dintotdeauna în sufletul neamului românesc.

De atunci, de la Marea Unire din 1918, cu excepția celor patru ani (20 august 1940, — data odiosului dictat — 23 august 1944, data marii noastre sărbători a Eliberării), românii trăiesc împreună cu alte naționalități conlocuitoare, așezate prin diferite împrejurări istorice pe pământul patriei noastre, trăiesc în bună înțelegere, în frăție și în deplină unitate de gînd și de faptă, în unica lor patrie Româniea socialistă. O țară care astăzi, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și-a cucerit un loc demn în Europa și în lume, în rîndul popoarelor iubitoare de pace, de colaborare și de bună înțelegere.

## Un model de înțelepciune politică

1859 este un model de înțelepciune politică. Înseamnă o dată mare în istoria noastră și o pildă de felul cum un popor, care nu era numeros, a știut să-și provoace destinul. Pentru că nu se poate scăpa din vedere că românii aveau atunci — avuseseră și mai înainte și vor avea și după aceea — o situație geopolitică deosebită, aflându-se într-o zonă de rivalitate a trei imperii. După 1821 și după 1848 țările române cunoscuseră pustiitoare ocupații străine. Orice mișcare internă trezea suspiciunile mai puternicilor vecini. Și nu numai suspiciuni, dar și reacții. Românii trebuiau să păstreze mereu un echilibru între o deschidere și o închidere la fel de necesare „între grija de a nu pierde și aceea de a nu se pierde“. De aceea nu printr-o revoluție au trecut ei la realizarea unității lor. Prin revoluție încercaseră în 1848—1849, dar armatele turcești, rusești și austriece călăsară cu copitele calilor peste visuri și speranțe, înăbușindu-le, dar nu zdrobindu-le. Îndată după aceea românii au provocat istoria transformînd cauza lor într-o chestiune europeană. N-aveau armate, n-aveau bani, n-aveau alte mijloace de acțiune și nici organizare — cum îi scria Al. Golescu lui N. Bălcescu; se simțeau izolați dar au dezlănțuit, toți cei cu „inimă română“, cea mai vie și mai activă propagandă de susținere a idealului lor de unitate și de dezvoltare într-unul și același stat. O parte din șefii revoluției pașoptiste, alungați din țările lor de ocupația străină, s-au regăsit la Paris, Londra, Roma, Padova, Pavia, Bruxelles. Frații Golescu, N. Bălcescu, frații Brătianu, M. Kogălniceanu, C. A. Rettig, I. Heliade-Rădulescu, V. Alecsandri, Dimitrie Bolintineanu și alții alții au pornit să-și folosească toate prietenii și relațiile lor făcute în anii de studii întru apărarea cauzei românești. Revista „Republica Română“ devine o tribună de patetism și o flacăra ce arde pentru „ideea română“. Publiciștii francezi, Ubcini, sub influența lui Eliade, Paul Bataillard și Hippolyte Desprez, prietenii lui Brătianu și Rosetti, se alătură slujirii unei cauze drepte. Emigranții se regăseau în mijlocul unor cercuri de agitație revoluționară europeană aureolată de prestigiul unei revoluții care căzuse sub intervenția străină. Memorii și publicații de tot felul sint trimise pe la toate guvernele europene, pe la toți oamenii politici, pe la toți cei care aveau o influență și un cuvînt de spus. „Numărul românilor este de 12 milioane de suflete și cu toate că se găsec sub ocupația diferitelor puteri ei sint unul din cele mai omogene popoare ale Europei“, îi scria I. C. Brătianu lui Napoleon al III-lea în 1853. Între timp, în interior alți oameni de simțire patriotică pregăteau, prudent dar hotărît, terenul unirii. Și cînd împrejurările externe s-au schimbat după războiul Crimeii (1853—1855) cauza românilor, la fel cu cea a italienilor, s-a impus de la sine, ca o evidență care nu mai putea fi ocolită sau ignorată de diplomația mai marilor Europei. Expresia interesului european au fost Divanurile ad-hoc. Cu ele factorul intern redevine prevalent. Reprezentanții ai tuturor stărilor sociale, într-o impresionantă unanimitate, dau națiunii cel mai sintetic și mai cuprinzător program politic din toate cele care au fost în epoca modernă românească: Unirea Principatelor Moldova și Muntenia într-un singur stat, cu numele de România, autonomie (ea se va transforma curînd în independență), prinț provenînd dintr-o familie dominantă din Europa, guvernămînt reprezentativ și constituțional, garanția colectivă a puterilor europene. Această manifestare hotărîtă și unanimă a voinței populare a avut un răsădit considerabil în Europa. La 4 mai 1858, Gladstone prezenta Camerei Comunelor o moțiune de sprijinire a dorințelor românilor, pentru că, spunea el, „unirea exprimă dorința întregii populații“. Puterile europene se înțelegeau însă greu între ele. Pînă la urmă o Conferință la Paris, în 1858 (s-a discutat din mai pînă în august) a stabilit un nou statut pentru Principate, care nu era decît un compromis între dorințele românilor și divergențele dintre Puteri. Dar timpul combinațiilor subtile trecuse. La fel ca Italia care nu se resemna a rămîne „o expresie geografică“, românii nu înțelegeau să fie „o expresie diplomatică“. Și n-au fost. Cu o remarcabilă intuiție a perspectivei lor istorice ei au ales calea, singura cale, a faptului împlinit. În loc să rămînă în două state români din Muntenia și Moldova s-au reunit într-unul, în loc de doi domni, ei au ales unul singur și încă în unanimitate. Mai mult, au ales un om luminat și patriot, pe Alexandru Ioan Cuza. Un om nou, cum îl numea M. Kogălniceanu, care trebuia să răspundă unui timp istoric nou, unei vremi de încredere și de împlinire. Căci totdeauna forța unui popor stă în încrederea în propriile-i puteri, în unitatea voinței sale.

1859 a însemnat o victorie a conștiinței de sine a poporului român și a inteligenței sale politice. În același timp cu italienii și precedînd cu cîțiva ani campaniile victorioase ale Prusiei ce aveau să aducă unitatea Germaniei, românii au izbutit unitatea lor, care s-a născut prin triumful principiului național și al suveranității naționale. Și după cum Italia sau Germania nu s-au putut limita la frontierele Risorgimento-ului sau la întinderea Prusiei, minai de aceeași tendință naturală de a reuni între aceleași granițe pe toți cei de un neam și de o lege, românii nu se vor resemna la singurul fapt împlinit al unirii Principatelor Moldovei și Munteniei. Noul stat nu va fi decît nucleul, centrul de viață românească independentă, în jurul căruia se va împlini, la 1 decembrie 1918 unirea cea mare, prin strădania tuturor. Nu numai marile popoare, prin ponderea lor în viața lumii, sint creatoare de istorie. Popoarele mai puțin numeroase nu-si „primesc“ istoria lor de la cele dintîi. Și-o făuresc ele însele dacă au voința determinării proprii.

ION BULEI ■

În viața popoarelor, sărbătorile naționale sint tot atîtea bilanțuri ale istoriei lor, ale idealurilor de care au fost călăuzite, ale vredniciei de care au dat dovadă, ale punctelor de plecare spre noi perspective. Între ele se află o legătură naturală care le dă unitate și eian. Una nu se poate înțelege fără alta, toate împreună alcătuiind istoria majoră a unei nații. În jurul lor se concentrează, în anumite momente, toate forțele vieții naționale, toată puterea lor de afirmare și realizare.

Evenimentele care dau viață acestor sărbători și care le asigură totodată durată în timp atrag mai ales pe scriitorii, publiciștii, pe istoricii, pe artiștii plastici și pe compozitorii muzicali care le consacra atîtea din creațiile lor, care se transformă apoi în tot atîtea valori și simboluri naționale.

Unul dintre evenimentele care au dat forța inspirației unui strălucit buchet de poezii a fost Unirea Principatelor, în fruntea cărora s-a situat Vasile Alecsandri, pe care M. Eminescu l-a numit „rege al poeziei“.

Întiul acord al poeziei unioniste a lui Alecsandri a răsănit în primăvara anului 1848, la început de anotimp revoluționar, care a chemat la unire, prin marsillieza „Deșteptarea României“, pe toți românii din cele patru puncte cardinale, cu hotărîrea de a forma o singură țară. În același an, trecînd în Ardeal, ca refugiat revoluționar, într-o vreme cînd acolo se pregătea, la 3/15 mai, Marea Adunare revoluționară de pe Cîmpia Libertății, Alecsandri a dat o nouă versiune a „Deșteptării României“, sub egida căreia avea să se realizeze, mai întii Unirea Principatelor, în 1859, și apoi, în 1918, România Mare de la Alba Iulia. Această versiune s-a publicat în revista de la Blaj „Învățătorul poporului“ a lui Timotei Cipariu, sub titlul 15 mai 1848, fiind semnată sub pseudonimul Un Român.

Cităm prima și ultima din strofele acestei poezii:

„Fraților, nădejde bună! Fiți cu toți în veselie!  
Cerul însuși ocrotește scumpa noastră Românie!  
Azi e ziua de-nviere a Românului Popor,  
Care singur își urzește dulce, mîndru viitor.

Fraților, nădejde bună! Viitorul ce urziți  
ce va fi vrednic de trecutul a strămoșilor slăviți

Bărbăția și unirea între voi de-acum domnească,  
Și strigați în libertate:

România să trăiască!  
Cu prilejul acestei descălăcări revoluționare în Ardeal, Alecsandri a scris totodată și prima versiune a Horei Unirii, care avea să devină un adevărat manifest na-

## Literatura Unirii

țional. Noua poezie, intitulată Hora Ardealului, a fost publicată la 14 iunie 1848, în revista lui George Barițiu, „Foaie pentru minte, inimă și literatură“, de la Brașov — unde a și fost scrisă.

În aceeași revistă apărea, în același an, și marșul lui Andrei Mureșanu: „Deșteaptă-te, române!“, precum și o nouă poezie a lui Alecsandri, intitulată Hora Ardealului.

Primele versuri ale Horei Ardealului, pe care o reproducem în cele ce urmează, erau aidoma cu cele din Hora Unirii, și au fost publicate în „Steaua Dunării“ a lui M. Kogălniceanu, la 9 iunie 1856:

„Hai să dăm mină cu mină  
Cei cu inima română  
Să-nvîrtim hora frăției  
Pe pămîntul României!

Au sosit ziua dreptății!  
Ziua sîntă-a libertății!  
Bradu-n munte inverzește,  
România-ntinereste.

Ardelean, copil de munte!  
Ian ridică-acum cea frunte  
Și te-nșufă de mîndrie  
Că-mi ești fiu de Românie!

Ardeleni! lumea ne vede!  
Muma dragă-n noi se-ncrede  
Căci de-acum românii-n lume  
A fi vrednic de-al său nume!

Ura, frați, în fericire!  
Ura, frați, într-o unire  
Să-nvîrtim hora frăției  
Pe pămîntul României!

Spre deosebire de Hora Ardealului, care nu avea decît cinci strofe, Hora Unirii a fost concepută în opt strofe, dar avînd același ritm.

Melodia Horei Unirii, care a avut un strălucit succes, ce s-a răs-pîndit cu iuteala fulgerului în toate provinciile românești, a fost scrisă de compozitorul Alexandru Flechtenmacher.

Hora Unirii a avut o întreită funcționalitate, ea fiind în același timp poezie și cîntec și dans. În toate trei ipostazele ea a fost la fel de populară, fiind cunoscută și iubită în toate provinciile românești. Cine nu s-a emoționat la recitarea ei? Cine n-a cunoscut-o? Cine n-a jucat-o? Ea e jocul clasic al românilor.

Și ca Alecsandri și-au acordat lirole atîția alți poeți români din aceeași generație. Amintim pe George Sion, autorul acelei solem-

ne ode Mult e dulce și frumoasă limba ce-o vorbim. În legătură cu lupta pentru Unirea Principatelor, Sion a scris și odele și marșurile următoare: La români, Marșul Unirii, Triumful din 7—9 octombrie 1857, prin care a cîntat cu mult entuziasm votul Divanului ad-hoc.

Unirea a fost cîntată de poeții români din toate provinciile — moldoveni, munteni, ardeleni. Printre poeții cu faimă în epocă menționăm pe D. Bolintineanu, ale cărui Legende istorice au reînviat atîtea „cuvînte“ istorice ale cronicarilor, transformîndu-le în cuvînte și îndemnuri de actualitate; pe Grigore Alexandrescu, marele bard al Umbrei lui Mirecea la Cozia, cu Odă la Unirea Principatelor; pe Cezar Bolliac, cu Răspuns la Hora Unirii a lui Vasile Alecsandri, care a constituit replica munteană a călăbrei poezii a bardului de la Mîrcești. În sirul poeziilor Unirii se așază și C. Negri, Al. Donici, care a formulat și deviza „Puterea prin Unire“; D. Ralet, George Crețeanu, C.D. Aricescu, C. Barozzi, Grigore H. Granda și alții, care și-au îndreptat privirile și înspre figura Domnului Alexandru Ioan Cuza, urmărindu-i atît ascensiunea, cit și reformele și cădere.

Din Ardeal au răsănit harpele lui Iustin Popfiu, de la Oradea, și ale lui Ion A. Lapedatu, de la Brașov.

În proză, importante contribuții au adus M. Kogălniceanu, prin discursurile sale, N. Bălcescu, prin studiile istorice, Al. Russo, prin Cîntarea României, iar mai tîrziu, Ion Creangă, prin povestirea Moș Ion Roată și Unirea. Creațiile dedicate Unirii au fost publicate în deosebi în „Steaua Dunării“ a lui M. Kogălniceanu, în „România literară“ a lui V. Alecsandri, „Românul“ lui C.A. Rosetti și „Foaie pentru minte, inimă și literatură“ a lui George Barițiu.

Presa ardeleană, prin foile de la Brașov — „Gazeta Transilvaniei“, „Foaie pentru minte, inimă și literatură“ — și „Telegraful român“ de la Sibiu au militat cu stăruință pentru ideea Unirii și alegerea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn.

Acum, la împlinirea a 126 de ani de la Unirea Principatelor, trebuie relevată, cu stăruință și avînt, amintirea scriitorilor militanți pentru marele act al Unirii, cu atît mai mult cu cit ei au creat un model de literatură angajată — literatură ce a servit ca model și pentru creațiile consacrate Războiului de Independență din 1877—1878, ca și Războiului pentru întregirea neamului.

Deviza fundamentală a acestei literaturi a rămas aceeași pentru toate vremurile: „Hai să dăm mină cu mină / Cei cu inima română!“

VASILE NETEA ■





# va fi vrednic de trecutul a strămoșilor slăviți

Istoria noastră, viața noastră



„Cinstim pe făuritorii  
Unirii din 1859,  
care au pus  
bazele statului  
național român —  
eveniment istoric  
determinant pentru  
poporul nostru“

NICOLAE CEAUȘESCU

În istoria poporului român Unirea a fost, este și va fi o coordonată vitală și deci permanentă. Străbătând multe veacuri despărțiți și subjugăți de un plural de stăpînitari, românii au făcut din Unire un ideal, care, cu voacurile, a dobîndit valențe tot mai înalte și mai conforme cu evoluția realităților și a legilor istorice. Dar, la începutul veacului XIX, românii nu erau singurul popor despărțit și subjugat. Mai erau și italienii, polonii, cehoslovacii și germanii. Nevoia de unire deriva din dreptul la libertate națională deplină. De la revoluția franceză din 1789, cucerirea libertății individuale a declanșat lupta pentru libertatea colectivităților naționale. Iar secolul al XIX-lea se poate numi secolul redescoperirii naționale, secolul națiunilor care izbutesc, prin luptă revoluționară, să spargă crusta învechită a imperiilor plurinaționale, să se elibereze și să-și făurească statul național. Și în acest veac sînt trei cazuri ilustre: România, Italia și Germania. În procesul unificării statale de la jumătatea veacului XIX apar niște similitudini și analogii, care pornesc de la dezvoltarea economiei capitaliste, de la descompunerea feudalității, îmbătrînite, perimate, tot mai anacronice, de la transformarea conștiinței naționale într-o armă foarte ascuțită în lupta pentru democrație și libertate. În mod revoluționar problema unirii s-a pus în 1848 atît în Italia, în Germania sau Polonia. Pregătirile ideologice și politice, în vederea împlinirii acestui ideal, sînt însă mult anterioare. Lupta împotriva stăpînirii lui Napoleon a implicat nevoia de unire a popoarelor și teritoriilor supuse. Apoi revoluțiile din 1820—1830 din Italia, Germania, Grecia, România au cuprins și ideea de unitate națională. Apoi înfringerea revoluțiilor de la 1848, în cadrul cărora unirea a funcționat ca o sarcină și un principiu esențial, a fost urmată de un supliment de energie în concentrarea eforturilor pentru crearea unor state naționale unitare în dauna imperiilor habsburgice, otoman sau țarist, aflate pe pragul prăbușirii. Emigrația revoluționară română adăpostită la Paris, Londra sau izolată la Brussa, a întreprins o intensă și neobosită propagandă pentru Unire. Prin stăruința italianului Giuseppe Mazzini s-a format în 1850, la Londra, „Comitetul central democratic european“, în care au activat, printre fruntașii revoluționari din toate țările, și N. Bălcescu sau Dimitrie Brătianu; au activizat și susținut cu înflăcărare cauza tuturor românilor: unirea. Bălcescu, Alecsandri, frații Goleșcu, C.A. Rosetti, Eliade Rădulescu și încă alții, aflați la Paris, au căutat să întrețină relații strînse cu lumea intelectuală franceză, italiană, germană și, cu ajutorul lor, să se facă auzit glasul poporului român și marea lui dorință de unire și libertate. Acești diplomați fără țară au lucrat cu osîrdie, cu o pricepere și stăruință pe care numai ardentă lor dragoste de patrie și popor dacă le mai întrecea. Intellectuali de seamă, ca de pildă Jules Michelet și Edgar Quinet, au devenit, prin dibăcia emigranților români, harnici și stăruitori apărători ai cauzei române. La ei s-au adăugat ziariști și publiciști,

ca Paul Bataillard, Elias Regnault, Thibault-Lefebvre, sau emigranți ruși ca Dobroliubov sau Herzen, polonezi ca Adam Mickiewicz sau contele Czartowski. Ion Maiorescu a activat în spațiul german, la Frankfurt; Gh. Magheru a propagat ideea unirii din Viena sau Triest. Ion Ghica, în calitate de guvernator în Samos, a stăruit pentru unirea românească în spațiul otoman, tot așa de ostil, ca și cel al imperiului habsburgic, acestui necesar și progresist principiu al unității naționale. Nici unul nu și-a denigrat patria; toți au slăvit-o și au apărut-o cu devotament nemărginit. Astfel, problema Unirii române a devenit un fapt de interes european, o cauză a politicii europene. Căci, de la Marea Neagră la Pirinei și de la Capul Nord la Sparte, ori Matapan, se vorbea de unirea națională, de formarea statului național unitar: la italieni, germani, polonezi, greci, maghiari, cehi, slavi din sud.

Dacă în interior strigătul transilvăneanului Andrei Mureșanu din 1848 devenise, alături de „Hora Unirii“ a lui

și curaj, factorul intern: poporul, întregul popor condus de grupul fruntașilor patrioți, a operat dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza. Era eludată Convenția de la Paris. Dar faptul acesta neprevăzut putea duce la anularea dublei alegeri, mai ales că guvernul austriac și cu cel otoman se opuneau cu vehemență, iar cel din Londra se arăta oscilant și chiar mai mult ostil decît favorabil Unirii. Curajul românilor a fost aplaudat însă la Paris, la Torino, la Berlin, la Petersburg. Publicistul Saint-Marc Girardin scria, în *Journal des Débats*, din 8 februarie 1859: „Trebuie să recunoaștem că această dublă alegere constituie un mare pas înainte către Unirea completă a Principatelor Unite. Este mai ales un protest răsunător împotriva dezunirii; este dovada solemnă a perseverenței românilor în dorința lor națională... Iată în sfîrșit că ei acționează singuri, iată că nu mai întrebă Europa: ce trebuie să facem? Ei fac prin ei înșiși, fără să consulte Europa, ceea ce socotesc că trebuie făcut. În ce mă privește nu am

unei intervenții armate din partea Austriei și a Turciei, care își concentrau trupele în Carpați și la Dunăre. Ci dimpotrivă: Cuza a organizat tabăra de la Florești, unind armata din Moldova cu cea din Muntenia, ca un instrument eficient de apărare, împotriva a doi coloși. Norocul nostru a fost că, îndată, a izbucnit războiul italo-franco-austriac, pentru eliberarea nordului Italiei și pentru începutul procesului de unificare a statului italian (14/26 aprilie 1859). Cuza a trimis emisari diplomatice în Franța, Anglia, Italia, Austria, Turcia, Rusia, Prusia. Această bătălie diplomatică susținută de V. Alecsandri, Șt. Goleșcu, D. Brătianu, Ion Bălcescu, Ion Ghica, Ludovic Steege, prințul Obolenski (bun prieten al lui Cuza) s-a încununat de succes: diplomația franceză, rusă, engleză, germană, italiană i-a susținut acum pe români să realizeze unirea, o premieră în politica europeană, în pofida opoziției austro-otomane. Victoria a dus la desființarea taberei de la Florești și a celei turcești de la Șumla; a dus la posibilitatea vizitei domnitorului Cuza la Constantinopol; a dus la înlăturarea hotărîtoare dintre sultan și domnitorul României unite.

După secole de umilințe, după atîția voievozi care și-au pierdut capul sub sătirul gealaților otomani, iată un domn român înfășisat cu demnitate și primit cu cinste de sultanul suzeran. Parcă anume ca să șteargă vechile umilințe, sultanul dă o reprezentare de gală în cinstea domnului român, apărînd la spectacol în aceeași lojă, dovadă supremă a recunoașterii valorilor unui conducător și a dreptății unui popor. Cumva erau răzbuțaiți și Petru Cercel și Radu de la Afumați și Miron Barnovski și Brăncoveanu, cu cei patru fii ai lui, toți decapitați, mase sacrați pentru că voiseră a fi stăpîni într-o țară slobodă.

Succesul lui Cuza în obținerea recunoașterii se datora priceperii diplomatice a lui C. Negri, M. Kogălniceanu, V. Alecsandri, I. Ghica și a altor români de aur, căliți în focul revoluției de la 1848. În proclamația din 11/23 decembrie 1861, Alexandru Ioan Cuza spunea cu o exuberantă bucurie: „Unirea este îndeplinită, naționalitatea română este întemeiată. Acest fapt mare, dorit de generațiile trecute, aclamat de corpurile legitime, chemat cu căldură de noi, s-a recunoscut de înalta Poartă și de Puterile garante și s-a înscris în datinile națiunilor... În zilele de 5 și 25 ianuarie ați depus toată a voastră încredere în alesul națiunii, ați întrunit speranțele noastre într-un singur domn; alesul vostru vă dă astăzi o Românie“.

Unirea română era o premieră europeană: aveau să urmeze unificarea Italiei și a Germaniei. Europa garantă și antigarantă se afla în fața unui fapt împlinit prin voința de oțel a poporului. Urma ca vodă Cuza și marea echipă de patrioți din juru-i împlinind aspirațiile poporului s-o consolideze prin reforme economice, sociale, politice, culturale. Ceea ce s-a și făcut.

DUMITRU ALMAȘ ■

## Europa și Unirea română din 1859

Alecsandri, deviza întregului popor: „Români din patru unghiri, acum ori niciodată / Uniți-vă în cuget, uniți-vă-n simțiri“, lupta diplomatică pentru unire se conjuga, în exterior, cu lupta reprezentanților celorlalte popoare. Conclucraea avea darul să grăbească procesul și să înfrunte, în comun, îndrîjtele împotriviri în procesul unificărilor statale.

Diplomații fără patrie au biruit adversitatea necrutătoare a Vienei, a Istanbulului și au folosit orice prilej, orice eveniment pentru triumful luptei lor. Războiul Crimeii și corolarul lui, Congresul de la Paris din 1856, a contat ca unul din aceste evenimente. Lucrînd mină în mină cu reprezentanții poporului italian, sau german, obținînd bunăvoința guvernului francez al lui Napoleon III, cucerînd simpatia opiniei publice din mai multe țări, cointeresînd guvernele în interesele economice din spațiul dunărean, ei au obținut de la puterile care și-au zis garante sau protectoare, aplicarea unui soi de principiu plebiscitar — adresarea la popor: vrea sau nu unirea. Înfruntînd toate dificultățile, în adunările ad-hoc a biruit unionismul. Dar cei mari nu sînt niciodată generoși cu cei mici. Chiar dacă se instituie ca „„protectori“ și „garanți“. Cînd țara răspunde cu un „da“ hotărît și entuziast, marile puteri sugrumă dreptul la unirea integrală: Convenția de la Paris, care ni se oferea ca statut politic, social, și administrativ, hotăra doi domni, două guverne, două armate, două capitale și un... singur nume: „Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei“.

A fost necesar să intervină, cu energie

curajul de a-l blama pentru acest act de spontaneitate și independență“.

Toți oamenii progresiști, toți democrații cinstiți au incuviințat actul de curaj al românilor, al dreptății lor istorice. Revoluționarii maghiari, de pildă, apreciau dubla alegere ca pe „o victorie rar întîlnită în istorie“. Insuși L. Kossuth scria: „Un astfel de spirit e necesar ca un popor să întemeieze o patrie sau, dacă a pierdut-o, să și-o cîștige“. De la Paris Iancu Alecsandri scria fratelui său: aici e „surpriză, mirare și admirație prelungită“. Din Torino, la 13/25 februarie 1859, Vegezzi Ruscalla îl felicita pe V. Alecsandri pentru succesul dublei alegeri și arăta că și el dorește o Românie „ne-trunchiată, ci avînd Transilvania și Banatul“.

Dar împotrivrile s-au manifestat mult mai puternic decît aprobările. Și a fost nevoie de o înțelegere și dirză luptă diplomatică pentru ca legitima dublă alegere să fie recunoscută de marile puteri garante și protectoare. Recunoașterea a devenit „un caz“ de politică europeană. Și a fost meritul lui Cuza, Kogălniceanu, Alecsandri, Negri, Ghica, meritul inteligenței, iscusinței și stăruinței lor diplomatice întru apărarea dreptății românești. Au izbucnit să convingă guvernele că, în fapt, alegînd același domnitor, poporul român nu încălecase Convenția de la Paris, ci o interpretase în litera și spiritul ei liberal și democratic. Au reușit să anuleze convocarea imediată a unei conferințe europene, care să anuleze dubla alegere. Nu s-au intimidat de amenințarea



# Ceaușescu și Unirea Țara, Tinerii, Iubirea

## Botoșani, mijloc de țară

Localitatea : Botoșani, 15 ianuarie, orele 15 și 16 ianuarie, orele 15 și orele 20, sala Casei Culturii, a științei și tehnicii pentru tineret.

Număr de spectatori : 3.500, în cele trei manifestări.

Atmosfera : produsul întâlnirii cu un „șanșion din publicul cel mai receptiv”. Calitatea spectacolelor : foarte bună. Aportul organizatorilor : excelent.

Deschidem spectacolul din 15 ianuarie de la Botoșani, prin versuri ale contemporanului nostru spiritual, Mihai Eminescu, a cărui memorie încercăm să o trezim prin larva noastră, acoperindu-ne cu adincile gândirii sale, pavază împotriva gerului „dinăuntru” și „dinafară”. Pe ecran, în spatele nostru, diapozitivele succed fotografic chipul mut al Luceafărului poeziei românești și fiecare dintre imagini își apar ca propuneri de filigran pentru o monedă mai puternică decît dolarul sau marca ! Cîntăm pentru Eminescu și pentru țară ; Alexandru Zărnescu pare dirijorul unui cor imens, cel al sălii care întonează „Dor de Eminescu”. Sint momente unice în care poziția verticală domină și mărește spațiul asemuindu-l unei catedrale de taină ce pregătește nașterea.

Acum mai mult decît oricînd, cîntecul de țară, de pace și revoluționar ale



cenaclului rezonează puternic și ridică sala arhiplină, dîndu-ne convingerea și măsura forței morale a generației tinere.

„Moldova te cîntă pe tine vitează / Erou transilvan și român curajos / Dovadă că țara e una și trează / Din Nord pînă-n Sud și de Sus pînă Jos”. Inspirat, poetul Adrian Păunescu adaugă alt de iubitelui cîntec „Lancea lui Horea” două strofe ce poartă amprenta felului cum înțeleg tinerii de azi mesajele de peste timp : „Și-acum să permiței lumina și slova / Să urce spre inima de Botoșani / Trăiască Ardealul, trăiască Moldova / Și trunchiul valah peste neguri și ani”.

„Trăiască România”, cel mai bine cîntat dintre cîntecul de țară, este un angajament nu numai un cîntec. Alături de acesta, „O șansă păcii” și „Să fie pace în lume” constituie mesajul nostru către semnificația tratativilor de la Geneva.

Recitalurile curg unul după altul, firesc, bunii tineri ai Moldovei trec alături de noi peste comoditățile spectacolelor în condiții normale și suplinesc minusul de căldură și lumină prin deschiderea extraordinară către „frumos și bine”, cîntînd împreună cu noi refrenele iubite. Grupul Partaj, cel mai bun grup de folk feminin, este aplaudat la scenă deschisă, Magdalena Pușcaș și Tatiana Filipoiu dovedind că sint la fel de bune în toate genurile de muzică ; „Ciuleandra”, perlă a folclorului românesc, are prin intermediul celor două cîntărețe o interpretare de marcă. Pe rînd, Camelia Daj, Mirela Atudorei, Nica Zaharia, micuța Lelia Vaida, Liliana Ioniță, „incintă” sărbătoarea pentru Mihai Eminescu, cu dăruirea și conștiințozitatea ce le caracterizează.

În ideea de a considera cenaclul un atelier de lucru, membrii săi învață lucruri noi, piese din toate genurile, astfel, Onciu și Bud cîntă un potpourri „country” de mare succes iar Flapo, complexa trupă Flapo, își alcătuiește propriu-i recital de rock, disco, blues și... Beatles ! Împreună, Totuși, trupa de suflet a tinerilor de pretutindeni și Flapo, constituie două repere cheie în programul nostru.

Subtilul Nicolae Cenani, cu urechile în toate părțile, nu lasă să-i scape nimic din replicile din sală ori de pe scenă care constituie materia lui primă pentru improvizările din spectacol. Mă tot întreb,

apropo de parodiile lui sportive, cum de poate ține minte atîta fotbalisti, dintre care unii au uitat ei înșiși că sint... fotbalisti ?

Un aliniat „nou” pentru doi dintre cei mai „vechi” oameni ai scenei cenaclului : Constantin Dragomir și Ducu Bertzi, uniți prin nenumăratele muzicuțe ale lui Dragomir, în „pedala” de dăruire și implicare în sensurile manifestărilor cenaclului, rămînînd un veșnic exemplu pentru cei ce vin sau doresc să urce în scena atît de invidiată !

Aș încheia foarte scurta prezentare a acestei triade de spectacole, cu poezie ; recitalurile poetului Adrian Păunescu au constituit adevărate excursuri în lirica românească și universală, au marcat într-un fel anume locul lui Mihai Eminescu, alăturîndu-i de-a dreapta și stînga poezii de marcă al spiritului de pretutindeni. „Repetabila povară” a fost și azi la propriu, pentru autorul ei, gîndul de final al unui nou început — spectacolul ce va urma !

AUGUSTIN FRĂȚILA ■

## Cu patria-n suflet

Localitatea : Dorohoi, 17 ianuarie 1985, orele 11, sala Casei de cultură

Număr de spectatori : 700

Atmosfera : vibrantă și sensibilă

Calitatea spectacolului : foarte bună

Aportul organizatorilor : excelent. La încheierea microstagionii noastre din județul Botoșani mulțumim tuturor aceluia care s-au implicat real în organizarea acestor manifestări, cu atît mai mult cu cît de justă înțelegere a nevoilor oamenilor a depins în aceste zile depășirea dificultăților apărute în desfășurarea normală a spectacolelor noastre și capacitarea energiilor interne cu ajutorul cărora oamenii au putut sfida vitregia acestei ierni friguroase.

Acest spectacol organizat la cererea oamenilor din Dorohoi a venit să suplimenteze excepționala noastră stagiune din județul Botoșani. Programat în aceeași zi în care ne propusesem să fim la Suceava, la o oră la care, altădată, mai dormeam încă după spectacolul precedent, manifestarea noastră ne-a prilejuit o întâlnire de o intimitate aparte. Foarte curînd, între resorturile acestei atmosfere descoperim sinceritatea încărcată de tandrețe propagatoare a unei călduri reconfortante și extraordinara forță a exprimării prin care oamenii ni se alăturau conturînd sensul cel mai adevărat al trăirii — dăruirea. De aceea cîntecul de țară, cel mai apropiat de sufletul oamenilor au fost și cele mai bine primite. „Dor de Eminescu” este „un ritual ce face parte din strategia redescoperirii oamenilor și valorilor acestei țări”. O pădure tinăra „de vocale românești” se înalță primind binecuvîntarea prin cuvînt. Bărbații și-l trag ca o zală peste piept, femeile îl trec prin fuior și-l transformă-n cîntec. Se-aude pulsul țării prin vocile lor înlătuite de aceeași dragoste tocmai cînd se simte cel mai mult nevoia să fim întăriți în jurul ideii de patrie. „Jurămînt la Putna” se cîntă de-a dreptul fantastic, egalînd prima seară de la Botoșani. „O șansă păcii” este cîntat de femeile cenaclului adăugînd o notă de noutate acestui moment pe care publicul îl simte și-l apreciază ca atare. De aceeași interpretare se bucură „Treceți batalioane române Carpații”. Toată atmosfera este în creștere. Cui nu i-ar veni greu să se despartă tocmai acum ? Și cu toate acestea nu uităm că sintem așteptați la Suceava. Escaladăm pe un alt versant slăgărele cenaclului. Mirela Atudorei cîntă „Morărița”, Nica Zaharia — „Sanie cu zurgălăi” și „Trandafir de la Moldova”, Magdalena Pușcaș și Tatiana Filipoiu — „Ciuleandra” și, în fine, Camelia Daj — „Mărioară de la Gorj” și „Șapte vâi și-o vale adîncă”. Remarcabilă mi se pare în aceste momente ascensiunea țaturii feminine a cenaclului, egalînd și, uneori, chiar depășînd prin culoare și temperament, prin personalitate și gama largă a exprimărilor (de la cîntecul patriotic la rock) aportul băieților, dînd o notă de echilibru acestei echipe care este Cenaclul Flacăra astăzi. Am rotunjit prin cîntecul din toate colțurile țării, sunînd aici, la Dorohoi, ca la ele acasă, ideea că

spiritualitatea românească este una și în unitatea sa se reflectă ca în limpedele cristal al unei oglinzi unitatea patriei.

## Suceava — 1500

Localitatea : Suceava, 17 ianuarie, orele 18,30 ; 18 ianuarie orele 14 ; 19 ianuarie, orele 13, sala Casei de cultură a sindicatelor.

Număr de spectatori : 4.500, în cele trei manifestări.

Atmosfera : din dorința de-a lăsa cît mai mult din timpul măsurat al acestor manifestări exprimării prin cîntec a membrilor cenaclului preparativele întinerii atmosferii au fost diminuate la limita lor cea mai de jos. De aceea, primele două întâlniri cu publicul sucevean au înregistrat abia spre finalul lor punctele de maxim ale participării publicului, ultima manifestare, Gala 1500 a Cenaclului Flacăra, pregătită de cele două întâlniri anterioare, beneficiînd și de dorința tuturor de-a realiza la acest jubileu un spectacol de excepție.

Calitatea spectacolelor : foarte bună.

Noutăți : prezențe locale — Valentin Grigoriu și Constantin Zaharia (chitară clasică), Luminița Mardale. Au fost cîntate în premieră piesele „Celelalte fîntîni” (versuri Adrian Păunescu, autoarea muzicii Mirela Atudorei) și „Cîntec pentru Mihai Viteazul” (versuri Adrian Păunescu, autorul muzicii Constantin Dragomir).

Aportul organizatorilor : bun.

În trei zile succesive Suceava tinăra și revoluționară și-a așezat chipul sub strălucitoarele irizări ale spiritului. O sursă de lumină practic inepuizabilă ce așteaptă doar modalitatea prin care să fie pusă în evidență, poate avea în aceste momente de impas planetar consecințe benefice în existența mult încercată a oamenilor. Manifestări ce detectează în alcătuirea intimă a ființei resurse nebanuite, redînd omului imaginea exactă, la dimensiuni reale, a existenței sale, alăturîndu-l și nu opunîndu-l naturii, fortificîndu-l prin cunoaștere, pot fi și sint în bună măsură o astfel de modalitate. Ni se pare, de aceea, mai puțin importantă mica istorie a acestei triplete de spectacole suceveane și mai mult ceea ce ne-au putut inspira fiecare în parte și toate la un loc.

Oricît ar fi de frumoase imaginile acestei ierni, invadînd retina cu albul lor strălucitor, ochiul nostru tinjește cu neașteptat după chipul oamenilor. Topoare de gheață taie în răstimpuri răsuflarea uriașului de metal care ne poartă prin lume și, în acele momente, căldura privirilor celor pe care i-am întîlnit și aceea, bănuită doar, a celor care ne așteaptă este singurul confort pe care ni-l permitem. Între Dorohoi și Suceava drumul nu este nici scurt nici ușor într-o asemenea iarnă. Prima noastră întîlnire cu publicul sucevean a resimțit, de aceea, cel mai acut „povara ceasurilor”. Ne-am bucurat să ajungem la această întîlnire chiar dacă ea a fost mai scurtă decît am fi dorit-o cu toții. Esența a ceea ce simțeam că trebuia spus s-a spus. Ne-am bucurat să adăugăm : „În gerul și viscolul mare / Sint una pămîntul și slava / Dar dacă murim de nînsoare / Măcar să murim la Suceava / Cînd cerul pe noi se răstoarnă / Cînd mică și tristă-i lumina / Măcar în năpraznică iarnă / Să fie cu noi Bucovina”. Și ne-am mai bucurat că la sfîrșitul acestei prime întîlniri cu oamenii Sucevei să avem din nou confirmarea eficienței terapiei intensive pe care o probează cenaclul cu fiecare dintre participanții săi, trăsînd pe zidul compact al efemerității, prin intensitatea trăirii, o fereastră deschisă în eternitate.

Manifestarea noastră din ziua următoare, la fel de concentrată în timp, ne-a dezvăluit totuși marea capacitate de adaptare a acestui sistem de comunicare care este cenaclul Flacăra în condițiile mobilității sale structurale. Cel aflați în sală au fost de această dată parcă mai prompti în receptarea momentelor constituînd spectacolul în desfășurarea sa dar, dincolo de încercarea de valorificare a capacităților afective și participative la valoarea lor maximală, remarcabilă mi s-a părut diversificarea de acțiune a cenaclului. În sala cea mare spectacolul își urma cursul său firesc după un scenariu ce urmărea înfîrșirea unui dialog coerent. Într-o încăpere alăturată aceia care doreau să debuteze pe scena cenaclului erau primiți, ascultați, sfătuiți. Sala mică găzduia în paralel cu celelalte acțiuni ale cenaclului o altă nu mai puțin importantă, nu mai

puțin interesantă, o întîlnire prin intermediul căreia Valeriu Popa schimba oamenii, după un „curs valutar” al științei de-a fi sănătos, durerea în speranță. Peste atmosfera de-aici se ridica zvonul bucuriei celorlalți prinși de frenezia vieții. E ca și cum ți-ai asculta singele lovînd în timple. Dar cît de ușor se poate trece dintr-o parte în alta ? Fără să vreau îmi amintesc un vers al Constantinei Buzea : „Cum sintem azi am fost și ieri, alții tot alții...”. Fiecare ar trebui să știe că, într-o parte sau alta, locurile acestea pot fi interșanjabile și că, înainte de orice, viața trebuie trăită rațional. Cenaclul Flacăra în această formă de existență a sa mi se pare acum unul dintre cele mai concrete exemple de militantism umanist. Spectacolul nostru a probat încă o dată această capacitate. Spre finalul manifestării, partea cea mai activă a publicului a cuprins în expansiunea sa o parte din scenă. Am întrerupt șirul celor mai îndrăgite cîntece ale cenaclului pentru a le relua mai apoi cu ajutorul nucleului de oameni pe care-l trimiseseam înapoi în sală în scop terapeutic, așa încît, prin inducție, polarizîndu-i și pe ceilalți, momentele sfîrșitului de spectacol să fie și virful expresivității sale.

Ultima din cele trei manifestări cuprinse în această succesiune a fost și cea mai frumoasă. Ea a însemnat totodată începutul Galei 1500 a cenaclului pe care aveam s-o continuăm a doua zi, la Putna și Rădăuți. Pusă sub semnul celor trei idei „Lumină, Luptă, Libertate”, această gală, resimțînd și ea urmările accidentului planetar ce o lipsea tocmai de lumină, avînd să se alimenteze din marea centrală care este sufletul omului, punîndu-și și acum întreaga energie sa la dispoziția acestui act de cultură. Primul sfert de oră face simțită marea capacitate de răspuns a tuturor celor prezenți la unele propuneri de-a urca spectacolul nostru „pe culmi neatînse”. Primele cîntece sint și primele dovezi ale înaltelor calități ale acestui public deosebit de receptiv. Pe cîntecul lui Augustin Frățila, „Baladă pentru Transilvania” se aplaudă de două ori, ca-ntr-o decantare reciprocă de la suflet la suflet. Atmosfera prinde în aura ei inspiratoare fiecare moment următor. Notăm excepționala redare a cîntecului „Ana lui Manole” în interpretarea Mirelei Atudorei ajutată în obținerea efectului plastic imaginat de Adrian Păunescu de toți ceilalți membri ai cenaclului. Resorturi intime propulsează acest spectacol între cele mai notabile. Scena și sala vibrează egal. Mihaela Crăciun, elevă la liceul „Ștefan cel Mare” ne scrie : „Există două realități a căror imensă, zdrobitoare realitate nu o simți, dar fără de care nu putem trăi : aerul și istoria, spunea într-un aforism Lucian Blaga. Gîndindu-mă la cuvintele poetului și fiind martoră de-a lungul anilor la spectacolele cenaclului mi-am dat seama că aici se poate respira istorie și aer, aer și istorie. La Cenaclul Flacăra rostim nume cu rezonanță adînc în conștiința nației noastre : Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul, Horea, Cloșca și Crișan. Ați colindat orașele României socialiste, ale unei României ai cărei aii trăiesc în Epoca Ceaușescu și peste tot ați ținut poate fără să vă dați seama minunate lecții de istorie. La Cenaclul Flacăra, Tebea se logodește cu Putna și devin apropiate cu Alba Iulia și Suceava răzeșilor lui Ștefan. Respirînd aer și istorie, vă mulțumim”. Grupajul cîntecelor de țară este prelungit printr-o reacție de o impresionantă spontaneitate, scandîndu-se succesiv : „Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască Ardealul, Moldova și Țara Românească !” și, apoi, „România, România”. Rămînem spre a reține în eternitate numele supremei iubiri a Sucevei tinere măsurîndu-și-o acum cu a celorlalți români adevărați. Cad pe rînd Oradea (primul record de acest fel — 6 minute), Timișoara (10'), Iași (12'), Flămînzul (13') și Botoșani (15'), suceveții aducînd Galei 1500 un nou record : 20 de minute neîntrerupte în care s-a scandat numele țării. Finalul manifestării declanșează o atmosferă extraordinară. „Aceasta este Suceava tinăra — o extraordinară expansiune de spirit”. În acordurile „Horei Unirii” sala își țese rîurile unul imens covor de epocă pentru a se desface într-o largă îmbrățișare, cuprînzînd întregul spațiu al acestei manifestări sărbătorești : „E o horă și lumina / Peste toată Bucovina / A românilor e slava / În mirifica Suceava”.

CONSTANTIN DRAGOMIR ■



„Trăiască, trăiască, trăiască, să trăiască Ardealul, Moldova și Țara Românească !”





Cenaclul s-a dovedit și la Suceava, în fața unei săli în rezonanță, un exemplu concret de militantism umanist

## Ștefane, Măria Ta, Tu la Putna nu mai sta!

Localitatea: Putna, 20 ianuarie 1985, orele 12 și Rădăuți, orele 13, sala Casei de cultură.

Număr de spectatori: 1000, în spectacolul de la Rădăuți.

Atmosfera: la Putna, aproape singuri cu noi înșine, în lăcașul ce-l păstrează în eternitate pe Ștefan cel Mare, Domnul a toată Moldova, cu sentimentul cu care-ți revezi părinții; receptiv și de mare bun simț, la Rădăuți.

Noutăți: prezențe locale — Lucian Fodor, Codruța Ciubotaru și Narcisa Gavriluc.

Calitatea spectacolului: foarte bună.

Aportul organizatorilor: bun.

Ne apropiem și dacă n-aș ști unde mergem, aș putea să presimt; soarele parcă s-a desprins de pe cer și se rostogolește pe zăpada sticloasă în fața autocarului. Fieric, drumul pare o săgeată, din vechime ce arată prin timp, veșnic, locul paltinului în care se va fi fost înfipt, numind sălașul de veci al Domnului în-tregii Moldove: Putna.

Cîntăm la mormîntul lui Ștefan, pomenindu-l, cit și fapta sa prin care aproape un secol Europa a stat la adăpostul Moldovei ce a ținut continentul la adăpost de năvăliri.

Ne aducem obolul de suflet, reinviind memoria trecutului de glorie al românilor din toate provinciile românești și încheiem omagiul cenaclului, prin poetul Adrian Păunescu, care recită Eminescu: Ștefane, Măria Ta, / Tu la Putna nu mai sta! / semn că românii de azi continuă truda marelui Ștefan de întregire și veșnică reîntregire a culturii noastre.

După ieșirea din mănăstire, zăbovim preț de o lacrimă la bustul lui Mihai Eminescu, unde cîntăm Dorul nostru de El. „Dor de Eminescu”, și se recită „Oda în metru antic”.

Plecăm spre Rădăuți plini de tihna odihniților noștri străbuni, cu memoria trează și fermă, adică în adevăruri ce „tac” pentru totdeauna îndreptăta noastră viețuire pe aceste meleaguri.

Săpăm cu gîndul un tunel prin zăpada și frîgul ce acoperă Moldova și undeva, adînc, găsim precum descoperitorii piramidelor, o incintă unde viața există; sala Casei de cultură din Rădăuți este plină pînă la refuz cu tinerii ce dau astfel prima dovadă de dragoste față de manifestările cenaclului.

Începem cu cîntece de dans și joc din toate zonele folclorice, pentru a „încălzi” atmosfera și într-adevăr sala se ridică și cîntă împreună cu noi, ceea ce va face continuu pe parcursul întîlnirii noastre.

Fără a-și menaja vocile, sfidînd frîgul, membrii cenaclului oferă sutelor de tineri prestații de clasă, aplaudate și cerute prin numeroase bilete trimise scenei.

Se cere poezie. Se răspunde acestei cereri cu texte „mari” din lirica românească și universală, apoi Adrian Păunescu recită din versurile proprii.

Recital de marcă al trupei Totuși, cu un Cristian Mînculescu aproape de maxim, recital care dezmoște ultimul sceptic din sală, care se dedă rockului. Pînă și extrem de sobra „chitară bas” a trupei, Ioana Păunescu, lasă puțin friu liber exuberanței, marcînd — discret — ritmurile îndrăcite.

Cîntecele de față și pace, dezlănțuite atmosfera pe care o așteptam; apar lozincile și pancartele scrise de mină, cu căldura stîngăciei, făcute cu drag ca niște pini de casă, oferite înspre buna noastră stare spirituală. Atașamentul și dragostea tinerei generații față de atitudinea României pe plan mondial și față de valorile spirituale ce le propune Cenaclul Flacăra sunt lucruri la ordinea zilei, fapte pe care manifestările culturale de acest gen le-au scos în evidență, potențînd virtuțile cele mai de preț ale tineretului român, în acest An Internațional al Tineretului.

Părăsim Rădăuți cu nota 101 și cu convingerea — și de această dată a utilității actului nostru estetic-educativ.

AUGUSTIN FRAJILĂ

## Inima tinereții

Localitatea: Cimpulung Moldovenesc, 21 ianuarie 1985, orele 13,30, sala Casei de cultură.

Număr de spectatori: 1000.  
Atmosfera: vibrantă, emoționantă.  
Calitatea spectacolului: excepțională.  
Noutăți: prezențe locale — Mihai For-minte, grupul folk Rarău (Cantemir Fidu și Valerian Doroffel).  
Aportul organizatorilor: foarte bun.

Nu foarte multe dintre manifestările noastre din ultima vreme au demarat atât de angajant ca aceasta de la Cimpulung Moldovenesc. „Trăiască duhul lui Iancu / Și-ntr-un poporul românesc / Și-acei care iubesc cultura / La Cimpulung Moldovenesc”. Urării noastre i se răspunde cu o căldură învăluitoare, plină de tandrețe și cu aceasta o primă condiție creării unui mediu fertil este deja îndeplinită. Dialogul prinde repede contur favorizat de fluxul mesajelor pline de idei interesante, semn că spiritul acestor oameni este în stare activă vrînd parcă să confirme ceea ce se spune, „că aici este inima tinereții județului Suceava”. Remarcabilă, chiar din plecare, ni se pare înclinația oamenilor spre lucrurile profunde, cu largi semnificații, dorința de-a reverbera prin propria lor existență vibrația adîncă a ființei naționale. Nu este puțin lucru dacă astăzi, mai mult ca oricînd, oamenii, în loc să dorească să li se dedice un cîntec pentru că au împlinit o vîrstă sau alta (cum se întîmplă în unele emisiuni radio), cer în manifestările noastre să se cînte pentru marile evenimente ale neamului, pentru eroii istoriei și culturii românești. Sărbătorile patriei trec în calendarele aniversare ale întîmității fiecăruia, numele eroilor sint pomenite ca pe cele ale unor rude apropiate. Este o atmosferă cu totul inspira-toare și cîntecele noastre de țară și pace i se potrivesc acum cel mai bine. Aducem astfel unul din primele omagii, cu citeva zile înaintea aniversării sale, președintelui Nicolae Ceaușescu. Omagiem vibrant actul Unirii de la 1859. Momentele spectacolului cresc impresionant. Nimeni nu vrea să piardă nimic din ceea ce i se oferă. Cu atenție sporită fiecare amărunt este sesizat cu exactitate de fin observator printr-o comunicare directă și neîntreruptă cu scena. Fead-backul acesta lucrează cu o precizie de laser. Aprecierile asupra unuia sau a altuia dintre momentele spectacolului vin aproape instantaneu. Sint remarcate interpretările pline de sensibilitate ale Camelliei Daj și Mirelei Atudorei, polivalența artistică a lui Alexandru Zărnescu, mereu în ajutorul colegilor săi de cenaclu, dar — și asta mi se pare un semn al înaltei conștiințe a acestui public — tot astfel sint amendate cu aceeași promptitudine momentele de scăpare, de neatenție ale unora prezenți în publicul ce se vrea aici un receptor ideal. Dovada că această ambițioasă dorință își avea izvorul într-o bună cunoaștere de sine a acestor oameni o avem odată cu cîntecul „Dor de Eminescu”, cunoscînd aici cea mai frumoasă interpretare din toată cariera sa. Era un emoționant omagiu adus marelui geniu al spiritului românesc. Reluăm și toți cei prezenți se ridică în picioare într-un gest de o înfinită tandrețe. Rămînem spectatorii acestei replici a sălii cîntînd ea singură cu o uimitoare perfecțiune. Spectatorii cîntă singuri de la primul la ultimul vers fără să li se spună aproape nici un cuvînt. „Voievod al limbii noastre, / Toți românii îl iubesc / Însă cel mai bine-l cîntă / Cimpulung Moldovenesc”. Restul momentelor spectacolului aveau să-și tragă seva din marea investiție de suflet a acestei inegalabile participări. Putem spune fără puțința de a greși că aici, prin felul în care au fost preluate marile cîntece ale cenaclului, cauza României eterne a revitalizat „o unanimitate de luptători”. Finalul acestei manifestări a fost de-a dreptul patetic, gesturi de recunoștință și tandrețe determinîndu-ne să aminăm de citeva ori inevitabilul moment al despărțirii. Abia așteptăm să-i revedem pe acești oameni de o emoționantă ospitalitate, bucurîndu-ne că acest lucru se va întîmpla peste citeva zile și nu uităm să exprimăm recunoștința noastră autorităților orașului care au arătat o deosebită înțelegere față de nevoile de cultură ale tinerilor.

CONSTANTIN DRAGOMIR

## Bucurie de Dorna...

Să revezi Bucovina, într-o zi de început de săptămîină și de ianuarie, după ani de

zile, este o bucurie a sufletului. Autocarul în drum spre Vatra Dornei — de la Cimpulung Moldovenesc, a oprit, preț de citeva minute, la intersecția Bucovinei cu Maramureșul. La Iacobeni. Acolo cerul, plin de stele, părea mult mai aproape de noi. Îți venea să săruți și să îmbrățișezi fiecare stea în parte. Zăpada parcă unea lacrimile tuturor drumeților în drum spre inima Bucovinei... La Vatra Dornei, la hotelul „Căliman”, în acea seară, în care soarele — doar el părea să învină totul — într-o seară pulverizată de ger, toți lucrătorii stațiunii ne așteptau. Erau, acolo, toți acei care, sărbătoresc acea întîlnire a oamenilor care nu dorm mai niciodată. Oamenii din turism și comerț. Și pentru ei, acolo, la restaurantul „Căliman”, pentru prima dată trupa Totuși a cîntat într-o sală de alimentație publică. Adrian Păunescu a recitat. A fost, în acest fel, un mod de recunoaștere a muncii acestor oameni din Vatra Dornei care ne fac prin munca lor să ne simțim mai aproape de toate cele părin-țești.

SORIN POSTOLACHE

## Vatra Dornei — vatră de spirit

Localitatea: Vatra Dornei, 22 ianuarie 1985, orele 13, sala Casei de cultură.

Număr de spectatori: 800.  
Atmosfera: deschisă, inspiratoare.  
Calitatea spectacolului: foarte bună.  
Aportul organizatorilor: excelent.

Cenaclul Flacăra este din nou prezent la Vatra Dornei într-o sală mică, rece, dar cu oameni surizători și primitivi. Prima încercare de a dezgheta sala capacitînd căldura sufletelor o facem prin cîntecul „Totuși, iubirea”. Este și motivul cel mai important al prezenței noastre aici, neuitînd nici o clipă că avem o datorie față de oameni și față de cultură, indiferent dacă ne sint prielnice condițiile în care ne desfășurăm activitatea. E bine să reținem, de aceea, o idee care a fost enunțată aici: „Forma cea mai acută a dragostei în planul culturii este memoria”. Această nestînsă flăcără a ars în sufletele formele nepieritoare ale existenței noastre din totdeauna, modelînd ființa neamului, dînd sens și speranță fiecăruia în parte. Readucem în fața oamenilor exemplul celor din Bocsig, județul Arad, care au scris în sufletele lor, ca într-o carte a eternității, cîntecul „Nu uita că ești român”. Atmosfera crește simțitor sub impulsul acestui sentiment tulburător care ne ia în stăpînire: prin noi și numai prin noi putem fi nemuritori. Momentele următoare beneficiază de această nouă stare creată. Mirela Atudorei și Camellia Daj, ceilalți membri ai cenaclului participă la realizarea proiectelor de eternitate pe care le atestă toți cei prezenți. „Ana lui Manole”, „Fîntîni”, „Celelalte fîntîni” sint cîntece prizate imediat de un public deschis, receptiv, sensibil și muzical. Și pentru că a venit vorba de deschiderea pe care cenaclul nostru o cultivă în oameni prin tot ceea ce face ca pe o modalitate concretă de potențare a valențelor umane, eliberîndu-le din plasa prejudecăților, de reținerile de tot felul, momentele pe care le parcurgem nu consemnează doar o evidentă transformare a stării de spirit generale în timpul relativ scurt în care comunicăm, dar ea impune o libertate de exprimare cu rezultate cu totul surprinzătoare, în sensul bun al cuvîntului. Umrîstul Nicolae Cenani, aflat astăzi într-o asemenea postură, își dă întreaga măsură a talentului său, cu spontaneitate și spirit imagistic, cu inventivitate și nerv, făcîndu-ne să ridem cu lacrimi. Ne sim-

țim din ce în ce mai bine în mijlocul acestor oameni care nu fac decît să confirme convingerea noastră că această sta-giune suceveană se situează de pe acum, chiar dacă mai sint de desfășurat încă trei spectacole în acest județ, între cele mai fructuoase, cu atît mai mult cu cît echipa a surmontat mari dificultăți de ordin obiectiv (frig, drumuri înzăpezite, defecțiuni tehnice, îmbolnăviri ale membrilor cenaclului), întîlnind mereu oameni ce și-au învins propriile dificultăți și au venit de fiecare dată într-un număr impresionant la spectacolele noastre. O stațiune cu un total de 101 pînă în acest moment!

Dar dacă de extraordinara capacitate de rememorare a cîntecelor noastre ne convinsesem de mult, momentele de poezie realizate de Adrian Păunescu ne-au dezvăluit încă una din marile calități ale acestui public exemplar. Fiecare dintre poeziile acestui recital de marcă, o trecere în revistă a marilor poezii românești și universale a fost urmărită cu sufletul la gură și răsplătită cu îndelungi aplauze. De la această stare la verticalitatea în care s-au cîntat țara, idealurile înalte ale acestui popor de oameni pașnici n-a fost decît un pas. Cu puține zile înaintea celor două evenimente, pline de semnificație pentru viața spirituală a României, 24 ianuarie — sărbătoarea Unirii de la 1859 și 26 ianuarie, aniversarea președintelui Nicolae Ceaușescu, grantul libertății și unității noastre, cîntecele acestea sint un omagiu adus eroismului românesc dintotdeauna. Oamenii se ridică în picioare într-un gest de bună cuvință pe care-l aplaudăm. După încheierea acestui grupaj de cîntece, un fapt remarcabil ne edifică asupra gradului de educație al oamenilor acestor locuri, asupra stării de veghe a spiritului. Reținem pentru finalul acestei cronici ce n-a putut aduce decît o mică parte din datele acestei minunate întîlniri cu un public care a întrecut de multe ori orice înclăpuire, fiind receptor ideal, mediu de propagare, solist, acompaniator și suporter al momentelor noastre, imaginea acelei hore înlăunțind sala ca-ntr-o îmbrățișare țara sub luminile artificiale de spirit ce la un An Nou.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Ați citit cronicile manifestărilor cu numerele: 1494, 1495, 1496, 1497, 1493, 1499, 1500, 1501, 1502, 1503, 1504, 1505, 1506.



## Programul Cenaclului Flacăra

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și Revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu își continuă turneul său prin țară după următorul program:

26 ianuarie 1985 — Bacău, Sala sporturilor, ora 17; 27 ianuarie 1985 — Onești, Casa de cultură, ora 17; 28 ianuarie 1985 — Roman, Casa de cultură, ora 15; 29 ianuarie 1985 — Roman, Casa de cultură, ora 15; 30 ianuarie 1985 — Tirgu Neamț, Casa de cultură, ora 15; 31 ianuarie 1985 — Piatra Neamț, Sala sporturilor, ora 17; 1 februarie 1985 — Brăila — Sala sporturilor, ora 17; 2 februarie 1985 — Buzău, Sala sporturilor, ora 17.



● Suspendată în corzi deasupra prăpastiei ● Salvatorul anonim ● „Pulsăm în sistemul național!” ●

**Întimplările anului  
1984 propuse de  
Petre Mihai Băcanu**

— Petre Mihai Băcanu, ești cel mai cunoscut reporter al faptului divers, al micii întimplări de excepție care dă rotunjime și culoare cotidianului. Te invit așadar să particiipi la grupajul nostru despre omenie cu trei asemenea fapte care, într-un top personal pe 1984, ar ocupa primele locuri.

— Aș propune să încep cu două întimplări despre cal. Cui nu-i plac aceste frumoase animale ce se adapă cu roua de pe iarbă! Iar cine îndrăgește calul, nu-l mai poate uita.

— Asta cam așa e. Deci, prima întimplare.

— Nîngea viscolit în București. Tînărul economist Sorin Minea se întorcea acasă cu troleibuzul, pe la ora 16. În dreptul restaurantului „Izvorul rece”, de pe bd. Republicii, cineva a exclamat: „Uite un cal!” Un cal, în centrul Capitalei, era, trebuie să recunoaștem, o curiozitate. Într-adevăr, văzuse și Sorin Minea calul, dar nu și-a închipuit nici o clipă că ar fi singur. La prima stație a coborît și a văzut cum se apropia calul, speriat de atîtea autovehicule. Nu era nimeni care să-l protejeze. Un cal frumos risca să fie accidentat. Troleibuzele nu-l puteau depăși celelalte mașini încercuți și ele, cu greu, depășirea. Calul era plin de zăpadă și transpirat. La intersecția „Republicii-Traian” calul l-a ajuns pe Sorin Minea și mergea pe lângă el. Tînărul și-a dat seama că era un moment dificil pentru animal și a încercat să-l prindă de un lanț ce-l avea pe după gît. În cele din urmă bidivul s-a lăsat prins. L-a tras pe trotuar, printre nămeți, și, încet-încet, l-a dus în apropiere de strada Popa Nan, la bunica sa, unde știa că există o magazie într-o curte. Îi înghețase mina pe lanț, dar nu și-a mai desclăsat-o pînă acasă, ca nu cumva calul să se sperie și să o ia din nou la fugă printre mașini. În magazie se afla un autoturism care a fost scos. În fine, cînd a văzut calul la adăpost, l-a învelit cu pătură, i-a procurat cite ceva să mînce, i-a dat apă. Cînd calul s-a mai împrietinit cu salvatorul lui (pentru că rătăcirea pe străzile supraaglomerate l-ar fi putut costa viața) s-a lăsat și țesălat. Nu arăta el cine știe ce de frumos, dar era un cal, poate frumos la vremea lui. Acum însă trebuia să-i fie curățate coama și coada, pline de ciulinii. Sorin Minea n-a mai avut o clipă de liniște citeva săptămîni. Era veșnic în căutare de hrană pentru cal, a găsit într-o zi chiar și o găleată de ovăz. Dar lipsa calului n-o reclama nimeni. Și se mai ivise o problemă complicată: nu era potcovit. Unde să găsești un potcovar, în București? Fapta mi s-a părut deosebită și merită toată lauda. Așa se face că am și scris despre ea.

— Este interesant ce ecou au avut aceste rînduri.

— Am fost bombardat cu telefoane, ca să furnizez amănunte despre cal (e drept, nu mă gîndisem o clipă că trebuia s-o fac din capul locului). Bărbați și femei din toate colturile țării care aveau cai dispăruți (mai există și hoți de cai) au parcurs drumuri lungi cu trenul, să se convingă măcar că nu-i calul lor, să nu rămînă cu acea părere de rău: „Și dacă era murgul meu?” Despre fiecare dintre aceștia s-ar fi putut scrie la rubrica de fapte frumoase.

— A doua povestioară, tot cu un cal, nu?

— Da. Și tot în Capitală. Natalia Leoveanu este secretara Comitetului național pentru protecția animalelor și deși se află trecută de mult de vîrsta pensionării nu stă ziuă o clipă, acționînd cu energie oriunde este vorba de animale aflate în dificultate. Într-o zi s-a întimplat să se afle, împreună cu un alt împătimit în dragostea pentru animale, Gheorghe Frunze, în bd. Schitu Măgureanu, fiind martorii unei întimplări puțin obișnuite. Un cal alb se afla căzută pe stradă, epuizat. Proprietarul îl bătușea așa de brutal, ca să se ridice, încît îi produsese răni grave. Acesta l-a abandonat repede, luîndu-și căruța cu un alt cal și dispărînd. N-am crezut că mai există pe lume oameni care să maltrateze și să abandoneze un cal. Cum să bați un animal recunoscut pentru cumîntența și puritatea lui? Dar să vă povestesc mai departe. Un student de la medicina veterinară, care trecea pe acolo, Marian Romeo, încercase să-l ridice, dar fără rezultat și plecase după ajutoare. Natalia Leoveanu, cu energia-i cunoscută, a făcut apel la citiva trecători, la vecini, să ajute la ridicarea calului. Au răspuns prompt Vasile Gheorghe din bd. Schitu Măgureanu 6, chiar și un cetățean din Caransebeș, Petre Mihai și alții. După ce l-au ridicat, încet-încet, mai mult sprijinit de salvatorii lui, calul a fost dus la Facultatea de medicină veterinară. Decanul facultății prof. dr. Helgomar Răducănescu, conf. dr. Ion Murgu, șef de lucrări Dumitru Stancu, s-au îngrijit imediat de el. I-au operat rănile, i-le-au curățat, i-au dat întăritoare, apoi a fost trecut în alt loc, pentru convalescență, fiind

tratat în continuare de asistentul universitar Traian Leau. A fost, cum se spune, repus pe picioare. Foarte mulți studenți s-au îngrijit și ei, fiecare cum a putut, de înzdrăvenirea calului. Iar Natalia Leoveanu trecea aproape zilnic pe Splaiul Independenței s-o vadă pe Doina, iapa albă, care acum era alta, îi dispăruse acea privire rugătoare din ochi și o întimpina de fiecare dată cu un nechezat. Și ce mulți au fost cei care, într-un fel sau altul au contribuit la salvarea animalului ce se află acum la adăpostul de pe linia de centură spre Mogoșoaia.

— De ce te-ai oprit în primul rînd la cai?

— Pentru că aceste animale mi se par frumusețea în persoană: gene-lungi, buze-subțiri, ochi-lăcrimoși, coamă-bogată. Un cal trebuie răsfațat cu o bucată de zahăr, nu cu o bită. Un cal trebuie lăsat și el să doarmă, așa cum doarme el, în picioare — singura vîietate care doarme în picioare — gata oricînd de drum. Mașinile noastre, cu mulți cai putere, mai sînt lipsite de înțelegere, ne lasă. Un cal, nu. Un cal muncește fără răgaz indiferent de vreme. Chiar și într-o iarnă ca aceasta, fără circulație cu herghelii de cai putere.

Lumea calului n-a apus, așa cum n-a apus nici omenia!

— Și acum, locul trei.

— O întimplare din alpinism, sportul fără spectatori. Alpinistii fac dese pregătiri pe stîncile abrupte ale munților, apoi se întilnesc în campionate de mai mare sau mai mică anvergură. Acest sport necesită o pregătire serioasă, alpinismul avînd aplicații numeroase, dincolo de plăcerea în sine a escaladelor. Mulți dintre alpinistii fac parte din formațiile salvamont, alții participă la vopsirea unor turnuri înalte, a unor acoperișuri de bazine, la salvări din imobile incendiate și cite alte împrejurări care cer înainte de toate curaj și bună pregătire. Și pregătirea nu poate fi verificată decît în concursurile de alpinism. La un astfel de concurs participau mai multe echipe din țară, pe „stadionul” vertical al Cheilor Biczului. Îndeobște se folosesc mai multe „ateliere”, cum se numesc locurile de unde echipele încep să parcurgă traseele stabilite dinainte și pitonate. O echipă de alpinistii din Petrița, antrenată de minerul Vasile Atomi se afla la baza traseului „Finala 64” (nume dat după un final de campionat care a fost un coșmar, în 1964). Alpinistii lui Atomi începuseră escalada de citeva secunde, lanțul viu se și instalase pe peretele cenușiu al muntelui, dar aveau să renunțe la cățărare și să se angajeze într-una mult mai periculoasă. În apropiere concureau alpinistele de la clubul întreprinderii de Transport București. Se aflau pe a treia lungime de coardă. Capul de coardă, de altfel o alpinistă experimentată, a avut o mică ezitare la o surplombă și a căzută 16 metri în gol. Din fericire a fost oprită la timp de coechipier, rămînînd, totuși, suspendată în corzi deasupra abisului. În acel moment alpinistii de la Petrița au abandonat „atelierul” lor, deci și concursul. Puteau să-și vadă mai departe, de traseul lor, și să pună stăpînire pe creastă. Mai ales că știau că există asigurată o echipă de salvatori specializați, dar aceștia se aflau mai departe, iar orice întîrziere putea fi fatală pentru cea care atîrna în corzi. Se putea foarte bine ca una dintre corzi, în cîdere să se fi ros de stîncă și acum să se destrame ușor-ușor. Vasile Atomi l-a luat coechipier pe Florin Rizea și au pornit să se cațere în apropiere de traseul fetelor, deschizînd drum peste prăpastii. Trebuia acționat rapid, evident, pe un traseu nepitonat, ceea ce constituia un risc pentru salvatori, dar dorința acestora era de a birui. Într-un asemenea moment nu este nevoie numai de pregătire fizică și tehnică, ci și de una psihomorală. Într-o acțiune de salvare ca aceasta un alpinist trebuie să-și păstreze firea. Vasile Atomi și Florin Rizea au reușit să ajungă repede la alpinistă, s-o asigure, apoi s-o scoată din traseu, după care le-a ajutat să pe celelalte trei să ajungă la locul de regroupare, iar în final s-a coborît în rapel.

Toți alpinistii aflați în concurs în cheile Biczului au fost emoționați de comportarea colegilor din Petrița, care au dat un exemplu de solidaritate umană, mai presus decît o posibilă victorie în cursa contra cronometru pe stîncile cenușii. În acea zi, minerul Vasile Atomi și elevii săi intru cucerirea înălțimilor au cîștigat ceva ce înseamnă mai mult decît o victorie într-un concurs. Se prea poate ca ei să nu mai aibă posibilitatea să cîștige o „finală” la alpinism, dar au cîștigat o viață.

**RĂZVAN BĂRBULESCU**

**Nelinıştea minerului  
de la Herja**

Gheorghe Prunduș este un veteran al frunțașilor, un om pe care nici laudele, nici trofeele și nici premiile n-au reușit să-l domolească în neostoita sa căutare a noului în mineritul maramureșean. Deține și mult rîvnitul „Diamant de Maramureș”, pentru introducerea unor meto-

de și tehnologii noi în minerit. Aici, la E. M. Herja, Prunduș și ortacii lui au lungit viața minei. Mai bine zis, l-au deschis noi perspective. Dacă într-o vreme a existat prejudecata că mina are viața scurtă (filoanele de zăcămint fiind extrem de înguste), acești oameni au demonstrat contrariul. Cum? Au inventat căruciorul de perforat în abatajele cu filoane subțiri. Herja a devenit deschidere și nicidecum închidere! Nu sînt minuni sau lucruri ieșite din comun, dar ele vizează omul și omenescul. Se cheamă simplu: securitatea deplină în timpul lucrului, mecanizarea complexă și totală, reducerea efortului fizic etc., etc.

De ce or fi fost chemați, Gheorghe Prunduș și ortacii săi, în primele zile ale anului 1985 la I. M. Baia Borsei? Aflăm că în creierul munților Maramureșului el trebuia să dovedească virtuțile mașinii lui de perforat. Prunduș ar fi putut trimite un miner tînăr. Drumul e greu și troienit, iar anii s-au adunat la socoteală. El nu și-a trădat însă o anumă neliniște. S-a tot gîndit pe parcursul celor aproape 100 de km de drum troienit, parcurs mai mult pe jos, la ortacii borsei. Cum să-i facă să deprindă cit mai repede tainele acestei drăcii de mașini de perforat, că doar azi, mine, se apropie pragul pensionării și nu va umbla toată ziua, bună ziua, de la o mină la alta, vrea omul să se strîngă lîngă ai săi, acasă. Dar gîndul acesta îl lăsa mai pe urmă. Ba chiar l-a abandonat de tot. Inginerul Liviu Pop, directorul E. M. Herja, ne relatea că miercuri, 9 ianuarie 1985, Prunduș și ortacii săi au și început demonstrațiile practice din subteranele Borsei. Dealtminteri, este o demonstrație mai întii de omenie, de a fi acolo unde este nevoie de tine. Acolo, sub zăpezile înalte ale Borsei, cum sînt în multe ierni aspre în Maramureș, Gheorghe Prunduș este ambasadorul unui gînd împlinit: neliniștea sa a devenit creație. Cit este de folositoare mineritului maramureșean și ortacilor săi o spun ei înșiși fără ocolișuri.

**GHEORGHE PĂRJA**

**În grotă urșilor sau un  
om pentru eternitate**

Faptele de acest fel, pe care am a văle relata, rămîn fixate definitiv și irrevocabil, să spun astfel, în memoria timpului. Prin caracterul lor neapărat insolit, ci unic și zguduitor. Întimplarea de la Parcul „Cozlea” din Piatra Neamț este vecină cu drama. Nu sînt vinzător de „ponturi” ori drame ieftine. Vă prevău. Împrejurarea fu ocazia ori ocazia fu împrejurarea, imi vine acum să parafrazez, dar nu-mi arde defel de așa ceva. Împrejurarea a făcut ca dintr-o aglomerare de turiști și vizitatori să se desprindă o adevărat un bărbat, bărbatul ideal ar spune orice femeie pusă pe catalogări și supoziții, cu caracter puternic și stăpînire de sine, care și-a domnat caracterul și a învins groaza. Se spune că ar fi un rugbist venit prin părțile locului să-și petreacă vacanța, dar legendele au sporit într-atîta, încît, lumea bună ori agiamii îl tot caută de la acel eveniment și nu-l gătesc pe eroul întimplării de mai jos. Poate că „Flacăra” ne va dezvălui într-o zi identitatea sa, deoarece el a dispărut în anonim, dar fapta sa a rămas la fel de eroică și umană ca gestul său mareț. Iată, mă pierd în amănunte și nu dezvălui publicului larg întimplarea.

Pe scurt, foarte pe scurt, lucrurile s-au petrecut astfel: vineri, 26 august 1984, în jurul orei 15, cînd parcul zoologic „Cozlea” era plin ochi, un copil în vîrstă de 12 ani, Florin Schifirnet, scăpat de sub supravegherea părinților, se juca la 3-5 m departe de grotă urșilor. Strigat de un alt copil, i s-a distras atenția și a căzut în grotă urșilor. Marcați de panica unui public numeros, urșii, deși de grădina zoologică, s-au dezlănțuit cumplit. Momentele care au urmat au fost cu adevărat terifiante. Printr-o parte a grilajului metalic se puteau vedea urșii sfîșînd, pur și simplu, nefericitul copil, de cealaltă parte, sutele de oameni îngroziiți de imposibilitatea de a interveni! S-a detașat atunci din mulțime bărbatul acela bărbat, despre care înainte v-am vorbit, care, cu singe rece și ochii sticloși, a pătruns în grotă și cu o forță ieșită din comun a imblînzit fiarele, trimițîndu-le în colțul opus al grotii și împiedicînd astfel producerea tremedibilului dezastru. Copilul a fost transportat de urgență la spital, iar acum se simte, multumim, foarte bine. Întimplarea de la Piatra Neamț ne-a adus în minte minunea aproape întempestivă a țărânului lui Marin Preda care, zărînd o girafă în parcul zoologic, a stat o zi întregă și în asfințit a exclamat: „Așa ceva nu există!” La Piatra Neamț, așa ceva a existat! Am fi nespus de bucușoi să aflăm numele eroului acestei insolite întimplări, care s-a retras discret în anonim atîta cum de altfel venise într-o scurtă vacanță la Piatra Neamț.

**EUGEN TUREȘCHI**

**Gest de o aleasă  
noblețe sufletească**

Inginerul Ioan Ivan se apropie de 60 de ani. Lucrează la stațiunea de cercetări pomicele din Eistrița-Năsăud. El este cunoscut ca îndemnitic cercetător în materie de pomi-viticultură. Îi place să meargă și iarna prin livadă. Îți vine să spui că vorbește cu dragoste de pomii săi. Îi cercetează. Supraveghează tăierile de iarnă. Într-o astfel de incursiune hibernală a suferit un accident vascular. A căzut în zăpadă, prăbușindu-se inconștient. 4 ore a zăcut în nemiscare și într-un îngheț de crăpa oul în porumbel. A fost găsit într-un tirziu de către doi lucrători ai stațiunii, V. Moldovan și N. Sidar, din Poiana Ilvei. De la sediul stațiunii a fost transportat de urgență la spitalul județean. Aici s-a constatat că este neapărată nevoie de o intervenție chirurgicală, de mare complexitate, ce nu poate fi efectuată decît la clinica de neuro-chirurgie din Cluj-Napoca. Colega celui suferînd, Teodora Palaghianu, l-a condus în orașul transilvan și l-a supravegheat timp de 48 de ore după operație, stînd la capătul inginerului Ioan Ivan, de 60 de ani, pînă ce acesta și-a revenit. Starea bolnavului s-a îmbunătățit simțitor și se află acum în afara oricărui pericol. Curînd urmează să revină acasă printre ai săi. Gestul inginerului este de o admirabilă generozitate, iar familia inginerului exprimîndu-și ca atare recunoștința.

**TITUS ZĂGREANU**

**5 zile și 5 nopți albe**

Porțile de Fier II. Ultima zi a anului 1984. Orele 4,40. Insula era acoperită de un strat ușor de zăpadă. În noua ctitorie energetică de pe Dunăre domnea așteptarea încordată. Gheorghe Jiroveanu, Petre Dița, Ilie Mircea, C-tin Fintină și ceilalți specialiști își preling ochii prin fața panourilor vrînd, parcă, să decodifice acest cifru care va indica primele pulsații în sistemul energetic național! Se cuplează transformatorul de 63 MVA. Se acționează regulatorul de viteză, care deschide treptat palele aparatului director și ale rotorului. Sub impulsul apei turbina începe să se rotească. Se excită rotorul generatorului. Se aduce în condițiile de paralel (generatorul). Se verifică încă o dată poziția de sincronism. Se comandă acționarea întreprinderii de 6,3 kv. Sala mașinilor este străbătută de un fulgerator și puternic URA!! Oamenii sar în sus de bucurie și se îmbrățișează ca niște copii. Ca semn de recunoștință pentru cei care și-au adus sacrificiul suprem la ridicarea acestei ctitorii moderne în 5 ani de muncă neostoiată, grea, oamenii au păstrat un moment de reculegere și au plasat mina dreaptă în dreptul inimii. Pulsăm în sistemul național!, a rupt cineva tăcerea. Cu aerul învingătorilor. Își priveau apoi munca la un televizor plasat în colonie și nu le venea să-și creadă ochilor că lucrurile astfel s-au petrecut. Se regăsesc în Mesajul de Anul Nou al președintelui Nicolae Ceaușescu, cu partea lor de efort și bărbăție. În urmă cu 5 ani aici se excavau primii metri cubi de pămînt. Azi Porțile de Fier II asigură ecluzarea zecilor și zecilor de convoaie de nave. Cîteva premiere românești senzaționale, care au cerut sacrificii urieșenești: pe 8 decembrie 1984 a intrat în funcțiune prima ECLUZĂ românească. La 31 decembrie anul trecut se revărsă în arc de triumf primii kW/h pulsați în sistemul energetic al țării. Marea filă de cronică a Porților de Fier II s-a încheiat. Marea filă de cronică a Porților de Fier II abia începe. Numai oamenii, prin frumoasa și tradițională omenie românească, au știut să înfrunte greutățile și primejdii. O bucurie de la finele unui an este merită să înalture neajunsurile unui an întreg.

**GEORGE BUREȚEA**

**Cununia de premiant**

Tot cu a mic de mină și A mare de tipar și-a început ucenicia în ale abecedarului și elevul Florin June, de la școala generală din Rapoltu Mare (Hunedoara). La fel sau aproape la fel, căci la scurt timp după începerea clasei întii o boală nemiloasă s-a cuibărit în făptura micuțului: decalcifierea puternică a oaselor! Zadarnice au fost încercările părinților și ale medicilor în a găsi leacul tîmăduitor. Un leac împotriva alinării suferinței a fost, totuși, găsit. Vreme de aproape 4 ani de zile învățătoarea Angela Medrea, întîia și singura dascălă a lui Florin, își abătea pașii, zi de zi, spre casa elevului bolnav, imobilizat la pat. Aritmetica, Citirea, Geografia și toate celelalte materii școlare au fost parcurse,



# Flacăra la dispoziția dumneavoastră

respectându-se întocmai programul de la clasă. Extemporalele, lucrările de control pe care Florin June le dădea erau corectate, notate cu nepărtinire. Strădanile dascălii erau răsplătite de silința elevului său. Cunoștințele școlare dobândite de Florin în anii de școlarizare la domiciliu pot egala oricând învățătura deprinsă de colegii săi. Dar nu numai în această izbindă stă mulțumirea învățătoarei. Risul plin, din toată inima, strălucirea viorie a ochilor micului Florin sint daruri cistigate într-o luptă între suferință și deznădejde. La Rapoltu Mare un copil însingurat și trist știe acum să meargă cu demnitate și încredere pe drumul vieții. L-a ajutat, mai mult decât medicii, această femeie cu suflet iubitor. Este o întâmplare pe care dascălii și-o rememorează cu duioșie, până i se împăienjesc ochii de lacrimi.

CONSTANȚA POFESCU CORPADE

## Arc de Lumină

Nicicind și nicăieri mai multă bucurie împlinită stăpînă pe firea românească; nicicind și nicăieri mai multe steaguri albe trimise tuturor de noi, cei de pe acest colț de pămînt pașnic din Balcani; nicicind și niciodată ca acum omenia mai la ea acasă; nicicind și nicăieri încredere totală în Cîrmaciul destinului românesc, dăruindu-i din glastra sufletelor florile mult meritade ale recunoștinței — Lui, Cîtorul Arcului de Lumină încălzind inimile noastre dinspre două decenii spre înaltul veacurilor viitoare!

SANDU ȘTEFĂNESCU

## Bucuriile unui medic de țară

Catalina este un sat deschis, în care punctele de sprijin rămîn pe umerii celor 3 500 de locuitori ai așezării. În sat mai există un păpuriș transformat de copii în patinoar, niște brazi și o liniște deplină. Starea de permanență îi stă bine omului care a prins rădăcinile locului. Știu o femeie tină, care de bunăvoie și nesilită de nimeni, cum se spune, s-a mutat la Catalina, cu sufletul și casa, cu masa și soțul și alte cite cele, plus o valioasă de cărți. Să fii medic într-o circumscripție de țară nu mai este un motiv de a nu cunoaște ultimele noutăți în materie de medicină mondială și cercetare internațională. Așa gindește tinăra doctoriță Elisabeta Szöcs-Kölkze. Și bine gindește. La ea nu se amină nici un consult. Ba mai mult, și-a luat „copii de suflet”, să-mi fie cu iertare, și mecanizatorii de la I.A.S. Catalina, iar controlului periodic nu-i scapă nimeni! Și are, harul Domnului 1873 de familie în reședința de comună și în cele 5 sate rășchirate pe 20 km.

E frig cumplit la Catalina. La Catalina țarna își vede serios de treburi. Oamenii, așijderea. Cert lucru însă, din cele citeva cazuri de extremă urgență, a căror relațare spațial nu mi-o permite, mi-am dat lesne seama că sănătatea la Catalina este pe miini bune.

DORA MARIA NAGY

## Felicitări Simona!

Cine știe, poate nu ne-am fi oprit asupra cazului de mai jos, dacă revista „Flacăra”, din 21 decembrie 1984, n-ar fi relatat întâmplarea tristă a Ecaterinei Grigoriu, sub titlul „Pentru liniștea unei bătrîne mame” (semnat Georgeta Ștefănescu). Despre ce este vorba în cazul nostru? Genica Popescu, de 70 de ani, din Tg. Jiu, ne-a scris, cu mina tremurîndă de bătrînețe și emoție, o depeșă realmente tulburătoare. Este tîntușă la pat în urma unei fracturi de picior, dar și urmare a bolilor bătrîneții. În tot acest răstimp a primit (și continuă să primească) ajutorul de neprețuit în astfel de ocazii al unei eleve de liceu, cu numele Simona Popescu (omonimia este simplă coincidență). Rupindu-și din timpul și așa drămușit, Simona are grijă să o aprovizioneze pe bătrîna suferindă cu toate cele necesare.

Bătrîna Genica Popescu a omis, în schimb, să ne dea și alte detalii despre Simona, excepțind numele. După o scurtă investigație am aflat că Simona este fiică a doi muncitori din Bălești-Tg. Jiu și că este elevă la liceul industrial nr. 2 materiale de construcții. Îi are ca diriginte pe profesorul Emil Pătrășcoiu, care este și director cu munca educativă al liceului țirgujan.

GEORGE MANONIU

„Aș dori ca prin intermediul revistei Flacăra să aduc mulțumirile mele tovarășului Dimitrie Ardelean, director al I.D.E.B., care a dat dovadă de mare promptitudine și înțelegere în rezolvarea cererii mele. La numai o zi după audiență, în care am solicitat despărtirea contorului meu de contorul general, care deservește mai mulți chiriși ai imobilului, o echipă condusă de inginerul Gheorghe Vrinceanu s-a prezentat la locuința mea și lucrarea a fost efectuată. Astfel, nu voi mai fi nevoit să achit pe viitor dese penalizări la care sint supuși vecinii răi platnici, din cauza cărora aveam și eu de suferit.” (Boris Stenoco, str. Izvor nr. 38, ap. 3, Sect. 5, București).

„Floarea Diaconu din comuna Pădureni, sat Văleni, județul Vaslui are acum vîrsta de 80 de ani. Timp de 24 de ani, această femeie a crescut cei șapte copii ai soțului ei, Arghir Diaconu. După decesul acestuia, Pavel Diaconu — unul dintre cei șapte copii — i-a făcut bătrînei viața imposibilă, silind-o pînă la urmă să părăsească locuința. Decizia civilă 1491 din 30.03.1981, dată de Tribunalul Județean Vaslui, îl obligă pe Pavel Diaconu să-i plătească soției tatălui decedat suma de 9 000 de lei, dreptul acesteia din moștenirea rămasă. „De trei ani bat drumurile pe la Tribunalul din Vaslui pentru a intra în posesia sumei respective și nu reușesc — ne scrie petență. Vă întrebă pe dumneavoastră o femeie în vîrstă și bolnavă, fără sprijin, cum este posibil acest lucru?” Cu toate eforturile sale, Floarea Diaconu n-a reușit să afle locul de muncă al fiului adoptiv, fiind incredentă că, la intervenția colectivului în care lucrează, acesta va fi convins să-și plătească datoria. Părea noastră este că acesta ar fi trebuit să facă cu mult mai mult pentru femeia care l-a crescut, ținîndu-i loc de mamă. Floarea Diaconu așteaptă un răspuns de la cei care o pot ajuta la adresa: Sos. Olteniței nr. 73, Bl. 5, Et. 3, Ap. 9, sector 1, București.

S-a primit la redacție o foarte frumoasă vedere din Covasna, cu un text, nu mai puțin atrăgător: „Dragă revistă, doresc să vă mulțumesc din adîncul inimii pentru interesul ce mi l-ați acordat, ajutîndu-mă să merg într-o stațiune balneară de recuperare cardiovasculară. Vă fac cunoscut că am primit un bilet în stațiunea Covasna unde am și început tratamentul. Vă reamintesc, am 28 de ani și sint din Craiova, cartier Craiovița Nouă, Bl. 29 C, Et. 7, Ap. 32. Cu stimă, Constantin Surdu.”

Nu ne rămîne decît să ne bucurăm și să-i urăm însănătoșire grabnică!

La sesizarea făcută redacției de Constantin Ștefănică din satul Lăcrița, comuna Robănești, județul Dolj, ne răspunde Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție: „Vă informăm că din cercetările efectuate la fața locului, în prezența conducerii C.A.P. și a Consiliului Popular Comunal, a reieșit că cererea petentului este întemeiată. Astfel, deși C.A.P. Lăcrița a întocmit în luna mai 1984 decontul pentru plata retribuirii muncii, iar documentele au fost depuse la Consiliul Popular Robănești, acesta nu a onorat plata pe motiv că pentru anul 1983 nu avea prevăzut în planul de venituri și cheltuieli sumele respective, ceea ce a făcut ca C.A.P. Lăcrița să introducă concilierea nr. 669/27.09.1984 pentru plata sumei de 74 200 lei, explicînd membrilor cooperatori cauza neachitării acestor drepturi pînă în prezent. Vinovat de aceasta se face Consiliul Popular Robănești, care a prevăzut în planul de venituri și cheltuieli pe anul 1983 numai 30 000 lei pentru gospodăriile individuale ale populației, neglijînd unitățile cooperatiste de pe raza comunei, care sint îndreptățite să primească 180 000 lei prime, conform D. 95/1982. În timpul cercetării s-a luat legătura cu conducerea DGAlA și Consiliul Popular Județean și s-a virat suma necesară pentru plata muncii efectuate de membrii cooperatori.

În luna august 1984, Dumitru Claude din București, str. Sf. Constantin Nr. 29, Sc. 2, Et. 2, Ap. 6, Sector 1, esto amendat cu suma de 500 lei de către ICRAL „Pajura”, sector 1 pentru neefectuarea unor lucrări de zugrăvire în locuință. În decembrie 1984 o comisie formată din organele DGDAL și ICRAL „Pajura” constată că în luna august locatarul nu putea efectua lucrările pentru care fusese amendat întrucît se produceau infiltrații, iar pereții prezentau fisuri în tencuială, aceste reparații căzînd în sarcina SGL Nr. 5, ICRAL „Pajura”. Imediat după efectuarea reparațiilor, Dumitru Claude a efectuat lucrările de igienizare, în termenul stabilit, așa că, este informat printr-o adresă, că s-a intervenit de către ICRAL „Pajura” la Consiliul Popular al sectorului I pentru anularea amenzii. Numai că, banii i-au fost reținuți între timp din pensie și, deși a trecut mai bine de o lună și jumătate de la constatarea nevinovăției sale, procesul verbal de amendă nr. 38 din 11.08.1984 nu a fost încă anulat.

Greșeala recunoscută poate fi iertată, numai să fie recunoscută pînă la capăt! Iar în cazul de față, asta presupune și înapoierea sumei cu care a fost amendat Dumitru Claude.

Militaru Daniela din satul Malul Roșu, com. Măruntel, județul Olt, proaspătă absolventă a liceului „Radu Greceanu” din Slatina, ar dori să-i roage pe colegii săi de generație s-o sprijine în

procurarea unor manuale care-i vor fi necesare la concursul de admitere în învățămîntul superior ce va avea loc în vară. Sint obiecte de învățămînt pe care ea nu le-a avut în programa școlară și pe care dorește să le studieze, dar ale căror manuale nu a reușit să le găsească... „Tehnica executării protézelor fixe” (manual pentru clasa a XI-a și a XII-a) și „Tehnica executării protézelor mobilizabile și mobile” (manuale pentru clasele a XI-a și a XII-a) — licee sanitare, meseria tehnician dentar.

„Mai mulți locuitori ai comunei Slivilești, județul Gorj, cerem răspuns la o întrebare care ne privește atît pe noi cît și pe cei care locuiesc în comunele limitrofe. Pe raza comunei noastre se află un spital, o clădire foarte spațioasă, care la ora actuală este închisă. În urmă cu doi ani s-au investit citeva zeci de mii de lei pentru renovare, iar acum, în loc să adăpostească bolnavi, spitalul nostru s-a transformat în depozit de mere și cartofi. Cînd ne îmbolnăvim, sîntem nevoiți să mergem pînă la Motru pentru a fi tratați. Cînd vom avea și noi, din nou, spitalul nostru?” (Constantin I. Gîngu — Slivilești, jud. Gorj). Sperăm că răspunsul dat de Direcția Sanitară a județului Gorj va fi cel așteptat de locuitorii comunei Slivilești, mai ales că un depozit de legume și fructe poate fi construit mai lesne decît un spital care să fie prevăzut cu toate dotările necesare.

Uniunea Județeană a Cooperativelor de producție Iași ne înștiințează că s-a rezolvat cererea Virginiei Tîroneac din comuna Dobrovăț, județul Iași. Petenta a fost încadrată ca muncitoare calificată la Ferma vegetală Dobrovăț, conform dorinței exprimate și conform pregătirii profesionale.

Din Arad ne scrie despre necazul său Ilie Milovan (Str. Flacăra, Nr. 12, cartier Sînnicolau-Mic). În curtea sa se află un garaj al cărui proprietar este I.L.L.A. Garajul este închiriat unui maistru de la I.M.A.I.A., pe nume Cornel Baițura. Din momentul în care garajul a intrat în stăpînire, toată liniștea locatarilor s-a dus — și nu pentru că sus-numitul și-ar repara mașina prea des, cum s-ar putea crede. Nici ea, mașina, nu mai are loc în garaj din cauza odraslelor lui Cornel Baițura, doi băieți în vîrstă de 17 și 18 ani, care au transformat construcția cu pricina într-un loc de petreceri! Dacă lucrurile stau astfel, rugăm organele de ordine să intervină.

„Subsemnatul Manea Duță Constantin, domiciliat în satul Ciocliceni, comuna Snagov, Sectorul Agricol Ilfov, vă aduc la cunoștință următoarele: în perioada 8—12 noiembrie 1984 m-am prezentat la Oficiul PTTR Tîncăbești pentru a-mi ridica pensia, întrucît urma să mă internez în spital. Neputînd să-mi ridic drepturile bănești în zilele acelea, m-am dus la spital și am trimis-o pe soția mea în următoarele zile. I s-a cerut o delegație de ridicare a banilor și o dovadă că titularul nu se află în sat. Nici cînd s-au adus aceste acte suma respectivă nu a fost achitată, pe motiv că a trecut termenul. Sintem în luna Ianuarie și nici pînă acum n-am reușit să-mi ridic pensia pentru luna noiembrie”. Stimăți tovarăși de la Oficiul PTTR Tîncăbești — ce s-ar putea face pentru ca omul să intre în posesia drepturilor ce i se cuvin?

În ziua de 21 decembrie 1984 a dispărut de la domiciliu Suzana Gedő, în vîrstă de 71 de ani. În momentul dispariției era îmbrăcată cu un palton negru cu guler gri de astrahan și pantofi gri. Cine poate da relații, este rugat să-l anunțe pe fiul ei, Ștefan Gedő, la numărul de telefon 21.42.39.

„La scrisoarea adresată dumneavoastră de tovarășul Todor Mihail din orașul Vașcău, str. Unirii nr. 11, prin care cerea sprijin în obținerea medicamentelor gratuite pentru afecțiunea de care suferă vă informăm: s-au luat măsurile corespunzătoare pentru a se asigura medicamentele gratuite la care are dreptul bolnavul. (Direcția Asistenței Medicale a Ministerului Sănătății).

„Casa mea, proprietate personală, este alături de o școală, pe strada Comuna din Paris din orașul Craiova. Intre hotarul dintre cele două clădiri, făcut din cărămidă și geamul casei mele sint circa 2,4 m. Pînă în anul 1983 se depozita aici gunoiul. Vă dați seama ce miros îngrozitor emana. Am alergat, am sesizat organele în drept și, în sfîrșit am reușit să-l determin pe vecinul mei să nu mai depoziteze aici gunoiul. Eram fericit, puteam și eu să deschid ferestrele, să-mi aerisesc locuința... dar, această fericire n-a durat prea mult. Pe locul unde înainte se depozitau gunoaiile s-a construit o clădire unde acum se cresc porci. Menționez că în spatele școlii este loc destul pentru amenajarea unei crescătorii de porci care n-ar deranja pe nimeni, întrucît se învecinează cu o grădină a Facultății de Agronomie. La intervențiile făcute de mine la Centrul

Sanitar Antiepidemic al județului Dolj mi s-a dat dreptate, iar școala a fost amendată. Numai că, amenzile date școlii nu mă ajută pe mine cu nimic. Nu cer altceva decît să fie mutată crescătoria de porci în altă parte a curții, așa cum s-a făcut și cu gunoiul.” (Simion Nicolae).

De la Asociația locatarilor din bd. Gării Obor nr. 10—14, sect. 2, în numele căreia semnează Valeriu Pascu, aflăm că pe strada Căminului, în spatele blocurilor F și D, au fost amenajate, în urmă cu cîțiva ani două terenuri de joacă pentru copii. În ultimii 3—4 ani, terenurile au fost încet, încet ocupate de garaje care au apărut unul cite unul, așa încît nimeni n-a mai acordat nici o atenție toboganelor și celorlalte materiale de joacă pentru cei mici. Copiii se joacă acum pe stradă, fiind expuși accidentelor, sau în holurile blocurilor. În părculețul din spatele blocului D special amenajat pentru copii, au fost plantați și zece castani, care au crescut mari. Cine se bucură însă de coroana lor umbroasă? Garajele, 11 la număr. „Ar trebui să se bucure copiii noștri, împreună cu bunicii lor, care-i supraveghează. Am făcut demersuri la Consiliul Popular al sectorului 2, de unde am aflat că sintem repartizați pentru reamenajarea locurilor de joacă ale copiilor noștri la întreprinderea Antefrig. Venind la fața locului, cei de la Antefrig au ridicat toboganul ca să fie reparat. Asta se întimplă în luna aprilie 1984. Nu le-au mai adus înapoi nici pînă azi. Am dori foarte mult să se lămurească această poveste, iar copiii noștri să aibă la vară unde se juca, pe terenurile care, inițial au fost ale lor.” Probabil, dacă ar fi fost vorba de copii dumnealor, tovarășii de la Antefrig n-ar fi dat dovadă de atita nepăsare.

„Referitor la articolul apărut în revista Flacăra din 13.11.1984, vă comunicăm: s-a făcut anchetă la fața locului de către tovarășii Ionel Roibu, șeful Centrului DDD București, și Arton Găinaru, șef sector. S-a discutat cu tovarășul administrator Dan Munteanu și s-a constatat că, într-adevăr, s-a plătit o lucrare de deratizare de 100 lei pentru o scară și o dezinfecție, în valoare de 2 481 lei. Din nota explicativă a șefului de sector rezultă că s-a trimis operatorul cu materialul la 18.06.1984, la 24.07.1984, la 13.08.1984, la 8.09.1984, la 19.10.1984, dar lucrarea nu s-a executat, fie pentru că era apă în subsol, fie că locatarii nu erau acasă, fie că administratorul a cerut să se execute ambele prestații odată, ceea ce nu este indicat tehnic. Totuși, nu este admisibil decalajul dintre data plății în iunie și executarea lucrărilor, în noiembrie, așa că, șeful de sector, ajutorul acestuia și un număr de patru operatori au pierdut dreptul la premiere pe semestrul II 1984. De asemenea, s-a făcut propunerea pentru sancționarea cu penalizare de 10% din retribuție pe timp de trei luni, pe două luni și pe o lună, în funcție de vinovăția fiecăruia, a șefului de sector și a operatorilor în cauză.” (Întreprinderea de Dezinfecție, Deratizare și Dezinsfecție, București).

Pagină realizată de LIANA MOLNAR

## Poșta redacției

Ion Marin — Iași: Din cele scrise reiese că nu aveți dreptul la spor de șantier, beneficiați numai de cazare gratuită.

Anton Hiescu — Alexandria: Diferența între două clase de calificare succesive este de o clasă de retribuție.

Elena Sirbu — Tinca (Bihor): Scrieți-ne clar în ce constă ajutorul pe care îl solicitați de la noi.

Grup muncitori — Ciurești (Olt): Orelle suplimentare prestate în situații de natura celor expuse de dv. se compensează în timp liber.

Ana Dan — Tr. Măgurele: Se poate. La împlinirea vîrstei, cereți la D.P.M.O.S. — Teleorman.

Marin Văduva — București: Aveți obligația să anunțați, în 10 zile, orice modificare de venit. La diferența de chirie vi se percepe și majorările.

Gavril Bîngean — Cluj-Napoca: Urmăriți revista „Forum”.

Verginica Glonț — București: Articolul pe care-l menționați din Legea nr. 3/1977 se referă la persoanele încadrate în muncă și care datorită unor accidente de muncă survenite în timpul îndeplinirii îndatoririlor de serviciu ori datorită bolilor profesionale și-au pierdut total sau în cea mai mare parte capacitatea de muncă primesc pensie pe timpul cît durează invaliditatea.

Dumitru Burz — Cîmpia Turzii: La Ministerul Educației și Învățămîntului.

Gavril Roșian — Suncuiuș (Bihor): La vechimea dv. în muncă puteți cere pensionarea la împlinirea vîrstei de 62 de ani.

Costică Tîncă — București: Vi s-a reținut legal.

Silviu Dumitrescu — București: Se calculează în funcție de anii efectiv muncii și consemnați în carnetul de muncă.

MARGA NEDELEA

„Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10—13.



— Vă temeți cumva de automatizare? Nu v-ați gândit, cum se gîndește toată lumea, că într-o bună zi roboții vor pune stăpînire pe noi și ne vor pune la muncă? Dumneavoastră conduceți o mare centrală care coordonează domeniul acesta disputat al automatizării și sînteți în măsură să răspundeți cu argumente.

— Dacă mă tem de automatizare? Iată o întrebare cu adevărat neobișnuită; lucrez de peste 20 de ani în domeniul automatizării și în această perioadă mi-am pus sau mi s-au pus foarte multe întrebări dar niciodată nu am privit automatizarea cu teamă. Totuși, întrebarea dv. mă face să realizez că de multe ori am avut o stare de „teamă”; m-am temut că unele din proiectele mari ale noastre nu vor fi gata la termenele pe care ni le-am propus. Și pentru că mă întrebam de roboți, pot să vă spun că în prezent realizăm în unitățile centralei cîteva tipuri de roboți industriali și avem un program prioritar, deosebit de ambițios privind concepția și fabricația roboților industriali. În anul 1982, la „nașterea” primului robot — RIP 6,3 — rod al colaborării fructuoase dintre AUTOMATICA și Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Automatizări și Telecomunicații I.P.A., ambele fiind unități ale centralei noastre, mi-a fost teamă că nu vom realiza la termen toate etapele de concepție, de realizare a prototipului și de experimentare a robotului.

În ceea ce privește temerea că „roboții ar pune mina pe noi și să ne pună la muncă”, aș vrea să vă spun că această perspectivă este imposibilă; viziunea aceasta este complet eronată, pornind din unele lucrări de anticipație cu caracter științifico-fantastic dar care în cazul de față s-au dovedit total fantastice și deloc științifice. Fără a intra în detalii tehnice, trebuie să reținem că toată așa-zisa „inteligentă” a roboților provine din instrucțiunile (respectiv din programul) care au fost stabilite de constructorul robotului respectiv și care au fost înscrise în memoria robotului.

Presupunind prin absurd că un robot ar putea fi programat ca „să pună mina pe un om și să-l oblige să facă o anumită muncă”, este suficient să ne imaginăm că omul respectiv (sau chiar alți oameni), posesor al unei inteligențe vii, reale, va scoate din priză robotul respectiv!

— Ce însemna automatizarea în anul în care ați venit dv. la AUTOMATICA?

— În urmă cu peste 20 de ani, producția de elemente, echipamente și instalații de automatizare se afla încă într-un stadiu incipient; produceam cîteva tipuri de elemente de automatizare (rele, butoane de comandă, unele traductoare, etc.), iar instalațiile de automatizare aveau un caracter simplist, fiind formate de regulă din panouri și pupitre de comandă în care cele mai complicate elemente erau relele și butoanele de comandă; o mare parte din instalațiile de automatizare necesare obiectivelor industriale care se construiau în țară erau aduse din import. După Congresul al IX-lea al P.C.R., prin grija tovarășului Nicolae Ceaușescu, în cîincinalul 1966—1970, industria mijloacelor de automatizare a cunoscut o dezvoltare fără precedent; s-au reprofilat întreprinderile existente AUTOMATICA, ELECTROTEHNICA, ELECTROAPARATAJ, ELECTROMAGNETICA, precum și Institutul de Proiectări pentru Automatizări — I.P.A. — și au luat ființă întreprinderi noi din care menționez F.E.A. — Întreprinderea de Elemente de Automatizare unde s-au produs primele elemente și echipamente electronice de automatizare.

— Această dezvoltare a continuat și în perioada de după 1970 astfel încît, în prezent, centrala noastră numără peste 20 întreprinderi industriale amplasate în mod judicios în orașe și zone industriale care în urmă cu 20 de ani, nu produceau nimic în domeniul automatizării ca de exemplu: Buzău, Bacău, Birlad, Pașcani, Cluj-Napoca, Timișoara, Alexandria, Focșani, Tîrgu-Secuiesc.

— Care a fost prima automatizare la care ați participat?

— Instalația de automatizare destinată Combinatului Chimic de la Săvinești. Asta se întimpla în 1965. Au urmat apoi instalațiile destinate Combinatului petrochimic Pitești și Combinatului Siderurgic Galați.

— De exemplu, trebuie automatizat un proces de producție? Cum se procedează la automatizarea lui? Concret!

— Un proces industrial care urmează să fie automatizat trebuie, în primul rînd, să fie cunoscut foarte bine în toate etapele și secvențele tehnologice; acest studiu inițial denumit „analiză de proces”, are o importanță deosebită în special în cazul instalațiilor de automatizare complexă în care sînt incluse și calculatoarele electronice. Sînt stabilite punctele de măsură pentru parametrii procesului respectiv: presiuni, temperaturi, deplasări etc., și pentru fiecare caz în parte, se determină traductoarele care transformă aceste mărimi fizice în semnale electrice. Aceste traductoare se instalează de regulă, în utilajele tehnologice iar semnalele electrice obținute la ieșirea lor sînt transmise prin cabluri speciale la camera de comandă a instalațiilor respective, unde se montează întreaga instalație de automatizare. Se realizează astfel o „imagine electrică” a procesului tehnologic respectiv, formată din valorile semnalelor

electrice care reprezintă parametrii procesului. Sînt stabilite apoi aparatele de automatizare care asigură măsurarea și înregistrarea acestor parametri; pentru acei parametri care trebuie menținuți la anumite valori cerute de procesul tehnologic, de exemplu o temperatură de 200°C într-un agregat chimic, se vor utiliza aparate speciale de automatizare care asigură reglarea automată a unui parametru prin comenzile pe care le transmit unor elemente de execuție.

Se realizează astfel ceea ce noi automatistii numim „o buclă de reglare” în care pentru fiecare parametru reglat la o valoare specifică procesului tehnologic, se utilizează următoarele aparate de automatizare: un traductor, un aparat de măsură, un aparat înregistrator, un regulator și un element de execuție. Toate aceste aparate sînt realizate în cea mai mare parte cu componente electronice: tranzistoare, diode, rezistențe, condensatoare; în ultimii ani, datorită progresului tehnologic deosebit de rapid în domeniul componentelor electronice, aparatele și echipamentele de automatizare se realizează din ce în ce mai mult cu circuite integrate, inclusiv cu circuite integrate de maximă complexitate cum sînt microprocesoarele și memoriile semiconductoare.

— Necesitățile industriei de automatizare sînt enorme. Se cruță timp, energie, viața oamenilor. Care sînt succesele noastre în acest domeniu?

— Cred că o sinteză a succesorilor noastre în domeniul automatizării se poate formula astfel: producem în prezent în

este capabilă să execute în mod automat, practic fără intervenția operatorului uman, o succesiune de operații mecanice complexe (strunțiri, găuriri, frezări, alezări, rectificări, etc.), inclusiv transportarea pieselor prelucrate de la o mașină la alta și controlul de calitate pe parcurs plus controlul final, pentru ansambluri mecanice complicate, ca de exemplu pentru blocul motor al unui tractor; în momentul în care se schimbă tipul de motor, întreaga linie automată se reprofilează „în mod flexibil” prin reprogramarea calculatoarelor, a roboților și a altor echipamente care includ calculatoare de proces, în concordanță cu datele tehnice ale noului tip de motor.

Vă pot spune că lucrăm intens la concepția ambelor tipuri de sisteme noi de automatizare pe care vi le-am descris pe scurt. Totodată, pentru a realiza un grad ridicat de tipizare atît în activitatea de cercetare-proiectare cît mai ales în fazele de producție, testare, punere în funcțiune, servicii și școlarizare a personalului de exploatare, avem în prezent în fază avansată de realizare la I.P.A. în colaborare cu AUTOMATICA, F.E.A., și I.E.I.A. Cluj-Napoca, un sistem tipizat, modular, de plăci cu blocuri electronice funcționale, surse de alimentare, de sertare pentru plăci și dulapuri pentru diverse aplicații industriale. Acest sistem tipizat denumit MULTIPROM, reprezintă una din cele mai importante lucrări de cercetare-proiectare care se realizează în unitățile din centrală și pe baza lui se construiesc echipamente pen-

gența lor provine din felul în care sînt construiți și programați de către oameni să execute anumite operații, de regulă operații extrem de dificile. Totuși, pentru ca să nu las fără răspuns întrebarea dumneavoastră, am să vă spun că dacă, prin absurd, roboții ar ajunge să gîndească, primul lucru pe care l-ar face ar fi să își critice creația pentru că îi exploatează prea mult!

— În ce măsură în următorul cincinal automatizarea va intra și mai mult în viața noastră casnică, nu numai în cea de serviciu?

— Chiar dacă în prezent automatizarea nu a pătruns încă pe scară largă în viața casnică, în activitatea zilnică la domiciliu, acest lucru se va produce în cîincinalul următor. Cred că vom dispune de calculatoare personale, din ce în ce mai perfecționate, conectabile și la centre teritoriale de calcul pentru a avea acces la bănci de date cu caracter de uz general, se va extinde dotarea aparatului casnic cu echipamente electronice, inclusiv cu microprocesoare (diverse tipuri de mașini de gătit, mașini de spălat automate, etc.), se vor realiza jocuri electronice evolute pentru educarea copiilor în cadrul adevărat noii „ere informatice” în care vor trăi.

— În ce măsură centrala pe care o conduceți are o contribuție la obținerea unor înalte distincții? Din cîte știu, multe dintre întreprinderile centralei, inclusiv centrala, nu sînt vechi, au doar cîțiva ani și și-au cîștigat deja o poziție și o recunoaștere.

— Desigur, unele unități din centrală sînt mai tinere avînd o vechime de numai cîțiva ani; menționez în acest sens Întreprinderea de Electronică Industrială și Automatizări din Cluj-Napoca, I.A.E.I. — Focșani, Întreprinderea de Izolatori Electrici de joasă tensiune din Tîrgu-Secuiesc.

Întreprinderile inițiale, existente la înființarea centralei, au fost: Automatica, F.E.A., Electrotehnica, Electromagnetica, Electroaparaaj, precum și Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Automatizări și telecomunicații — I.P.A., care reprezintă principala forță de concepție în cercetarea și proiectarea instalațiilor de automatizare; sînt unități care au o vechime de 20 de ani chiar 25 de ani.

— Ocupîndu-vă zilnic, de dimineață și pînă seara sau chiar pînă noaptea zînzii, de automatizare, vă faceți totuși zilnic un nod la batistă ca să nu uitați de oameni?

— Ca metodă este depășită întrucît, dacă ar trebui s-o utilizeze „ar trebui să fac prea multe noduri și nici nu mi-ar ajunge o singură batistă”. Principala cauză pentru care nu uit de oameni este aceea că tot ceea ce am realizat este rezultatul muncii oamenilor, al colegilor din centrală și din toate unitățile ei. Și vă pot spune că în foarte multe locuri avem oameni minunați, pasionați de munca lor.

— Ați greșit vreodată față de colegii dumneavoastră? Știți că o vorbă spusă la centrală ajunge pînă la întreprindere grea ca o stîncă?

— Am greșit și eu, uneori, atît față de colegii mei, cît și față de mine însumi. Greșile însă, odată analizate și înlăturate efectele lor, ne permit să evoluăm, numai cîine nu muncește nu greșește; important este să nu persisti într-o greșală, într-o decizie eronată, atunci cînd colegii de muncă îți arată că vrei să prăvălești peste ei „o stîncă” prea mare.

— Aș vrea să vă întreb un lucru delicat: De ce ați pledat pentru plantarea a mii detrandafiri pe aleile întreprinderii Automatica?

— Vedeți, oricît ar părea de desuet sau fals unora, Automatica și CIETA reprezintă locul meu de muncă de 20 de ani. Și locul meu de muncă a reprezentat întotdeauna și o altă casă a mea. Or, în fața casei părinților mei și în fața casei mele am crescut trandafiri. I-am îngrijit însă nu din dorința de a-i vinde, întrucît, vedeți dumneavoastră, sînt și lucruri care nu se pot vinde. Prezența acestor trandafiri, deopotrivă în locul în care muncesc, în locul în care se află propria mea familie și în locul copilăriei și al tineretii mele, s-a constituit într-o legătură traicănică a unei mari case. Și sînt sigur că și de aici, din această continuitate, s-a tras și puterea mea de muncă. Iar liniștea și bucuria pe care ți-o poate oferi o floare nu poate fi egalată decît poate de muzică.

— Sînteți un om sentimental? De ce? Nu găsiți în asta o piedică?

— De ce considerați sentimentalismul o piedică? Sentimentalismul este acea reacție firească ce crează echilibrul uman, echilibrul cu atît mai necesar celor cu o activitate intensă în sfera tehnicii. Iar automatica — ca disciplină — de ce să n-o considerăm ca o posibilă dimensiune a umanismului tehnic?!

— Aveți peste 30 de ani în slujba industriei și a oamenilor. Revista Flacăra vă propune un minut de adevăr în o jumătate de milion de exemplare.

— Acest minut de adevăr cred că deja l-am epuizat prin clipele de sinceritate pe care vi le-am oferit. Și lăsați-mă să vă sper că asemeni unui creator artistic sau unui medic: „MESERIA MEA E OMUL”.

CORNEL NISTORESCU ■

## Automatica — o posibilă dimensiune a umanismului tehnic

Interviu cu ION GEAMBAȘU

directorul Centralei Industriale Echipament Telecomunicații și Automatizări

întreprinderile centralei, marea majoritate a elementelor, echipamentelor și instalațiilor de automatizare necesare tuturor ramurilor industriale din țara noastră și realizăm totodată o producție din ce în ce mai mare destinată exportului. Practic nu există întreprindere sau platformă industrială construită în țara noastră în special în ultimii 20 de ani, în care să nu se găsească în funcțiune elemente, echipamente sau instalații de automatizare produse de către unitățile centralei noastre. Pe marile platforme industriale din chimie și petrochimie, din metalurgie, energetică, industria constructoare de mașini, industria cimentului, etc., funcționează echipamente și instalații de automatizare produse de CIETA;

— Avem curaj să ieșim pe piața externă cu elemente de automatizare? Mă gîndesc că așa-numitul curaj nu poate veni decît de la calitatea aparatului și a inteligenței investite!

— Ieșirea echipamentelor și instalațiilor de automatizare pe piața externă se face în condiții de concurență accentuată în special în privința prețului și a calității, astfel încît, așa cum ați sesizat, se impune o investiție deosebită de inteligentă; aceasta cu atît mai mult cu cît concurenții noștri sînt firme de mare prestigiu pe piața mondială: SIEMENS, FOXBORO, HONEYWELL, etc. În prezent ne orientăm eforturile în două direcții principale: menținerea și extinderea „pietelor” cîștigate în țările către care am realizat deja exporturi și pătrunderea pe piețe noi pentru creșterea volumului de export.

— Care este „ultimul răcnet” în materie de automatizare pe piața mondială?

— Este greu de precizat care este „ultimul răcnet” în domeniul automatizării deoarece de fapt sînt mai „multe” iar în ultimii ani „s-au auzit din ce în ce mai multe răcnete”. Mă voi referi doar la „două dintre ele”.

1) În procesele industriale de tip continuu (adică în procese chimice, în centrale electrice, în fabrici de ciment, etc.) s-au realizat în ultimii ani sisteme de automatizare distribuite în structuri ierarhice, cu utilizarea unor microcalculatoare de proces montate în apropierea utilajelor principale, interconectate la nivel ierarhic superior cu unul sau mai multe calculatoare de proces de mare capacitate; aceste sisteme asigură o conducere mai bună a procesului tehnologic, au o siguranță în funcționare mai mare, sînt mai ieftine și mai ușor de întreținut și, ceea ce este mai important, permit realizarea unor funcții noi care nu se puteau realiza prin intermediul sistemelor anterioare, respectiv permit optimizarea parțială sau totală a funcționării instalațiilor respective.

2) În procesele industriale de tip discontinuu (adică procesele din construcțiile de mașini) sînt în curs de realizare așa-numitele „linii automate flexibile” în care se utilizează pe scară largă roboții, calculatoare de proces și echipamentele pentru comanda numerică a mașinilor unelte. O astfel de linie

de comandă numerică a mașinilor unelte din familia NUMEROM, echipamente pentru comanda roboților industriali, calculatoare de proces, echipamente electronice pentru nave, etc.

— Toată lumea discută despre roboți și ca atare mă văd și eu dus de val. Poate că totuși nu ei sînt cei mai importanți?

— Desigur, în accepțiunea largă a înțelegerii, nu roboții sînt cei mai importanți, ci oamenii. Roboții sînt și rodul valorificării în primul rînd a potențialului creator al omului iar acest fapt este pe cit de major, pe atît de esențial.

— Există roboți industriali care s-au „născut” în România?

— RIP 6,3; unul din primii roboți industriali din România a fost realizat în cadrul centralei noastre reprezentînd rodul colaborării dintre AUTOMATICA și I.P.A. Robotul industrial în coordonate polare (RIP) avînd sarcina utilă de 6,3 daN, a fost omologat serie zero, pe cînd robotul cu sarcină utilă de 10 ori mai mare a fost omologat ca prototip urmind ca în cursul anului 1985 să fie omologat și el serie zero. Ca o mențiune ae amintii că pentru realizarea robotului RIP 6,3 colectivelor de proiectanți din Automatica și I.P.A. le-a fost conferit premiul „Aurel Vlaicu” al Academiei R.S.R., pe anul 1982.

— De ce nu avem roboți mai deștepti, mai îndemnatoci? Mai isteți, ca să zic așa!

— Trebuie să realizăm în primul rînd roboți industriali care să fie atît de „îndemnatoci” și „isteți” încît să rezolve probleme concrete puse de industrie. În procesele de fabricație sînt o mulțime de operații relativ simple, ca de exemplu operațiile de manipulare a semifabricatelor și a sculelor, operații care pot fi automatizate în mod eficient cu roboți simpli — manipulatori. Gradele de „inteligentă” și de mobilitate ale unui robot vor trebui apreciate de la caz la caz, în funcție de necesitățile reale din instalația care urmează a fi „robotizată”. Avem în prezent în faze avansate, realizări de concepție cu performanțe comparabile cu cele mai avansate realizări existente pe plan mondial.

— Avem o generație de specialiști pe mina căreia să dăm roboții? Sînt bine pregătiți viitorii părinți ai roboților românești?

— Răspunsul la aceste două întrebări este unic și este afirmativ. Da, avem o generație de specialiști pe mina căreia să dăm roboții iar viitorii „părinți” ai noilor tipuri de roboți sînt „copiii” de azi a căror pregătire profesională este în majoritatea cazurilor excelentă. Drept garanție stau realizările lor de pînă acum care nu sînt deloc de neglijat. Trebuie să avem încredere în ei, procesul maturizării lor este sigur, accelerat și creator.

— Dacă roboții ar ajunge să gîndească, în cele din urmă, ce credeți că n-ar suporta la oameni?

— Roboții nu gîndesc și nici nu vor putea să gîndească vreodată în adevăratul sens al cuvîntului; toată „inteli-



● Totdeauna, bine primiți ● Orașul, de dimineața până seara ●

## Durău — un tărîm al iernilor fascinante

Să urci pe o vreme ca asta spre virful Ceahlăului, fie și numai pînă la altitudinea de 800 metri, unde este situată stațiunea Durău, cea mai frumoasă așezare turistică din masiv, ar putea părea unora un fapt temerar. Nu este așa însă, drumul asta, de la Piatra Neamț la Bicăz și de aici la Durău, tot pe sub munte, e adăpostit și rare ori se troieneste, aflăm noi de la Mihai Dabija, director adjunct la Oficiul județean de turism Neamț, care ne însoțește în acest reportaj. Stațiunea Durău e nouă, nu are o vechime, dar ceea ce poți vedea aici, e de-a dreptul fascinant. Proiectanții, arhitecții, constructorii, toți cei care au durat Durăul s-au întrecut pe sine: diversitate arhitectonică, fantezie în imbinarea frumosului cu a utilului, coloristica interioarelor, mobilierul cu care au fost dotate vilele și hotelurile din stațiune, întreaga bază materială a stațiunii nu se constituie în lux exorbitant, ci în ambianță stenică, profund confortabilă. Numirile unor locuri, toponimia întreagă, vorbesc de la sine despre o adîncă, o fascinantă istorie: Jgheabul Lupilor, Cabana Dochia, Poiana Maicilor. Jgheabul lui Vodă, Cascada Duruitoarea, Palatul Cnezilor, Piata Teiului. Cantemir a mers pînă acolo încît credea că acesta este „muntele sfînt al dacilor”, Kogheonul (Kogaionon), în care sălășluia Zalmoxis. El mai spune că într-un timp, acest munte făcea de sihăstria, că a fost locul de sihăstrie din cea mai adîncă vechime. Pe el au călătorit Dragoș Vodă, Petru Rareș, Vasile cel Bun, ajungîndu-se la un moment dat la Durău 20 de citorii, un adevărat Olimp, un Athos românesc. Schitul Durău a rămas și astăzi mărturie a acestei spiritualități vechi românești, o adevărată bijuterie, pictat, între 1935—1937, în tehnica encaustică, de Nicolae Tonitza. Un cercetător sirgincios al acestui spațiu de spiritualitate veche este și Ștefan Gușă, și de la el aflăm că muntele are unul dintre cele mai bogate inventare floristice: 1250 de plante inferioare, 1540 plante vasculare, dintre care peste 800 specii de plante cu flori, adică un sfert din flora antofică a țării se află aici pe Ceahlău. Multe sînt specii rare, monumente ale naturii: floarea de colț, papucul doamnei, singele voinicului, iar pe 285 hectare se întinde Poliața cu crini. La aceste frumuseți tămăduitoare, prin cura de plante medicinale se adaugă altele: clima, recomandată în afecțiunile neuropsihice, apele sulfuroase și sărate folosite prin cură internă, recomandate în colite, afecțiuni biliare, gastroduodenite, apoi alte izvoare se captează în prezent pentru tratamentele anti-

reumatismale. Poate că toate aceste calități benefice ale muntelui Ceahlău i-au determinat pe locuitorii lui dintotdeauna să-l numească „munte sfînt”. Și în toată această splendoare naturală, spirituală, benefică, a izvorit, pe măsura acestor mari și diverse frumuseți, stațiunea Durău, către care se îndreaptă acum, vara și iarna deopotrivă, mii de oaspeți din țară și din străinătate.

Directorul adjunct Mihai Dabija, ca și șeful stațiunii, Ion Țăranu, nu prea de mult în această funcție, grea, mult mai grea acum mai la început, cînd trebuie să le pui pe toate pe roate, cum zice dinșul, tot aduce vorba despre pirtia de schi, încît, tot văzîndu-i că insistă în a mi-o descrie cum va arăta în iarna asta chiar, iată mă determină să notez și eu: Va avea, zice Mihai Dabija, 1830 metri, cu o diferență de nivel de circa 500 metri. Va fi dotată cu mijloace mecanice de transport pe cablu: un telescaun va porni din stațiune și va ajunge pînă în Poiana Vezurilor, pe o lungime de 1800 metri. În continuare, pînă sub virful muntelui Toaca, de pe Ceahlău, este prevăzută a se realiza o telecabina. Prima instalație pe cablu (telescaunul) s-ar putea da în funcțiune, aflăm de la tovarășul Porfir Negrea, vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular al județului Neamț, în vara anului 1986, iar telecabina, în vara anului 1987. Alături de aceste instalații principale pe cablu, stațiunea Durău va fi dotată cu instalații de teleschi și beby-schi. Pirtia a fost defrișată, pe 600 metri din ea acum se schiază. Copacii au fost tăiați, ciocetele au fost aruncate în aer cu explozibili, muntele a hohotit îndelung, spectacolul a fost grandios. Dar pe porțiunea aceasta de spațiu, scoasă acum la lumină, vor zbura oamenii cu aripile la picioare, se vor organiza concursuri naționale de schi, internaționale chiar, stațiunea va deveni specializată în practicarea sporturilor de iarnă.

Revin la șeful stațiunii, Ion Țăranu, și-l întreb: dar cei care nu schiază ce pot face? Și în loc de răspuns, Ion Țăranu mă conduce la Hotelul Durău, unde ne întîmpină șefa hotelului, Elena Gherasim: aici, zice, este baza noastră de agrement. La subsolul hotelului sînt amenajate două piste de popice, electronice, prima popicarie electronică românească din țară; sînt jocuri mecanice, masă de biliard, mese pentru ping-pong, biciclete pentru gimnastică medicală, saună, băi cu plante medicinale, din plantele benefice ale Ceahlăului, ale „muntelui sfînt”, se pot face dușuri și masaje. În apropierea hotelului sînt amenajate trei te-

renuri de tenis și hamba, care acum, iarna, sînt transformate în patinoare naturale. Apoi, agrementul de la Durău se completează cu bar, discotecă, pe viitor chiar videodiscotecă, se mai completează cu jocuri de șah, table, remy, cu tot echipamentul necesar ascensiunilor pe muntele Ceahlău și pe alți munți din împrejurimi, se găsesc aici, la biroul de închirieri de obiecte, schiuri, săniuțe, patine, jocuri distractive, se pot face apoi, în jurul stațiunii, plimbări cu sania trasă de cai, iar meditații pot privi chipul Ceahlăului, în fiecare zi altul, ori se pot așeza în fața Cascadei Duruitoarea, pentru a asculta duruitalul apei care cade de la multe zeci de metri.

O pasiune a șefului de stațiune, Ion Țăranu, a altor șefi de restaurante care se preocupă de o aprovizionare tot mai bună a stațiunii, printre care Traian Rogojină, și Ion Mărgineanu a unor administratori de hotel, printre care Meri Chitic-Mardare, a fost și rămîne gospodăria anexă, unde se cresc 150 de porci, 30 de iepuri, 8 cai, și unde acești oameni înimoși vor să mai crească vaci și oi, pentru a oferi celor veniți la odihnă, vara mai ales, caș proaspăt, lapte, alte produse lactate. Pe 6 hectare de teren se cultivă verdețuri și zarzavaturi necesare, usturoi și varză chiar, cartofi, iar Ionel Alionesei și Eugen Sandu, cei care vara și iarna transportă alimente și băuturi în stațiune și la cabanele din munte pe cai, se îngrijesc de finețurile necesare, cosesc finul, iarna imprăstie peste aceste terenuri gunoii de grajd, fac adică gospodărie ca la cartie. Celor harnici, din stațiunea Durău, li se adaugă mulți oameni buni, dar oricine ar veni în stațiune nu poate să nu treacă pe la restaurantul Bistrița, unde Maria Ciucanu, de 15 ani bucătăreasă, cu două mîini de aur, gătește, spun toți cei care au trecut pe aici, „ca la mama acasă”. Două fete tinere sînt acum un fel de ucenice ale Mamei Maria, cum îi spun toți; Maria Asavei și Angela Zlat, fete harnice, siliioare să-i învețe, să-i „fure” într-un fel, lui tanti Maria, măiestria neatînsă de alte bucătărese aici la Durău. Sigur, sînt și alți bucătari buni, căutați aici la Durău, căutați ca orice muncășii buni, sînt soții Maria și Emil Luncașu, mai sînt Ion Dumitru și Ion Năstase, dar mama Maria rămîne tot mama Maria, culmea artei culinare de la Durău.

Comitetul executiv al Consiliului popular județean Neamț are în principal două probleme aici la Durău, avem să aflăm de la tovarășul Porfir Negrea, vicepreședinte. Prima o formează drumul de la Neamț pînă la Durău: acesta, acum, are 96 kilometri. Se amenajează, însă, un alt drum, în afara acestuia care trece peste barajul de la Bicăz, un drum nou, Izvorul Muntelui — Durău, de numai 60 kilo-

metri. El va trece peste o parte din culmile (nu cele mai înalte) ale Ceahlăului și e de o rară frumusețe. Am circulat pe el. Nu e terminat, dar e accesibil, chiar și acum, iarna. A doua problemă e aceea de a conferi stațiunii de la Durău și alte funcțiuni pe lângă cele care le deține în prezent; este de odihnă și agrement, dar va deveni, am văzut, și o stațiune pentru practicarea sporturilor de iarnă. În plus i se va mai adăuga în curînd încă una; aceea de balneo-fizio-terapic. În apropierea stațiunii au fost descoperite izvoare de ape sulfuroase. Institutul de balneologie București, la comanda Ministerului Turismului, a efectuat studii necesare și a determinat debitul izvoarelor. În 1985 se vor executa, cu mijloace locale, rețele de aducțiune a acestor ape în stațiune. Laboratorul Plantavorei va dezvolta aici unele tratamente cu plante medicinale. Se vor efectua tratamente cu acupunctură, fizioterapie, tratamente pentru vîrstă a treia cu gerovital și aslavital, după modelul celor organizate în stațiunea Băilești, atît pentru turiștii din țară, cît și pentru cei din străinătate. Se va realiza o rețea de unități de alimentație publică, cu specific: cabane, un restaurant-stînă, la circa 7 kilometri de stațiune, pe drumul Izvorul Muntelui — Durău, sub splendida panoramă a Ceahlăului și a lacului de acumulare de la Bicăz.

Anul acesta, chiar la început, în timpul documentării noastre pentru acest reportaj, lucrătorilor din stațiune li s-a făcut, credem noi, cel mai frumos dar posibil: un bloc de locuit pe măsura celorlalte construcții din Durău. Alte două blocuri de locuințe se vor da în folosință anul acesta, cu spații comerciale și de prestări de servicii la parter, cu magazine pentru comercializarea materialelor sportive, a echipamentelor, artizanat, cadouri, magazine de legume și fructe, alimentare, vor fi organizate servicii de poștă, telefon, telegraf, telex, frizerii, coafură, magazin filatelic; e pe cale de a se da în folosință o stație PECO etc. Am văzut lucrînd le aceste indispensabile utilități, cu aceeași migală și grijă, cu aceeași responsabilitate, oamenii inginerului Teodor Olteanu, nume fără de care n-aș putea sfîrși acest reportaj; de ce? Fiindcă ei, acești constructori minunați, în stare să sporească frumusețea proiectelor, au construit întreaga stațiune Durău. Ei o dezvoltă acum, continuă să o doteze și înfrumusețeze, pe măsura istoriei acestui Kogaionon românesc, a acestui spațiu de străveche civilizație, a acestui munte-spațiu nu numai natural, ci și spiritual. Iar opera pe care ei au durat-o aici întrece în grandoare și frumusețe tot ce s-a zidit și ctitorit în Ceahlău pînă acum.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Înainte de prînz, la Notariatul de Stat al sectorului 5 e multă forfotă, pe scara îngustă și cotită oamenii se freacă unii alții, tineri și bătrîni, mai ales bătrîni, ură tot felul de hirfoage, dactilografele tepene, cu chip auster, își plimbă cu luțea degetele pe clapele mașinilor de scris, pofțiți vă rog, cine urmează, alte glasuri, alte documente. La rîndul destul de mărisor care s-a format în fața gheretei stau și doi bătrîni, îmbrăcați în paltoane sobre, de o elegantă vîrstă, aparținînd altor ani. Alături de ei, o domnișoară cochetă, blue-jeans, cojoc de piele, tunsă Napoleon, bate nervoasă din picior. Mai sînt mulți înaintea ei la rînd, timpul trece greu, ce pierdere de vreme parcă vrea să spună fața sa neliniștită. Din cînd în cînd, schimbă două, trei cuvinte cu bătrîni de lîngă ea, marginal, scurt, precipitat. E posomorită, se vede bine asta, aglomerăția o sicie, nu se simte în apele ei. Așadar sînt împreună, chiar dacă domnișoara n-are chef de vorbă. Pînă să le vină rîndul la dactilografă, mai e nițică vreme, îmi iau inima-n dinți, intru în discuție, pe ocolite, tăcerea celor trei îmi dă de bănuț, cine știe ce necaz vor fi ascunzînd acești oameni, nu e bine să dai buzna în suflul lor. Da' de unde, bătrîni nu sînt deloc închiși, chipurile lor se descrețesc brusc, le place să discute, îmi arată un testament, e pentru dînsa, pentru nepoțica, noi nu mai avem pe nimeni în afară de ea, n-am avut copii, soția mea și-a cîștit tare mult o fetiță, ce să-i faci, n-a fost să fie. Domnișoara mă privește bosumflată, e ochi și urechi, se încruntă, nu fără oarecare farmec eu insist, împing conversația mai departe. „Din partea cui este nepoată domnișoara?” „Bătrîna, mai vorbărează, nu așteaptă insistențe, a, da, din partea mea, e nepoată de soră, soțul meu nu mai are pe nimeni, adică ar mai fi o rudă îndepărtată, un văr, nu, Nicule, așezat prin Dobrogea, nu l-am mai văzut de mult, e leat cu noi. Nepoțica e cea mai apropiată, ne mai vizita din cînd în cînd, ne aducea una, alta, am iubit-o ca pe copilul nostru, ne e tare dragă. Nepoțica are douăzeci și doi de ani, și nu-i prea convine, bag de seamă, că bătrîni o cocoloșesc, vorbind de ea ca despre un copil. E nevoită să suporte însă efuziunile unchilor, n-are ce face, testamentu-i testament. Nu stă în fiecare zi la coadă la notariat. Valentina și Nicolae Gheorghiu au în jur de șaptezeci de ani și dețin o casă frumoasă în Ferentari. Nu vor s-o lase în voia soaretei și s-au hotărît s-o dăruiască prin testament nepoatei lor. Bătrînul incuviințează, zice da, da, buza de sus îi tremură ușor. Scoate actul din buzunar, scrie într-o caligrafie de modă veche, ordo-

nată și-l împinge către dactilografă. De-acum încolo, testamentul nu va mai fi un document sentimental, ci un act oficial.

Sînt pe peronul Gării de Nord, cu 20 de minute înainte ca rapidul 15 să plece în cursă. Ca de obicei, lume multă, bagaje de tot felul, drumul pînă la Timișoara e lung. Trenul n-a tras încă în gară, la ora asta ar cam trebui să fie, e deja 13.40. Lîngă chioșcul de dulciuri, două persoane între două vîrste își freacă miinile de frig. Sînt soți, locuiesc în București, de fel sînt însă din Oltenia. Ea, Elena Bratu, a făcut aici școala profesională și lucrează la o fabrică de tricotate, el, Marcel Bratu, este sofer. Au apartament, sînt bine așezați, în cei cîțiva ani de căsătorie au pus ban pe

o ezitare îmi trece ligheanul, pornește înainte, îi spun cine sînt, ce caut și în citeva clipe sîntem în fața apartamentului. Deschide încet ușa, care așijderea scîrție, și intră primul. Din casă se aude un glas aspru, hirșit. „Ioane!” „Ce e?” „Cine-a venit?” „Un domn de la ziar”. În pragul ușii, apar eu, cu ligheanul. Pe pat stă întinsă o bătrînă infolosită în plapumă, cu comprese la cap. Brusc, se ridică și-și protăpește privirea la mine. Eu continui să stau cu cărbunii în brate, nițel speriat de autoritatea bătrînei. La picioarele ei, un maldăr de perne, așezate grijuliu, ca pentru zestre. Pe perete, o candelă aprinsă, luminînd discret, ca un lucruri iar pe podea, un preș ros de vreme. Intra greu în discuție, mai ales că bătrîna, cu o regularitate de ceasornic,

se taie puterile. Boală grea, maică”. Ion aprobă și așteaptă comenzile. „Ioane, adu ceaiul!” Și Ion, slăbănogul, zbirciul, pornește în pas alergător, un fel de amestec între șonticăială și tiriti.

Carmen și Daniel sînt amîndoi studenți în anul IV. Ea, la Medicină generală, el, la T.C.M. Sînt din locuri diferite dar s-au întîlnit în București și s-au căsătorit acum un an și ceva. Acum locuiesc la căminul de familii din complexul Grozăvești. Au la dispoziție un hol și-o cameră, ambele aranjate cu bun gust și pricepere. Deocamdată, este numai el acasă, trebuie să vină și soția într-un sfert de oră de la facultate, pofțiți luați loc, pînă atunci să servim o cafea. Atmosferă intimă, agreabilă. Întreb tot felul de fleacuri. Pe jos au un covor cu motive bucovinene. De la sorci, soția vrea să-l schimbe, se strică aici, e preferabilă o mochetă. În raft, cărți de medicină, pasiunea ei, tratate de anatomie patologică, de fiziopatologie, medicină internă, mă rog, tot ce-i trebuie unui viitor medic. Cărțile tehnice nu mai au loc. Merge casetofonul, ascultăm muzică, tocmai acum cîntă Simon and Garfunkel, amîndoi au aceleași preferințe, numai că ei îi place mai încet iar lui mai tare. Cînd nu este ea acasă, dă drumul și la stație, altfel cînd sîntem împreună, nu prea-mi permit, fiindcă aș fi nevoit să ascult și altă muzică, știți, bucovinenele sînt foarte iuți. Menajul îl fac împreună, unul dă cu aspiratorul, altul sterge praful, lui îi place să gătească, soției îi place mai mult să mînințe. Se simt bine aici.

E seară, am obosit și eu, mă grăbesc spre casă, nu înainte de a da o raită pe la restaurantul Gambinus. Comand o bere și mă gîndesc la nenea Iancu și la ipochimenii lui. La masa mea se așază un cuplu. Discută cu ospătărul despre meniu. Ea vrea sarmăluțe, el, friptură. „Las-o naibii de friptură”, e seară, ia și tu ceva mai ușor, doar n-am venit aici să ne ghiftuim”. Pînă se hotărăsc, cer niște bere. „Parc-as fi băut înainte un coniac, ceva tare, mă simt cam molesit”. Femeia e fermă, nu acceptă astfel de băutură, să fie clar, au trecut doar așa, să nu-i scoată ochii că nu iese în lume, n-au venit să facă chef, ci să bea o bere. Dacă e bere, bere să fie. Bărbatul tace, bea cu poftă din halbă și-și sterge cu dosul mîinii mustața de spumă. „Buună!”

Acasă, soția mă întîmpină mai aspru ca de obicei, fără să renunțe totuși la zîmbetul ei afectuos. „Iar n-ai adus cartofi, de două zile te-am rugat. Unde-al stat pînă la ora asta?”

RADU G. ȚEPOSU

## Viața în doi

ban și și-au strîns de toate. Lîngă ei, două sacoșe mari, pîntecoase, gata să pleznească. „Încotro mergeți?” „Ne ducem pe la părinții mei, zice soția, nu i-am mai văzut cam demult, ei locuiesc în Filiași și le e mai greu să vină pînă la București. Aici? Păi, am cumpărat și noi, una, alta, sînt părinții noștri, nu ne putem duce cu mina goală, mai ales că la înoarcere și noi venim încercați. „Ultima dată cînd ați fost în Filiași?” „Nici două luni nu sînt, intervine soțul, doar am fost la o onomastică. Eu nu i-am văzut pe-ai mei din primăvară, nici nu mai știu ce-o fi pe-acasă, la Novaci, da' nu mă plîng, deși-mai spun citeodată, măi, nevastă, n-am mai fost cam de multisor pe la noi, ce-ar fi să dăm o fugă. Ea, că să vezi, că e greu, cu serviciul, hai s-o mai lăsăm. Aseară, cînd am venit din schimb, îmi zice iute, nici n-apuc să mă dezbrac, mîine mergem la mama, și zîmbește către soția lui, lăsînd-o să înțeleagă c-a făcut o glumă. Femeia ride și ea, se scutură toată, și uite-asa mai în glumă, mai în serios, omul nostru își vede pentru a doua oară soacra în nu mai puțin de două luni.

La cîțiva pași de gară mai sînt doar citeva case vechi care așteaptă să fie demolate. Intra într-una din ele. Înăuntru, miros de mușcal, întineric, aer închis. Pe scările de lemn care duc la etaj, un bătrîn uscat, stăfîdit, cu un lighean în brate, plin cu cărbuni. Mai urcă două trepte, se oprește, respiră greu, scările de lemn scîrție. Interior balzacian, învechit. Îi cer voie omului să-l ajut, după

scoate niște țipete ascuțite care-mi dau fiori. Se vaită întruna, duce mina la cap și-și blestemă zilele. Din cînd în cînd, schimbă tonul și vocea ei plîngăcioasă devine poruncitoare: „Ioane, adu ceaiul! Ioane, fă focul! Ioane, dă-mi pastilele!” Omul se execută, e o adevărată ordonanță, trece iute de la sobă la dulap, de la dulap la chiuvetă, de la chiuvetă la pat. Bătrînul e plin de tandrete și-și liniștește consoarta cu vorbe dulci, dragălașe. „Stai liniștită, mamă, îți aduc tot ce-ți trebuie”. Mamă, plictisindu-se să mai dea ordine, își aduce aminte că e bolnavă. Începe din nou să bocească, încît, auzînd-o, mai că-ți vine să crezi că-și dă duhul. Văicărîtul n-o ține însă mult, căci gîndu-i zboară la Ion și-și aduce aminte că iar n-a făcut ce i-a zis. Alte ordine ofîțerează. „De cînd e bolnavă soția dumneavoastră?” Bătrînul dă din cap, încearcă să-și aducă aminte și soacota că sînt vreo zece ani de cînd n-a lucrat nicăieri, nici în casa n-a făcut mare lucru, fiind hărțuit de boală. Ca să-și mai treacă vremea, bătrîna primește vizitele altor surate, le dă în cărți, beau cafea și mai șoptesc. În timpul asta, Ion face cumpărăturile, aduce carne, căci bolnava nu poate mîncă altceva, și are grijă să-i cumpere țigări și cafea. Fără țigări, n-are liniște. O întreb dacă tutunul și cafeaua nu-i fac rău și-mi răspunde resemnată că sînt singura ei alinare, îmi mai înec și eu amarul maică, ce să fac. „Dar de ce boală suferiți?” „Nu știu, mă apucă așa, un leșin, îmi păcăne capul și simt că mi



● Fiței Lovin i-a lipsit un centimetru! ● Prea multe „remize de salon” ●

**3 medalii pentru fetele noastre  
la Jocurile Mondiale de Atletism**

Săptămîna trecută, atletismul nostru a înregistrat un nou succes de prestigiu, izbutind să urce 3 fete pe podiumul de premiere al celei dintîi ediții a Jocurilor Mondiale disputate la Bercy, lângă Paris: medalie de aur pentru Cristiana Cojocaru la 800 m, medalie de argint pentru Fița Lovin la 1500 m, medalie de bronz pentru Maria Simeanu la 800 m. Cum primele două dintre aceste laureate sînt elevele antrenorului emrit Nicolae Mărășescu de la C.S.M. Craiova și cum, logic, reputatul nostru tehnician (membru în tot felul de organisme atletice internaționale) a asistat la reuniunea de la Bercy, l-am rugat să ne acorde, imediat după reîntoarcerea în țară, un scurt interviu. Convorbirea a durat, după ceas, 10 minute.

— Felicitări, Nicolae Mărășescu! După Natalia Betini, Fița Lovin și Doina Melinte, toate foste campioane ale Europei, iată că o altă elevă a dumneavoastră, Cristiana Cojocaru, a cîștigat un mare titlu! Cum faceți dumneavoastră de scoalți performeri în serie?

— Cu scuzele de rigoare, ați uitat-o pe Maria Radu, vicecampionă continentală și campionă mondială universitară. Din decembrie 1984, ea se numește, probabil că știți, Maria Irimescu, în urma căsătoriei cu fotbalistul Universității Craiova.

— Să le urăm easă de piatră, dar asta nu vă împiedică, sper, să-mi răspundeți la întrebare.

— Cristiana se află, e adevărat, la cel mai mare succes al carierei, dar numele ei nu e chiar nou în sfera celei mai înalte performanțe. Vă reamintesc că a obținut bronz la Los Angeles, la 400 metri garduri.

— De la 400 garduri la 800 plat, cum se împacă două probe atât de diferite?

— Pe de-o parte, gardurile nu sînt o specialitate de iarnă. Pe de alta, e o orientare a mea mai veche aceea de a „amesteca” distanțele în funcție de sezoane. Începutul s-a numit Natalia: campionă europeană de sală și, în același an, vicecampionă mondială de cros. Am continuat cu Cristiana, care a luat, în 1984, bronz la europenele de sală și tot bronz, în vară, la Olimpiadă.

— Înainte de a trece mai departe: ce se mai aude cu Natalia Betini? Parcă promisesseți reîntoarcerea ei?

— Din păcate, accidentul suferit s-a dovedit mai grav decît am bănuț și Natalia a fost nevoită să abandoneze.

— Chiar că păcat, numai că o astfel

de atletă nu dispăre, veți fi de acord cu mine, peste noapte! Măcar la o festivitate de retragere ar fi avut dreptul! Dar asta e, nu-i așa, altă poveste. Cum a fost la Bercy?

— Cristiana a condus cursa de la cap la coadă și a cîștigat fără emoții, chiar dacă, spre jumătatea distanței, englezoaica Finch a încercat să treacă în față. Cristiana însă n-a cedat, a lungit pasul. Dealtfel, fără să exagerez, mă așteptam să cîștige. Era excelent pregătită și, în plus, la Osaka, în 15 ianuarie, o depășise clar pe americanca Chesborough, medalista cu bronz de la J.O. La Osaka, în primul schimb al ștafetei de 4 ori 400.

— Timpul Cristianeii n-a fost strălucit, așa-i?

— Nu pentru timp a alergat, ci pentru titlu! Una dintre legile atletismului e că, în concursurile de anvergură, medaliile contează. Reuniunea de la Bercy s-a situat, în general la un nivel bun, fiind cont de faptul că sezonul athletic abia a început. E și motivul pentru care, neavînd Jocurile Mondiale în plan, Melinte, Cusmir, Puică și așa mai departe n-au luat startul la Paris. Ele vizează europenele de la Atena, programate în martie.

— Dacă am înțeles bine, Fița Lovin a fost la un pas de medalia de aur!

— A pierdut, vai, pentru o sutime! Știți ce înseamnă o sutime de secundă într-o cursă de 1500 de metri?

— Probabil că 10—15 centimetri.

— Mult mai puțin: un centimetru! Și așa însă, Fița a făcut o figură remarcabilă, cariera ei fiind un adevărat exemplu de conștiințiozitate și perseverență. Inițial, am avut impresia că ea a trecut prima. Filmul însă ne-a lămurit: olandeza Hulst cîștigase, cum se zice „la mustață”!

— Fița însă, dacă nu greșesc, nu mai e tînără, are 33 de ani, nu?

— Și ce-i cu asta?! Fița încă nu și-a spus, vă asigur, ultimul cuvînt! Semifinalul e, cu dovezi, tot mai mult o probă de maturitate. Priviți la Maricica Puică și-mi veți da dreptate!

— Nici n-aveam de gînd să vă contrazic! Alțeva, tovarășe Mărășescu, credeți că atletismul nostru e în progres? Dacă da, de ce?

— Dacă ar fi să caut o singură explicație, aş răspunde așa: atletismul românesc, mai ales cel feminin, e competitiv la cel mai înalt nivel pentru că, de 3—4 ani, C.N.E.F.S. și F.R.A. au înțeles că drumul spre vîrfurile piramidei presupune nu doar multă muncă, îndeobște treaba noastră, a



tehnicienilor, ci și un sistem competițional adecvat. Parcă e regula de trei simplă: cine nu participă, nu cîștigă! Bronzul Mariei Simeanu e, dacă vreți, o dovadă concludentă: cine ar fi crezut-o capabilă, în vechea optică a federației, să urce pe podium?!

— Ați fost desemnat, în 1983 și 1984, antrenorul de atletism numărul 1, iar clubul la care activați, C.S.M. Craiova, a fost socotit, anul trecut, cel mai bun din țară. Ce argumente au atîrnat mai greu în balanță?

— Îmi cereți un lucru imposibil, să vorbesc despre mine! Despre Craiova, da, eu plăcero și, de ce m-aș ascunde?, cu recunoștință. La Craiova, climatul pentru atletism e excelent. O probă? Faptul că pe același stadion se pregătesc, cot la cot, foarte cunoscutele fotbalisti ai Universității și toți atleții, unii încă anonimi. Conducerea C.J.E.F.S., președintele Ion Rîndeu, conducerea clubului, președintele Eugen Ștefănescu, forurile locale ajută atletismul efectiv, nu doar, ca în alte părți, cu vorba!

— Dacă evitați să discutați despre calitățile dumneavoastră, hai să discutați despre defecte! Aveți?

— Cine nu are?! Uneori, fie, sînt ușor de influențat.

— E adevărat că vorbiți și citiți în 5 limbi?

— În mare măsură da. Ori cât ar părea de ciudat, atletismul se schimbă mereu, avansază necontenit. Trebuie să ții pasul, altfel ieși din luptă.

— Spre deosebire de alți antrenori de

Comentînd rezultatele primei ediții a Jocurilor Mondiale Atletice pe teren acoperit de la Paris, corespondenții agențiilor internaționale de presă subliniază, între altele, și comportarea excelentă a sportivelor noastre.

„Romăncele și-au confirmat supremația în probele de semifond, cîștigînd, ca și la Olimpiada de la Los Angeles, proba de 800 m, în care Cristiana Cojocaru (n.n. în imaginea alăturată) a ocupat locul întii, iar Maria Simeanu locul trei”, relatează comentatorul agenției Associated Press.

În reportajul său trimis de la fața locului, corespondentul Agenției Reuter scrie: „Cristiana Cojocaru a avut un finis irezistibil în proba de 800 m, aducînd României o prețioasă medalie de aur la Jocurile mondiale de atletism”.

Celor 3 laureate, ca și antrenorilor lor, Emil Grozescu de la Politehnica Timișoara pentru Maria Simeanu, cele mai călduroase felicitări!

elită, Puică sau Moroiu, de pildă, care și-au legat numele de cite o atletă, două, dumneavoastră ați avut și aveți mai multe performere. Cum ați explica asta?

— Puică, Moroiu, Zaharia, Söter, alții sînt tehnicieni de anvergură. Nu doar că știu totul în domeniul lor, dar sînt și niște mari pasionați. Fără să-i supăr, niște nebuni. E și devingea mea: în afara pasiunii, nimic nu rodește pe lume. Cit despre înțelegerea propriu-zisă, mi-e greu să vă răspund. Așa s-a întîmplat, așa se întîmplă.

— Nu-i cazul acum să intrăm în amănunte, poate cu altă ocazie, dar n-am să pierd totuși prilejul de a vă trage de limbă: ce noutăți mai pregătiți?

— Am preluat-o, din toamnă, pe Margareta Keszeg, pe care Ortwin Schaipe din Deva a dus-o pînă la titlul european de junioare, pe 1500. În privința ei însă, vom vorbi peste 2 ani! Cu toate că la Bercy, la primul ei concurs ca senioară, a venit a cincea.

— Cine are atîta răbdare?! Și-apoi, de ce peste 2 ani?

— Pentru că Marga n-are acum decît 20, vîrstă la care Natalia, Doina sau Maricica aproape că nu reprezentau nimic în arena internațională. Repet: în semifond, anii îți dau, nu-ți iau!

— Ferice de semifondiste! Mulțumesc, Nicolae Mărășescu, încă o dată felicitări și mult succes!

OVIDIU IOANȚOIA

**Finale**

Activitatea competițională nu cunoaște răgaz nici în sezonul troyenilor de zăpadă. Sub însemnele „Daciadei” au loc finalele campionatului național, șahistele disputîndu-și înțietatea la Băile Herculane, ia șahiștii — ca de obicei — la București. E adevărat că, deși abia am pășit în noul an, disputa pentru titlurile de campioni ai seniorilor contează pentru anul 1984, iar la finalele anului 1985 vor avea loc turneele finale pentru desemnarea celor mai buni sportivi ai anului în curs. Această situație s-a mai întîmplat și este o consecință a lipsei de corelare între calendarul competițional intern și cel internațional. Finalele naționale, desfășurîndu-se cu precădere la sfîrșitul anului, în anii olimpici se suprapun olimpiadei. Federația Internațională de șah a luat hotărîrea de-a modifica data începerii viitoarei olimpiade, care va avea loc la Dubai la sfîrșitul lunii septembrie a anului 1986, așa că, se pare, vom avea două finale de campionat național în același an numai acum.

Întrecerea rezervată băicților s-a desfășurat în 14, făcîndu-se remarcată lipsa primilor patru clasați ai ediției precedente: Mihai Ghinda, Florin Gheorghiu, Mihai Șuba și Valentin Stoica. Aceștia se pregătesc sub îndrumarea competentă și entuziastă a antrenorului lotului național, Emanuel Reicher în cantonament la Poiana Brașov în vederea reprezentării României la turneul zonal de la Praga contînd pentru noua ediție a campionatului mondial ce debutează la începutul lunii februarie. Este pentru prima oară cînd „noul val” este majoritar în fața jucătorilor cu mare experiență competițională, omniprezenți în liga A. Remarcăm prezența imbucurătoare a tinerilor Dan Bărbulescu, Mihai Marin și Liviu Oltean, nu demult trecuți de vîrsta junioratului, precum și a unor tineri maștri internaționali ca Ovidiu Foișor, campion pe anul 1982, Constantin Ionescu și Ioan Mărășescu.

În primele runde au fost consemnate

prea multe remize, partidele decise numărîndu-se pe degete. C. Ionescu s-a dețat ca un prim lider al clasamentului, întrecîndu-l pe maestrul internațional Theodor Ghișescu și-a consolidat pentru cîteva runde avantajul unui punct în plus. Din plutonul de urmărire a liderului format din O. Foișor, Th. Ghișescu, Sergiu Grünberg s-a distanțat Mircea Pavlov prin victoria din runda a X-a asupra timișoreanului I. Mărășescu. Prin victoria la V. Nicolaide, înaintea ultimei runde, timișoreanul Sergiu Grünberg trece alături de M. Pavlov pe locul întii la o jumătate de punct în fața maestrilor internaționali Th. Ghișescu și C. Ionescu. Ultima rundă a reunit un public numeros în minunata sală de festivități a Clubului muncitoresc de la Uzinele „23 August”, gazda ospitalieră a acestei competiții. Situația fiind destul de clară în partea a doua a clasamentului, s-au „comis” foarte repede trei „remize de salon”: Tratatovici-Radovici, Mărășescu-Oltean, Foișor-Hegheduș. Un atac vehement a condus Th. Ghișescu în Apărarea slavă asupra tînărului D. Bărbulescu, încheiat cu remiză. D. Bărbulescu s-a apărut cu răbdare și multă șansă. Fără prea mult spectacol C. Ionescu a cîștigat la timp în

fața colegiului său, V. Nicolaide, albul cumîndul treptat mici avantaje, materializate într-o presiune pozițională a unui cal bun contra nebul slab. Partidele centrale ale întrecerii au fost cele dintre S. Grünberg — M. Marin și P. Joița — M. Pavlov, partide în care s-a încercat totul, ajungîndu-se pînă la întrerupere. După efectuarea controlului la cele 40 de mutații efectuate S. Grünberg deținea un avantaj distrugător: doi pionii în plus și damă și turn în atac pe flancul unui rege mult prea expus. M. Pavlov a încercat să obțină victoria într-un final clar de remiză: șase pionii contra șase (față în față) și nebuni de culori diferite. După reluarea partidelor întrerupte s-a consemnat victoria lui Sergiu Grünberg în numai în partida sa cu M. Marin, ci și în turneu, precum și remiza dintre P. Joița și M. Pavlov. Astfel clasamentul este următorul: 1. S. Grünberg (A.E.M. Timișoara) 8,5 p., 2—3. C-tin Ionescu, M. Pavlov 8 p., 4. Th. Ghișescu 7,5 p., 5—6—7. O. Foișor, D. Bărbulescu, P. Joița 7 p., 8—11. I. Mărășescu, C. Radovici, I. Hegheduș, M. Tratatovici 6 p., 12. M. Marin 5,5 p., 13. V. Nicolaide 4,5 p., 14. L. Oltean 4 p. Sergiu Grünberg devine pentru prima dată campion al României, impunîndu-se

prin mult calm și ambiție. A prestat un joc singur, inventiv cu predilecție pozițională. Rămîne alături de Mircea Pavlov neînvinș de-a lungul întregului turneu în care a obținut patru victorii. Recordul de victorii — cinci — l-a realizat C-tin Ionescu.

În finală feminină, la ora redactării acestor rânduri, Marina Pogorevici și Gabriela Olărașu s-au desprins la distanță unui punct de timișoreanca Daniela Nuțu. Primele două au cumulat cîte 8 puncte, rămînd în continuare neînvinșe. Pierzînd în fața Eugeniei Ghinda, Viorica Ionescu a pierdut contactul cu locurile de pe podium. Într-o finală a tineretii este imbucurător comportamentul meritos al debutantei Cristina Bădulescu, ce talonează îndeaproape plutonul primelor trei clasate. Inconstanță s-a dovedit de-a lungul întregii competiții Smaranda Boicu, ce a înregistrat un mare număr de înfrîngeri, obținînd victorii din cînd în cînd asupra timișorencelor (cu predilecție). La debutul său în finala senioarelor Mădălina Stroe a jucat de la egal la egal cu adversarele sale, obținînd jumătăți de punct prețioase, de puține ori fiind învinsă. Lupta pentru titluri rămîne deschisă.

MARGARETA MUREȘAN

**FAIR PLAY****Din nou despre box**

Abordînd, la sfîrșitul anului trecut, problema „Este boxul un sport periculos sau nu?” am intrat într-un domeniu de veche și largă controversă. Ne-au scris mai mulți iubitori ai sportului cu mînuși, rugîndu-ne ca în argumentația ce o prezentăm să nu amestecăm boxul profesionist cu cel amator. Am făcut de la început această deosebire, o vom face și în continuare citîndu-l pe fostul președinte al A.I.B.A. (Asociația Internațională de Box Amator) care ne prevenea: „O anumită presă omite să menționeze că dintre victimele boxului doar cîteva aparțin unor boxeri amatori — în urma unor triste accidente cu totul excepționale — și că imensa majoritate aparține taberei profesioniste, acolo unde pumnaciul pe bani e aproape muribund înainte de a

urca în ring!” Minus exagerarea din final, e oricum o părere competentă.

Un alt punct de vedere demn de luat în seamă este cel al cunoscutului ziarist sportiv și „om de box” Paul Ochialbi care a scris șapte cărți despre sportul cu mînuși și problemele lui. Nu putem omite din această „discuție” argumentele respectatului nostru coleg care a participat la numeroase congrese internaționale ale forurilor boxului amator. Oficialitățile care se ocupă de bunul mers al boxului acordă o mare importanță protecției tinerilor practicanți ai acestui sport. În ultimii 15 ani, cele două foruri (E.A.B.A. și A.I.B.A.) au luat o serie de măsuri pentru micșorarea la maximum a posibilităților de accidentare în ring. S-au uniformizat mînușile pentru a se evita traumatismele și rănile, s-a introdus casca de protecție, s-a pus un accent serios pe sarcinile arbitrilor din ring și a rolului pe care-l are „omul din colț”. Trebuie să luptăm în continuare — afirma Paul Ochialbi — pentru ca boxul amator să triumfe, fiindcă este sportul tinerilor curajoși care captivează multumile dornice să vadă o luptă loială, o adevărată înclăstare de forțe. Spre deosebire de boxul amator în cel profesionist se luptă

pînă la istovire, utilizîndu-se mînuși mici împlete puțin iar mai recent bandajele sînt „gipsate” datorită unui spray care are „calitatea” de a le întări.

„Se pot evita traumatismele în boxul profesionist?” — se întrebă numeroase personalități de vază ale acestui sport. În ceea ce ne privește sîntem sceptici. De-a lungul singuroasei sale istorii, boxul profesionist a îndoiat numeroase familii, motiv pentru care a fost pe bună dreptate stigmatizat de medici, savanți, oameni de știință, personalități ale vieții publice. Dar tinerii exploatați de manageri verosi continuă să plătească un tribut greu dorinței de a cuceri laurii ringului profesionist, încercînd să obțină o glorie fără îndoială efemeră. Cît de scump se plătește o asemenea glorie ne-o demonstrează și impresiionanta scrisoare adresată în urmă cu aproape 30 de ani de Joe Louis celui care l-a luat drept model, lui Floyd Patterson, campionul mondial al anilor 56—59 și 60—62.

În numerele viitoare vom face loc unor fragmente din această emoționantă mărturisire care, din păcate, rămîne actuală prin felul cum înfățișează imaginea unei anumite vieți... sportive.

CRISTIAN ȚOPESCU



● Schimbarea „stării interioare” ● Riscurile imprudenței ●

O știre de ultima oră ne umple de speranță inimile noastre secătuite de așteptare: după numai două săptămâni de munte, prezumtivii tricolori au poftă de joc. Nici nu știu dacă miracolul trebuie pus pe seama aerului (recunoscut pentru calitățile sale deosebite) sau atribuit competenței colectivului de antrenori. Ei au surclasat pur și simplu două din formațiile de frunte ale sporturilor de iarnă: A.S.A. Tg. Mureș și I.P.A. Șoimii Sibiu. Pe lângă poftă de joc, ei dovedesc seriozitate în pregătire și eu mă hazardez să anticipez că în primăvară vom avea o echipă cuminte și sănătoasă. Cronicarul care ne anunță aceste vești îmbucurătoare n-a observat că în cele două meciuri disputate înaintarea a fost alcătuită la Tg. Mureș din trei jucători centrali și în consecință nu cunoaștem ce s-a urmărit prin acest experiment, nici dacă el a dat roadele scontate, nici dacă urmează a fi generalizat, să fie adică folosiți în apărare patru fundași laterali și la halție trei fundași centrali, nu știm deci decît că băieții au poftă de joc, sint serioși și în timp ce unii dintre ei s-au remarcat în primul meci, ceilalți s-au remarcat în al doilea. Dacă următoarele corespondențe de la fața locului vor fi la fel de analitice nu peste multă vreme iubitorii sportului în general și ai fotbalului în special vor fi în afara oricărei îndoielei în ce privește calificarea noastră la mondiale, fiind, nu-i așa, în cunoștință de cauză.

Răsfățatul Hagi mai acordă un interviu, de data aceasta în Știința tineretului, un interviu frumos prin întrebări dar și prin răspunsuri, din care aflăm că în copilărie talentatul

fotbalist a ținut cu echipa al cărui nume am promis să nu-l mai folosesc. Optimismul răspunsurilor aparține nu numai specificului vârstei, ci și acuității observației. Îi împărtășesc opinia și spun că Sportul studențesc, chiar dacă nu va câștiga campionatul, va influența într-o măsură hotărâtoare lupta pentru desemnarea campioanei. Atît campioana de toamnă cît și Dinamo au meciuri „acasă” cu stu-

## La peluză

### Tot amestecate

denții. Dumitru Liță, căruia îi urăm succes la cîrma lui „Poli”, afirmă că se întrece în continuare, de la distanță, cu Puiu Iordănescu, ceea ce înseamnă că s-au mai întrecut; amănuntele ne scapă. Peluștii imi cer la telefon adresa de-acasă a individului din Hunedoara care se dă stelist. O să mă mai gîndesc. Ceea ce evită să ne comunice cronicarul citat la început, aflăm de la Gino Iorgulescu în Viața studentească: în echipa națională se lucrează mai ales la schimbarea „stării interioare” de pînă acum într-una propice jocului ofensiv. În P.S. ne întrebă ce părere avem despre o linie de mijloc alcătuită din Rednic, Mateuț, Bozeșan, Hagi? Răspundem: nici una, deocamdată. Trebuie să batem Anglia și Irlanda de

Nord. Băcăuanii ne întrebă și se întrebă care sint criteriile care acționează la schimbarea unui antrenor dacă C. Rădulescu, antrenorul care a condus pe S.C. la granița cupelor europene, a fost înlocuit ca necorespunzător în vreme ce actualul antrenor, care a adus echipa pe ultimul loc, este menținut în continuare și considerat soluția salvatoare. În legătură cu faptele jucătorului Drogeanu din Constanța, comisia de disciplină ne dă de înțeles că ele ies de sub incidența regulamentului și a competențelor Federației. Mă interesez mai departe să aflăm dacă nu cumva codul penal este mai cuprinzător. Sportul studențesc, afirmă antrenorul Constantin Ardeleanu, este hotărît să nu mai piardă încă un an și luptă în consecință atît pentru titlul de campioană cît și pentru cucerirea Cupei și implicit, adaug eu, pentru cîștigarea simpatizilor pe care le merită în cel mai puternic centru universitar al țării. O galerie de studenți în București, ce poate fi mai frumos? Din păcate, suma suporturilor rămîne aproximativ constantă și adeziunile trebuie smulse de la alte echipe, ceea ce este foarte greu dar și mobilizator. Ce-ar trebui? — încă vreo cîteva reprize în genul celei de-a doua cu Dinamo și un turneu greu prin Anglia sau Italia. La Rapid, lucrurile nu s-au limpezit. Părerea mea este că Rapidul, cu lotul de care a dispus, în ciuda finalului păgubos, a constituit una din revelațiile turului de toamnă avînd serioase posibilități de creștere. Eficiența a fost aproape de cota maximă dacă facem abstracție de ghinionale care-l urmăresc etern pe cel sărac.

NICOLAE CRISTACHE ■

## Aurelia confirmă



V-o mai amintiți, stimați cititori, pe tînăra Aurelia Gheorghe, pe care reputatul antrenor Ștefan Georgescu o recomandă nu demult, în acele pagini, drept o mare speranță a tenisului nostru? Ei bine, Aurelia a confirmat și confirmă din plin, ultimul ei sezon de sală întîrind frumoasele aprecieri ale tehnicienilor. Deși încă junioară, 16 ani, ea s-a distins, recent, în cîteva turnee destinate senioarelor, calificîndu-se în finalele de la Varșovia (noiembrie 1984) și Salgotarjan (ianuarie 1985). E drept, de fiecare dată a pierdut meciul decisiv, fiind învinsă (în ambele finale) de Regina Marsikova (5-7, 5-7 la Salgotarjan), dar și-a înscris printre „victime” jucătoare cunoscute, ca Nora Bajcikova, Eva Rozsavölgyi etc. probînd calități deosebite.

Intr-un moment în care tenisul nostru de cîmp pare să traverseze o perioadă mai puțin fastă, Aurelia Gheorghe apare ca o promisiune. S-o încurajăm deci, urîndu-i drum bun pe calea nici simplă, nici dreaptă a consacrării!

## Cronica șoselei

### Singura greșeală

„Noi ne-am înțeles bine totdeauna, Iovane. Eu ți-am făcut multe înlesniri, iar tu, ce-i drept, nu m-ai făcut de rusine. Acum situația s-a schimbat. Una e să faci 40 de km vara și alta e să-i parcurgi pe vremea asta haină, cu pericole la tot pasul. Dacă peste noapte ne pomenim cu un nou viscol și te împotmolești? Oamenii care așteaptă la capul de linie să-i duci la oraș ce vor zice? Pe drept cuvînt se vor întreba de ce autobuzul nu-i acolo? Iar eu ce voi spune șefilor? Că ți-am dat voie să faci în plus 80 de km? În primul rînd n-am dreptul să dau asemenea aprobări și apoi ce motiv serios să invoc?” „Donșef, de bună seamă că dv. aveți dreptate. Bine, îl duc la capul de linie, peste noapte motorina se face ca gemul și în loc de 5 o să plec la 9, iar toți oamenii vor întîrzia la muncă. Așa, fac ceva kilometri în plus, dar peste noapte pornesc mașina din oră în oră să nu înghețe și ajung la timp cu pasagerii la destinație”. „Bine, fă așa cum spui, dar să știi, dacă se întîmplă ceva, eu n-am știut nimic. Tu, de capul tău, ai plecat acasă cu mașina”. „Am înțeles, donșef, iau toată răspunderea asupra mea. Vă promit că totul o să iasă bine”. „Totuși, Iovane, nu înțeleg un lucru. De ce nu dormi cîteva zile la Pătru, frate-tu, care locuiește la doi pași de capul de linie? Măcar cît durează viforita asta”. „Tovarășe șef, știți dv. prea bine, fiecare cu nezarurile lui.

Stau grămadă cinci suflote într-o cameră, unde să mai dorm și eu?” Mihai, șeful de coloană, ridică din umeri și nu mai spune nimic. Își zice, probabil: „N-am de gînd să mă bag în treburile voastre de familie”.

Iovan începe să-și dea seama de proporțiile riscurilor pe care și le asumă. La volanul autobuzului, îndreptîndu-se spre casă, privește cu îngrijorare norii plumburii care stau parcă agățați deasupra bătrînilor stejari. „Dacă mă înzăpezesc, cine mă scoate din pustietatea asta? Cel mai apropiat S.M.A. e la 15 km. Le trebuie o zi pînă să dea de mine. Mort-copt trebuia să te duci la capul de linie, nu cu autobuzul acasă. Ce răspund la o asemenea întrebare? Să presupunem că scap de capcana zăpezii și fac o pană. Va urma o nouă întrebare incuetoare. Ce căutai cu autobuzul pe drumul spre Valea Stejarilor?” Pe zăpada bătoritului mașina urcă frumos. Nici un fel de derapaj. „Cum va fi însă drumul dimineață? e o altă întrebare. Dacă o topire ușoară îl transformă într-o pirtie de gheață și sint nevoit să merg cu 10 km pe oră? Nu trebuia să mă angajez în aventura asta!” Toată noaptea Iovan și-a petrecut-o mai mult în curte. Pornea motorul, se uita la cer, apoi își scotea cojocul și se trîntea îmbrăcat pe divanul din bucătărie. Ațipea preț de cîteva minute și apoi se trezea brusc, sărea în picioare și se îndrepta spre autobuz. Satisfăcut de motorul ascultător, care pornea „la prima cheie”, examina apoi suprafața drumului din apropierea curții. „Oare nu s-o fi format gheața, polei? Cade ceva de sus?” O ușoară fulguală care a început pe la 2 noaptea l-a speriat

de-a binelea. „Dacă se transformă într-o ninsoare în toată regula, ce mă fac?”

Nu era nici patru cînd Iovan a pornit-o spre comuna cap de linie. Drumul era ca în ajun, nu punea probleme, iar șoferul, care de 15 ani circula prin meleagurile acelea, îl cunoștea ca pe buzunarul său. La cinci fără 20 de minute, Iovan mai avea de mers încă jumătate din distanță. „Cu mai mult de 30 pe oră nu pot merge, întîrziu precis!”

Pe la 5 și un sfert, Iovan intra pe locul de parcare de la capul liniei. „Unde întîrziși, Iovane?”, întrebă un coleg de serviciu. „După ce vă încălzesc mașina să nu dirziți în ea, mă luați tot voi la rost?” „Am glumit, colega, nu te supăra”.

Pînă s-au urcat oamenii, pînă și-au aranjat bagajele, întîrzierea a ajuns la 30 de minute. Abia în momentul plecării și-a dat seama șoferul cît de obosit e. O noaptea nedormită, emoțiile ultimelor ore plus frigul își spuneau cuvîntul. Doar dorința de a nu mări întîrzierea îl mai ținea treaz. „Mai am 56 de kilometri pînă la oraș. Nu-i simplu să-i parcurgi pe timpul asta”. „Dacă o să te tîrîi tot așa ca pînă acum și n-o să-i dai bice, întîrziem cu toții la fabrică, tovarășe șofer!” Vocea nu-i era cunoscută șoferului. Iovan, de obicei calm, pașnic, se înroșește de minie. „Care faci, mă, pe deșteptul acolo? Ce, vrei să ajungem în răpăstie, nu vezi cum e drumul?” „După ce ai întîrziat plecarea, acum se dovedește că nici nu te pricepi să conduci”. Iovan trage mașina pe dreapta, oprește și se îndreaptă, fierbind de minie, spre bărbatul care îl interpellase. „Dacă eu nu mă pricep, atunci poftim, condu dumneata!” „Da ce, eu is șofer?” „Atunci de unde știi că-s șofer prost?”

Intervin pasagerii, care de ani de zile merg cu autobuzul condus de Iovan. „Vezi-ți, dom'le, de treabă și lasă omul în pace. Știe el ce face. Ne faci să pierdem timpul”. Cel admonestat face chitic. Șoferul trece la postul său și pornește mașina. Pe scaunul de alături se așază o femeie, impiegată la autogara din oraș. „Nu te supăra, Iovane, parcă nu știi cît de mare e „pădurea”? Oameni de nimic! Șoferul se mai îmbunează, începe să-i răspundă femeii la întrebări. Se vede că impiegata vrea să-i abată gîndurile de la întîmplarea neplăcută din autobuz.

Cineva din spatele șoferului rostește speriat, dar cu o voce puternică: „Atenție, dai peste oameni!” Prea tîrziu, însă. Cei doi oameni care merg în spatele săniei sint trîntiți la pămînt și tîrîți mai mult de 30 de metri.

„E adevărat, tovarășe căpitan, mergeam cam repede, eram în întîrziere. Pe oameni nu i-am observat, m-am pomenit cu ei în față, la cîteva metri. Sania nu avea nici lumini”.

„Ne duceam cu sania să aducem niște fin de la deal. Ca să ne mai încălzim, mergeam în spatele săniei. Cînd am văzut luminile, l-am tras pe Despin spre mine. Dar fără folos. M-am trezit sub mașină. Eu m-am ales numai cu mina fracturată. Bietul Despin s-a dus însă. La nici 24 de ani. Tocmai îl născuse nevasta a patra fetiță. Iubea grozav copii”.

Iovan, șofer cu 30 de ani experiență la volan, tată a trei feciori și două fete, toți la casa lor, bunic cu opt nepoți, e la prima greșeală. În circulație nu-i nevoie de mai mult.

VICTOR BEDA ■

## Dreptul la replică

### Despre un arbitru onest

O mare mîhnire și amărăciune mi-au provocat citirea rîndurilor apărute sub semnătura redactorului Ovidiu Ioanițoia intitulată „Un regulament pentru Neșu” din Flacăra nr. 51 din 21 dec. 1984. Am jucat 20 de ani baschet de performanță, toți în divizia A, la o singură echipă: Universitatea Cluj, un club minunat care a cultivat camaraderia și respectul față de adversar. Niciodată nu am scris despre sport deși unele lucruri apărute în presă uneori nu le-am considerat corecte și conforme adevărului.

Există în schimb oameni care nu au stat o secundă pe un teren de sport și scriu despre fenomenul sportiv de 20 de ani.

Atacul furibund al lui O. Ioanițoia la adresa lui Mircea Neșu m-a șocat profund atît prin lipsa sa de obiectivitate asupra personalității acestuia în general, cît și a lacunelor vizibile în cunoașterea regulamentului de joc pe care-l interpretează după bunul său plac pentru a demonstra că unul din cei mai corecți arbitri ai fotbalului nostru, vezi doamne, ar trebui să renunțe la arbitraj.

O.I. susține că Mircea Neșu arbitrează după alt regulament. Dar regulamentul în vigoare stipulează eliminarea de pe teren a jucătorului care s-a făcut vinovat de lovirea adversarului fără balon. El nu precizează că jucătorul lovit trebuie nea-

părat să fie internat în spital pentru ca cel în culpă să fie eliminat!

Brigada de arbitri este un tot unitar (sau ar trebui să fie) începînd de la sincronizarea în semnalizarea unei poziții de ofside pînă la o hotărîre ca aceea pe care a luat-o M. Neșu (aflat cu spatele) și care bine a făcut că a dat credit colegului său.

Pentru O.I. nu este suficientă opinia unui reprezentant responsabil al Federației, Fr. Coloși (și el fost arbitru de marcă), aceea că arbitrajul a fost bun (nota 8+), și pentru a mai răstălmăci încă o dată adevărul, ne spune că hotărîrea lui M.N. a fost cumva invalidată de către Comisia de disciplină, care l-a „gratulat” pe Ștefănescu numai cu avertisment.

Publicul neavizat va fi tentat să-i dea crezare. Dar lucrurile stau altfel. Mircea Neșu — arbitru al meciului Steaua—Universitatea Craiova — nu are dreptul să hotărască decît în cadrul celor 90 de minute de joc. Și a făcut-o! Comisia de disciplină judecă urmările hotărîrilor arbitrilor precum și fapte din meci care au scăpat acestora, dar în contextul personalității, comportamentului general și antecedentelor jucătorului respectiv. Au mai fost jucători eliminați pe care comisia nu i-a suspendat avînd în vedere buna lor comportare, fără ca acest lucru să constituie un blam pentru arbitru care dictase eliminarea. În funcție de numeroase criterii Comisia pentru o simplă eliminare poate dicta suspendări din viața sportivă pentru ani întregi sau zece de etape. Mircea Neșu, eliminîndu-l din joc pe Ștefănescu, i-a ridicat drep-

tul de joc pentru restul de 60 de minute și atît. Nu a dorit nimic altceva. Să nu mai spunem că el a avut la dispoziție, pentru a lua o atitudine, 10—15 secunde, pe cînd cei din tribune au întors problema pe toate părțile pînă la sfîrșitul jocului, ca să nu mai amintim ce a fost după aceea...

Cît despre restul greșelilor lui Mircea Neșu, enumerate de O.I., parte din ele reale, parte „umflate” pentru „impresia artistică”, acestea nu au putut nicicum să influențeze rezultatul așa cum caută autorul articolului să-i convingă pe cititori. (Scorul era 2—0 iar discrepanța de exprimare a celor două echipe era evidentă chiar și pentru mine, un simpatizant al Craiovei.)

Lucrurile nu mi s-ar părea atît de grave poate, dacă revista „Flacăra” ar fi o „foaie” obscură. Dar departe de acest lucru, prin audiența sa la publicul larg, datorată abordării cu seriozitate și profesionalism a unei multitudini de probleme ale vieții noastre, Flacăra este o revistă citită de un public divers, care nu de puține ori își însușește punctele de vedere ale revistei.

De aceea consider că dvs., tov. redactor șef, trebuie să manifestați mai multă grijă în publicarea unor rînduri care afectează prestigiul unor oameni ONEȘTI, prestigiu întînat cu argumente fabricate și ambalate într-un limbaj facil de găsit pentru un meseriaș al condeiului, argumente care nu sint în fond decît niște răstălmăciri personale ale unor paragrafe de regulament. Asta cu atît mai mult

cu cît aceasta contravine liniei consecvente a revistei. Mircea Neșu a fost un jucător foarte bun și foarte corect, este un om corect și este un arbitru corect și imparțial. El s-a retras din arbitraj pentru că nu a fost de acord la un moment dat cu condiția arbitralului în fotbalul nostru și a revenit în urma numeroaselor solicitări ale publicului și ale unor persoane din Federația de Fotbal, avînd promisiunea îndreptării și îmbunătățirii poziției arbitralului în contextul fenomenului fotbalistic. Este un arbitru pe care-l aprobă și-l solicită toate echipele atunci cînd joacă în deplasare, dar pe care nu-l privesc cu simpatie gazdele (amintiți-vă cîte puncte au cîștigat oaspeții — oricare ar fi ei — atunci cînd au fost arbitrați de M. Neșu), un arbitru care nu poate lipsi din peisajul fotbalistic românesc și așa destul de sărac în astfel de „ciudățenii”.

V-am scris aceste rînduri neuitînd cît îi apreciați (pe merit!) pe studenții craioveni, dar fiind sigur că spiritul de dreptate care vă animă se va manifesta și în înțelegerea la cota reală a acestor rînduri. De altfel, ele nu au fost scrise cu intenție polemică, dreptul meu la replică fiind consumat aici. Cititorii sint receptivi la rîndurile scrise de O. Ioanițoia. De ce n-ar fi și invers?

MIRCEA IONESCU

medic chirurg, doctor în Științe medicale



## Energie și dezvoltare

Condițiile climatice aspre din ultima vreme au făcut ca problema energiei, aflată și așa la loc de frunte printre prioritățile economice de pe mapamond, să devină și mai acută și să fie, din această cauză, analizată sub toate aspectele ei. În articolul precedent ne-am referit la energie privită din punct de vedere ecologic. În rândurile de față avem în atenție câteva aspecte ale rolului energiei în procesul dezvoltării.

Se știe că cea mai mare parte a populației globului trăiește în țările în curs de dezvoltare, iar tendința este ca ponderea acestor țări, în ceea ce privește populația, să crească neîncetat. Potrivit prognozelor O.N.U., în anul 2110, din cei 10,5 miliarde de locuitori ai Terrei, 9,5 miliarde vor trăi în țările aflate în prezent în curs de dezvoltare. În aceste condiții, n-au exagerat deloc cei care au afirmat că viitorul omenirii este legat anume de soarta acestor țări, de modul în care, prin lichidarea decalajelor existente astăzi, lumea a treia va atinge un nivel corespunzător de dezvoltare.

Dezvoltarea fiind un fenomen destul de complex, înfăptuirea ei depinde, după cum bine se știe, de mai mulți factori. Printre aceștia, la loc de frunte se situează factorul energetic, consi-

derat de specialiști ca având o importanță covârșitoare. „În strategia dezvoltării, se spune într-un raport al Națiunilor Unite, energia trebuie tratată ca o problemă-cheie”. Și este cu atât mai necesar să se procedeze așa, cu cât situația țărilor în curs de dezvoltare, în ceea ce privește aprovizionarea cu energie, este cu totul precară. Conform unor date furnizate de UNCTAD, la ora actuală 70 la sută

### Comentariul săptămânii

din populația lumii consumă doar 20 la sută din energia comercială mondială, restul de 80 la sută revenind statelor dezvoltate, a căror populație reprezintă doar 30 la sută din locuitorii globului. Consumul de energie comercială pe locuitor era, nu demult, de 0,4 tone echivalent cărbune (TEC) în țările în curs de dezvoltare și de 6,08 TEC în statele dezvoltate.

Această situație este consecința faptului că țările în curs de dezvoltare au fost și sunt încă tributare pieței internaționale a tehnologiilor energetice, dominate de societățile transnaționale, și n-au putut să-și realizeze propriile energii. Totodată, țările în curs de dezvoltare cunosc și alte obstacole în

calea utilizării propriilor resurse energetice, dintre care se detașează absența personalului calificat.

Or, tocmai dezvoltarea unei baze energetice proprii, pe seama resurselor fiecărei țări, constituie principalul mijloc în asigurarea cu energie a țărilor lumii a treia care nu dispun de zăcăminte de petrol. În acest scop, se impune introducerea noilor tehnologii, inclusiv a celor simple, cum sînt instalațiile eoliene mici, instalațiile pentru obținerea gazului din biomasă, exploatarea și sisturii bituminosae ș.a. În perspectivă, este avută în vedere și energia solară.

Rezolvarea problemei energiei în țările în curs de dezvoltare depinde, firește, în primul rând de eforturile în această direcție ale fiecărui stat în parte. În același timp însă, o mare importanță se cere acordată întăririi cooperării între țările lumii a treia, în special la nivel regional. Și intrucit investițiile pentru dezvoltarea noilor tehnologii reclamă fonduri importante, care depășesc cu mult posibilitățile actuale ale majorității țărilor în curs de dezvoltare, o însemnătate decisivă în etapa actuală o dobîndește acordarea de asistență de către alți membri ai comunității internaționale, cum sînt statele industrializate și cele mari exportatoare de petrol, precum și de către organizațiile internaționale.

ION D. GOIA ■

### Tumulul din provincia Shaanxi

În provincia Shaanxi din China se află un tumulus gigant care adăpostește mormintul marelui constructor al zidului chinezesc și unificatorului acestei țări, Shih Huang Ti. După ce au fost scoase la lumină considerabile de multe piese de o certă valoare istorică și artistică (6.000 de cai și războinici din pământ ars, care din bronz conduse de războinici), toată lumea arheologică și marele public așteptau cu interes deschiderea mormintului însă directorul Institutului de arheologie al Academiei de științe sociale din China, dr. Xia Nai, a anunțat amînarea deschiderii acestuia din cauza lipsei unui suficient personal calificat, în raport cu amploarea sarcinii.

### De la submarine și batiscauri

#### la hidromicroscop

Două societăți japoneze au creat un hidromicroscop ce permite controlul direct și continuu al fenomenelor ce se desfășoară în mediile lichide. Beneficiarii acestei invenții sînt industriile agroalimentare, farmaceutice și biologice ce vor putea, fără prelevarea de eșantioane, să urmărească formarea emulsiilor sau înmulțirea larvelor (levuri). Aparatul este prevăzut cu un microscop cilindric, o cameră de televiziune și o lampă care emite 3.600 de flăcări pe minut. Imaginea mărită este proiectată pe un ecran exterior.

### Furaje aperitiv

În Marea Britanie a fost creat un produs special destinat hranei animalelor, un fel de aperitiv, ce are menirea de a le deschide apetitul. Acest produs compus din uleiuri, esențe naturale, spice, parfum poate fi amestecat cu furajele mai puțin bine conservate, ameliorîndu-le calitatea, sporind și apetitul animalelor pentru furajele de bună calitate.

Consecința: creșterea cantității de lapte cu 4 la sută doar în câteva zile.

### „Secretul” frumuseții

Frumoasă încă, la cei cincizeci de ani ai săi, Sophia Loren dezvăluie secretul acestei lungi stări de confort. Ea cere producătorilor înainte de-a semna un contract să-i pună la dispoziție un... pat special! Nu în camera sa de la hotel, ci în studiourile cinematografice sau de televiziune unde trebuie să turneze. A-



vind un astfel de pat, înzestrat cu perne, cuverturi și cearșafuri de saten, vedeta italiană se poate odihni în pauza dintre două scene. Nu este vorba de un simplu capriciu, ci doar de un mijloc de păstrare a frumuseții.

### Șarlatanii pe pielea oamenilor

A stîrnit mare vîlvă în lumea ziaristică și medicală traficul intens de preparate dermatologice pe bază de corticoizi, vindute negrilor ce sperau astfel

să albească. Depigmentația antrenată de către diprosane și topifram, specialități trimise la Brazzaville de către un medic și o farmacistă, este neregulată și este însoțită de o atrofie a pielii. Acești corticoizi sînt destinați în traterea unor eczeme și a psoriazisului, nu pentru albire. Singura posibilitate de-a schimba culoarea pielii ar fi schimbarea genei care comandă culoarea. Nu schimbarea culorii pielii ar fi soluția, ci a ideilor celor care promovează rasismul.

### Vitamina B12 contra tulburărilor psihice

În New England Journal of Medicine a apărut descrierea cazului unei studente strălucite care a fost atinsă deodată de tulburări psihice, apatie și tulburări de mers. I s-au administrat doze masive de vitamina B12 și tulburările psihice și de mers s-au atenuat. S-a constatat că oamenii care nu sînt capabili să asimileze vitamina B12 din cauza carentei unei mucoproteine a tubului digestiv sînt atinși de demență și că anumite demențe subite nu sînt datorate decît acestei carente. Majoritatea tulburărilor de absorbție nu apar decît în tinerețe.

### Sursă de lumină non-stop

Spi-kager prezintă o vopsea specială care se aplică cu peria, ruloul, pistolul de vopsit, în locurile mai întunecoase, culoare, căi de evacuare, garage, depozite. Această vopsea sau această pictură foto-luminoasă are proprietatea de-a se încălzi la lumină și de-a restitui această energie atunci cînd orice altă sursă de lumină dispăre. Se precizează că nu este nevoie de nici un alt izvor energetic complementar. Această pictură poate străluci mai multe ore în obscuritate după ce a fost expusă prealabil la lumină și apoi poate fi reexpusă de un număr nelimitat de ori fără ca puterea ei foto-luminoasă să se altereze.

ELENA GRECESCU ■

### Roza vinturilor

#### Ted Hughes (Anglia)

Doi ochi servesc  
o mișcare co-acum  
Și iarăși acum și acum și acum

Împrină urme clare-n zăpadă  
Printre arbori, și ezită precaut,  
O umbră oloagă lingă mlaștină  
și-n scobitura

Unui trup care cutează să vină

De peste luminișuri, un ochi,  
Un verde-n lărgire, și adîncire,  
Cu strălucire și concentrare  
Luindu-și ființa în primire,

Pină cînd cu bruscă, fierbinte  
duhoare de vulpe  
Pășește-n cavitatea întunecată  
a capului.

Fereastră e și acum fără stele,  
ceasornicul ticăie,  
Pagina se imprimă.

#### Teologie

Nu, șarpele n-a ademenit-o  
pe Eva

Să mănînce mărul.  
Totul este pură  
Denaturare a faptelor.

Adam a mîncat mărul,  
Eva l-a mîncat pe Adam.  
Șarpele a halit-o pe Eva.  
Suntem în intestinul beznii.

În răstimp șarpele  
Își rumegă-n rai bucatele --  
Surizînd ascultă  
-Cireoașul strigăt al Domnului.

În românește de  
PETRE STOICA ■

#### Vulpea din gînd

Imi inchipui pădurea în acest  
miez de noapte :  
Sunt alfe lucruri vii  
Pe lingă singurătatea ceasornicului  
Și-a paginii goale pe care  
trec degetele mele febrile.

Prin fereastră nu zărese nici  
o stea :

Ceva, mai apropiat,  
Deși cu profunzime mărită  
în beznă

Pătrunde singurătatea :

Rece, delicat asemenea zăpezii  
întunecate

Un nas de vulpe atinge creanga,  
frunza ;

Cu ochii luați de terminale și de spuma clocotitoare a micului ecran, mai să uităm de bunul, de pașnicul și îndătoritorul, de venerabilul Gutenberg. Nici el, vreau să spun, nu stă liniștit, nici somnul său nu curge pașnic, doar a mulțumire și desfătare.

A fost cîndva o fericită logodnă între tipografi și poștași. Franklin, ne amintim, întreprinzătorul, multilateralul Franklin, angajîndu-se din tinerețe și în procesul cultural de tipărire, a sesizat importanța apropierei difuzorului de ziar. Sistemul legării în același nod a ambelor capete de sfoară este considerat factorul de succes al dezvoltării cuvîntului tipărit.

A fost deci vîrsta P + P (Presa + Poșta), tumultuoasă și suverană la vremea ei. S-a ivit, cu pretenții devoratoare, noul ev, potent și spectaculos, acest tot mai prezent C + C (Computer + Comunicații).

Știm mai puțin poate că termenul calendar derivă din cuvîntul latinesc ce desemna începutul de lună, ziua cînd socotelile trebuiau încheiate. De aici ideea calendarelor-almanah, a tipăriturilor de uz popular, răspîndite în tiraje de masă pentru lectură în casă, la gura sobei, cu toată familia în jur. Franklin scoțea și el o astfel de carte, avea cite o pagină rezervată fiecărei zile și cuprindea de toate : proverbe și jocuri distractive, horoscoape și sfaturi medicale, date importante și prezentarea de personalități. Se evocă acest amănunt biografic de către cei care țin să afirme că dacă Gutenberg a fost inventatorul sistemului hardware pentru tipărire, Franklin trebuie considerat inițiatorul aplicației tehnologice, capitalului software.

Gutenberg a acționat la mijlocul secolului al XV-lea. Dar chinezii făcuseră cam același lucru cu cîteva sute de ani

## Hardware, software

mai devreme, folosind caractere de porțelan și lemn. A existat în Coreea chiar o turnătorie pentru tipărire în bronz. La Nara, în vechea capitală niponă, poate fi văzut un text religios considerat drept cel mai vechi din lume. Este realizat prin folosirea unui text gravat în lemn și a fost scos într-un milion de exemplare. Cite romane de azi ating acest tiraj ?

Marele punct de sprijin al universului gutenbergian l-a reprezentat, și o va face în continuare, hirtia. Venită și din China, dar cu nume împrumutat de pe Nil, de la papyrus. Dacă este adevărat că grecii numeau cartea din papyrus Byblos, putem crede și ce se spune cu privire la descendența termenului bine știut — Păble — pe această filieră. Evul mediu, în schimb, ne-a lăsat gura căscată din alte motive : pielea a 25 de oi trebuia pentru cărți de 200 de pagini. Explicabil și de ce cartea în cauză nu ajungea pe orice mină. Astăzi, tipărim pe hirtie, pe material plastic, pe metal, pe cauciuc, pe ceramică, pe mătase, pe te miri ce.

Există la Tokio o firmă numită Toppan Printing Co Ltd. O tipografie. Ea nu seamănă cu ce știm, n-a păstrat mai nimic din epoca lucrului cu cerneală și hirtie. Te crezi într-o sală de operații. O cameră sterilizată și oameni în halate albe care implantează circuite, presară imagini, desenează semne tipografice sau imagini nu mai groase de cîțiva microni. O transpunere inteligentă a experienței circuitelor imprimate în sfera tipografiei. Așa cum gravura chimică sugerase la vremea ei construcția circuitelor electronice. Conturul deja proiectat urmează a fi mărit sau micșorat, după dorință, apelîndu-se la spotul electronic ori laser.

Tipăritura electronică a luat-o la trîmb și ne avertizează că putem ajunge departe. Putem să tipărim, dacă vrem, cărți ale căror coperte să nu depășească un centimetru pătrat. Lucrul la pupitrele mașinilor tipografice de ultimă oră seamănă cu privitul la televizor sau cu gestul relaxant al jucurilor mecanice. Simple apășări pe buton pentru a schimba culoarea cravatei persoanelor din fotografie sau a le anula umbra de pe față. Intensitatea culorilor și profunzimea lor pot fi reglate cu rapiditate. Sistemul pus la punct de Toppan Printing permite separarea culorilor imaginii de televiziune și realizarea de plăci capabile să asigure imprimări fotografice în diferite nuanțe. Sistem în faza în care urmîrind un eveniment cu camera de televiziune, fotografia color luată de la televizor poate fi folosită direct în pagina de revistă.

NEAGU UDROIU ■



● Există vreo legătură între felul cum ne alimentăm și apariția cancerului ? ●

## De pe toate meridianele

### Alimentația

### și cancerul

Că între felul în care se alimentează omul și starea sănătății sale există relații solide se știe demult. Cum stăm însă cu cancerul? Există vreo legătură între apariția acestei boli teribile și obiceiurile alimentare ale individului? Cu alte cuvinte, este oare cancerul provocat de o alimentație neechilibrată? Estimările făcute de American Cancer Society sînt alarmante: circa jumătate din toate formele de cancer uman pot fi atribuite efectelor alimentației. Dintre aceste forme se detașează trei: cancerul intestinului gros, al stomacului și al sinului.

Primul din ele — scrie Hanoversche Allgemeine — s-a constatat că este foarte frecvent în America de Nord și în Europa occidentală; în schimb, el este mai rar în Asia, Africa și America Latină. De aici se poate trage concluzia că apariția acestei forme de cancer este favorizată, în țările industrializate, de modul de viață de acolo. De notat că o astfel de afecțiune a devenit mai frecventă în Japonia de cînd populația acestei țări a început să adopte tot mai mult comportamentul alimentar occidental (multe materii grase și puține alimente conținînd substanțe de leșt). Încă un exemplu: la adventiștii și mormonii americani, care consumă puțină carne, dar beau mult lapte și mîncă mari cantități de legume și fructe, procentul de cancere ale intestinului gros este net inferior nivelului general. Se poate conchide că o alimentație bogată în lipide favorizează apariția cancerului, în timp ce o alimentație rațională, conținînd mai multe substanțe de leșt, cum sînt fibrele vegetale care favorizează digestia, pare a oferi o protecție împotriva cancerului intestinului gros.

În ceea ce privește cancerul stomacului, publicația citată evidențiază faptul curios că regula valabilă pentru cancerul intestinului gros pare a nu se mai aplica în cazul aceleiași maladii la stomac. O alimentație săracă în materii grase pare a favoriza apariția cancerului la stomac, mai ales cînd regimul alimentar este bogat în hidrați de carbon și sărac în proteine, în vitamine și în săruri minerale. S-a constatat, de asemenea, că alimentele sărate și afumate sînt nocive. De altă parte, o anchetă efectuată în cadrul englez Workshop a relevat că există un raport între numărul mare de cancere la stomac și conținutul ridicat al apei potabile în compoziția natriului și azotului. Specialiștii consideră că vitamina C e susceptibilă de a împiedica apariția cancerului la stomac. De aceea, populațiile cu un înalt procent de risc ar putea să se protejeze consumînd mai multe fructe proaspete, legume crude și salate, pe cît posibil în tot cursul anului. Iar regimul acesta ar trebui adoptat încă din copilărie.

Se presupune înă demult că alimentația joacă un rol important și în cancerul sinului. Cercetări recente par a arăta că o hrană prea bogată în grăsimi ar putea să fie cauza acestei afecțiuni canceroase. În consecință, scrie același ziar, femeile din zonele în care se mîncă multe grăsimi, și în primul rînd din Europa și din America de Nord, ar trebui să țină un regim sever. Ele n-ar trebui să consume mai mult de 1800 de calorii pe zi, în care procentul grăsimilor să nu depășească 20 la sută. Cantitatea totală de colesterol n-ar trebui să depășească 100 mg pe zi.

Acestea sînt cîteva constatări făcute pe baza experienței de viață și a experimentărilor. Prea puțin pentru a se putea trage concluzii definitive, pentru a se putea răspunde cu precizie la întrebarea de la început: există vreo legătură, de la cauză la efect, între nutriție și îmbolnăvire de cancer? Unii specialiști au negat existența unei astfel de legături. Cu toate acestea, tendința principală este de a se da un răspuns afirmativ. Tot mai mulți nutriționiști includ printre maladiile ce se pot vindeca prin regim alimentar adecvat și cancerul, numeroși oncologi admit printre metodele de prevenire și de tratament ale cancerului și regimul alimentar. Dacă în cele din urmă relația dintre alimentație și boala canceroasă va fi indubitabil dovedită, va fi ușor să se stabilească și regimul alimentar corespunzător. Oricum, cruditățile au cîștigat de pe acum teren, și în ele se pun mari speranțe. Cît de îndreptățite sînt aceste speranțe, numai viitorul va putea arăta.

ION CODRU ■

### III

Așa cum am procedat și în cazul primelor două lucrări, nu ne vom opri asupra conținutului volumului „Haiducii”, semnănd însă prefata lui Panait Istrati în care se referă, între altele, și la acei „Solitari superbi” pe care americanii îi pierd în cabaretele din Montmartre. Pentru a ilustra modul în care opera lui Panait Istrati a reprezentat pentru publicul cititor american un adevărat vehicul al spiritualității populare românești, vom reproduce, numai în limba engleză, două citate din cîtece populare românești, transpuse în „americană”, prin intermediul limbii franceze. Primul exemplu îl selectăm de la pagina 24, în care un fragment de doină românească apare tradus astfel:

„Doina, doina, tender song!  
Who could resist  
The magic of your harmonies?  
Doina, doina, hymn of fire!  
Hearing you in the prairies,  
One's heart is filled with love!”

Cel de-al doilea exemplu îl extragem de la paginile 122 și 142, respectînd întocmai ortografia originalului:

„Let me kiss your cheek, your brow  
Toudoritza, darling!  
Kiss your eyes and lashes now,  
Toudoritza, darling!”

„What made you so slender,  
So subtle and tender,  
Toudoritza, darling.”

În 1930, tot în Editura The Vanguard Press, apărea volumul „Ciulinii Bărăganului” („The Thistles of Baragan”), în traducerea lui Jacques le Clerq. Din datele disponibile la New York Public Library rezultă că numele traducătorului din limba franceză era un pseudonim, literar, numele real al acestuia fiind Whittaker Chambers. Colaborînd cu Panait Istrati în a explica cititorului american semnificația faptului că, preturdeni în România, atunci cînd cineva își permite prea multe libertăți în public, este apostrofat cu vorbele: „Ce te crezi pe Bărăgan?”, Jacques le Clerq precizează că Bărăganul semnifică însăși singurătatea. Pentru exotismul traducerii în „american”, redăm cîntecul de neuitat al oțtenilor, așa cum apare la pagina 23 a volumului „Ciulinii Bărăganului”:

„O the hyssop leaf is green!  
Ila, la, la!  
The Ollandars are gone, gone  
for the mowing, gone,  
Leaving the women of Olland  
at home, alone  
In tavern and wineshop and inn  
But the Ollandar are gone...”

Volumul „Ciulinii Bărăganului” a fost recenzat în „The New York Times Book Review” la 23 martie 1930, pag. 6-7. Cronicarul își informează cititorii că povestirea este splendidă. În opinia recenzentului, vicisitudinile vieții țărănilor sînt redată într-un mod neîntrecut, prezentarea făcîndu-se cu o forță atotcuprinzătoare și o bogăție de detalii usturătoare. Primul capitol, în care apare descrierea Bărăganului, cu ciulinii în floare, este considerat de recenzent, „adevărată poezie”.

După „Ciulinii Bărăganului”, în 1931, în traducerea semnă de Rosalind Zoglin, apare ultimul volum publicat în S.U.A. în timpul vieții lui Panait Istrati la aceeași editură The Vanguard Press, din New York, sub titlul „The Bitter Orange Tree”, volum cunoscut cititorului român sub titlul, dorit inițial de autor, „Nerrantsoula”.

Volumul „The Bitter Orange Tree” cuprinde o scurtă prezentare a autorului, făcută de editură, prezentare în care, între altele, se arată că Panait Istrati a

început să scrie după o încercare neizbită de sinucidere, subliniindu-se faptul că, prin volumul „Kyra Kiralina”, autorul și-a cîștigat renumele de „povestitor oriental tradițional”. În continuare, se relevă că „Haiducii” constituie o carte absolut caracteristică pentru patria autorului și, cu toate că acesta din urmă scrie în franceză, o limbă care îi este străină, „povestirile și romanele lui dezvăluie o calitate de povestitor popular autentic, rară în orice literatură modernă”.

Din ultima pagină a volumului „The Bitter Orange Tree”, (pag. 232), transcriem în „americană” patru versuri pe care Panait Istrati le-a făcut celebre în întreaga lume:

„On the shore by the Sea,  
Nerrantsoula foundoti!  
A maiden washed her petticoat —  
Nerrantsoula foundoti!”

„Nerrantsoula” a format obiectul unei recenzii apărute în „The New York Book Review” la 15 martie 1931, la pagina 4, unde se arată că acest volum este, în esență, un poem care cuprinde elemente mărete într-o singură bucată literară, romantică prin atmosferă, tragică prin realismul ei și emoționantă prin narațiunea faptelor. Este vorba de o idilă care ar putea fi cîntată. Recenzentul apreciază că primele capitole ale „Nerrantsoula”

## Panait Istrati la New York

sînt atît de autentice prin studierea adolescenței, încît se poate afirma că acest studiu este realizat în cel mai înalt grad care poate fi conceput omeneste. Finalul recenziei este lapidar, dar sintetizează o judecată de valoare superlativă: „O simplă povestire”, „The Bitter Orange Tree” are puterea și violența unei înalte drame”.

### IV

Cu „Nerrantsoula” se încheie lista recenziilor la opera lui Panait Istrati, publicate de New York Times din timpul vieții autorului. Înainte de a încheia aceste sumare însemnări privind receptarea operei marelui scriitor român de către criticii literari americani, ca exponenți ai publicului cititor, vom semnala, pe baza explorării altor surse, că viitorii cercetători ai operei lui Panait Istrati vor găsi și în alte publicații din S.U.A. numeroase recenzii și aprecieri privind valoarea creației sale artistice care, în esență, reiau, aprofundează și consolidează opiniile pozitive exprimate de cronicarii literari de la ziarul newyorkez „The New York Times”. Acest ziar nu-l va uita pe autorul român după apariția ultimei sale cărți la New York. La 17 aprilie 1935 în coloana a doua a paginii 23 din „The New York Times”, cititorii americani au luat cunoștință de necrologul unui autor îndrăgit. Pentru valoarea de document a textului necrologului, îl reproducem, în întregime, în traducere, cu titlurile și subtitlurile date de redacția ziarului „The New York Times”: „Panait Istrati moare: un autor român; supranumit Maxim Gorki al Balkanilor; s-a inspirat în povestirile sale din viața nomazilor din țara sa”.

Telegrafiat redacției „The New York Times”.

## Intr-o noapte

### la Bhopal

Totul s-a petrecut în mai puțin de 60 de minute, începînd de la orele 2,30 ale nopții de 2 spre 3 decembrie 1984, dar efectele nefaste ale întimplărilor sînt imense. Țara este India, care, pentru a doua oară în două luni, se află în prim planul actualității internaționale, după ce la 31 octombrie, Indira Gandhi, premier, fusese impușcată în curtea vilei de trei sikhși, membri ai găzii sale personale.

În acea noapte, ceva ieșit din comun a avut loc la Bhopal — capitala statului Madhya Pradesh, din centrul țării — localitate ce datează de nouă secole și e descrisă ca pitorească. La Bhopal există o uzină de pesticide, filială a grupului „Union Carbide” — cu sediul la Danbury, statul american Connecticut — care este a treia mare companie internațională chimică din S.U.A. și a 12-a din lume: circa 100 000 salariați în 700 de fabrici din 37 de țări și un bilanț activ, în 1983, de 10,3 miliarde dolari. Pentru noaptea respectivă, patronii uzinei din Bhopal fixaseră curățirea rezervoarelor subterane. În timp ce, curios!, inginerii lip-

seau, s-a trecut la executarea operațiunii de către cîteva lucrători necalificați, care nu fuseseră instruiți cum să procedeze în eventualitatea producerii unui accident. Deficiențe și neglijențe în lanț...

„Zăresc o mare de oameni care fug din oraș ca și cum deasupra lor ar fi căzut o bombă”. Sînt primele și puținele cuvinte care i-au venit în minte unui confrate indian, la numai o oră de la eveniment. Pentru că, pe cînd amintii muncitori necalificați lucrau de zor, a avut loc o puternică emanație de izocianat de metil — gaz catalogat ca fiind foarte toxic. Și cum uzina — construită inițial lângă oraș — se află acum într-o zonă intens populată, datorită extinderii rapide a localității, chiar lângă gară, efectele scurgerii vor deveni catastrofale. Multi oameni nu s-au mai trezit din somnul nopții; pe alții, numeroși, gazul i-a orbit pur și simplu, ori i-a sufocat, oamenii pierînd în chinuri de nedescris. Sub impulsul șocului unii au încercat să fugă în pădurile de lângă Bhopal, dar norii îi urmăreau asemenea unui blestem întinzîndu-se ca pinza unui pîianjen. De unde să știe medicii, luați repede și aflați în fața „apocalipsului” cum să trateze efectele inhalării izocianatului de metil și, îndeosebi, ale unuia în masă? Cum să stabilească prioritățile cînd informațiile despre zone erau mereu date peste cap și amplificate? Seara, la Bhopal, panica era la ea acasă, numărul victimelor creștea vertiginos iar exodul

București, aprilie 16 — Panait Istrati, scriitor român, a murit aici, astăzi, de tuberculoză.

„Maxim Gorki al Balcanilor”, așa cum l-a supranumit cîndva Romain Rolland, Panait Istrati a avut o carieră romantică. El a fost un docher într-un port de pe Dunăre, un fotograf de presă muritor la foame la Nisa, pentru ca, în cele din urmă, să devină un autor extraordinar, ale cărui cărți au fost traduse în numeroase limbi.

Sănătatea lui Panait Istrati a cunoscut un declin rapid în ultimele cîteva luni și a murit la Sanatoriul din București la vîrsta de 52 de ani.

Ca și Konrad Bercovici, Panait Istrati era originar din acea parte a Dunării de Jos, provenind dintr-o familie de țărani. O vreme a fost docher și, atunci cînd a început să scrie, s-a inspirat în povestirile sale din poveștile țărănilor și țiganilor din țara sa. Panait Istrati a petrecut o lungă perioadă de vreme în Grecia și odată a fost arestat în acea țară pentru că atacase guvernul. El a călătorit în lungul și latul Europei, iar scrierile sale s-au bucurat de o largă difuzare, cu deosebire în Franța. Continuăm acest succint, dar interesant necrolog, cu date suplimentare oferite de cronologia vieții marelui scriitor român, întocmită de Alexandru Talex, care informează că Panait Istrati a fost îngropat la cimitirul Bellu, fără serviciul religios. La 17 mai 1935, a avut loc constituirea Asociației „Prietenii lui Panait Istrati” la București, iar în august 1935 a Asociației „Pro Memoria” la Brăila. În același an, apare la Paris cartea lui George Orwel „La Vache enragée”, prefată de Panait Istrati („Dincolo de mormînt, Panait Istrati ne trimite testamentul său literar, sub forma unei prefațe...”).

Drept încheiere la succintele însemnări de mai sus, vom cita cîteva rînduri din emoționantele pagini despre Panait Istrati intitulate „Popas lângă o mare amintire...”, semnate de Alexandru Talex: „Poate că odată cu o mai bună valorificare a moștenirii literare a acestui scriitor, se va diversifica și îmbogăți studiul vieții și operei sale. O sperăm din toată inima, încredințati fiind că merită efortul. Pretuirea valorilor culturii naționale înseamnă preocupare continuă din partea noastră pentru ca ele să circule în cuprinsul patriei și peste hotare, spre mîndria și satisfacția unui popor care și-a menținut și își menține o valoroasă prezență substanțială, originală, în cultura lumii”.

Dacă centenarul nașterii lui Panait Istrati și aniversarea mondială a acestui eveniment, sub egida UNESCO, sînt momente de referință în valorificarea operei lui Panait Istrati, cercetarea, în continuare, a contribuției sale la cultura universală prin zestrea de frumos, de sensibilitate proprie românească, rămîne o sarcină de o incontestabilă actualitate. La îndeplinirea acestei sarcini ne îndeamnă însuși Panait Istrati, care scria: „Pe petecul de pîmînt ce se cheamă România, eu am rădăcini adînci. O fi frumos să scrii franțuzește, fără să fi deschis o gramatică. O fi frumos să ai cu tine toată presa pariziană, de la „neacă-jita”, „L'Humanite” a lui Jaurès, pînă la gravul „Figaro” și regalista „Action Française” aceasta din urmă mai elogi-oasă ca oricare. Dar mult mai frumos este să rîmi ceea ce te-ai născut, cînd te-ai născut iubind”. În numele și în amintirea acestei mari iubiri, cercetarea multilaterală și aprofundată a operei lui Panait Istrati trebuie să continue.

IOAN VOICU ■  
New York, noiembrie 1984

populației se contura. Ziariștii sosiți aici găsesc „un oraș fantomă”.

După numai șapte zile — 2500 decedați, 20 000 persoane spitalizate, 200 000 atinse într-un fel sau altul. Exodul populației continuă cu trenuri, autobuze sau pe picioare. Între timp, se află că uzina din Bhopal nu avea instalații de securitate. Apoi, un mare specialist demonstrează că, de la început, construcția și dotarea tehnică a uzinei erau inadecvate. Se mai descoperă că problema securității se mai ridicase la Bhopal după ce, în 1981, se produsese alte scurgeri de gaz, cauzînd o victimă și 27 spitalizări. Apoi, rapacii directorii ai filialei „Union Carbide” n-au fost capabili nu numai să prevină scurgerea gazului mortal, dar nici să asigure declanșarea la timp a „sirenei de alarmă”. Lanțul slăbiciunilor continuă. Deocamdată, guvernul indian a acuzat guvernul local și conducătorii uzinei, iar în legătură cu cei de la compania mamă, întrebările mari și multe își așteaptă răspunsurile. Pînă cînd acestea vor fi date, notăm cu tristețe că în dreptul Bhopal-ului acum e trecut recordul de a fi locul celei mai mari catastrofe ecologice din istoria lumii. Și cît n-avea nevoie pitorescul și multi secularul Bhopal de un asemenea superlativ! Sau, mai curînd la ce-i folosește el?

DUMITRU CONSTANTIN ■

P.S. „Union Carbide” a oferit victimelor... 1 milion de dolari!



# Nicolae Ceaușescu — o lume a păcii

Omagierea zilei de naștere a conducătorului partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, reprezintă, de fiecare dată, un prilej fericit de a evoca, cu profundă mândrie patriotică, activitatea sa inepuizabilă pusă în slujba celor mai nobile idealuri de înțelegere, colaborare și pace între națiuni, ale independenței și suveranității popoarelor, a păririi dreptului fundamental al oamenilor la viață, la pace, la dezvoltare liberă și demnă, într-o lume mai dreaptă și mai bună, fără arme și războaie. Sub conducerea înțeleaptă a tovarășului Nicolae Ceaușescu, România socialistă promovează o politică fermă de pace și colaborare, participă activ și constructiv la dezbaterile și soluționarea marilor probleme internaționale, ceea ce i-a adus o largă recunoaștere și prețuire pe plan mondial, ocupând astăzi un loc demn în rindul națiunilor lumii, bucurându-se de un înalt prestigiu internațional și avind prieteni pe toate meridianele globului.

Este, desigur, foarte greu, chiar imposibil, ca într-un material de proporțiile celui de față să se prezinte, fie în forma cea mai succintă, vastă și multilaterală, clocotitoarea și energica activitate internațională, teoretică și practică, a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Dar dacă ar fi să arătăm prin ce se distinge personalitatea proeminentă și activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu în viața internațională, atunci, credem că ar trebui să situăm la loc de frunte viziunea sa planetară asupra unei lumi în permanentă transformare, analizele profund științifice, materialist-dialectice și istorice asupra acestei lumi, descifrarea, de fiecare dată, din aceste analize, a tendințelor și forțelor ce se confruntă pe plan mondial, a unor concluzii clarvăzătoare privind direcțiile în care trebuie acționat, a unor importante inițiative și propuneri oportune, realiste, constructive pentru salvaguardarea păcii, întărirea colaborării și încrederii între state. Cu gândirea sa vie, profund creatoare și novatoare, străină oricăror dogme și prejudecăți, sesizând esența mișcărilor în toată adâncimea lor, cu o neobișnuită putere de sinteză, de trecere de la particular la general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, analizând situația internațională în ansamblul ei, nu a scăpat niciodată din vedere fenomenele, problemele și aspectele ei concrete, mergând pînă la sesizarea detaliilor realităților internaționale imediate. Într-adevăr, într-o lume atât de complexă și contradictorie cum e cea în care trăim, într-o lume a marilor contraste — economice, sociale, tehnice, științifice, — într-o lume caracterizată printr-un nemaiîntîlnit circuit de valori materiale și spirituale, la care participă, într-o măsură mai mare sau mai mică, toate națiunile, și cînd mijloacele moderne de transport și comunicație au făcut ca plancta să pară mai mică, în aceste condiții problemele cu care se confruntă omenirea — economice, sociale, militare, ecologice și de altă natură — se află într-o strînsă interdependență și conexiune reciprocă, rezolvarea unora depinzînd de soluționarea altora. În aceste condiții, progresul unor națiuni depinde mai mult ca oricînd de progresul altora și al comunității umane în general, iar pacea și colaborarea internațională depind în mod hotărîtor de respectarea riguroasă a suveranității fiecărei națiuni, a dreptului fiecărui popor de a trăi liber și de a se dezvolta potrivit propriilor sale interese și năzuințe.

Cu remarcabilă sa forță analitică, putere de generalizare și de anticipare, a evenimentelor, secretarul general al partidului, președintele republicii, a îmbogățit teoria revoluționară, socialismul științific cu noi teze privind definirea conținutului epocii contemporane, a sensului evoluțiilor mondiale, sesizînd, din confruntarea tendințelor, pe cele purtătoare ale noului, identificînd forțele motrice ale schimbării și sensul acțiunii lor, în lumina concepției științifice, materialist-dialectice și istorice asupra societății umane. Este inestimabilă contribuția tovarășului Nicolae Ceaușescu la elaborarea, cristalizarea și promovarea, cu o consecvență rar întîlnită, a principiilor și normelor relațiilor dintre țările socialiste, dintre toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor social-politică, ca singura bază pe care se poate clădi o colaborare internațională echitabilă, pacea și securitatea tuturor popoarelor și care „sînt, pentru societatea omenescă de astăzi, pentru relațiile de colaborare în lume ceea ce sînt apa și aerul pentru existența omului”: la formularea bazeilor și conceptului de edificare a unui sistem de securitate reală și de colaborare egală în drepturi pe continentul european, în care fiecare țară, fiecare popor să se poată dezvolta liber și independent, la adăpost de orice agresiune și ingerin-

ță din afară; la organizarea și desfășurarea Conferinței de la Helsinki, la asigurarea succesului acestuia și al reuniunilor general europene după Helsinki, precum și la inițierea Conferinței de la Stockholm privind măsuri de încredere și securitate și pentru dezarmare în Europa; la evidențierea imperativului opririi cursei înarmărilor nucleare în Europa, salvării continentului european de holocaustul atomic, și formularea unui complex de propuneri menite să ducă la reluarea negocierilor sovieto-americane de la Geneva, oprirea amplasării noilor rachete americane în Europa occidentală și sistarea conțrămăsurilor anunțate de Uniunea Sovietică, pentru lichidarea tuturilor armamentelor racheto-nucleare pe continent; și promovarea unor rapoarturi de bună vecinătate între țările din zona geografică în care România se află, la transformarea Balcanilor într-o regiune a colaborării pașnice, lipsită de arme nucleare și baze militare străine, ca parte integrantă a procesului mai amplu de edificare a securității pe continentul european și convocarea, în acest scop, a unei reuniuni balcanice la nivel înalt; și inițierea unor propuneri de mare anvergură, care se constituie într-un program cuprinzător și unitar, concret și realist, ce întrunește consensul tuturor popoarelor, de dezarmare generală și, în primul rînd, de dezarmare nucleară; și stîngerca și re-

rind, dezarmarea nucleară, pentru o lume fără arme și războaie, a colaborării pașnice între toate națiunile lumii; și intensificarea contactelor și dialogului la nivelul cel mai înalt, cărora li s-a imprimat un sens nou și un conținut superior în explorarea căilor și modalităților de amplificare a colaborării bilaterale în cele mai diverse domenii de interes reciproc, de întărire a înțelegerii, păcii și securității internaționale; și atragerea și mobilizarea maselor populare, a popoarelor, adevăratele creatoare ale istoriei, la lupta unită pentru pace și securitate, pentru salvarea omenirii de catastrofa nucleară; și creșterea rolului Organizației Națiunilor Unite și instituțiilor sale specializate, precum și al altor organizații internaționale, în soluționarea, cu participarea și contribuția activă a tuturor statelor, a problemelor majore cu care se confruntă omenirea, în realizarea unei păci trăinice în lume.

O contribuție originală, revoluționară a adus secretarul general al partidului și în ce privește reflectarea voinței și exercitarea puterii poporului în acțiunile întreprinse de România pe plan internațional. În elaborarea politicii externe, ca și în legătura cu direcțiile și măsurile de dezvoltare economico-socială internă, partidul nostru, conducătorul său, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se consultă cu poporul, fie

orînduirea social-economică, la examinarea și soluționarea marilor probleme cu care este confruntată omenirea; prin optimismul său sănătos, care izvorăște din încrederea deplină în popoare, în masele populare, în forțele progresiste, antiimperialiste de pretutindeni, care, acționînd unite, pot să oprească accentuarea încordării, să împiedice revenirea la războiul rece, să asigure reluarea politicii de destindere, de dezarmare, de respect al independenței și suveranității statelor, de colaborare și pace; prin osmoza dintre gândire și acțiune, care se reflectă și este evidentă în tot ce întreprinde țara noastră pe planul relațiilor internaționale, atît în sfera raporturilor bilaterale cu alte state, în dezbaterile și soluționarea marilor probleme ce stau în fața omenirii, cît și pe terenul cooperării dintre națiuni la conferințele și în organismele internaționale; prin umanismul ei revoluționar, situînd omul și aspirațiile sale în centrul preocupărilor, mîlînd neabătut pentru apărarea dreptului fundamental al popoarelor la pace, la viață, într-o lume liberă de asuprire și exploatare, fără arme și războaie; prin dinamismul său, care se manifestă atît în eforturile pentru dezvoltarea unor ample rapoarturi cu toate statele lumii, indiferent de orînduirea lor socială, în participarea tot mai activă la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori materiale și spirituale, cît și în numeroasele inițiative, propuneri și acțiuni menite să promoveze cauza păcii, securității, destinderii, dezarmării, independenței, suveranității și progresului tuturor popoarelor lumii.

Și în aceste momente aniversare, fiecare cetățean al patriei noastre socialiste înregistrează, cu profundă mândrie patriotică, nenumăratele dovezi, de pe toate meridianele globului, de apreciere și considerație la adresa secretarului general al partidului, președintelui republicii, tovarășului Nicolae Ceaușescu. Dînd glas sentimentelor de respect și deasă prețuire, personalități din numeroase țări — șefi de state și de guverne, oameni politici de vază, conducători de partide, oameni de știință, de artă și cultură — elogiază personalitatea conducătorului partidului și statului nostru, dinamismul și principialitatea sa, contribuțiile sale inestimabile la cauza păcii și înțelegerii internaționale. „Linia politică a președintelui Ceaușescu, scria fostul președinte al Republicii Elene, Constantin Tsatsos, este de a nu revendica pentru România decît ceea ce recunoaște că se cuvine să revendice toate popoarele: securitatea lor națională, respectul independenței și al suveranității, cît și colaborarea pașnică cu toate celelalte popoare”. „Pacea în locul războiului, rațiunea în locul violenței, consensul în locul constrîngerii, binele tuturor în locul egoismului fiecăruia, conviețuirea în armonie cu noile popoare eliberate de exploatare și care se ridică pentru eliberarea totală de orice dominație” — iată cum sintetizează prof. dr. Giovanni Battista Bonelli, președintele Institutului de Relații Internaționale din Roma, esența, viața și acțiunea tovarășului Nicolae Ceaușescu pe plan internațional. O grațioasă mărturie a stimei profunde și a înaltei aprecieri de care se bucură în lume activitatea conducătorului partidului și statului consacrată păcii și colaborării internaționale o constituie și conferirea a peste o sută de înalte ordine, medallii, titluri de doctor honoris causa și alte distincții din partea a numeroase țări, a unor prestigioase forumuri și organizații naționale și internaționale.

Eveniment de importanță istorică în dezvoltarea poporului român, Congresul al XIII-lea al partidului a reconfirmat vocația pașnică a României socialiste, documentele adoptate stabilind ca și în viitor partidul și statul nostru să pună în centrul activității lor internaționale, realizarea unei lumi a egalității, libertății, independenței și păcii, fără arme și războaie. Realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului reprezintă cheuzăia traducerii în viață a programului elaborat de Congres îndreptat spre asigurarea condițiilor pentru înflorirea continuă a patriei noastre socialiste, spre edificarea unei lumi pașnice, mai bune și mai drepte. Așa cum a declarat solemn tovarășul Nicolae Ceaușescu, Partidul Comunist Român, România socialistă vor acționa și în viitor și își vor aduce întreaga contribuție la marea luptă pentru afirmarea cauzei păcii și socialismului, a independenței și dezvoltării libere a tuturor popoarelor.

DR. ION CIUBOTARU ■

## Prestigioasă personalitate mondială, promotor strălucit al politicii de pace, independență și colaborare

glementarea exclusiv prin negocieri a focarelor de încordare și conflictelor dintre state, ca unica metodă rațională, care permite cristalizarea unor soluții reciproce acceptabile și cruțarea omenirii, a popoarelor de grele suferințe, precum și la formularea propunerii în legătură cu înființarea, în cadrul Organizației Națiunilor Unite, a unui mecanism (organism) pentru bune oficii, mediere și conciliere, care să acționeze în direcția prevenirii apariției de noi confruntări armate și a soluționării pe calea tratativelor a oricăror probleme litigioase dintre state; la elaborarea unei concepții revoluționare, multidimensionale — politice, economice, tehnico-științifice, juridice — de lichidare a fenomenului subdezvoltării, de edificare a unei noi ordini economice și politice internaționale; și democratizarea relațiilor internaționale și organizarea democratică a lumii, din care să fie exclusă definitiv politica imperialistă de forță și dictat, subliniindu-se, totodată, rolul crescînd al țărilor mici și mijlocii, al țărilor în curs de dezvoltare și nealiniate, care formează marea majoritate a statelor lumii și care trebuie să participe în condiții de egalitate la dezbaterile privind soluționarea, spre binele popoarelor, a problemelor majore cu care este confruntată omenirea; și la elaborarea unei concepții originale, științifice, realiste privind destinderea internațională, ca un proces dinamic, care nu înseamnă înghețarea unei anumite situații date, ci presupune exercitarea, de către fiecare popor, a dreptului său suveran de a se dezvolta liber și independent, pe calea progresului economic și social, fără nici un amestec din afară; și ca un proces universal, care trebuie să cuprindă toate sferele relațiilor internaționale — politică, economică, militară, tehnico-științifică, culturală, toate regiunile și zonele geografice și la realizarea căruia să participe, în condiții de deplină egalitate, toate statele lumii, indiferent de mărime, potențial economic, uman și material, fără deosebire de orînduire socială; și ca un proces complex, care presupune o luptă continuă a popoarelor și maselor populare, a tuturor forțelor progresiste și democratice împotriva adversarilor destinderii, împotriva vechii politici imperialiste, coloniale și neocoloniale de forță, dominație și dictat, de împărțire a zonelor de influență, pentru aprofundarea destinderii, pentru dezarmare, în primul

direct — prin marile adunări populare, și dialogul de lucru aproape permanent cu oamenii muncii, cît și prin reprezentanții conducătoare ale partidului, în forumurile C.C. și P.C.R. și întîlnirile de lucru organizate la Comitetul Central al partidului, în sesiunile Marii Adunări Naționale, congresele și conferințele oamenilor muncii din diverse domenii de activitate, pe scurt, prin toate verigile sistemului nostru original, unic în felul său, de democrație socialistă, muncitorească, revoluționară. Fînd deci emanația conștiinței și voinței naționale, fiecare act de politică externă și poziția de ansamblu a României socialiste în lumea de azi se bucură de adevărată deplină și sprijinul unanim din partea întregului popor român.

Izvorită din esența orînduirii noi, socialiste, pe care o edificăm, politica externă a României, al cărei arhitect și promotor este de aproape douăzeci de ani secretarul general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se distinge prin caracterul său revoluționar, profund patriotic și internaționalist; situînd în centrul preocupărilor slujirea intereselor poporului român, prietenia și colaborarea cu toate țările socialiste, concurența și solidaritatea cu popoarele țărilor în curs de dezvoltare, cu statele nealiniate, cu toate forțele progresiste, democratice, antiimperialiste și iubitoare de pace de pretutindeni, instaurarea unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră; prin caracterul său științific și realist, întemeiat pe analiza științifică, materialist-dialectică și istorică, pe cunoașterea profundă și pe înțelegerea legilor obiective care acționează în societate, a modului în care acestea influențesc cursul evenimentelor internaționale, a mutațiilor ce se produc în lume; prin consecvența și principialitatea cu care își promovează pozițiile și principiile, care derivă din necesitatea imperioasă de a se asigura tuturor statelor dreptul la existență, la suveranitate și independență și se identifică cu năzuințele de pace, libertate și progres ale tuturor popoarelor; prin caracterul său democratic care se reflectă atît în metodele folosite cît și în insistența cu care se subliniază, de fiecare dată, necesitatea participării, pe bază de egalitate, a tuturor statelor, indiferent de mărime, de potențialul economic, uman și militar, de

Flacăra, Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: PROBLEMELE OMULUI (Scrisori-audiențe-anchete) — Răzvan Bărbulescu, Marga Nedelea, Miha Stănescu, Emanuel Valeriu, Horia PROBLEMELE DEZVOLTĂRII (Politică-economie-știință) — Cornel Nistorescu, Ion D. George Arion, Victor Niță — 1457; PROBLEMELE NOULUI (Reportaj-urgente-sport) — nescu, Oprea Georgescu, Constantin Balaciu, Margareta Mureșan — 2128; mir, Elena Ghera, Sorin Postolache — 2123, 2569, 2072, 1453; secretar responsabil de 2124; redactor-șef 2002. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Import presă F.O. Box 12-201, telex 10876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66. Citorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-



Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU